SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 17 / Sayı: 211 / Temmuz 1999 / 5,- DM

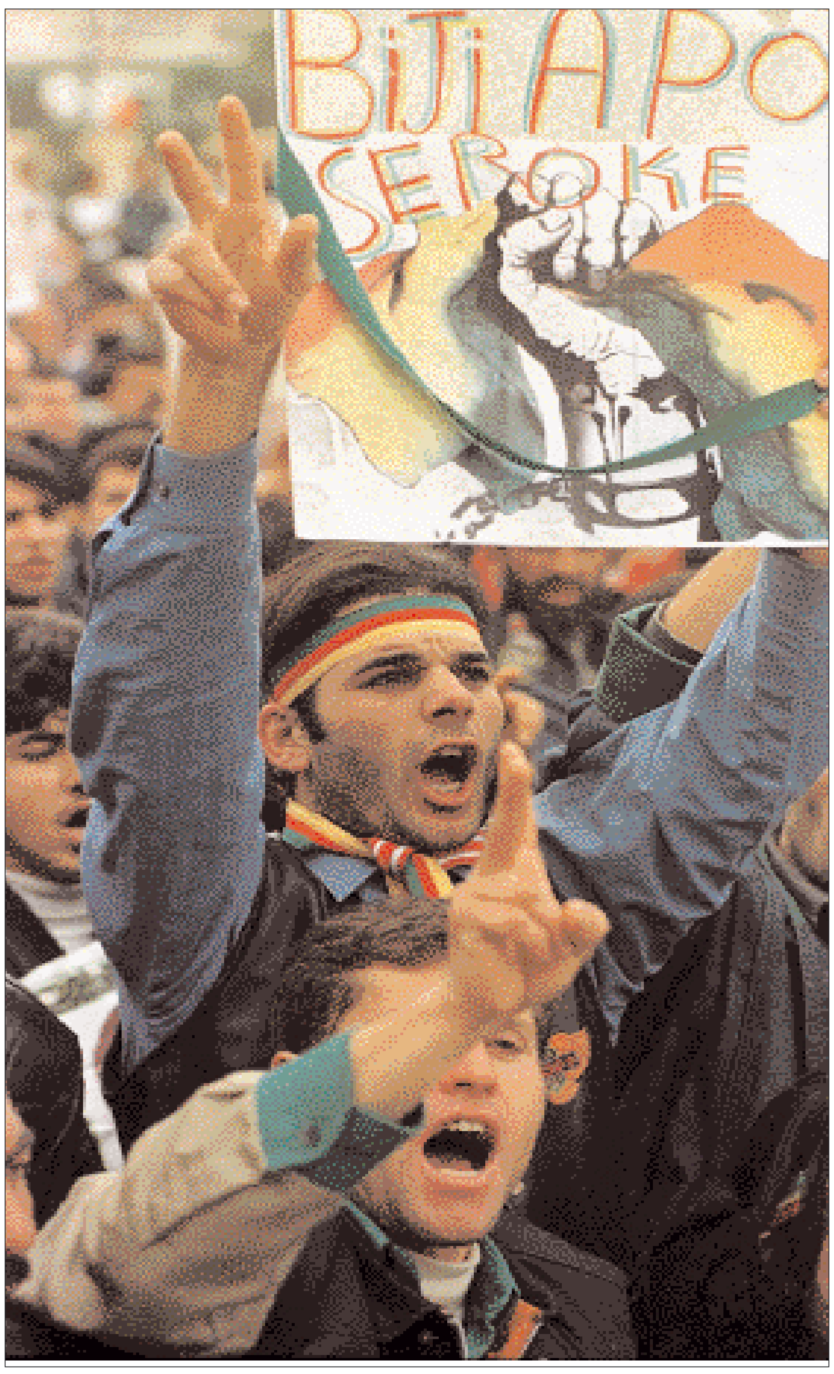
Çözüm ve barış için SAVAŞACAĞIZ

Her iki manifesto arasında ideolojik ve çizgi anlamında hiçbir fark yoktur. Felsefik, düşünce tarzı, düşünce sistemi aynıdır. PKK düşüncesini, PKK Önderlik sistemini, tarzını anlayanlar manifestolar arasında bir farklılık göremez. Yalnızca politik çözüm yöntemlerinde, üslupta değişiklikler var. Bu da tamamen koşullardan kaynaklanıyor.

Bu sürecin temel özelliği çözüm süreci olmasıdır. Bizden geçmişte olduğu gibi bir politika belirlememiz isteniyor. Her şeyden önce dünya ve Türkiye'deki koşullar şimdi farklı. Kürdistan ise devrimi yaşamış. '70'li yıllardan günümüze kadar sorunu ifade etme, açığa çıkarma hedefiyle hareket ediyorduk. Tekrar bunu hedef alırsak, bu çok geriye düşmek olmaz mı? Kürt sorunu, yirmi yıllık mücadele sonucu tanımlanmış, açığa çıkarılmış ve örgütlendirilmiştir.

Duran Kalkan yoldaşın değerlendirmesi *4. sayfada*

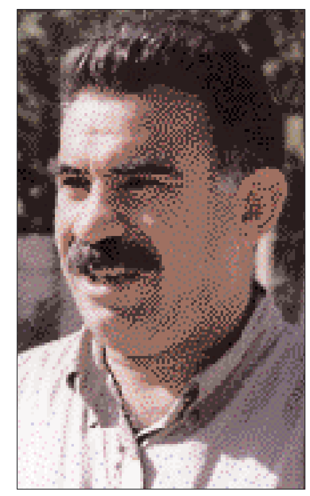

Kürt aydınının siyasal tavrı

***Hatip Dicle**'nin yazısı 22. sayfada*

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş

Benim tutsaklığım halkın tutsaklığıdır

Süreç nereye gidiyor? Sanırım, Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne alacaklar. Yunanistan vetosu kalkıyor. Almanya'nın etkinliği var. Süreç hızlanacak. İtalya dahi Türkiye ilişkilerinde süreci yumuşatacaktır. Benim durumum da koz haline geliyor.

Bu zor koşullarda politika yapıyorum. Sahte solculuk, sahte sağcılık büyük çıkmaz yaşıyor. Kırk yıllık sahte Kürtçülük de böyledir. Sol çözüm üretemiyor. Eski yöntem ve yaklaşımlarla bu iş yürütülemez.

Hakimler Kürt kelimesini DDKO yargılamasında kullanmamıştı, ama benim kararımda Kürt kavramı ardına kadar açık. Bence DDKO'dan İmralı'ya kadar, ya da 49'lardan İmralı'ya kadar davaları ele alıp araştırmak lazım.

Belediye çalışmaları demokratik çalışmalardır. Halk onlardan çıkış bekliyor. Bu kadar kan, acı üzerine çalışmazlarsa gözleri kör olur. Ya ezilirler, ya da açılırlar. Başarılı olmazlarsa hem devlet, hem halk boğar.

Sanırım Avrupa devletleri Türkiye için köklü bir tedbir almış, anlaşmak zorunda. Bu anlaşma önümüzdeki iki-üç ay içinde olabilir. Genelkurmay biraz akıllı ise bir-iki adım atmalı. Bana göre en altta böyle bir gelişme var. Belirsizlik politikası esastır Türkiye için. Aslında Türkiye ciddi bir darboğazı yaşıyor. Yoğun bir politik tıkanma var. Bu tıkanmayı biraz olsun aralamak çok önemlidir. Bunun için tüm çabanız barışın önündeki engelleri ortadan kaldırmak olmalı.

Tarihi şansınızı büyük bir tutku ile ele alıp değerlendirmelisiniz. İmralı bunun yolunu açmıştır. Bu ileride çok tartışılır. Mezopotamya tarihi de böyledir. Biz sıkıntı çektik, kalanlar kararlı iseler bunu değerlendirirler.

Herhalde yargıtay süreci 2000 yılına kadar sarkar, öncelik tanınmazsa sürer. AİHM süreci de en az dört yıl sürer. Davanın belgeleri incelenirse eğer, tarihin en kapsamlı davası olduğu görülecektir. BM'ye kadar gider dava. Çünkü insanlık dışı bir davadır. Yüzyılın en büyük insan hakları davasıdır. İçerik açısından da uluslararası gerici güçlerin yüzkarasıdır. Bu komploda Türki devletinden daha ağır suçlar işleyenler var.

Bu aralar İran'da çarpıcı gelişmeler yaşanabilir, izlemek gerekir.

Radyom var, haberleri dinliyorum. Moldova, Romanya gibi ülkelerde para karşılığında bu tür işler olabiliyor. Mehmet Hoca'nın Almanya'da yakalandığını sanmıyorum. Ama Almanya dolaylı olarak yaptırıyor olabilir, yönlendirebilir. Belki de Almanların Türkiye'ye bir jestidir. Amerika bu işlerini Kenya üzeri, Avrupa ise Moldova üzeri yapıyor. Avrupa'dayken benim için de Moldova'yı düşünmüşlerdi. Şimdi bu daha iyi anlaşılıyor. Ben yoğun ve bir gizli diplomasiyle pazarlık konusuyum. Bu pazarlık belli bir neticeye ulaştı. İç-dış politikada kullanılma dönemim başladı. Artık bundan sonra şu sorunun cevabının araştırılması lazım; barış eğilimi gelişirse Ortadoğu'da Türkiye nasıl bir pozisyon alabilir?

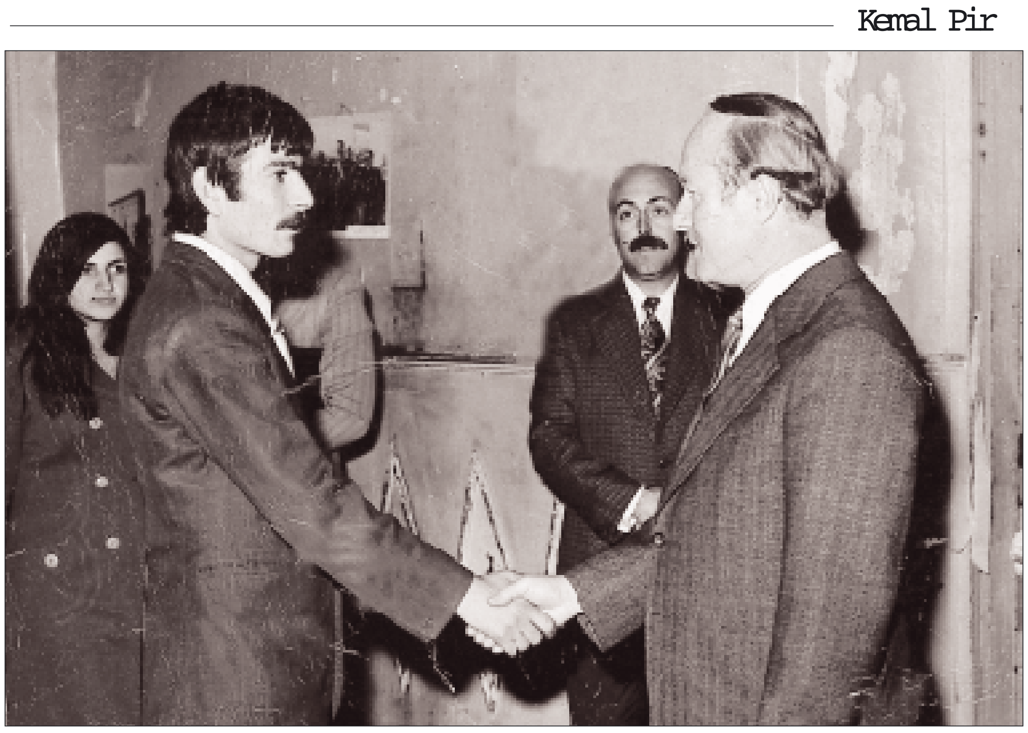
Barış inisiyatiflerinin tam zamanı. Genel ve bölgesel kapsamlı barış inisiyatifleri olabilir. Diyarbakır özel konumu gereği barış inisiyatifi merkezi olmalı. İnisiyatifin yanında idam karşıtı kampanyalar da yoğun olarak başlatılabilir. Ölmenin bir anlamı yok. ***Ben ölseydim, onbinler ölecekti.*** Bu nedenle idamı önleyecek büyük barış çabasına girilmeli. "*Ya ölüm, ya hiç*", yanlış bir tutumdur. Sürekli insan kendini yaşama hazırlamalı. Ben yaşamadım, bu biçimle yaşanmaz, yaşanmayacak. Elli küsür yaşımı geçtim, hala kendimi yaşama hazırlıyorum. Korkunç gelişmiş duygular, insan ilişkilerine yaklaşım var. ***Benim tutsaklığım halkın tutsaklığıdır.***

Canlı bomba korkunç bir fedakarlık. Ama onu barış için kullanabilirler. Analar, kızlar barış eylemi yapsınlar. Özgür barış kişiliğinin bombaları haline gelsinler. ***Kadın partisinin birinci görevi barış partisi olmaktır.*** Barış çok cesur bir duruş şeklidir. Barış kişiliği en özgür kişiliktir. Kadının doğası da barıştan yanadır. Ama meşru savunma hakkı her zaman vardır. Zorbaya, haksıza boyun eğmemek lazım.

27 Temmuz 1999
İmralı

Apo yaşadıkça ben ölümsüzüm

Kemal Pir

Kemal Pir ile **M. Hayri Durmuş** yoldaşların mektupları ve *Can Yüce*'nin değerlendirmesi *14-16. sayfalarda*

Serxwebûn'dan...

Ekonomik çöküş ve ötesi...

Türkiye "yeni dünya düzeni" içinde yeniden yeni sömürgeleşiyor.

Türk Başbakanı Bülent Ecevit, ***"Sosyal Güvenlik Reformunu yapmazsak devlet çökerdi"*** dedi. Bu, çarpıcı bir itiraftır. Aslında sosyal güvenlik alanında yapılmak istenen yasal düzenlemelere dönük oluşan tepkileri yumuşatmak için bu sözleri söylemek zorunda kaldı. Ama hangi gerekçeyle söylerse söylesin bir gerçeği itiraf etmek zorunluluğu ile karşı karşıya kaldığı bir olgudur.

Devlet ve düzen ekonomik açıdan iflas etmiştir. Bir burjuva köşe yazarı, ***"devlet bir şirket olsaydı, çoktan iflas ettiğini ilan ederdi"*** diye yazıyordu. Çöküş ve iflas olgusunun bu kadar çarpıcı bir tarzda dile getirilmesi boşuna değildir.

Devletin resmi verilerine göre ekonomi %8.4 daralmış, büyüme hızı sıfırın altında seyrediyor, bütçe açığı 9 katrilyonu aşmıştır. Bütçe, devlet borçlarının faizlerini ödeyen bir niteliktedir. Ödenen vergilerin %72.5'lük gibi ezici bir büyüklüğü faiz giderlerine gidiyor. Faiz giderlerinin bütçe içindeki toplam payı %37. Doğan her bebek 1666 dolar borçla dünyaya gözlerini açmış oluyor. Ekonomi, çarklarını döndürmek için yine yüksek faizle borçlanma, yüksek faizle aldığı borçları ödeme kısır döngüsünü yaşamak zorundadır.

Bu ekonomik çöküşün derinleşerek süreklileşmesi demektir.

Bu ekonomik krizi görece hafifletmek, ekonominin çarklarını döndürmek için acilen taze paraya ihtiyaç duymaktadırlar. Taze para ise IMF'de var, daha doğrusu onun iznine bağlı; ilk fırsatta onun kapısını çaldılar. Globalizmin öncü kolu olan IMF, buna karşılık koşullarını dayatıyor.

Bu koşulların özeti şu: Ekonomik iflasın bütün yükünü işçi, emekçi, köylü, esnaf, kamu çalışanı gibi çalışan kesimlere fatura etmeniz, bunun için yeni bir saldırı, soygun ve talan paketini açmanız, "***yapısal reformlar***" yapmanız, kapılarınızı uluslararası sermayeye sonuna kadar açmanız, başka bir değişle hukuksal ve siyasal zemini yeniden yeni sömürgecilik için hazırlamanız, en elverişli hale getirmeniz, "***ulusal egemenlik***"ten kaynaklanan yasal engelleri kaldırmanız, uluslararası sermayeye güvenli bir ortam yaratmanız gerekir!

Koşullar bu kadar açık, net, ama son derece ağır. Bu koşulların anlamı, Türkiye'nin yeniden yeni sömürgeleşmesi demektir. Zaten globalizmin ve yeni-liberalizmin özü de bundan başka bir şey değildir. MAI, Uluslararası tahkim, dış ticaret koşullarının tümden serbestleştirilmesinin dayatılması, 19. yüzyıl sömürgeciliğinin askeri işgalsiz, genel valisiz yeniden kurulmasından başka bir anlama gelmiyor.

Türk hükümeti, IMF'nin dayattığı koşullara "***evet***" diyor. Ama fatura çok ağır. Bu, kendisini ekonomiden sorumlu bakanının intihar girişiminde dışa vurdu. İşçi ve emekçilerin sosyal güvenlik alanında kazandığı hakların gasp edilmesi, sendikasızlaştırma, mutlak yoksullaşma eğiliminin ağırlaştırılarak sürdürülmesi, özelleştirme, işsizlik, maaş ve ücretlerin dondurulması, ya da en düşük düzeyde tutulması emekçiler için büyük bir saldırı ve altından kalkılamaz fatura anlamına geliyor. Emekçilerin, bu saldırı paketini direnmesiz kabul etmeleri ise mümkün değil.

Bu nedenle günlerdir sokaktadırlar, 24 Temmuz'da Ankara'da yüz binler büyük bir miting yaptı. Yeni mevziler kazanmak için değil, varolan mevzilerini ve kazanımlarını korumak için giderek tırmanan bir eylem sürecini geliştirme kararında görünüyor, bunu eylemli olarak kanıtlıyorlar.

Türkiye'deki ekonomik ve sosyal durumun en kaba, ama eksik özeti bu. Emekçiler kapsamlı saldırı ile yüz yüzedirler. Buna karşı direniyorlar, ama direnişleri sayısız zaafı bağrında taşıyor.

Yeni kapitülasyonlar dönemi

Ekonomi büyük bir kriz içinde, krizden kurtulmanın reçetesi ise IMF'nin bilinen acı reçeteleri. Krizin bütün yükü işçilere, emekçilere çıkarılıyor. Bu noktada bir soru kendisini dayatıyor. Yaşanan ekonomik krizin nedeni, emekçiler mi, onların kazandıkları ekonomik ve sosyal haklar mı? Aslında bu soruların kendisi bile çok komik ve gerçeklerle alay etmekten başka bir şey değildir.

Kuşkusuz yaşanan ekonomik krizin nedeni emekçiler, onların ekonomik ve sosyal hakları değildir. Zaten ücretler ve maaşlar onlarca yıldır sürekli gerilemektedir, bu, süreklileşen bir yoksullaşma durumudur. Çeşitli direniş ve mücadelelerle kazandıkları haklar özelleştirme, sendikasızlaştırma ve diğer saldırı politikalarıyla sürekli gasp edilmektedir. Enflasyon ve zamlar ise emekçilerin yaşamını çekilmez hale getiren günlük olaylardır. Sürekli bir yoksullaşma içinde olan emekçiler şimdi yeni bir ekonomik soygun ve talan paketiyle karşı karşıyalar.

Emekçiler sürekli yoksullaşırken, yaşam standartları sürekli düşerken, buna karşılık bir avuç tekelci palazlandıkça palazlanmaktadır, devletin borçlanma politikalarıyla tekelci burjuvazinin rantiyeci yönü esas özellik olmaktadır. Parayla para kazanma, asalaklığın, çürümenin en önemli nedeni ve göstergesidir. Gerçi bu kriz sürecinde iflas edenler, daralanlar da oldu. Ancak asalaklaşma, çürüme, "***kuponlarla geçinme***" önemli bir eğilim olarak sürdü, sürüyor, "***rantiyeci bir ekonomi***" oluştu.

Bu dönemde iki ekonomik paket açıldı, her ikisi de emekçiler için daha da yoksullaşma, sendikasızlaşma, işsizleşme, kazanımların yitirme soncunu getiriyor. Buna karşılık işbirlikçi tekelci burjuvaziye yeni vurgunlar vurma olanakları, kolaylıkları sağlamaktadır.

Türkiye ekonomisini çöküş noktasına getiren bu krizi nasıl açıklamak gerekir? Nedenleri nelerdir?

Birçok burjuva iktisatçı, krizi bütçe açıklarıyla, yani sürekli büyüyen devlet harcamalarıyla, zarar eden KİT'lerle, özelleştirmenin bir türlü yapılmamasıyla, faizlerin çok yüksek oluşuyla, sosyal güvenlik siteminin bütçeye bindirdiği ek yüklerle, dünya ile istenilen düzeyde bütünleşmenin sağlanmamasıyla, bunun için gerekli uyum yasalarının çıkarılmamasıyla, daha önce Asya, sonra Rusya'da yaşanan büyük ekonomik krizlerin etkileriyle açıklamaktadır. Çıkış için de önerdikleri reçete IMF'nin klasik acı reçetesinden başkası değil.

Aslında krizin sayılan bu nedenleri gerçek tabloyu yansıtmaktan çok uzaktır. Yaşanan kriz esas olarak konjonktürel değil, yapısaldır. Elbette konjonktürden kaynaklanan boyutları da var, ama esas yönü yapısal oluşudur. Zaman zaman ekonomi, "***istikrarlı***" bir görüntü verse de esasta kriz farklı boyutlarda seyretse de süreklidir. Elbette bunun kapsamlı nedenleri var.

Yeni-sömürge ekonomisi, işbirlikçi tekelci yapı yapısal krizin temelidir. Özellikle 1980'li yılarda geliştirilen yeni-liberalizmle yeni-sömürgeciliği derinleştirme sürecinin sonuçları daha tahripkar olmuştur. Günümüzde MAI, uluslararası tahkim gibi politikalarla yeni-sömürgecilik, 19. yüzyıl sömürgeciliğini de arattıran boyutlar kazanmıştır. Bu, yeni sömürge ve bağımlı ülkelerin sürekli yoksullaşması, bu ülkelerdeki kaynakların emperyalist merkezlere akması demektir. İşte, uluslararası ekonomik ilişkilerdeki bu konum yeni sömürgelerde yaşanan krizlerin en temel nedenidir ve bundan dolayı bu ülkeler hemen hemen her zaman IMF ve **Dünya Bankası**'nın kapısındadırlar.

Türkiye'nin durumu da böyledir. IMF heyeti, bir dizi incelemelerden sonra uluslararası kredi olanaklarının açılabilmesi için bir dizi dayatmada bulundu. Emekçilere içirilen acı reçetenin yanısıra yeniden yeni sömürgeleşme sürecinin derinleşmesi için yeni yasal düzenlemelerin yapılmasını şart koştu. **Uluslararası Tahkim** ile ilgili yasal girişimler bu dayatmanın bir sonucudur ve Türkiye açısından yeni bir kapitülasyonlar döneminden başka bir anlama gelmeyecektir. Emperyalizm ve uluslararası tekellerle derinleşen bu yeni sömürgeleşme süreci, işbirlikçi tekelci ekonomik yapı yaşanan ve süreklilik sunan krizin temel nedenidir. Bu yapısal nedenler sürdükçe işçilerin ve emekçilerin yaşam koşulları düzelmeyecek, yoksullaşma eğilimi durmayacak, sömürü derinleşerek devam edecektir.

Bunlar temel gerçekler, ama Türkiye'deki krizin nedenleri salt yeni sömürgeleşme ile, tekelci kapitalizmin bilinen sorunlarıyla açıklanamaz. Bunlar önemli ve temeldir. Ancak yine de krizin ekonomiyi çöküş noktasına getiren çok önemli bir neden var. Türkiye'de hemen hemen herkes büyük bütçe açıklarından, kamu harcamalarının devasa boyutlarda olmasından, bütçenin borçların faizlerini ödeyen bir nitelik kazanmasından söz ediyor. Sürekli borçlanma, özelleştirme ile bütçe için yaratılan yeni kaynaklara rağmen bütçe açıkları büyüyerek sürüyor. Bunlar biliniyor, ama nedenleri açıktan açığa tartışılmıyor. Ya da yarım ağız dokunulup geçiliyor. Ekonomik çöküşü sosyal güvenlik sistemi ile açıklamak, emekçilerin kazanılmış haklarını gasp etme politikasını meşrulaştırmaktan başka bir anlama gelmez. Devlet sürekli yüksek faizle borçlanıyor, bütçe açıkları büyüyor. Neden?

Açık ki yapısal nedenlerle birlikte özel savaşa yapılan harcamalar ekonomik çöküntünün en önemli nedenlerinden biridir. Kürdistan'da 15 yıldır süren savaş, Türkiye'nin kaynaklarını bitirme noktasına getirdi. Kara para, uyuşturucu ticaretinden kazanılan paralar olmasaydı savaşı sürdürmeleri, en azından bu düzeyde sürdürmeleri çok güç olurdu. Her gün yapılan operasyonlar, artan silahlanma, hareket halindeki ordu bir vantuz gibi ekonomik kaynakları yutuyor. Bir uçak ve helikopterin bir kez kalkışı bile binlerce dolara mal oluyor. Resmi rakamlara göre özel savaşın yıllık yuttuğu paralar, 7-8 milyar dolar olarak telaffuz ediliyor. Bu, Türkiye ekonomisi için büyük bir rakamdır. Böyle bir yüke ekonominin dayanması mümkün mü?

Bu gerçeklik görülmeden Türkiye'deki yoksullaşma, enflasyon, otomatiğe bağlanmış zamlar, kriz, krizden çıkmak için faturanın acımasız bir biçimde emekçilere kesilmesi gibi uygulamaların nedenleri kavranamaz. Nedenler doğru tespit edilemediği için de doğru bir tutum almak, sergilenen direnişleri başarıyla sonuçlandırmak da olanaksızdır.

Yaşanan ekonomik krizin nedenleri salt ekonomik değil, aynı zamanda siyasal ve askeridir. Dolayısıyla her ekonomik talepli direniş de çıplak bir biçimde özel savaş gerçeğine çarpıyor, bu görülmediği ve hesaba katılmadığı için de genellikle ekonomik talepli direnişler istenilen başarıyı yakalayamıyor.

Bu noktada emekçi direnişi, sistemi hedeflemesi ve bunun için ulusal kurtuluş mücadelesiyle ittifakının kaçınılmazlığı ile karşılaşıyoruz. Aslında bu bir tercihten çok, kaçınılmaz bir zorunluluk. Emekçiler direniyor, ama bu gerçeğin ne kadar bilincindedirler? Özel savaşa karşı tavır almanın kendilerinin en sıradan ekonomik ve sosyal talepleri için ne kadar kaçınılmaz olduğunu ne kadar biliyorlar? Kürt sorununu görmeden, çözümü için belli bir düşünce ve politikaya sahip olmadan emekçi hareketinin başarı şansı var mı? Şovenizmin ağır etkisini yaşayan emekçiler aynı zamanda kendilerinin daha fazla soyulmalarına zemin sunup destek vermiyorlar mı?

MGK sendikacılığı

Ekonomik ve sosyal saldırılara karışı işçiler, kamu emekçileri direniyor, baskı ve sömürüye karşı sendikal bir mücadele de yürütüyorlar. Ama istenilen başarıyı sağlayamadıkları da bir olgudur. Daha da önemlisi bütün bu direnişlerini istenilen düzeyde ve etkinlikte siyasal bir ağırlığa dönüştüremiyorlar.

Neden?

Nedenler bir değil, birden çok. Gerçekten de işçi ve emekçi muhalefeti kendi içinde sayısız zaaf taşıyor. Bu zaafların içinde en belirleyici ve temel olanı gerçek anlamda siyasal önderlikten yoksun oluşudur. Aslında devrimci bir sendikal önderlikten de yoksundur. Bunu her önemli eylemde ve süreçte görmek ve yaşamak mümkündür.

Devrimci bir siyasal önderlikten, doğru ve devrimci bir siyasal programa, dönemi karşılayacak siyasal ve sendikal politikalara sahip devrimci bir partiyi anlıyoruz. Emekçilerin devrimci bir önderlikten, bir partiden yoksun oluşu, onların düzenin ideolojik ve politik hegemonyasından kurtulmamalarını, düzeni aşan bir düşünce yapısına kavuşmamalarını da koşuluyor. Düzenin ideolojik ve politik etkisinden kurtulmayan bir sınıf ve en geniş sömürülen kesimlerin geliştirecekleri direnişlerin başarı kazanması, politik bir güç konumunu yakalaması mümkün değildir.

Kaldı ki en sıradan ekonomik ve sosyal hak talebi bile hemen özel savaş duvarına çarpıyor, yani siyasal bir nitelik kazanıyor. Bu durumda kendini siyasallaştırmayan, siyasal görüş ve tutumunu netleştirmeyen bir hareketin başarı kazanması mümkün mü? Yukarda da vurguladığımız gibi, emekçilerin sürekli yoksullaşmasının, dayanılmaz koşullara mahkum edilmesinin en önemli nedeni özel savaş ve onun yuttuğu ekonomik kaynaklardır. Şimdi bu gerçeği gören ve buna karşı mücadeleyi kendi sınıfsal çıkarları için kaçınılmaz gören bir sınıf elbette düzen karşısında bağımsız bir duruş kazanır ve hesaba katılması gereken bir siyasal ağırlık haline gelir. Aynı şekilde IMF programına karşı bir mücadele perspektifine sahip olmadan, dünya çapında dayatılan yeniden sömürgeleştirme sistemine kafa tutmadan en sıradan ekonomik talebi gerçekleştirmek mümkün değildir.

Elbette böyle bir bilinç ve politik duruş ancak devrimci bir öncülükle yakalanabilir. Ama ne yazık, bunca emeğe ve mücadeleye rağmen sol kendisini bir öncü güç haline getiremedi. Oysa bu temel zaaf aşılırsa emekçilerin siyasal iktidar mücadeleleri önünde bu işbirlikçi düzenin, özel savaş rejiminin dayanması mümkün değildir. Başka bir ifadeyle devrimin nesnel temelleri güçlü ve olgundur. Ama bu elverişli koşullara yanıt verecek bir siyasal çizgi ve devrimci partinin gelişmesi şarttır.

İşçi ve emekçi sınıfların zaafı salt siyasal önderlik sorunuyla sınırlı değildir. Yine sistemi hedefleyen politikalar üretmemesi ve uygulamaması ile sınırlı değildir. Bunlar var ve temeldir. Ancak işçilerin ve emekçilerin sendikal yapıları ve sendika yönetimleri de düzenin ve rejimin yedeği durumundadır. Bir yanda kendi içinde parçalı olan, gün geçtikçe sınırları daraltılan sendikalar, diğer yandan sendika ağalarının bilinçli tutumlarıyla sınırlı olan güçleri de eritilmektedir.

Çoğu "***MGK sendikacılığı***" sıfatını hak kazanmıştır. Peki bu nitelikte olan sendikaların başarılı olması, düzen ve temsilcileri nezdinde itibar kazanması mümkün mü?

Dolayısıyla bugün dayatılan kapsamlı ekonomik ve sosyal saldırı paketi karşısında bu sendika yönetimleriyle ciddi bir başarı kazanmak hemen hemen mümkün görünmemektedir. Bir de eylemlerin programı sınırlı ve dardır. Sadece kazanılmış hakları korumaya dönük bir eylem çerçevesi sözkonusudur.

Öte yandan işçi ve emekçi muhalefeti parçalıdır, dağınıktır. Gerçi belli bir toparlanma eğilimi gözlemleniyor, çeşitli sendikalar arasında belli bir güç ve eylem birliği de sağlanmış gibidir. Ancak bu çok eğreti duruyor, geçicidir, her an eski dağınık konuma dönebilir.

Sonuç olarak şunlar söylenebilir: Türkiye'de ekonomik yapı tam bir çöküntü içindedir. Toplumsal çelişkiler, sınıflar arası uçurum gün geçtikçe büyümekte ve derinleşmektedir. Toplumun ezici çoğunluğuna karşı baskı ve sömürü politikaları acımasızca uygulanmaktadır. Türkiye, "***yeni dünya düzeni***" içinde yeniden yeni sömürgeleşiyor. Bu eğilim derinleşerek sürecek.

Diğer yandan Kürdistan'da geliştirdiği kirli savaşı dünyanın dört bir yanında yaygınlaştırma çabası içindedir. Belli ki özel savaşı daha da boyutlandırarak sürdürme kararındadırlar. Bütün bunlar Türkiye'deki siyasal, ekonomik ve sosyal krizin, açmazların daha da derinleşerek devam edeceğini gösteriyor. Bunun anlamı devrimin objektif koşullarının daha da olgunlaşacağıdır. Geriye buna yanıt veren önderlik ve doğru politikalar üretme ve kararlıca uygulaması kalıyor.

Emekçilerin önünde şimdi bu görevleri çözme sorunu var. Resmi ideoloji ve psikolojik baskı çemberini kırdıklarında ve ulusal kurtuluş mücadelemizle gerekli mücadele birlikteliğini yakaladıklarında gelişmelerin yönü devrime doğru olacaktır. O zaman gündemdeki direnişleri de başarılı sonuçlar alabilecektir.

Evet, sorun önderlik sorununda düğümleniyor. Bu sorun çözüm yoluna girdiğinde, Türkiye'de resmi ideolojiyi aşma ve onun yerine enternasyonalizmi egemen kılma mücadelesi önemli bir mesafe kazanacaktır.

Her gün günlük pratik tarafından kanıtlanıyor ve doğrulanıyor ki, ***"Başka bir ulusu ezen bir ulus da özgür değildir."***

SERXWEBÛN'dan

Ortadoğu'daki gelişmelerin yönü

Barak'ın başbakan seçilmesinden sonra Filistin-İsrail, İsrail-Suriye ilişkilerinde yeni bir döneme girildiği değerlendirmesi yapılıyor. Netanyahu zamanında "*Ortadoğu barış süreci*" sekteye uğramış, bunun da ABD'nin bölgeye oturtmak istediği politikalarla çeliştiği anlaşılmıştır. Ama "*yeni dünya düzeni*"nin oturması için anılan bu sürecin başarıya ulaşması, çelişkileri en alt düzeye indirmesi gerekiyordu. Anlaşılan o ki İsrail seçimleri bu olanağı ortaya çıkarmıştır.

İsrail Başbakanı Barak, yaptığı ilk açıklamalarda "*barış süreci*"ni yeniden canlandıracağını, Suriye ile barışa ağırlık vereceğini, bu konuda gerekli tavizleri vermeye hazır olduğunu açıkladı ve bu doğrultuda kimi girişimler başlattı. Aynı şekilde Suriye yönetimi de İsrail'le barış sürecini başlatmaktan yana olduğunu belirtti. İsrail-Filistin ilişkilerini yeniden canlandırma, süreci ilerletme yönünde açıklamalar ve pratik gelişmeler de oldu. Bütün bu girişimlerin ABD emperyalizminin bilgisi, onayı ve doğrudan yönetimi altında geliştiği de bilinen bir gerçektir.

İsrail-Suriye anlaşma sürecinin ufukta görülmesi birçok tartışmalara neden oluyor. İsrail ile Suriye arasında bir barış anlaşmasının yapılmasının bölge dengelerine nasıl etki yapacağı, bunun "*yeni dünya düzeni*" açısından anlamı, getirip götürecekleri yapılan tartışmaların ana başlıklarını oluşturuyor. Türk devleti başta olmak üzere, TC-İsrail ittifakı mücadelemizi nasıl etkilenir? Bütün bu sorular önemli.

Tam da "*Ortadoğu barış sürecinde*" bir hareketliliğin başgösterdiği bir dönemde Süleyman Demirel, İsrail, Filistin ve Ürdün'ü kapsayan üç günlük bir gezi düzenledi. Bu gezi ile kurtarılmak istenen şudur: Türkiye bu gelişmeleri kendi lehinde etkilemek istemiş, İsrail ise, Suriye ile başlatılmak istenen sürecin TC-İsrail ittifakını etkilemeyeceği mesajını vermeye çalışmıştır. Dahası aralarındaki çelişkiler ne olursa olsun, bütün bu girişimlerin birbirini tamamlayan, bütünleyen unsurlar olduğu veya olması gerektiği mesajı verilmeye çalışılmıştır.

Bu son gelişmeler de bir kez daha gösterdi ki, bölgede kurulmak istenen düzenin ekseni ABD-İsrail eksenidir. TC ile ulaşılan stratejik ittifak ise bu eksenin tamamlayıcı, ama önemli bir ayağıdır. Bu anlamda Türk devleti bölgenin tümü üzerindeki söz hakkı, etki gücü sınırlıdır, bu etki ancak ABD-İsrail ekseni üzerinden olabilmektedir.

Suriye ile yeniden canlandırılmak istenen "*barış süreci*"ni, aslında Suriye'yi bütünüyle "*yeni dünya düzeni*"ne bağlama girişimi olarak değerlendirmek yanlış olmayacaktır. Belki de Suriye'ye istediği Golan Tepeleri'ni verecekler, ama bunun karşılığında Suriye'den istedikleri Lübnan, Filistin ilerici, yurtsever güçlerine verdiği desteği çektirmek, bölge statükosunun gerici bir ayağı olmaktır. Elbette süreç karmaşıktır, tarafların anlaşmaları önünde sayısız engel var. Ama Suriye'yi tamamen yeni düzenin bir ayağı haline getirmek, onu devrimci ve ilerici güçlere karşı bir güç konumuna getirmek, kendilerine eklemlemek istedikleri açıktır.

Suriye buna gelir mi? İstediklerini elde edebilirse, büyük ölçüde "*evet.*" Zaten kendisinin de bu aşamada yeni düzene karşı cepheden ve ayrı bir blok olarak tavır alma durumu ve gücü yok. Körfez Savaşı'ndan bu yana Suriye, yeni düzene ne tam uymuştur, ne de tam cepheden tavır almıştır. Ağırlıklı olarak yeni düzene karşı olan güçlerle birlikte yürümeyi sürdürmüştür. Bu da ABD ve İsrail'in tepkisine neden olmuştur. Partimize ve Önderliğimize karşı 9 Ekim komplosuyla birlikte Suriye'yi de halletme politikasını tüm şiddetiyle devreye sokmuşlardır. Bundan sonra Suriye tutumunu yeni düzenle daha sıkı ilişki içinde ve uzlaşma politikası temelinde belirlemiştir. Bunun da nedenleri var. Aslında 9 Ekim komplosu, ABD-İsrail ekseninin Ortadoğu'ya Körfez Savaşı'ndan sonra yaptığı ikinci, ama etkileri önümüzdeki yüzyılla uzanacak büyük bir saldırıdır. Bu saldırı sürecinden Suriye epey zayıflayarak çıkmıştır.

Hiç kuşkusuz bu komplonun en temel hedefi, Kürdistan devrim önderliği ve onun şahsında yeni düzene karşı, cepheden ve ayrı blok olarak gelişme eğiliminde olan Ortadoğu anti-Amerikancı hareketlerinin merkezini, eksenini dağıtmak ve yoketmektir. ABD-İsrail-TC eksenine karşı devrimci yurtsever mücadele eksenli bir bloklaşma gelişiyordu, belki bu her açıdan oluşmuş ve olgunlaşmış değildi, ama gelişme eğilimindeydi. Devrim merkezli bu bloklaşma hem güncelde "*yeni dünya düzeni*"nin bölgede oturmasını önlüyordu, hem de gelecek açısından dünyayı sarsabilecek etkileri olacak çok önemli bir gelişme dinamiğiydi. Suriye gibi devletler, böyle bir blokun varlığında, "*yeni dünya düzeni*"nden görece bağımsız hareket etme olanağını buluyordu, aynı zamanda objektif olarak bu blokun taktik müttefiki durumundaydı. İşte ABD-İsrail-TC ekseni, uluslararası 9 Ekim komplosuyla anılan devrimci blokun merkezini ve blokun bütün değerlerini, altyapısını dağıtmayı kendisi için bir stratejik hedef olarak seçti. Bu stratejik hedef, salt bölge politikası değil, dünya politikasının çok önemli bir unsurudur.

Böyle bir saldırı karşısında Suriye dayanamadı, dayanması da mümkün değildi. Kendisi de çok kötü kaybedebilirdi. Bu nedenle ağır uzlaşmacı bir tutum izledi. Bu, kendisinin bölgesel dengelerdeki konumu açısından ağır bir darbeydi.

Önderliğimize ve partimize karşı 9 Ekim ve 15 Şubat komplosu bölge dengelerinde çok önemli etkide bulundu. Devrim merkezli cephenin temellerine ve bileşenlerine önemli bir darbeydi. Bu açıdan da "*milat*" tanımlanması sonderece yerindedir. Gerçi 15 Şubat'tan sonra bölgedeki ilerici, yurtsever ve devrimci hareketlerden yükselen tepkiler, önemli ve gelecek açısından umut vericiydi, ama cephenin merkezi, ekseni yara almıştı. Bu, bölgesel dengeleri önemli ölçüde etkileyecekti...

Bu ve daha sayabileceğimiz etkenler, Suriye yönetiminin daha çok "*yeni dünya düzeni*"ne yönelmesini zorlayan etkenlerdir. Bunun kendileri açısından tek seçenek olduğunu düşünüyorlar. Bu seçenek içinde ulusal çıkarlarını da en üst düzeyde gözetmeyi de gerekli görüyorlar. Golan Tepelerine karşılık Suriye, yeni düzenin bir unsuru olmaya aday. İsrail ile sorunlarını çözümlemiş Suriye'nin TC ile çelişkileri daha da öne çıkacak ve şiddetlenebilecektir. Bu, belli yönleriyle Kürtlerin işine gelebilir, ama yeni düzenle bütünleşmiş Suriye'nin Kürtler açısından bazı sorunlar doğurması büyük bir olasılıktır.

Tabii süreç basit, tekdüze değil, karmaşık ve çelişkilidir. Ortadoğu denkleminde zeminin kayganlığı ve güvensizliği varlığını koruyup sürdürecektir. Çünkü sayısız tarihsel, ulusal, dinsel, toplumsal ve uluslararası çelişki ve çatışmanın düğümlendiği Ortadoğu'nun sorunları çok köklüdür. Bunların başında da Kürt sorunu gelmektedir.

"*Ortadoğu barış süreci*"ne paralel olarak Güney'de de Washington planı ağır aksak sürüyor. ABD bu konuda ısrarlı görünüyor. Ama önünde sayısız engel var, en başta da devrim seçeneği...

Bütün bu gelişmeler elbette mücadelemizi etkiliyor, etkileyecek. Bu gelişmelerin ortaya çıkardığı olanakları değerlendirmek, tuzak ve olumsuzluklarını ise aşmak, devrimci taktik yaratıcılığın bir gereğidir.

Güney Kürdistan ve Irak

Kosova'dan sonra şimdi gözler ABD'nin Irak'a ve dolayısıyla Ortadoğu'ya yapacağı olası siyasi ve hatta askeri bir müdahaleye çevrilmiş durumda. Güney Kürdistan ve Türkiye başta olmak üzere bölge ülkelerinin gelecekleri ve önemlisi de Saddam'ın devrilmesiyle Irak'ta ortaya çıkacak yeni durum tartışılıyor.

ABD ve müttefiklerinin yeni dönem Ortadoğu ve Irak politikası nedir? Saddam devrilebilir mi? Bölgedeki güç konumları, güç odaklarının yaklaşımı nedir? Saddamsız bir Ortadoğu'nun geleceği nasıl şekillenecek?

Bilindiği gibi uzun bir süredir ABD, Irak muhalefetini örgütlemekle uğraşıyor ve son günlerde bu çabalarını daha da arttırdığı görülüyor. Nitekim bir süre önce, Washington'da Irak Ulusal Kongresi'nin toplantıları oldu. Bu toplantılarda Irak'ın geleceği masaya yatırıldı. Geçtiğimiz haftalarda ise; KDP ve YNK heyetleri tekrar Washington'da biraraya geldiler.

Bölge ülkeleri arasında diplomatik trafiğin yoğunlaştığı bugünlerde, Irak'ta yeni bir yapılanmanın temelleri atılmakta. Bu yapılanma; şiiler, Bağdat çevresindeki sünni Araplar ve Kürtlerden oluşuyor. ABD, bu üç gücü Saddam sonrası için hazırlamakta ve ne pahasına olursa olsun iktidara taşımak istiyor.

İster bir federasyon olsun, ister daha farklı bir yapılanma olsun, bölgenin "*yeniden yapılanması*"nda Saddam engel olarak görülüyor ve mutlak suretle aşılması hedefleniyor. Çünkü Saddam bölge dengeleriyle oynuyor. Körfez Savaşı'nda olduğu gibi Saddam'ın Arap dünyasını eskisi gibi yanına alması zor görülüyor. Suudi Arabistan ve Mısır, ABD'nin bölge planına yeşil ışık yakıyorlar. Ürdün'ün mevcut konumu zaten biliniyor. Nitekim Taha Yasin'in, Araplar'ın ihanet içinde olduğunu her fırsatta dile getirmesi, Arap dünyasının çelişkilerle örülü bu durumuna dikkat çekiyor. ABD, İsrail ve Türkiye ittifakı çelişkili bir Irak federasyonuyla bölge üzerinde egemenlik senaryolarını uygulamaya çalışırken, çok fazla etkinliği olmayan Arap Birliği ise Kürtler ve şiilerin iktidarda olduğu bir Irak istemiyor. Bunun yerine daha çok, Arap damgalı bir yönetimin işbaşında olması gerektiğini dile getiriyorlar.

Diğer önemli nokta ise, Türk devletinin de çıkarları doğrultusunda, Kürtlerin yönetimde bir güç olmamaları için Türkmenler bir koz ve denetim aracı olarak kullanılıyor. Nitekim Türk devleti ortaya çıkacak bir federasyonun veya bir oluşumun Ortadoğu ve Kuzey Kürdistan'da yaratacağı büyük etkiden dolayı Kürt statüsüne karşı. Ecevit gibi Kürt düşmanları herhangi bir rejim değişikliği durumunda, Kıbrıs türü bir işgalin bile gerçekleştirebileceğini zaman zaman dile getirmekten çekinmiyor. Irak'taki gelişmelerin daha çok kendi denetimleri ve eski, klasik statünün olduğu gibi devam etmesinden yana. Öyle ki, son derece güdük ve ABD denetimindeki bir federasyonu bile kabul etmeyecek kadar gerici bir mantığa sahip. Türk siyasal rejimi ve devlet sisteminde bırakalım bir Kürt politikasını, Kürt varlığı dahi kabul edilmiyor.

Önümüzdeki dönem, olası bir Kürt federasyon oluşumundan çok, içeriği boşaltılmış bir Kürt özerkliği gündeme gelebilir. Bu Kürt özerkliği de ABD ve Türk devletinin çıkarları doğrultusunda olacağından kimsenin kuşkusu yok. Zaten mevcut konumlarıyla KDP ve YNK'nin bu planın çok dışında hareket ettiklerini söylemek zor. Ama buna rağmen, YNK kısmen önümüzdeki süreçte farklı bir politika içine girebilir.

İran ve Suriye bölgedeki gelişmelerden kaygılılar. Saddam'ın gitmesiyle sadece Irak'ta bir rejim değişikliğinin değil, bölgede dengelerin yeniden oynayacağı ve bundan en çok kendilerinin etkileneceğini belirtiyorlar. Yani Irak'tan sonra sıranın kendilerine geleceğinden büyük endişe duyuyorlar.

İran kendini hedef ve gündem yapmak istemiyor. Ancak bölgeye Türkiye ve İsrail eliyle bölgeye egemen olmak isteyen ABD'nin Ortadoğu stratejilerine karşı İran sessiz kalmayacaktır, karşı bir duruş içinde olacaktır. Çünkü İran'ın tarihsel ve güncel politikaları bunu gerektiriyor. Özellikle İsrail, İran'ı ciddi bir "*tehdit*" unsuru olarak görüyor. Bunun için ABD, "*yeni dünya düzeni*"nin tesisi için bir taraftan Türk devletinin desteği ile Azerbeycan yoluyla İran Azerbeycan'ına, Güney Kürdistan'da oluşacak bir oluşum yoluyla da Doğu Kürdistan'a müdahale etmek istiyor.

Aslında Suriye'nin durumunda da değişiklikler görülüyor. Sovyetler Birliği'nin olduğu dönemlerde Suriye ABD'ye kafa tutabiliyordu. Şimdi ise direnerek veya kafa tutarak değil, dengeleri ve çelişkileri çok iyi, anı anına değerlendirerek bir savunma stratejisi izlemektedir. Yine Hafız Esad, dengeleri bilen usta bir politikacı olması belirleyici olmaktadır.

1990'ların ortalarına kadar Rusya Ortadoğu'da etkin bir güçtü. ABD ve Batı emperyalizminin bölge politikalarına karşı belli bir direnme gücü gösteriyordu. Ama şimdi Rusya tam bir hezimeti yaşıyor. İçinde bulunduğu ekonomik ve siyasi kriz Rusya'yı bir güç durumuna getiremiyor. Bu anlamıyla çelişkileri olmasına rağmen, tek başına ABD'yi frenleyen bir konuma yükselemiyor. Rusya giderek bir taraf olmaktan çıkıyor.

Ortadoğu adım adım savaşın eşiğine doğru giderken, ABD-İsrail ve Türkiye üçlüsü bölgede halklar için ciddi bir tehlike teşkil ediyor. Dolayısıyla bölge halklarının kaderi birleşiyor. Halkların kaderleri birleşiyor, ancak ABD önderliğindeki emperyalist cepheye karşı, ortak bir cephe içinde hareket etmesi gereken güçlerin çok ciddi stratejileri görülmemektedir. Kampların, tarafların henüz netleşmediği bir durum görülmektedir. Ama mevcut durumun da çok fazla sürmeyecektir.

Çözüm için savaşacağız

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan

Parti Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın **İmralı Duruşmaları**'nda savunma kapsamında geliştirdiği değerlendirmeler; hem Türkiye-Kürdistan kamuoyunda, hem dünyada çok kapsamlı bir tartışmaya yol açmış durumda. Kuşkusuz bunu gerekli kılan, böyle bir tartışmaya yol açan etmenler var. Bu da savunma olarak yapılan değerlendirmelerin, iki bölüm halinde sunulan açıklamaların oldukça sistemli, kapsamlı ve derin bir ideolojik çizgi, yine politik yaklaşımlarla birlikte, Kürt sorununda kapsamlı somut çözümler içermesinden kaynaklanıyor.

Varolan bu sistemin kapsamlılığı ve bütünselliği temelinde Önderliğimiz ve değişik bazı çevreler de bunu yeni bir manifesto olarak tanımladılar. Biz de parti yönetimi olarak bu belirlemeye katıldık. Savunmayı partimiz için, içinde bulunduğumuz sürece yön veren bir manifesto olarak kabul ettik, ilan ettik.

Neden yeni bir manifesto?

Benzer bir biçimde ilk parti manifestomuz, Kürdistan Devrimi'nin Yolu bundan 21 yıl önce, yani 1978 yazında yazılıp çeşitli çevrelere dağıtıldığında, yine kapsamlı tartışmalara yol açmıştı. Çok değişik gruplara, örgütlere ulaştığında kendi bünyelerinde tartışmalar gelişmiş, hatta kopuşlara bile neden olmuştu. Partileşme sürecinde olan hareketimizin sadece güçlü bir düşünsel birliğe ulaşmasına, yine sağlam bir çizgi derinliğine varmasına yol açmamış, aynı zamanda değişik gruplardan katılımlarla hareketin büyümesini sağlamıştır. Bu, değerlendirmelerin özüyle, içeriğiyle, somut olarak önerdiği çözümlerle bağlantılıdır. Bu anlamda her iki manifesto da gerçekten bir hareket oluşturma, bir ideolojik-siyasi hareket yaratıp, bunu belli bir pratiğe yöneltme gücüne, derinliğine sahip bulunuyorlar.

Manifesto ideolojik-politik çizgiyi ifade ediyor. Savunmanın yeni bir manifesto olarak ilan edilmesi, partimizin yeni bir manifestoya ihtiyaç duyması, Önderliğimizin son değerlendirmesini yeni bir manifesto olarak ele alması bir çizgi değişimi olarak değerlendirilebilir mi, diye soruluyor. Hatta bazıları bunlar arasında fark var diye de eleştiriyorlar. Fark olmasaydı yeniden bir değerlendirmeye ihtiyaç duyulmazdı. Varolan manifesto parti görüşleri olarak olduğu gibi ortaya konulurdu. Bu anlamda kuşkusuz farklılıklar var. Fakat farklılıklar hangi alanda, ne düzeyde, nasıl ortaya çıkıyor? Neden böyle bir farklılığa gerek duyulmuştur? Neden böyle bir farklılık ortaya çıkmıştır? Neden yeni bir manifesto?

Bu anlamda farklılıklar açısından da, yeni bir manifesto açısından da kuşkusuz süreçlerin farklılığı var. Her şeyden önce yeni bir döneme giriliyor. Aslında bu sürece girilmiştir. Parti Genel Başkanımız 1993-94'den itibaren, yani '91-92 kalkışının yarattığı sonuçlar temelinde hem kazanımlarıyla, hem başarısızlıklarıyla birlikte yeni bir sürecin başladığını, fakat bunun parti ve mücadelemiz açısından tam bir sisteme kavuşturulup dönüşümün yaşanmadığını belirtiyor. Böyle olunca da, o zamandan beri yeni bir süreç başlamış oluyor. Biz buna parti olarak parça parça ulaşmaya, uyum sağlamaya çalıştık. Bu, en kapsamlı biçimiyle '98'den itibaren gündemimize girdi.

> "Amaç Kürt sorununu ortaya çıkartmak, çözmek, bu temelde Türkiye ve Kürdistan'da demokratikleşmeyi geliştirmektir. Bütün örgütlerimiz, mücadelelerimiz bizi bu amaca götürmek içindir. Yoksa örgütler, mücadeleler hiçbir zaman amaç olmamıştır."

Önderlik bu yeni süreci tamamlamaya, buna göre gerekli değişimi her alanda yaşamaya yönelik kapsamlı değerlendirmelerle birlikte pratik çabalar içerisine girdi. Bu bir yenilenme, değişim süreciydi. '98'de yapılan değerlendirmelere bakıldığında bu yaklaşımlar etme çabası vardı. Bu nedenle Manifesto (Kürdistan Devrimi'nin Yolu) kuşkusuz bu hedefe göre, bu hedefi gerçekleştirmek üzere değerlendirmeler içerdi. Hedef sorunu açığa çıkarma olduğu için, daha çok teorik değerlendirme ve ideolojik yön ağırlıklı oldu. Çünyirmibir yıllık süre içerisinde, eğer Önderliğin belirttiği gibi '93'leri esas alırsak onbeş yıllık mücadele içerisinde gerçekleştirilmiştir, başarılmıştır. Dikkat edersek Kürt sorunu ciddi bir ifadeye kav uşturulmuş, açığa çıkarılmıştır. Her düzeyde örgütlerine kavuşturulmuştur.

> "Türkiye devrimci-demokratik güçleri, PKK'nin Kürt sorununu neden bu biçimde çözmeye çalıştığını eleştiriyorlar. Bu dünyada herkesin eleştiri hakkı olabilir, ama Türkiye solculuğunun söyleyecek hiçbir sözü yoktur. Her şeyden önce Türkiye halkına karşı görevlerinin neresindeler?"

görülecektir. Örneğin 15 Ağustos Atılımı'nın 14. yıldönümünde yapılan kapsamlı değerlendirmeye bakıldığında, bunlar çok net bir biçimde ortaya konulmuştur. Süreç böyle bir değerlendirme, karar ve pratik yönelim temelinde geliştirildi. Buna dayatılan ise düşman saldırıları ve devam etmekte olan uluslararası komplo oldu. Bu temelde bir mücadele sürüyor.

İçinde bulunduğumuz yeni süreci anlama, kavrama, ona göre kendimizi düşünsel, pratik, örgütsel olarak yeniden düzenleme ve böyle bir süreci başarıyla kazanma çabası içinde bulunuyoruz. Süreçler farklı olduğu için kuşkusuz değerlendirmeler, yaklaşımlar ve somut öneriler de farklı olmak durumunda. Süreçlerin farklılığını anlamakta yarar var.

Kürdistan Devriminin Yolu'nun hazırlandığı, yani PKK'nin ilk ortaya çıktığı dönemin temel özelliği neydi? Bir defa çözmek üzere kendisine esas aldığı Kürdistan, Kürt sorunu tümüyle bastırılmış, yok edilmiş ve tarihten silinmek istenen bir sorundu. O dönemin temel özelliği Kürdistan'ı dolayısıyla Kürt sorununu doğru tanımlama, açığa çıkarma, temsil edecek örgüt ve mücadeleyi yaratma, geliştirme, böylece sorunu bir ifadeye kavuşturarak gündeme getirmeydi. Dönemin temel sorunu buydu. Elbette sorun şimdiki gibi değildi. Büyük bir bastırma, kapalılık, yok kü ifadelendirmek, Kürdü, Kürdistan'ı tanımlamak, tarihi, ulusal-toplumsal olarak bu gerçekliği ortaya koymak, bunun arkasından içinde bulunduğu durumun temel özelliklerini belirleyip, nasıl bir gelişme yaşayabileceğini tespit etmeyi içeriyordu. Yine sorun bastırıldığı, yok sayıldığı, bütün bu kapatma yaklaşımlarının ortadan kaldırıp sorunun açığa çıkarılması için, sorunu bu biçimde yoketmeye çalışan bütün yaklaşımları eleştirmek, mahkum etmek gerekiyordu.

Bu anlamda çok yoğun eleştirel bir üslup hakimdi ve varolmak durumundaydı. Emperyalizmin, sömürgeciliğin yaklaşımlarını, sol adına ortaya konulan sosyal şoven yaklaşımları, yine ulusal kurtuluşçuluk, ulusalcılık adına ortaya konulan ilkel-milliyetçi, reformist yaklaşımları bütün açıklığıyla eleştirmek, mahkum etmek gerekiyordu. Öyle yapılmalıydı ki doğru ulusal kurtuluşçu çizgi ortaya çıkarılsın, sistemleştirilsin ve insanlara benimsetilebilsin. Bu anlamda oldukça eleştirel bir yaklaşım, bütün olumsuzlukları, yanlışlıkları öne çıkartan, onları irdeleyen, onları düşüncede mahkum etmeyi esas alan bir yaklaşım doğal olarak hakimdi. Bütün bunlar ilk manifestoda vardır.

Bu temelde manifestodan başlamak üzere yapılan değerlendirmelerle sorun iyice açığa çıkarılmış, ifadelendirilmiştir. Ayrıca öngörülen görevler geçen Yine onun çözümü uğruna çok kapsamlı bir mücadele, onbeş yıllık gerilla savaşı temelinde bir mücadele verilmiştir. Sorun artık bütün dünyanın gündemine en açık biçimiyle oturtulmuş, sadece sömürgeci güçlere değil, herkese sorunun çözümü dayatılır kılınmıştır. Bu Kürdistan'da büyük bir gelişmedir, büyük değişimdir.

Bu gerçeği görmek ve anlamak gerekiyor. Bunları yok saymak, Kürdistan'ı, ilk manifestonun yazıldığı '70'ler süreci gibi algılamak kesinlikle gerçeği, gelişmeyi görmemektir. Bu, inkarcı ve oldukça dogmatik, kalıpçı bir yaklaşım olur. Oysa Kürdistan Devrimi'nin Yolu Manifestosu'nun ortaya konulan düşünceler temelinde geliştirilen mücadeleyle büyük bir devrim gerçekleşti. Kürdistan'da, Kürt insanında ulusal devrim, ruhsal ve kültürel bir devrim yaşandı. Bütün Kürdistan şehirleri, '90-91-92 yıllarındaki serhildanlarla köklü dönüşümlere sahne oldu. Kürt insanı dört parçada ilk kez ulusal bilinç, ulusal birlik gelişimi içerisine girdi. Yine Kürt toplumundaki geleneksel ilişkiler paramparça edildi.

Kuşkusuz her şey bitmedi; kalıntılar biçiminde de olsa aşiretçi-feodal anlayışlar hem sosyo-ekonomik yaşamda, hem kültürel düzeyde varlığını devam ettiriyor. Ama '70'lerdeki Kürdistan ile günümüz Kürdistan'ı kıyaslanmayacak kadar değişmiştir. İlişkiler büyük parçalanmayı, yenilenmeyi ve yerine ulusal-demokratik ruhun, duygunun, düşüncenin yaşama geçmesi biçiminde bir gelişmeyi yaşamıştır.

Bu büyük bir demokratik gelişmedir. Aslında Kürdistan '90'ların ilk yıllarına gelindiğinde ulusal-demokratik çerçevede gerçek bir devrimi yaşamıştır, toplum olarak. Başarılamayan, yapılamayan iktidarı ele geçirme, yani siyasi bir devrimdir. Bu da parti, cephe ve ordu olarak kendi içinde örgütlenen, dünyanın diğer alanlarında olduğu gibi bir toprak parçası üzerinde egemen olmasa bile, Kürt toplumu üzerinde ulus düzeyinde yönetimini, egemenliğini sürdüren bir iktidar durumuna gelmiştir. Bu durum çeşitli alanlardaki devletler gibi bir toprak parçasının mutlak egemeni olmaya dönüşememiştir. Neden dönüşemedi? Kuşkusuz bizden kaynaklanan nedenleri de var. Partimizin yürüttüğü mücadele '90'lar sürecine geldiğinde büyük devrimsel gelişmeyi yaşarken, büyük bir başarıyı ortaya çıkarırken, diğer yandan bunu bir siyasi iktidara dönüştürme konusunda tam sonuca ulaşamamıştır. Bu açık bir gerçeklik. Mücadelenin gücü buna yetmemiş, değişik koşullar bunu engellemiş, etkilemiştir. Sadece bir nedene bağlamak konuyu yanlış anlamak olur.

Politik çözüm yönteminde değişiklik var

Yeni bir süreç yaşanıyor. Bu sürecin temel özelliği çözüm süreci olmasıdır. Bizden geçmişte olduğu gibi bir yaklaşım göstermemiz isteniyor. Geçmişteki yaklaşımlar geçmiş sürecin, o koşulların ve o koşullara dayalı olarak önümüze koyduğumuz hedeflerin yaklaşımıydı. Şimdi koşullar her yönüyle farklı. Dünya koşulları farklı, Türkiye'deki durum farklı, Kürdistan ise devrimi yaşamış. Peki bütün bu gerçeklikler ışığında aynı yaklaşımı gösterebilir miyiz? O zaman sorunu ifade etme, açığa çıkarma hedefiyle hareket ediyorduk. Tekrar bunu hedef alırsak, bu çok geriye düşmek olmaz mı? Elbette ki geriye düşmek olur. Oldukça geri, tutucu ve gelişmeleri görmeyen, değerlendirmeyen bir yaklaşım olur. Oysa gerçek; ilk manifestonun belirlediği görevlerin yerine getirilmesi ve bu temelde yeni bir sürecin başlangıcı oluyor. İşte, biz buna çözüm süreci diyoruz. Sorun geçen sürecin mücadelesiyle iyi tanımlanmış, açığa çıkarılmış ve örgütlendirilmiştir. Bu temelde herkese sorunun çözümü için dayatmada bulunuluyor.

Elbette yeni manifestonun öncelikleri, üslubu farklıdır. Bu, hedefe bağlı olarak şekillenmiştir. Neden hedefe bağlı olarak şekillenme? Sorunun çözümü dayatıldığı, çözüm süreci olduğu için kuşkusuz teorik-ideolojik yan değil, politik yan, politik çözüm yolları, pratik düzenleme yaklaşımları önplana çıkıyor. İlk kez bu düzeyde partimiz, Önderliğimiz Kürt sorununun nasıl çözümleneceğine dair şekli olarak bir formül ortaya koyuyor. Dikkat edilirse ilk manifestoda bunlar yoktur. Çünkü buna gerek yoktu. O zaman bunlar ortaya konulmuş olsaydı çok anlamsız olurdu. Ortada sorunun varlığı-yokluğu, hatta "*Kürt var mı, yok mu?*" diye tartışılıyordu. Önderliğimizin savunmalarını şimdi geri bulanlar, o zaman Kürdün varolup olmadığını tartışma konusu yapıyorlardı. Böyle bir tartışmanın olduğu süreçte

sen "*şöyle bir şey istiyorum*" dersen, hayalci ve somut gerçeklikten kopuk bir durum olurdu. O nedenle partimiz sorunu ortaya koymayı, sorunu ifade etmeyi, açığa çıkarmayı, Kürdü tanımlamayı esas aldı. Bu anlamda Kürdün özgür, demokratik, bağımsız yaşamının birey olarak, toplum olarak nasıl olacağını, nasıl gelişim sağlayacağını ortaya koydu. Politik çözüm yollarının kendisini dayattığı koşullara göre belirleneceğini, şekilleneceğini öngördü. Bu oldukça gerçekçi ve doğru bir yaklaşımdı.

Şimdi çözüm süreci gündeme geldi. O halde içinde bulunduğumuz koşullar değerlendirilip, hangi çözüm yolu geçerliyse bunu işletmek gerekiyor. Çözümü bu temelde önermek, geliştirmeye çalışmak gerekiyor, nitekim Parti Genel Başkanımızın yaptığı da budur.

İçinde bulunduğumuz dünya, Türkiye, Kürdistan ve bölge koşulları değerlendirilerek gerçekleşebilir çözüm yolunun, sorunu çözme yönteminin ne olacağı araştırılıyor ve buna yanıt veriliyor. Bu konuda doğru, geçerli çözüm yolu öne sürülüyor. Sorunun çözümü isteniliyor. Bu oldukça anlaşılır, açık bir durum.

Kuşkusuz üslup olarak yaklaşımlarda değişiklikler var, olmak durumunda. Çünkü sorunu açığa çıkarmayı gerektiren dönemin dili çok eleştirel, her türlü olumsuzluğu, yanlışı açığa çıkarmayı hedefleyen bir dili esas almamaktadır. Hiç belirgin olmayan bir süreçte yoğun bir eleştiriyle doğruları, gerçekleri düşüncede esas almaktadır. Ama, şimdi bütün bunlar açığa çıkmış ve pratikte de gerçekleşmiş bir konum arzettiği için, bunlardan yola çıkarak yeni bir yapılanmayı, yeni bir düzenlemeyi hedeflemektedir. Bu da eleştiriyi değil, yapmayı ve yeni bir şekil vermeyi esas alan bir üsluptur.

Birincide eleştirel, yani negatif bir yaklaşım hakimken; şimdi çözümleyici, yapıcı, yeniden şekillendirmeyi içeren pozitif bir üslup sözkonusu. Yani çıkış ve varış noktaları da farklı. Bu anlamda her iki manifestoda köklü farklılıklar var. Çeşitli güçler, hatta kendi örgütümüz içinde bile bunu bir farklılık olarak görüyorlar ve "*büyük bir değişiklik olmuş*" diyorlar. Aslında böyle bir durum yok. Sadece hedefin farklılığından doğan üslup farklılıkları vardır. Bu da çok doğaldır, zorunludur. Politikacılar açısından yapılması, gösterilmesi gereken bir yaklaşımdır. Uygun bir üslup seçilmez, uygun bir dil kullanılmazsa hedef başarılamaz. Hedefe ulaşan değil, hedefi boşa çıkartan, provoke, sabote eden bir yaklaşım olur.

> "Şimdi askeri zafer konusu yeniden değerlendiriliyor. '91-92 devrimci gelişimi, askeri yoldan zafere gidemeyince, ateşkeslerle Türkiye'nin demokratikleştirilmesi temelinde çözüm aranmaya çalışılmıştır. Çözüm gerçekleşmezse, çatışmalar sürerse bile, yine gelinecek nokta bu temeldeki çözüm olacaktır."

Çizgi farklılığı açısından şunları net olarak belirtebiliriz: İdeolojik çizgi anlamında, öz olarak hiçbir farklılık yoktur. Felsefik, ideolojik açıdan öz aynıdır. Düşünce tarzı, düşünce sistemi aynıdır. PKK düşüncesini, PKK Önderlik sistemini, tarzını anlayan bir kişi, ikisi arasında bir farklılık göremez, görmemiştir. Biz bu anlamda çok ciddi bir farklılık görmedik, hissetmedik. Birbirinin aynısı olan, olayları çözümleme, ifadelendirme yaklaşımının da aynı ifade eden, dolayısıyla aynı ideolojik öze bağlı olan bir bütünselik var. Bazıları bunu görmüyorlar, anlamıyorlar. Aslında düşünce tarzından haberleri yok, doğru olmayan eleştiriler yapıyorlar.

Anlayan çeşitli çevreler de var; soldevrimci çevrelerden, karşıtlarımızdan bile anlayanlar var ve buna göre katılım gösteriyorlar, destek veriyorlar. Karşıtlarımız ise bu durumu hiç değişmemişlik olarak tanımlıyorlar ve hatta devleti uyarma gereği duyuyorlar: "*Hiçbir değişiklik yok, söylenenler aynıdır, hedeflenen aynıdır, sadece bazı farklı ifadeler var. İşin aslında bir değişiklik yok, aldanmayalım*" diye uyarı geliştiriyorlar.

Bütün bunlardan da anlaşılıyor ki, aslında ideolojik özde ciddi bir farklılık yok. Politik çözüm yöntemlerinde, üslupta değişiklikler var. Politik çözüm yollarındaki değişiklikler tamamen koşullardan kaynaklanıyor. İlk manifestoda çok net olmasa da, çözüm yolları ortaya konmuştu. Nitekim burada da tamamen dar ve ayrılık temelinde bir çözüm arayışı yoktu. Kürdistan Devrimi, ulusal kurtuluş mücadelesi stratejik ve taktik düzeyde formüle edilip ifadeye kavuşturulmuş olsa da, bu Türkiye gerçeğiyle sıkı sıkıya bütünleştirilmiştir. Askeri yolla zafer kazanma, savaşa girilen süreçte esas alınmıştı. Çözüm yine Türkiye'de aranıyordu. Fakat Türkiye'de çözümü sağlayacak bir yönetim değişikliği, iktidar değişikliği devrimci değişiklikle öngörülüyordu. Bunların olması temelinde Türkiye ile bir çözüme gitmek, Önderlik gerçeğimizin temel çözüm yaklaşımıdır. Önderlik şimdi de bu yaklaşımı pratikleştirmek istiyor. Bu bizim için gayet açık ve normal bir durum.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi hiçbir değişiklik yok, fakat bazıları bir farklılık, hatta bir sapma içinde olunduğunu söylüyorlar. Aslında farklılık kendi düşüncelerindedir. Kendilerine göre bir PKK yaklaşımı, PKK gerçeği açığa çıkarmışlar, tanımlamışlar. Şimdiki filli durum onunla çakışmayınca PKK'nin değiştiğini sanıyorlar. Oysa PKK'de bu anlamda da bir değişiklik yok. Kendilerinin anladığı PKK doğru bir anlayış değildi. PKK'nin stratejik çizgisine, ortaya koyduğu değerlendirmelerine iyi bakmalarını öneriyoruz, bu çevrelere.

Türkiye halkından ayrı bir çözümden öte Türkiye'yle birlikte çözüm arama, Kürdistan'daki ulusal kurtuluş devrimini Türkiye'nin demokratik devriminin bir parçası olarak görme, Türkiye'deki demokratikleşme ve demokratik çözümle, demokratik iktidarla bir sonuca gitme esastır, temeldir. Bu anlamda Önderliğimizin geliştirmek istediği 'Türkiye'yle birlikte çözüm arama' yaklaşımı baştan beri vardır. Bu konuda bir ayrılık yok.

Ayrılık şurada; askeri zafer öngörülmüştür, şimdi askeri zafer konusu yeniden değerlendiriliyor. Aslında bu da şimdi değerlendirilmiyor. Daha '93'de ilk ateşkes ilan edildiğinden itibaren askeri zafer değerlendirme konusu olmuştur. Yani '91-92 devrimci gelişimi, devrimci dönüşümü askeri yoldan zafere gidemeyince ateşkeslerle birlikte soruna Türkiye'nin demokratikleştirilmesi temelinde çözüm aranmaya çalışılmıştır. Bu daha o zamandan gündeme giren bir yaklaşımdı.

Dünyadaki değişim, Sovyet sisteminin yıkılması, yine bizdeki gelişmeler, askeri anlamda yürüttüğümüz mücadelenin ulaştığı düzey hedeflerimizle birleşince; askeri zaferin, düşmanımızın durumu da dikkate alındığında ısrar edilmemesi gereken bir yol olduğu, ona çakılmanın sorunun çözümünü zorlaştıracağı, engelleyeceği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bu anlamda partimiz, Genel Başkanımız ateşkes ilanları yaparken, demokratik siyasi yollarla Kürt sorununun çözümünü gerçekleştirmek istemiştir. Bu da tamamen koşullara uygun bir yaklaşımdır. Çözüm gerçekleşmezse, on yıl savaş sürse bile, yine gelinecek nokta bu temeldeki çözüm olacaktır. Çözüm gelişmez ve çatışmalar sürerse, dönüp dolanıp gelinecek nokta yine aynıdır. Bunu Parti Önderliğimiz çok net ve somut olarak ortaya koyuyor.

Bu anlamda kuşkusuz halk savaşı stratejisinin askeri zafer yönünü esas almak, kesinlikle oradan çözüme gitmek yerine, içinde bulunduğumuz koşulları değerlendirerek demokratik siyasi yöntemlerle Kürt sorununu çözüme götürmek koşullara daha uygun bir yol. Bu bir yaklaşım, bir değişim tabi.

Çözümsüzlük ve Türkiye solu

Diğer yönüyle Türkiye'deki iktidar değişimi, devrimci değişim konusu önemli. Kürdistan'daki devrimci mücadelenin, ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimine karşı Türkiye'de devrimci gelişmenin olmadığı, tasfiye olduğu bilinen bir gerçek. Birinci manifestoda ortaya konulan devrim çizgisinin öngördüğü Türkiye'deki devrimci gelişmeler bu anlamda gerçekleşmemiş oluyor. Manifestonun hazırlandığı, devrimimizin ideolojik-politik çizgisinin şekillendiği dönemlerde, Türkiye'de de belli bir devrimci hareket, devrimci mücadeleler vardı. Türkiye'de devrim için savaşımlar veriliyordu. Bu nedenle Türkiye ve Kürdistan'da geliştirilecek devrimci mücadeleleri ortak bir cephede birleştirerek ortak devrime gitmek, birleşik devrime gitmek mümkün görünüyordu. 12 Eylül darbesine karşı, daha '82'de **Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi** yaklaşımında bu açıkça ortaya konmuş, formüle edilmişti. Bu bir çözüm yöntemi olarak görülüyordu. Fakat pratik öngörüldüğü biçimde olmadı. Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin PKK hareketiyle birlikte gelişip büyük bir devrimci mücadeleyi ortaya çıkarmasına karşın, Türkiye'de devrimci savaş, devrimci mücadele, devrimci hareketler gelişemedi, tasfiye oldu. Bu anlamda birleşik devrimin bir ayağı büyüyüp çözümü dayatırken, bir ayağı yokoldu, eridi. Böyle çelişik bir durum ortaya çıktı.

Burada görevini yerine getiremeyen aslında Türkiye solculuğu, Türkiye devrimci-demokratik güçleridir. Şimdi bu güçler, PKK'nin Kürt sorununu neden bu biçimde çözmeye çalıştığını eleştiriyorlar. Belki bu dünyada herkesin eleştiri hakkı olabilir, ama Türkiye solculuğunun söyleyecek hiçbir sözü yoktur. PKK'yi, Parti Genel Başkanımızı eleştireceklerine kendi durumlarına baksınlar. Kendileri görevlerini ne kadar yerine getirdiler? Türkiye halkına karşı görevlerinin neresindeler? Kürt halkının ulusal sorununun çözümü karşısında nerede duruyorlar? İlkin bunlara yanıt vermeliler. Verebilecekleri hiçbir yanıt yoktur. Aslında sorunların bu düzeye gelmesinde, çözümün bu kadar zorlaşmasında ve bu biçimlerde çözüm aranmasında baş sorumlu bu güçlerin kendileridir. Fakat kendilerini sorumlu görecekleri yerde, köylü kurnazlığıyla olayları tersine çevirip PKK'nin çözüm yaklaşımlarını eleştirmeye çalışıyorlar. Bu kesinlikle doğru değildir.

Eğer Türkiye devrimciliği de Kürdistan'da PKK'nin geliştirdiği mücadeleye paralel gelişseydi, ortak birleşik devrimle kuşkusuz bir çözüm daha erkenden gelişebilirdi. PKK bunu reddetmedi; bunun geliştirilmesi için hem düşünsel, hem pratik alanda yoğun bir çaba harcadı. Fakat gelişmeyen Türkiye cephesi oldu, geliştiremeyenler Türkiyeli sol çevrelerdir. Bu anlamda mevcut durumun ortaya çıkmasının baş sorumlusu kendileridir.

Şunu net olarak belirtebilirim; Türkiye sol çevrelerinin böylesi yaklaşım ve değerlendirmelerinden partimiz, Önderliğimiz kuşku duydu, endişeli de yaklaştı. Türkiye'deki güçler demokratik devrimi geliştiremezler, yetersiz kalırlarsa partimiz her fırsatta destek vermeye hazır olduğunu belirtmiştir. Türkiye'deki demokratik, sosyalist gelişimi hızlandırmak, geliştirmek, güçlendirmek için çaba harcama sürekli gösterilmiştir. Pratik olarak önceleri de, '90'dan sonra da böyle bir gelişmi için bizzat Parti Önderliğimizin, partimizin olumlu yaklaşımları ve önemli girişimleri olmuştur. Ancak buna rağmen Türkiye'de böyle bir gelişme olmamıştır. Olmaması koşullarında ne olur? Bu her zaman bir soru işareti olarak bizleri, partimizi düşündürtmüştür. Çünkü sol çevrelerin yaklaşımlar oldukça geri yaklaşımlardı, insana her zaman endişe veriyordu. Sonderece dogmatik, kalıpçı ve bazı sözleri tekrarlayan, politikadan ve pratikten kaçan yaklaşımları görünce, insan Türkiye'de gelişmenin olamayacağı korkusuna kapılıyor.

Bu anlamda partimiz, baştan beri Türkiye cephesine yönelik eleştirel oldu. Bu eleştirilerle sürekli Türkiye'deki geriliklerin aşılması, mücadelenin geliştirilmesi için çaba harcandı. Hatta sol geliştirmezse sorun başka biçimde de çözülür biçiminde uyarılar yapıldı. Örneğin çok iyi hatırlıyorum; '82'de Dev-Yol'un temsilcisi olan Taner Akçam'a Önderliğimiz açıkça şunu söylemişti: "*Eğer siz mücadeleyi geliştirmez ve bir çözüm gücü olarak ortaya çıkmazsanız, bu sorunu generallerle çözerim. Geliştirir ve mutlaka çözerim.*" Bu, 'kuşkusuz sizi tercih ediyoruz, çözümü demokratik-sosyalist gelişmede görüyoruz, ama size de mahkum değiliz. Her şeyi sonuna kadar kendinize mahkummuş gibi görmeyin. Zorlanırsak, zorunlu olursak, bunu devletle de, devleti yönetenlerle de çözebiliriz' yaklaşımıydı.

Şimdi çözüm aranıyor. Bu da partimizin, Önderliğimizin gündemine hiç gelmemiş, hiç düşünülmemiş bir durum değildir. Kuşkusuz değişik gelişmeler, daha devrimci, demokratik gelişmeler, iktidar değişimini içeren gelişmeler öngörülmüştür. Fakat öyle olmasa da, mevcut düzenin yönetim gücünün demokratikleşme zorunluluğu temelinde onunla bir çözüm arama zorunda kalınabileceği, bir yol olarak açık ifade edilmese de her zaman düşünülmüştür. Görülüyor ki, '82'de bile böylesine açık ifade edilmişti. Bu anlamda şimdi Önderliğimiz bu temelde çözüm arıyor. Nitekim Türkiye'de de önemli değişiklikler yaşandı. Gerçekten Kürdistan'daki ulusal-demokratik devrim Türkiye'de ciddi bir demokratikleşme sürecini yaşattı ve dayattı da. İlk defa demokrasi sorunu bu biçimde tartışılıyor ve Türkiye'nin buna ihtiyacının olduğu bizzat yönetenler tarafından da ifade ediliyor.

Çözüm arıyoruz

Bu perspektif temelinde partimiz, Önderliğimiz mevcut yönetimle Kürt sorununu çözme çabası içine girmiş bulunuyor. Bunun yadırganacak hiçbir yönü yok, içinde bulunulan koşulların bir gereği olarak ortaya çıkıyor. Bu bir tercih değil, bir zorunluluk. Böyle bir zorunluluğun ortaya çıkmasında kuşkusuz parti olarak, parti kadroları olarak bizim de sorumluluğumuz var. Zayıflıklarımız biraz etken, fakat bizden daha fazla sorumluluğu olanlar var. İşlerin bu kadar çözümsüz kalmasında PKK'den, bizlerden, Kürtler'den daha sorumlu olanlar var. Özellikle Türkiye aydın cephesi, Türkiye sol cephesi kendini bu açıdan değerlendirebilmeli.

Bu çerçevede hem savaşla, hem iktidar değişikliğiyle sonuca gitmede bazı değişiklikler, yaklaşım değişiklikleri yaşanıyor. Koşullar bunu gerektiriyor ve bu temelde çözüm aranıyor. Amaç bu sorunu ortaya çıkartmak, çözmek ve bu temelde Türkiye ve Kürdistan'da demokratikleşmeyi geliştirmektir. Bütün örgütlerimiz, mücadelelerimiz bizi bu amaca götürmek içindir. Yoksa örgütler, mücadeleler hiçbir zaman amaç olmamıştır. Bunlar sadece bizi amaca götürecek araçlardır.

> "Şiddet dayatılırsa, karar şiddetten yana çıkarsa çok tahripkar bir süreç gelişir. Çözüm imkanları, mevcut süreç bütünüyle kaybedilir. Onlarca yıla yayılan büyük bir çatışma, çelişki, yıkım, tahrip gelişir. Partimiz bu konuda uyarılar yapmış, gerekli hazırlıklarını da yapıyor."

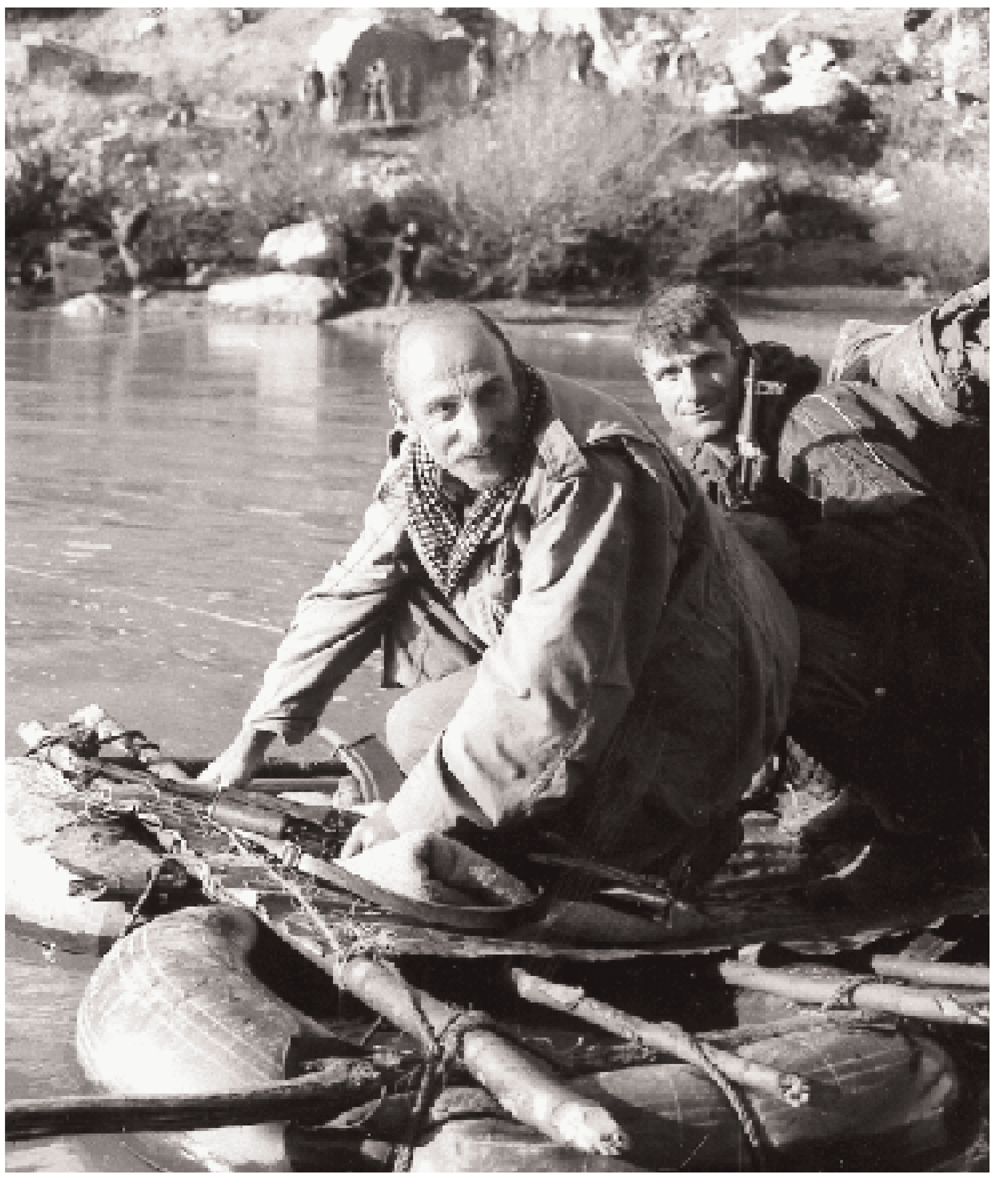
Şimdi amaca bu biçimde gitmek mümkünse ve günümüz koşulları itibariyle Kürt sorununun çözümüne bu yöntemlerle gidiliyorsa, bunun üzerinde durmak önemlidir. Geçmişte öngörülen mücadele yöntemlerini, çözüm arayışlarını şimdiki koşullara dayatmak politikanın bir gereği olmaz. Tersi kendini körü körüne dayatma olur, bu da tasfiyeye götürür. Çünkü çözüm gündeme girmiş ve farklı politikaları gerektiriyor. Koşulların dayattığı, zorunlu kıldığı yaklaşımlar var. Sen bu çözüm sürecine girmezsen, çözümü geliştirecek yol ve yöntemi esas almazsan tasfiye olursun. Bu anlamda istediğin kadar sert mücadele yürüt, hiçbir değer ifade etmez. Devrimcilik kesinlikle bu değildir. Devrimcilik koşullara denk düşen, amacı geliştiren; yani toplumun devrimci-demokratik gelişimini sağlayan yöntemleri uygulamaktır. Bunun hangi yöntemler olacağı koşullarla belirlenir. Yoksa sert yöntemler her zaman devrimcidir, yumuşak yöntemler devrimci değildir, biçiminde bir ayrım kesinlikle doğru değildir. Esas olan toplumsal değişime, dönüşüme götürmektir. Hangi yöntem götürüyorsa bu doğru yöntemdir, devrimci yöntemdir.

Bu açıdan bakıldığında, bu yöntemlerle çözüm aramak ortaya çıkıyor. Bunları Parti Önderliğimiz manifestoda, savunmada kapsamlı olarak değerlendirmiştir, incelenebilir. Mesela çeşitli olasılıkları tartışıyor; ayrı devlet olgusu, fedarasyon ve demokratik birliktelik... Bu gayet açık ve anlaşılır bir durumdur. Bazıları Önderliğimizin partideki duruşunu doğru anlayamamıştır, ideolojik-siyasi çizgisini de anlayamamıştır. Kuşkusuz PKK duruşunda, Önderlik duruşunda özgürlük vardır. Özgürlük, Önderlik duruşunun kendisidir, önderlik duruşunun karakteridir. Her zaman, baştan beri bu böyledir, şimdi de böyledir. Bu anlamda mevcut duruşuyla Kürt ulusal gerçeğini, Kürt sorununun çözümünü temsil ediyor. Bu öz, bu ideolojik yaklaşım her zaman, baştan itibaren partimizde vardır, şimdi de var.

Fakat bazıları bunu ayrı bir devlet olarak anlıyorlar, öyle tanımlıyorlar, öyle sanmışlar. Oysa ki PKK hiçbir zaman bu tutumu, bu yaklaşımı ayrı bir devlete indirgemedi, böyle tanımlamadı. Parti Genel Başkanımız, parti kadrolarımız birçok defa açıklama yaptılar. Bizim bağımsızlık, özgürlük anlayışımız farklıdır; bir devlet kurmayı içermiyor. Bağımsızlık ve özgürlük partimizde, Parti Önderliğimizde bir yaşam, bir ilişki, bir duruş tarzıdır. Onun için partimizi ayrı bir devlet gibi görenler yanlış görmüşler, yanlış anlamışlardır. Partimizi kavramak yerine, kendi anlayışlarını partimiz yerine koymuşlardır. Onun için şimdi farklı çözüm yolları önerilince, kendilerinin düşündüğü gibi bir yol ortaya çıkmayınca değişiklik olduğunu sanıyorlar, fakat öyle değil. Önderliğimiz bütün çözüm yollarını özgürce tartışıyor, değerlendiriyor. Ayrı devlet günümüzün koşullarına denk düşmüyor. Yani güncel siyasal yapılanma; dünyadaki, bölgedeki, Türkiye ve Kürdistan'ı etkileyen ülkelerdeki yapılanma bunu kaldırmıyor. Aslında bunu dayatmak, içine girdiğimiz çözüm sürecinde çözümü reddetmektir. Kendi kendini tasfiye etmek anlamına gelir ki, bu da yanlış ve anlamsız bir tutum olur.

Yine Parti Genel Başkanımız Öcalan yoldaş, bir de 20. yüzyılın gelişimi açısından değerlendiriyor. 20. yüzyılda ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ayrı devlet olarak tanımlandı. Bu savaşlara da yol açtı. Ekim Devrimi temelinde yürütülen bu savaşlarda sonuca da gidildi. Bu, 20. yüzyılın bir yaklaşımı ve çözüm yoluydu. Ama şimdi dünya bütünüyle değişmiştir. Geçmişte varolan çözümü, şimdiki dünya koşullarında da varmış gibi dayatmak doğru değildir.

Günümüz gerçekliği ve bilimsel teknik gelişmeler ayrı devlet yaklaşımını ortadan kaldırıyor. Nitekim gerçekleşen sosyalist iktidar sistemleri altındaki birçok ülkedeki durum bizi haklı çıkarmaktadır. Özellikle '90'dan beri bu tür rejimler yıkıldığında bu gerçeklikler daha iyi açığa çıktı. Zaten günümüz gerçekliğinde bu tür yaklaşımlar aşılıyor, büyük ölçüde de aşıldı. Aşılan, çare olmayan yaklaşımı, şimdi getirip koşulları çok farklı olan Kürt sorununa çözüm modeli olarak sunmak kuşkusuz gerçekçi olmaz. Bu anlamda ayrı devletin ne koşulları, ne günümüz gerçekliği açısından çok fazla yararı, ne de Kürt sorununun çözümünde gerçekleşme imkanı var.

"Türk devletinin inkar ve imhayı esas alan politikasını değiştirmeye çalışıyoruz. '*Barış olacak, demokratik çözüm olacak*' gibi söylemlerle imha politikası hemen ortadan kalkacak, demokratik çözüm, barış ve kardeşlik olacak hayallerine kapılmıyoruz."

İki halkın demokratik birliği

Federasyon kısmen gerçekleşebilen bir çözüm yolu olarak Önderliğimiz tarafından ortaya konuyor; Kürdistan parçalarında federasyonlar... Ama bunun da zayıf yanları ifade ediliyor. Şöyle ki; Kürt toplumu çok yayılmış bir toplum, federasyon dağılmış olan bu ulusun sorunlarını bütünüyle çözmüyor, ancak dar bir kesimin sorunlarını çözebiliyor. Zaten Kürtler'in çoğu günümüzde Kürdistan'ın dışında yaşıyorlar. Yine federasyon; ekonomik, sosyal yaşam ve imkanlar bakımından bir darlığı ifade ediyor. Halkın ve emekçilerin çıkarını, onları güçlendirecek bir çözüm modeli değil. Siyasi anlamda sadece yönetim erkini geliştirebilir. Gerçekleşebilir görülse bile, halkın ve ezilenlerin çıkarları bakımından öncelikle tercih edilmemesi gerekiyor. Başlangıç çözümü itibariyle halka fazla yarar getirmeyen, yine Kürtlerin tümünün sorununu çözmeyen bir yaklaşım, çözüm yolu olarak görülüyor. Bu anlamda tercih edilmemesi gerektiği belirtiliyor.

Demokratik çözüm yolu ise demokratikleşmenin gelişmini, her türlü örgütlenme, siyasi seçim yapma özgürlüğünü ifade etmektedir. Çeşitli toplumsal, ulusal etnik grupların dil, kültür özgürlüklerini geliştirmeleri bakımından demokratik çözüm modeli önemlidir. Bununla birlikte siyasi düzeyde yerel yönetimlerin güçlendirilmesi temelinde bir çözümle başlamak üzere, demokratikleşme temelinde ulusal sorunun çözümü, Türk toplumunun ulusal demokratik gelişiminin yolunun açılmasını içeriyor. Bu, hem ekonomik sosyal güç bakımından yararlı, hem uluslararası, bölgesel ve Türkiye koşulları bakımından çözüme imkan veren, hem de Kürt toplumu açısından çözümü içeren bir yaklaşım oluyor. Türkiye'deki demokratikleşmeyi sağlayan, büyük dönüşümü ortaya çıkarmayı ifade eden bir yaklaşım... Baştan beri Türkiye'nin demokratikleştirilmesi çerçevesinde yürütülen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bu temelde en ileri sonuçlar vermesi, yaratması, halklara büyük hizmetlerde bulunması anlamına geliyor. Bu konuların ortaya konulmuş olması açık, anlaşılır, anlamlı bir durum. Bazıları bunu geri görüyorlar.

Diyorlar ki, "*halkın talepleri daha ileri, istemleri daha fazla, bizim istemimiz daha fazla, biz çok daha ileri şeyler istiyoruz.*" İsteyebilirler, biz ona bir şey demiyoruz. İstemek ayrı, gerçekleştirmek ayrı. Her şeyi isteyebiliriz. Bir parti de 'isteğim şudur' diye her gün dergiler çıkarıp ilanlar yapabilir. Mesele istediğinin ne olduğunda değil de, onları ne kadar yaşamsal kıldığındadır, ne kadar pratikleştirdiğindedir. Topluma, yaşama ne kadar etkide bulunduğudur. Çok şey istiyor ve hiçbir şey yapamıyorsa o isteğin ne değeri olabilir ki! Bu anlamda 'biz istiyoruz, talebimiz bu, geri adım atmayız' yaklaşımları ciddi bir değer ifade etmiyor. Öyle bir ortamdayız ki; herkes ister, hepimiz isteriz. Biz de çok daha fazla şeyler isteriz de, mesele istemek değil, elde etmektir.

İçinde bulunduğumuz koşullar, süreç elde etme sürecidir. Kesinlikle bir şeyler elde etmemizi gerekli kılıyor. Bu kadar mücadeleyi herhalde sonuçsuz kalsın diye yapmadık. Önemli sonuçlara yol açsın, toplumu ileriye götürsün, halklar ilerlesin diye yaptık.

Nasıl ilerletilecek?

İlerleme nasıl olacak? Bu ilerleme nasıl sağlıklı kılınacak? Şimdi parti ve Parti Genel Başkanımızın gündeminde bu konular var. Bu gündem üzerinde yoğunlaşıyor, bu temelde çözüm arıyoruz. Bu gündem bizi oldukça somut, gerçekçi ve çözümleyici olmaya götürüyor. Gerçekçi olmayan taleplerle "*ortaya çıkmak istiyorum*" diyerek değil, yapılması gerekenleri tespit etmek ve onu gerçekleştirmeye çalışmak olarak ortaya çıkıyor. Önderliğimiz bu konuda oldukça somut bir yaklaşım gösteriyor. Savunmada da bunları net ortaya koymuştur.

Kürt sorunu öyle bir sorun ki, hala Türk devleti "*Kürt*" diyemiyor. Bize şu söyleniyor; "*Kürt diyemiyorlar, neden o zaman ucuz talepte bulunuyorlar?*" Tamam öyle olmayalım, "*ayrı devlet istiyoruz*" diyelim. Her gün bin defa bunu zikreder gibi tekrarlayalım. Peki bunun bir değeri olur mu? TC hâlâ "*Kürt*" demiyorsa, "*Kürt*" der hale getirmek büyük bir olay, büyük bir değişiklik. Ve her şeyin başı da "*Kürt*" dedirtebilmekten geçiyor. O zaman şimdiye kadar yürüttüğümüz bütün mücadelenin ortaya çıkardığı gelişmeleri birleştirerek değişimi buradan başlatmak, "*Kürt*" dedirtmeyi sağlamak ve oradan çözüm geliştirmek gerekiyor. Bu daha gerçekçi ve çözümleyici bir tutumdur. Bundan dolayı sorumlu, çözümleyici olmaya ihtiyaç var.

Diğer yönüyle de bu gerçekler temelinde, doğru bir tutum içerisinde olmaya, politik yaklaşmaya ve yine mücadeleci yaklaşmaya ihtiyaç var. Bu kadar mücadele etmememize, bu kadar değer ortaya çıkarmamıza rağmen, hala "*Kürt*" dedirten bir adımı attırmak bile öyle kolay olmuyorsa, o zaman bunu attırabilmek için çaba harcamamız gerekir. Bunu şöyle tanımlayabiliriz; Kürt kimliğinin kabulü, Kürt ulusunun dil, kültür haklarını, demokratik ulusal haklarını kullanır hale getirilmesi büyük bir olay, büyük bir devrimci değişimi ifade ediyor. Bu Kürdistan ve Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından böyledir. O zaman bunu gerçekleştirmek için, bu temelde iki halkın demokratik birlikteliği, barış, kardeşlik esası üzerinde bir çözümü aramak en doğru, en gerçekçi ve en devrimci dönüşüme yol açacak bir yaklaşım olarak ortaya çıkıyor. Bunun başka türlü ifade edilmesi kesinlikle gerçeklerden kopmak, gerçekleri görüp anlamamaktır. Yeni manifestonun özü budur. Bu anlamda da kuşkusuz ilkinden farklıdır.

Demokratik sosyalizm perspektifi

Savunma; teorik ve ideolojik olarak da yeni gelişmeleri ifade ediyor. Dünyayı, 20. yüzyıl boyunca yaşanan gelişmelerin ortaya çıkardığı sonuçları değerlendiriyor. Yine sosyalizm cephesinde yaşananları değerlendiriyor. Bizim için özellikle bu nokta oldukça önemli. Sosyalizmin kendi demokrasisini geliştirememesini ifade ediyor, reel sosyalizmi ortaya koyuyor. Gerçekten de yüzyıl boyunca yürütülen bu kadar büyük mücadelelerin sonucu bu olmamalıydı. Kuşkusuz böyle bir sonuç biz sosyalistleri derinden düşündürmek durumunda. Parti Genel Başkanı Öcalan yoldaşın vardığı sonuç bu oluyor. O zaman böyle bir sonucu ortaya çıkaran nedir? Bunu tespit etmek, aşmak gerekiyor. Bu anlamda da Önderliğimiz 21. yüzyıl sosyalizminin demokrasi temelinde, demokratik sosyalizm olarak gelişeceğini ifade ediyor. Sosyalizmin de kendi demokrasisini gerçekleştirerek toplum yaşamına nüfuz eden bilimsel bir ideolojik-politik sistem haline geleceğini ortaya koyuyor. Bu çerçevede de 21. yüzyıl sosyalizminin adil, barışçı ve kardeşçe olacağını belirtiyor. Bu da yaşadığımız yüzyılın deneyimlerinden ortaya çıkarılan dersler temelinde bir düşünceyi, bir zihinsel gelişimi ifade ediyor. Bunlar kuşkusuz yeni gelişmeleri içeriyor ve '90'lı yıllardan başlayarak Önderliğimizin değerlendirmelerinde yer alıyor.

İlk Manifesto'da '70'li yılların yaklaşımları biraz hakim. O dönemin dünya koşulları farklıydı; reel sosyalizmin hakimiyeti, kalıpçılığı vardı. Kuşkusuz, '70'lerin dünyası şu veya bu şekilde partimizi hem ideolojik değerlendirmeler, hem de örgütsel pratik yaklaşımlar itibariyle etkiliyordu. Bundan en az etkilenmeye çalışan bir parti olsak da, belli ölçüde bu etkileri bünyemizde taşıyorduk. Bu anlamda ilk manifestoda o dönemin izleri, etkileri var. O döneme özgü kalıpçı yaklaşımlar da var. Biraz da Kürdistan gerçekliği bunu gerektiriyordu. Çünkü insanlar düşünceden çok kopartılmış, oldukça pragmatik hale getirilmiş. Somut hedefler görmezse inanmıyor ve eyleme geçmiyor, karmaşık olayları ve süreçleri anlayamıyor. Bu anlamda süreçleri formülleştirmek, bazı yaklaşım ve düşünce kalıpları ortaya koymak ve bu temelde insanları hem inandırmak, hem yönlendirmek Kürdistan için de gerekli olan bir durumdu. Bu zorlamayla da, bu tür yaklaşımlar, şu ya da bu düzeyde parti değerlendirmelerimizde yer almıştır. Bunlar toplumu etkilemiş ve Kürt insanını kendisine çekmiştir. Belli hataları olsa da kendi gerçekliğinden ve düşünce sisteminden koparılmış olan insanları kendi gerçeğine ve bir düşünce gücüne ulaştırmıştır.

Şimdi "*onlar niye oldu?*" dememek gerekli? O dönemin gerekleriydi, o koşullarda gösterilecek en devrimci, en gerçekçi tutum ancak bu biçimde gösterilebilirdi. İşte bu da gösterilmiş ve önemli gelişmelere yol açmıştır. Şimdi bunun eksiklerini, hatalarını görmek, mevcut gelişmeler içerisinde bunları değerlendirip aşmak bu dönem için toplumu yönetecek yaklaşımları, örgüt biçimlerini, mücadele tarzlarını ortaya çıkarıp bu koşullarda uygun olan partiyi bu temelde şekillendirip yürütmek gereklidir. Bu da devrimci tutumdur. "*Hiç değişme olmayacak*" yaklaşımı kesinlikle idealist, metafizikdir. Biz diyalektik yaklaşımı esas alıyoruz. Partimizde, Önderlik yaklaşımlarımızda diyalektik yaklaşım hakimdir. Bu da değişimi ve gelişimi esas alıyor. Kürt toplumu geçen yirmibeş yıllık süreç içerisinde büyük bir devrimi yaşamıştır.

Şimdi bu devrimsel gelişime göre yeni yaklaşımları, bu temelde de yeni örgüt ve mücadele biçimlerini kuşkusuz gerektiriyor. Biz bunları değerlendiriyoruz. Değerlendirmelerimizi, tartışmalarımızı daha da geliştireceğiz, derinleştireceğiz. Değişim süreci devam edecek. Partimiz bu çerçevede manifestonun ortaya koyduğu biçimde düşünceleri daha da derinleştirerek ve özümseyerek kendisini yenileyecek, dönüştürecek, yeniden yapılandıracak. 21. yüzyıla yanıt veren, 21. yüzyılda toplumu ilerleten, yürüten bir parti haline gelecek.

Amerika ile şiddetli bir mücadele içindeyiz

Bilindiği gibi ABD, İsrail ve Avrupa komployu planlayan ve yürüten güçler oldu. Bunu kendileri de belirtiyorlar. Bundan dolayı partimizle ABD arasından bir mücadele var.

Nasıl ki Türkiye Cumhuriyeti ile partimiz arasında Kürt sorununu çözme temelinde bir mücadele varsa, partimizle ABD arasında da benzer bir mücadele var. Bunu biz de biliyoruz ve bilerek yürütüyoruz. ABD yöneticileri de biliyor, bilerek yürütüyorlar. Her fırsatta açıklama yapıyorlar. Partimize terörizm suçlaması yakıştırmasını da onlar ortaya çıkardı. Her fırsatta raporlar da hazırlıyor ve yayınlıyorlar. Bu yaklaşımlarını, Önderliğimize karşı yaşanan bu büyük komploya kadar vardırdılar. Böyle bir mücadele yürütüyor olmaları, Kürdistan'da bir şeyler yaratmak istedikleri anlamına geliyor. Bu anlamda TC gibi Amerika da Kürt sorununda bir taraftır aslında. Büyük ölçüde Türk devletiyle bütünleşmiş bir taraf. Kısmen ayrılıklar da olabiliyor. Fakat ayrılıklar, farklı düşünceler, dolayısıyla farklı çözüm arayışları zaman zaman öne çıkabiliyor. Zaman zaman bu ayrılıklar azalıyor, birliktelikler ortaya çıkıyor.

Fakat son zamanlarda görülen o ki, Amerika Türkiye'yle birlikte çözümü esas alıyor. Kendisini, Türkiye'yi kendi düşüncesine yaklaştırarak çözüme ulaştırmakta bir karara vardırmış görünüyor. Türkiye'ye yaklaşımlarında bu açıkça var. Diğer devletlerden farklı bir üslup kullanıyor. Türkiye'yle bu biçimde ilişkilenmesi Kürt sorununun çözümünde de temel bir taraf olarak kendisini ortaya koyuyor. Bu anlamda biz Amerika'nın durumunu değerlendiriyoruz. Bizimle çelişse de, çatışma içinde olsa da, Ortadoğu'da kendi çıkarları temelinde geliştirmek istediği sistem içinde şu veya bu oranda Kürtler'i görüyor ve soruna bir biçimde çözüm getirmeyi öngörüyor. Bu bir politika ve çözüm arayışıdır. Yaklaşımlarımız ve taleplerimizden uzak olabilir, ama biz Kürtler için kendi çıkarı temelinde bir yer biçme ve bunu gerçekleştirmek istemektedir.

Bazı diğer güçler çözüm yerine çözümsüzlüğü, çelişkiyi, çatışmayı öngördü. Politik çözümleyici yaklaşım yerine, basit dar ekonomik çıkarlar temelinde yaklaştıkları ortaya çıktı. Özellikle komplonun pratik uygulamasında bu güçler öne çıktılar, rol oynadılar. Kuşkusuz bu basit bir yaklaşımdı. Ciddiye alınmayacak en tehlikeli yaklaşım budur. Amerikan yaklaşımı bunu aşan bir yaklaşım oluyor; bir çözüm yaklaşımı, doğrudan sonuçla ilişkili ve bir taraf. Bu nedenle biz bir taraf olarak görüyor ve yaklaşımımızı buna göre geliştiriyoruz. Basit, çıkarcı, sorunu hiç görmeyen, siyasi içeriği olmayan yaklaşımları şiddetle eleştiriyor ve deşifre ediyoruz. Fakat oldukça ciddi, çözüm arayan yaklaşımlar, bizimle çelişen önemli yönleri de olsa, bize karşıt da olsa dikkate aldığımız yaklaşımlardır. Politik çözüm arayan bir güç olarak bunu böyle yapmak durumundayız. Partimiz böyle yaklaşıyor, Parti Önderliğimiz de böyle bir yaklaşım gösterdi, gösteriyor da. Bunu görmezden gelemeyiz. Aslında çözüm gücü ve tarafı olduğu için onlarla çözüm çerçevesinde tartışılmıştır. Nasıl ki, Türk devletinin önüne manifesto, manifestonun öngördüğü çözüm yöntemi bir yol olarak konmuş ve ona göre bunun değerlendirilmesi istenmişse, aynı değerlendirmeler Amerika'nın önüne de konulmuştur. Bu anlamda hiç görülmemiş değil, tam aksine şiddetli bir mücadele içerisinde, bu mücadeleyi bir çözüme götürmek için yol-yöntem önerisinde bulunulmuştur. Durum tamamen bundan ibarettir, üslup da buna göredir.

Daha önce izah etmeye çalıştık, bir çözüm arayışının üslubu neyi gerektiriyorsa, öyle bir üslup takınılıyor. Bunu bazıları anormal karşılayabilir. Hiçbir sorumluluğu olmayanlar, işleri güçleri sağa-sola meydan okumak olanlar, ama yaşamda bir fiske kadar bile yeri olmayanlar anlamsız, geri görebilirler. Fakat biz öyle sorumsuz, hafif bir yaşam içerisinde de değiliz. Aksine şiddetli bir mücadele içerisindeyiz. Bir ulusu, bir halkın gerçekliğini temsil ediyoruz. Önderliğimiz böylesine büyük bir sorumluluğu üzerinde taşıyor. Yüksek sorumluluk, ağır mücadele içerisinde olanlar basit davranamaz, hafif bir yaklaşım gösteremezler. Taşıdıkları sorumluluğun, yürüttükleri mücadelenin gereğine uygun düşen bir yaklaşım olgunluğunu, üslubunu, çözümleyiciliğini ve buna göre etkili mücadele yöntemlerini kullanmak durumundadırlar.

Süreç belirsizliklerle dolu

Türk devletinin Kürt politikası neydi? İnkar ve imha! Bu bir devlet politikası ve biz bu politikayı değiştirmeye çalışıyoruz. "*Barış olacak, demokratik çözüm olacak*" gibi söylemlerle imha politikası hemen ortadan kalkacak, demokratik çözüm, barış ve kardeşlik olacak hayallerine kapılmıyoruz. Böyle düşünmek, böyle bir şeyi beklemek siyasetten hiçbir şey anlamamaktır. Büyük bir yanılgı, yanlışlık olur. Hiç kimse kendini buna kaptırmamalı. Bunun büyük bir mücadeleyle kazanılması gerekiyor. Hangi tür mücadeleler ortaya çıkar, ne tür süreçler yaşanır; elbette ki bunları süreç, politik ve pratik çerçevede yürütülecek karşılıklı mücadeleler belirleyecektir. Karşılıklı diyalog, masaya oturmaktan çok, şiddetli ezici askeri darbelere kadar çok farklı yöntemler bu süreçte pratikte uygulanabilir. Kısa bir zamanda, düşünce ve pratikte hiç zorlamadan sonuç alacağımızı sanmak yanlıştır. "*Çözüm sürecine girilmiştir, demokratik çözüm olsun*" demekle de çözümün gerçekleşeceğini inanmak yanlıştır. Bu kazanılacaktır. Parti Genel Başkanımız; "*Barış mücadelesi savaştan daha zordur, daha karmaşıktır. Barışı kazanmak savaşmaktan daha zordur*" diyor.

Türk devletinin imhacı ve inkarcı yaklaşımlarının kısa sürede değişeceğini beklemek doğru değildir. Biz böyle bir yaklaşım içerisinde değiliz. Çeşitli biçimlerde belki çeşitli güçler böyle değerlendirmelere gidebilirler. Bunu umutsuzluk, güvensizlik, tasfiye olarak ifade edenler de var. Bizce bu oldukça kalıpçı, doğmatik ve siyaset dışı bir yaklaşım. Kuşkusuz Türkiye devleti bizi tasfiye etmek isteyebilir, ister de. Biz de Kürt sorununu çözmek için mücadele etmek istiyoruz. Sorunun çözümünü dayatıyoruz ve çözümü geliştirecek gücümüz var. Buna dayanabiliriz diyoruz, dayanmayı esas alıyoruz.

Bizi tasfiye etmek için şimdiye kadar askeri yollarla ezmeye çalıştılar. Ama bu yöntemle sonuç alınamadığı ortaya çıktı. Birçok çevre, "*bu yöntemle olmaz, artık sorunu kabul etmek ve çözümü yönünde bazı adımlar atmak, sorunu sahiplenmek, bu temelde sorunun çözümünü PKK'nin elinden alarak PKK'yi geriletmek, tasfiye etmek daha gerçekçi bir yaklaşımdır*" diyor. Bunu anlıyor, anlamlandırıyoruz. Devlet kuşkusuz bizi geliştirecek adımlar değil, geriletecek adımlar atacak. Çözüm yönünde adımlarla bunu yaparlarsa biz buna değer, anlam biçeriz. Biz de bunun karşısında siyasi mücadele yürüteceğiz. Basit adımlarla bizi tasfiye edemeyeceklerini ortaya koyacağız, göstereceğiz. Karşılıklı siyasi bir mücadele olarak bu sürecek.

Çözüm aramak hemen karşıtlıkların ortadan kalkması değildir. Bizim saflarımızda böyle kalıpçı bir yaklaşım var. Sonuna kadar, birbirini tüketene kadar kavga. Kavga olmayacaksa bir bütün olmak, bir ayrılığın kalmaması. Bu oldukça apolitik bir tutum. İkisi de olmaz, ikisi de yanlıştır. Politika ikisinin arasında bir yeri ifade ediyor. Biz onları göreceğiz ve ona göre tutum takınacağız. Bu nedenle korkmuyoruz. Türk devletinin öyle basit, imhacı, tasfiye etmek isteyen yaklaşımları var, diye kormuyoruz. Zaten inkar eden yaklaşımları vardı, yok sayıyordu. Şimdi yok saymıyor, var sayıyor da tasfiye etmek istiyorsa bu ileri bir adımdır. Çözüm böyle gelişecek.

Şöyle bir çözüm yok; oturalım masaya bir anlaşma yapalım, herkes anlaşmaya razı olsun, sorun çözülmüş olsun. Bu çok güç ve ucuz bir yaklaşımdır. Bundan öte kolaycı bir yaklaşım. Geçmişte de askeri olarak, "*vuralım, ezelim hepsini, bitsin, biz hakim olalım, niye böyle başarı kazanılmıyor*" deniliyordu. Bu da askerliğe düz bir yaklaşımdı. Savaşı, orduyu geliştirmemize zarar verdi. Şimdi böylesi yaklaşımlar politik mücadele sürecindeki yaklaşımlarımıza zarar verir, zorlar.

Kuşkusuz farklı düşünceleri olan, farklı politikaları olan bir güç olarak kalacağız. Devlette bazı çözümler gelişiyor olsa bile, devlet içerisindeki siyasi güçler karşısında da böyle olacağız. Biz devletle bütün olmayacağız, Türkiye'deki partilerle birleşmeyeceğiz. Kürt sorununu çözmek için ortak aramak, kendini lağvedip onlarla bütünleşmek değildir. Ayrılıklarını koruma ve geliştirme temelinde ortak çözüm yolları aramak ve bazı ortak çözümler geliştirmektir. Biz bunu arıyoruz. Çözüm denilen bu, demokratik çözüm de bu. Bu temelde savaşsız, barış içinde, özgür ve demokratik örgütlenme ve siyaset yapma ortamı temelinde mücadele etmek... Kürt sorununa, demokrasi sorununun çözüm yönünde bir gelişme sağlatmak istiyoruz.

Geçmişte tek bir karar vardı ve hiç kimse tartışamıyordu. Tartışmak suçtu, vatan haini olmaktı, hapishaneleri boylamaktı. Şimdi bunlar tartışılıyor. Bizi geriletme, tasfiye etme temelinde bile olsa, bazı çözüm tartışmaları yürütülüyorsa bu ileri bir durum. Kuşkusuz olumlanacak bir gelişmedir de. Artık bu nereye kadar gider, nasıl geliştirilir, o kendi iç tartışmalarıyla olacak ve biz bu süreci yakından izliyoruz. Süreci geliştirmek için çaba harcayacağız, duyarlı olacağız.

Böyle olmaz da şiddet dayatılırsa ne olur? Aslında bunu süreç açısından tartışmak bile istemiyoruz. Parti yönetimi olarak bu konuda bazı uyarılar yaptık. Halkımız, mücadele güçlerimiz pratik uyarılar yaptılar. Bir değişim süreci yaşanıyor; sürecin hangi yönde ilerleyeceği tam netleşmiş değil. Bu anlamda tam bir karara ulaşılmış değil. Bu dönemde yürütülecek mücadeleyle bu karar ortaya çıkacak. Bu, İmralı yargılamasında verilecek siyasi karar anlamına geliyor. Bunu demokratik çözüm yönünde bir gelişme süreci olarak ilerletmek istiyoruz, çabamız bu yönlü. Kararın böyle olmasını istiyor ve böyle bir kararı da yaratmaya çalışıyoruz.

Şiddet dayatılırsa, karar şiddetten yana çıkarsa ne olur? Kuşkusuz çok olumlanmayacak, sahip çıkılamayacak, çok tahripkar bir süreç gelişir. Bu en fazla Türk devletinin ve Türklerin zararına olur. Çözüm imkanları, mevcut süreç bütünüyle kaybedilir. Onlarca yıla yayılan büyük bir çatışma, çelişki, yıkım, tahrip gelişir. Bu konuda herkes bilinç sahibi. Partimiz gerekli uyarıları yapmış durumda, gerekli hazırlıkları da yapıyor. Halk açısından da bu çağrılar yapılmış bulunuyor. Halkımız da bunu bütün yönleriyle anlamış durumda. Buna göre hazırlıklarını yapıyor. Mevcut durumda demokratik çözüm yolunu esas alıyor ve bu temelde çalışıyoruz. Ama tüm olasılıkları da gözönünde tutuyor, onlara göre parti, ordu ve halk olarak her türlü hazırlığın içindeyiz.

Değişik gelişme durumlarının olabileceği, çok farklı olasılıkların varolduğu bilincinden kesinlikle uzak durulmamalı. Herkes farklı gelişmeler olabileceğini, çok sert savaşlarla yüzyüze gelebileceğimizi, uzun süreli sert çatışmalara girebileceğimizi her zaman gözönünde tutmalı. Bundan dolayı bütün mücadele güçlerimiz her zaman her türlü mücadeleye hazır olmalılar.

Misilleme hakkımızı kullanacağız

PKK Başkanlık Konseyi

Kamuoyuna

TC Başbakanı Bülent Ecevit 21 Temmuz 1999 tarihinde Cevat Soysal adındaki PKK'nin bir üst düzey sorumlusunun Türk istihbaratı tarafından yakalanıp Türkiye'ye getirildiğine dair açıklamada bulundu. Bu korsanlık eyleminin geçekleşme biçimi Moldova tarafında oniki gün önce yakalanan ve ERNK üyesi olan Cevat Soysal'ın karanlık ilişkiler sonucunda Türkiye'ye getirilmesi biçimindedir.

Parti Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın esir alınması olayında görüldüğü gibi bu olay da uluslararası hukukun ayaklar altına alınması ve korsanca bir terörist eylemidir.

TC'nin en yetkili ağzından yapılan bu açıklama uluslararası hukukun bundan böyle de sistemli bir şekilde çiğneneceğinin bir kanıtıdır. Cevat Soysal olayının bir övünme vesilesi haline getirilmesi uluslararası korsanlığın sürdürüleceğine ve bunun bir politika haline getirileceğine işaret etmektedir.

TC devleti hiçbir uluslararası hukuk kuralını engelleyici olarak görmemekte, uluslararası hukukun ırzına geçmeyi sürdüreceğini pervasızca ilan etmektedir.

Partimiz Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşa karşı geliştirilen uluslararası komplonun bir devamı olarak gerçekleşen Cevat Soysal olayı karşısında dünyanın sessiz ve tavırsız kalması, sonucu kestirilemeyecek gelişmelere yol açacaktır. Uluslararası korsanlık ve terörizm, partimize ve ona bağlı güçlere misilleme hakkı vermektedir. TC'nin durdurulamaması durumunda bu meşru hak hiç tereddütsüz kullanılacaktır. Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın bütün egemen devletleri bu hakkımızı kullanmamız halinde bizi sorumlu tutamayacaklar. Moldova, Kenya ve bunlar gibi TC'nin işlediği suça bulaşmış güçler hesap vermekten kurtulamayacaklar, kendilerinden er ya da geç hesap sorulacaktır.

PKK'nin ikinci adamı biçiminde yapılan açıklamalar ise tümüyle bir aldatmacadan ibarettir. Cevat Soysal ERNK'nin bir üyesi ve çalışanıdır. Bununla birlikte olayı son derece ciddiye alıyoruz. Gerek Genel Başkanımıza karşı geliştiren komplo ve gerekse Cevat Soysal olayı karşısında bütün demokratik güçleri, egemen ulus ve devletleri, insan hakları örgütlerini tavır almaya çağırıyoruz. Federal Almanya Cumhuriyeti'ni ise; özel olarak verdiği siyasal mülteci hakkından dolayı Cevat Soysal karşısındaki sorumluluklarını yerine getirmesini önemle belirtiyoruz.

22 Temmuz 1999

G-8 zirvesi ve Uluslararası terörizm

Hasan Çınar

İkinci Dünya Savaşı'na kadar devam eden klasik sömürgecilik, günümüzde yeni bir kombinasyonla karşımıza çıkmaktadır. 1492 yılında İspanyol kraliyet hanedanının şövalyesi *Christopher Columbus*'un Amerika kıtasını işgal edip yerli halkı katliamdan geçirmesi, Avrupa sömürgeciliğinin Haçlı Seferleri ile Kudüs'e kadar uzanması, Kafkasya'da paylaşım savaşının başlaması, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey Afrika'dan Viyana kapılarına kadar uzanması ve İngiliz ile Fransızların birçok uçsuz bucaksız bölgeyi mandaları olarak sömürmeye başlamaları, 19'uncu yüzyılın başlarına kadar süregelen belli başlı olaylardı. Ardından ulusal ve toplumsa kurtuluş savaşları başladı ve neticesinde 1945'te İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde emperyalist güçler, Kürdistan'ı Lozan'da dörde parçaladıkları gibi dünyanın diğer bölgelerinde de haritaları çizmiş, dünyayı aralarında karış karış stratejik, sosyo-ekonomik ile politik çıkarlara göre paylaşmıştı. Elbette ki Batı emperyalizminin sömürü düzeninin ne kadar süreceği şüpheliydi. Nitekim akabinde halkların ayaklanması başladı, çünkü bu düzen halklar için sürekli kölelik ve sömürüden öte değildi.

Emperyalizmden en çok etkilenen Ortadoğu, Güney Asya, Balkanlar ve Kafkasya bölgeleri, günümüze kadar halen sürmekte olan ihtilaflarla eski yılların kansere dönüşmüş son temel kalıntılarını oluşturmaktadır. ABD emperyalizmi başta olmak üzere Avrupalı güçler de eski statükonun korunmasından yana olmalarına karşın, bu bölgelerin daimi ateş kazanı olmasından pek rahatsız değiller. Halkların birbirleriyle savaşmaları, onlara ekonomik ve politik çıkar sağlıyor, ayrıca istedikleri zaman müdahale edip güç denemesi de yapabiliyorlar. Çünkü bunun için gerekçe elde edilmiş oluyor.

NATO'nun son müdahalesi

Yugoslavya'ya yapılan NATO müdahalesi bunun son örneğiydi. Saddam Hüseyin rejimini düşürmeyi hedeflediği iddia edilen Körfez Savaşı, nasıl Irak'ta halkın daha da yoksullaşması, sorunların derinleşmesi ve daha fazla Amerikan askerinin Ortadoğu'ya yerleşmesini getirdiyse, ABD emperyalizmi öncülüğünde geliştirilen Balkanlar'daki NATO müdahalesi de o boyutta kalacak. Kosova bölgesi, Batılı istihbarat elemanlarının kol gezdiği, Batı savaş tekniğinin daha sık deneneceği bir saha haline getirilecek. Kosova'nın diğer bir yan etkisi ise yeni bir Kıbrıs olmasıdır. Dünyada oluşturulan tüm Kıbrıs modellerinde ABD parmağının bulunduğu aşikardır.

Keşmir, Dağlık Karabağ, Kore, Tayvan, Kürdistan, Latin Amerika, Ruanda, Sudan, Afganistan, Ortadoğu ve daha birçok ihtilaflı bölgede ABD, NATO ve diğer müttefiklerinin de taraf olduğu artık tartışma konusu bile yapılmamaktadır. Bu ihtilafların 21'inci yüzyılda da devam edeceği kesinlik kazanmıştır. Sözkonusu sömürü sisteminin muhafazası için yarattığı gerekçe ise çok sıradan: "*İnsan hakları*" ya da "*terörizm*." "*Yeni dünya düzeni*"nin "*insan hakları*" ve "*terörizm*" terimlerinin öncülüğünü ABD ve emrindeki NATO etmektedir.

Kendi yarattığı sorunlar altında ezdirilen halkların Kürdistan örneğinde sömürgecilere karşı direnmesi, "*terörizm*" olarak nitelendirilirken, Yugoslavya'da köprülerin bırakılmaması, halkın ihtiyacı olan su ve elektrik şebekelerinin kısa sürede onarılamayacak şekilde tahrip edilmesi ve insanların üç aya yakın bir sürede henüz denenmemiş silahların tufanına tutulması ise NATO'nun "*yeni insan hakları*" konsepti sayılıyor. Balkanlar örneği her ne kadar son yılların bir ürünüyse de bunun başka bölgelerde tekrarlanmakta olduğu da ortada.

NATO'nun ABD öncülüğünde 24 Mart'ta Yugoslavya'ya karşı başlattığı hava saldırısının arkasında görünürde "*etnik temizlik*" kaygısı olsa bile, perde arkasında başka amaçlar bulunduğu da ortaya çıkmıştı. Tuna nehri üzerindeki köprüleri bombalamakla, nehir üzerindeki uluslararası gemi ulaşımını da engelleyen NATO, savaşla aslında Yugoslavya'yı parçalamayı öngörüyordu. NATO, hiçbir Yugoslav hükümetinin, ülkenin parçalanmasına zemin yaratan Paris'teki Rambouillet Sarayı Antlaşması'nı imzalayamayacağını çok iyi biliyordu. Antlaşma taslağının "*B*" bölümündeki 6, 8 ve 10'uncu maddeleri, Yugoslavya'nın egemenlik haklarından vazgeçmesi anlamına geldiği için, savaş aslında önceden programlanmıştı. Yugoslavya'nın anlaşmayı imzalamaması halinde NATO saldırılarına olanak tanıyan maddeler, NATO'ya "*ortaçağdan kalma haçlı seferleri hakları*" veriyordu. ABD Başkanı Bill Clinton'un iktidarının ilk dönemlerinden beri hazırlığı yapılan Kosova savaşı ile Balkanlar'da yeni bir istikrarsızlık yaratılmak isteniyordu. Hedef, Balkanlarda NATO karşıtı tek ülke olan Yugoslavya'yı Kosova, Karadağ ve Vojvodina olmak üzere üçe bölüp tehdit unsuru olmaktan çıkarmaktı. Bu başarıdan sonra Rusya'nın da artık Balkanlar'da rol oynamasının önüne geçilecekti. Çünkü NATO, özellikle Yeltsin döneminin bitmesiyle iktidarı yeniden ele geçirmeleri büyük olasılık olan komünistlerden korkuyor. Balkan halklarının çoğunun, Osmanlı kalıntısı devşirmeler hariç, Slav ailesinden geldiği ve birbirlerini çoğu zaman desteklediğini iyi bilen ABD, bu bağı koparıp bölgeyi tamamen denetimi altına almayı hedefliyordu. Araç ise NATO olacaktı. Çünkü hem yakındı, hem de saldırı için "*Avrupa'da istikrarsızlık unsuru*" gerekçesi vardı. Yugoslavya'nın Rusya ve diğer BDT ülkeleriyle stratejik ittifaklara girmesi, NATO'nun genişletilmesi önünde halen büyük bir engel olarak görülüyor.

Onbinlerce kişinin Pakistan Başbakanı Navaz Şerif'i protesto gösterisi

Balkanlarda yaratılacak güçsüz bir Sırbistan, engel olmaktan çıkacaktı. Böylelikle "*köklü çözüm*"ü hedefleyen ABD ve NATO, Kosova'nın geleceğini de belirlemiş durumdalar. Bu bölgeye orta vadede bağımsızlığın verileceği kesin. Madalyonun diğer yüzü ise Yugoslavya'nın bunu kesinlikle kabul etmeyeceğini gösteriyor.

Yugoslavya Devlet Başkanı Slobodan Miloseviç, planın önünde en büyük engel olarak görüldüğü için ortadan kaldırılmak isteniyor. Burada şekil olarak Irak ile tam bir paralellik sözkonusudur. Güney Kürdistan da 36'nci paralelin düz bir sınır hattı olarak ilan edilmesiyle, ABD tarafından Irak'tan fiziki olarak ayrılmıştı. Ancak düşürülmek istenen Saddam Hüseyin halen ayakta. Yugoslavya'da ise Kosova fiziki olarak ayrılmış, ama Slobodan Miloseviç'in iktidarı bırakma ihtimali yüksek. Irak'ta Saddam'ın iktidarı bırakmaması, etrafındaki güvenlik ve istihbarat çemberinin dar olmasından kaynaklanıyordu; Miloseviç'e karşı ise güçlü bir ayaklanma sözkonusu. Ayaklanan muhaliflerin Batı taraftarı olmaları baskıyı daha da artırıyor.

Bu arada Irak'tan ayrılan Güney Kürdistan'daki güçlerin bağımsızlık ilan etmemesi, başta ABD'nin isteksizliği olmak üzere TC, İran ve diğer komşu ülkelerden kaynaklanıyordu. Güneyli güçlerin işbirlikçi eğilimi ve birbirileriyle çıkar kavgasına girmeleri de böylesi bir planı baştan beri etkisiz kılmıştı. Kosova'da ise durum çok farklı. Yugoslavya'nın yanında Kosova'nın bağımsızlığını istemeyen tek ülke muhtemelen Yunanistan olacak. Türk devleti daha şimdiden bölgeye güç yığıyor. TC, koordinasyon büroları adı altında MİT ve askeri örgütlenmenin yanısıra, Balkanlar ve Kafkasya'ya yayılma planlarına zemin hazırlıyor. TC Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in Temmuz ayının üçüncü haftasında Kosova'ya yaptığı gezi de bunun politik temelini atma amaçlıydı. Sonuç itibariyle NATO kendi yayılmacılığının önünü açmak için bir bölgeyi ateşe verdi, 2 bin sivilin katili oldu. NATO saldırıları sırasında 7 Mayıs'ta Belgrad'taki Çin Büyükelçiliği'nin bombalanması, tamamen gözdağı amaçlıydı. Uydularla çalışan modern GPS (Global Pozisyonlandırma Sistemi) navigasyon sistemlerinin devreye konulduğu savaşta, elçiliğin bombalanmasının eski haritalardan kaynaklandığı iddiasının öne sürülmesinin hiçbir inandırıcılığı yoktu. Nitekim Çin de buna inanmadı, fakat sessiz kaldığı için itibarı sarsıldı.

NATO'nun 24-25 Nisan tarihleri arasında Washington'da düzenlediği son zirvesinde çıkan strateji, Batı emperyalizminin dünyayı kendi plan ve çıkarlarına göre değiştirmeyi ve istediği zaman müdahale etmeyi öngörüyor. Londra'daki Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün bir belirlemesine göre, NATO'nun bu "*Strateji Konsepti*" yeni bir "*komuta yapılanmasıyla*" gerçekleştirilmek isteniyor. Bu son konsepti Kosova'da deneyen ve sonuç alan NATO, hedefini daha da genişletecek, Birleşmiş Milletler'in kapsamına giren askeri çıkarmaları da ilerisi için muhtemelen rafta tutmaktadır. Ancak kendi aralarında ciddi çelişkiler ve sert tartışmaların yaşandığı da bir gerçek. ABD tamamen yayılmacılığı hedeflerken, Avrupa kanadı ittifakı Avrupa Birliği'ne bağlamak istiyor. Bu eğilim özellikle Fransa ve İtalya'da hakim.

G-8 zirvesi

NATO zirvesinde belirlenen strateji, 18-20 Haziran tarihleri arasında Almanya'nın Köln kentinde sanayileşmiş 7 ülke (ABD, Almanya, Japonya, İngiltere, Fransa, İtalya, Kanada) ve Rusya arasında gerçekleştirilen G-8 Zirvesi'nde de korundu. "*Sekizler Grubu*"nun üç günlük zirvenin sonunda yayımlanan bildiride, "*insan hakları için mücadele*", "*küreselleşme*" ve "*terörizm*" gibi kavramlar büyük puntolarla yazıldı. Batı emperyalizminin en çok kullandığı bu terimler elbette kendisi açısından bir anlam ifade ediyordu.

Küreselleşme, daha çok sömürü ve daha çok kapitalizmin vahşileşmesi anlamını taşırken, "*terörizm*" de bu sisteme karşı direnen halkların imhası ve susturulması ifadesini bulmaktadır. Halklara verilmek istenen mesaj şu: Bizim sistemimize uymazsanız sonunuzu getiririz.

Partimiz PKK'nin emperyalizm tarafından "*global terörizm*" kapsamına alınması ve Başkan Apo'nun TC barbarlığına teslim edilmesi de bu politikanın bir sonucudur. PKK, emperyalizmin sömürü düzenine karşı büyük savaştığı için, yok yok edilmek, ya da sömürgeciler için zararsız bir unsur haline getirilmek isteniyor. G-8 zirvesinde, acil çözüm bekleyen Kürdistan meselesi için hiçbir önerinin gündeme getirilmemesi, bunun karşılığında Kıbrıs konusunun ayrıntılarıyla masaya yatırılıp Türk devletine telkinde bulunulması, Kürdistan'a yönelik komplonun boyutlarının çok büyük olduğunu gösteriyor. Kıbrıs'ın birdenbire gündeme getirilmesi, Türkiye ile Yunanistan arasında "*diyalog*" adı altında görüşmelerin başlaması rastlantı değil saplantıdır.

En geç Başkan Apo'ya yönelik uluslararası terörist komplodan sonra meselenin her yönüyle danışıklı ve çok bilinçli olduğu açığa çıkmış bulunmaktadır. Buna göre, ABD emperyalizmi Başkan'ın kaçırılmasında gereken istihbari ve teknik desteği verdikten sonra, talepleri yerine getirilecekti. Yunanistan, Kıbrıs ve Ege meselelerinin çözüleceği garantisiyle komploya dahil edilirken, TC de Önderliğin kendisine teslim edileceği garantisini aldıktan sonra planı kabul edecekti. G-8'de alı-

nan Kıbrıs kararı da bu planı gözler önüne seriyor. G-8, Türkiye, Yunanistan ve BM Genel Sekreteri Kofi Annan'dan, Kasım ayında İstanbul'da yapılacak AGİT liderler zirvesinde, aralarındaki diyaloğun sonucunu açıklamalarını istiyor. İki taraf bu tarihe kadar belli bir mesafe kaydetmek zorunda, aksi halde önceden varılan anlaşmaya aykırı davrandıkları için oyunbozanlık yapmış olurlar. Türkiye ile Yunanistan arasında 26 Temmuz'da Ankara'da başlatılan ve iki gün sonra Atina'da devam eden görüşmelerin getireceği sonuç bir yana, Kürtler yıllardır silahlı mücadele vermelerine rağmen, muhatap olarak kabul bile edilmemekteler. Kürdistan'da PKK öncülüğünde verilen ulusal kurtuluş savaşının ise G-8'in sonuç bildirgesinde, genel bir kavramla "*Etnik sorunun politik manipülasyonu*" diye izah edilmesi, tam bir eşkiyalıktır. Neokolonyalizm, ya da sömürgeciliğin yeni versiyonu budur.

Etnik bir sorun kendi sömürü zincirinin halkası iki taraf arasında cereyan ediyorsa, o zaman "*Etnik sorun politik manipülasyon*" olmaktan çıkmaktadır. Türkiye ve Yunanistan NATO üyesi oldukları için Kıbrıs sorununa çözümü olarak politik müdahale yöntemi seçildi. Bir tarafı sömürü düzeninin parçası olan, diğer taraf ise sadece ezilen taraftan oluştuğu zaman neokolonyalizm yöntemine baş vurulmaktadır. Politik terminolojide yeni olan bu kavram klasik sömürgecilik sisteminin yenilenmiş, bazı pürüzlerinden arındırılmış, zaman zaman eski statükonun korunması biçimini oluşturmaktadır.

Son G-8 zirvesinde bölgesel sorunlarla ilgili olarak sadece Kosova, Ortadoğu barışı (İsrail, Filistin, Suriye ve Lübnan), Ürdün, Nijerya, Keşmir, Kıbrıs ve Kuzey Kore hakkında kararların alınması, tesadüf değil. Kosova meselesi yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü NATO'ya havale edilirken, Ortadoğu barış süreci ise ABD'nin Wye nehri kıyısında imzalanan son anlaşma çerçevesinde yeniden masaya yatırılıyor. Benjamin Netanyahu'nun soruna abartılı yaklaşımından ötürü devrilmesinden sonra iktidarı ele geçiren Ehud Barak'ın Araplarla uzlaşacağı sinyallerini vermesi, Ortadoğu'da önümüzdeki süreçte diplomatik görüşmelerin yoğunlaşacağına da kapı açmış oluyor. Ürdün de emperyalizm için büyük önem taşıyor. Kral Hüseyin'in ölmesinden sonra Haşemi hanedanının tahtını devralan oğlu Abdullah'ın da babası ile aynı çizgide gitmesi, baştan beri arzulandığı gibi gerçekleşti. ABD, Ortadoğu'da Arap çemberinde sıkışmış bir İsrail'in uzun vadeli güvenlik kaygıları ile karşı karşıya kalacağını bildiği için çemberi kırmak istiyor. Başlangıç Mısır ile yapıldı. Ardından Ürdün geldi. Ve şimdi ise sıra Arapların sert çekirdeği ve ideolojik doğrultusunu belirleyen Suriye ile Lübnan'da bulunuyor. G-8 zirvesi kararlarında Ürdün'ün borç yükünün hafifletilmesi, uluslararası yardımların yapılması çağrısında bulunulmasının temelinde Arap milliyetçiliğinin kırılması yatmaktadır. Dünya nüfusunun sadece yüzde 14'üne sahip olan G-8, buna karşılık dünya ekonomisinin yüzde 48'i ve ticaretinin yüzde 50'sini hakimiyetinde tutarak, istediği gibi at koşturabiliyor.

Keşmir sorunu

Güney Asya bölgesindeki Keşmir'de, yeniden şiddetli çatışmaların başlaması, sorunun daha derin ve bir bütün olduğunu gösteriyor. 1945'te İngiliz sömürgeciliğinin Hindistan'a bağımsızlık vereceklerini açıklamalarından sonra, çözümlenmesi gereken birçok sorun da kapıda bekliyordu. Sömürgecilik yıllarında teritoryal sorunlar yaşamayan Müslümanlar ve Hintler, 1947'de Pakistan ve Hindistan biçiminde iki devlet şeklinde ayrıldıktan sonra, ciddi sorunlarla karşılaştı. Aralarında sınırın çizilmesiyle sorunlar kısmen çözüldüyse de ortada halen duran Keşmir sorunu üzerinde ciddi şekilde durulmadı. Hindistan ve Pakistan zaten savaşla ayrılmıştı. Hindistan lideri Mahatma Gandhi, Müslümanlarla Hindler arasında daha fazla kan dökülmemesi için Pakistan'ın bağımsızlığını onaylamıştı. İki taraf arasındaki sınır hattının çizildiği yer ise Keşmir bölgesini tam ikiye bölüyordu.

Keşmir bölgesi stratejik Himalaya dağlarını çevrelediği için paylaşılamıyor. Keşmir, jeoğrafik olarak Hindistan yarımadasının kuzeybatı kesiminde, üzerinde Hindistan ve Pakistan'ın hak iddia ettiği bölge olarak biliniyor. Cemmu ve Keşmir, Hindistan Anayasası'nda özel statüye sahip bir eyalet olarak tanınıyor. Hindistan'ın hak iddia ettiği topraklar, Batı Himalayalar'ın çevresinde yaklaşık 100.569 kilometrekarelik bir alanı kaplıyor. Ancak bu bölgenin yaklaşık üçte biri Çin denetiminde. Hindistan'a bağlı eyalet, güneyde Himaçhal Pradesh ve Pencap eyaletleri, batı ve kuzeybatıda ise Pakistan denetimindeki alan ile çevrilidir. Çin ile anlaşmazlık konusu olan kesim, kuzeydoğuda Çin'in Sincan Uygur özerk bölgesine komşu olan toprakları kapsıyor. 1346'ya kadar Hindu hanedanlarınca yönetilen Keşmir, bu tarihte Müslümanların yönetimi altına girdi. Bölgeyi 1819'da Pencap'taki Sih Krallığı, 1846'da Cemmu'daki Dogra Krallığı ilhak etti. İngiliz yönetimindeki Hint topraklarının 1947'de Hindistan ve Pakistan olarak ayrılmasına kadar ülkeyi Dogra Hanedanı'ndan gelen Hint kökenliler yönetti. Hindistan birlikleri, Baramulla ilini işgal eden Peştu kabileleriyle savaşmak üzere 1947'de Keşmir'e girince, Keşmir mihracesi Hari Singh, Hindistan Birliği'ne Katılma Belgesi'ni imzaladı. Hindistan'ın Keşmir sorununu Ocak 1948'de Birleşmiş Milletler'e götürmesi üzerine, Pakistan bölgede halk oylaması yapılmasını önerdi. Hindistan halk oylamasını ilke olarak kabul ettiyse de öneriyi hiçbir zaman uygulamaya koymadı. Keşmir nüfusunun çoğunu Müslümanlar oluşturduğu için halkoylamasının kendi lehine sonuçlanacağına inanan Pakistan ise Keşmir'in Hindistan'a katılmasına kesinlikle karşı çıkarak, önerisinde direnti.

Sorunun diğer parçası olan Çin ise Hindistan ile girdiği savaşta Keşmir'in doğusundaki Ladakh bölgesini 1962'de işgal etti ve bugüne kadar halen denetimi altında tutuyor. Hindistan ve Pakistan arasında, Keşmir'in paylaşım sorunundan ötürü 1965 ve 1971'de iki büyük savaş yaşandı. Sonunda Cemmu ve Keşmir'in Hindistan ve Pakistan kesimleri arasındaki bugünkü sınırı oluşturan "denetim hattı" (Line of Control) ile bölge üçe ayrıldı. Hindistan'daki parça Cemmu ve Keşmir diye anılırken, Pakistan'daki bölge ise Azad Keşmir (Özgür Keşmir) adını aldı.

Emperyalizmin 21. yüzyıl politika ve stratejileri halkların imhasını hedeflemektedir.

Yüzlerce insanın yaşamına mal olan Keşmir'deki bu son savaş, ABD'nin müdahalesiyle şimdilik kısmen askıya alınmış bulunuyor. Clinton ile Pakistan Başbakanı Navaz Şerif'in Keşmir krizinin çözümü için Washington'da yaptıkları ani görüşmenin ardından Pakistan, geri adım atmayı kabul etti. Pakistan desteğindeki Mücahitlerin saldırısı ile patlak veren kriz, Şerif'in "*Pakistan desteğindeki güçlerin hemen geri çekileceği*" sözüyle dindirildi. Ancak yeni bir saldırının ne zaman başlayacağı zamana bağlı. ABD ile anlaşan Pakistan Başbakanı ise ülkesinde yoğun baskı altında bulunuyor. Şerif'in kendilerini arkadan vurduğunu savunan Mücahitler ve taraftarları, günlerdir düzenledikleri protestolarla Başbakan'ın istifasını istiyor. Clinton, büyük bir ihtimalle Pakistan'a yeni vaadlerde bulunarak İslamabad yönetimine geri adım attırdı. Ancak ne olursa olsun, bu olay da Keşmir'in Hindistan ve Pakistan arasında kanser yarası haline getirilmesinde ABD emperyalizminin büyük rolü bulunduğunu ortaya koymaktadır.

G-8 zirvesinde Keşmir konusunda çıkan kararda aynen şöyle denenmektedir: "*Keşmir'de mevcut statünün askeri eylemlerle değiştirilmesini büyük bir sorumsuzluk olarak görmekteyiz. Bu nedenle derhal bu eylemlerin sona erdirilmesini ve denetim hattının yeniden oluşturulmasını talep etmekteyiz. Tarafları çatışmaları derhal durdurmaya, denetim hattını gelecekte koşulsuz kabul etmeye çağırıyoruz.*" ABD ve G-8'in soruna müdahale etmelerinin arkasında bir gerçek daha var: Hindistan ve Pakistan arasındaki nükleer yarışın nükleer savaşa dönüşmesi. Çünkü her iki ülke de artık nükleer bombalara sahip. G-8 ülkeleri, Hindistan ve Pakistan arasındaki nükleer yarıştan ciddi kaygı duyduklarının da altını çizmektedir.

Hindistan ve Pakistan arasında geçtiğimiz Mayıs ayında başlayan ve Temmuz ayında ABD Başkanı Bill Clinton'un telkinde bulunmasıyla askıya alınan üçüncü savaşa yol açan "*denetim hattı*" ise 1949 yılında bugünkü ABD Dışişleri Bakanı **Madeleine Albright'in babası Josef Korbel** tarafından çizilmişti.

Çekoslavakyalı bir diplomat olan Korbel, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra BM görevlisi olarak Hindistan ve Pakistan arasında arabuluculuk yapmıştı. BM Güvenlik Konseyi'nin Keşmir Komisyonu'nda soruna nihai bir çözüm bulunması yerine, ne zaman yeniden patlak vereceği bilinmeyen bir planla "*bir ateşkes hattı*" çizildi ve buna "*denetim hattı*" ismi verildi. Kosova savaşından hareketle "*adil şiddetten yana*" olduğunu savunan Albright'in kendisi de sorunlara babası gibi yaklaşıyor.

Stratejik öneme göre müdahale

Alman Der Spiegel dergisinin 26 Temmuz tarihli sayısında mülakatına yer verilen Albright'in, "*Balkanlar savaşı eğer vicdani gerekçelere dayandırılıyorsa, ABD ve Avrupa ülkeleri bu prensibi her yerde uygulamak zorunda değil mi? Neden soykırımın yaşandığı Ruanda, Angola veya Doğu Timor ya da Kürtlerin baskı altında olduğu Türkiye'ye müdahale etmedik?*" sorusuna verdiği yanıt da ilginçti: "*Balkanlar'daki uygulamaları bir kopye gibi dünyanın başka bölgelerine aktaramayız. Bu bir kere pratikte işlemez. Ayrıca kararlarımızda, sözkonusu bölgenin stratejik olarak ne kadar önemli olduğunu da gözler önünde bulundurmamız gerekiyor. NATO, yeni bir küresel örgüt olarak her yere müdahale etmeyi denemiyor. Bu noktada durumdan duruma karar vermek gerekir. Bazı NATO toplantılarında 'out-of-area' (dış müdahale) operasyonlarını her ne kadar konuştuksa da Balkan harbinden çıkardığımız ders bu değil.*"

Albright'in ifadesinden de anlaşıldığı gibi, askeri müdahale için stratejik hedefin belli olması gerekir. Bu nedenle NATO'nun Kürdistan'dan ötürü TC'ye müdahale edeceğini düşünmek bile gaflettir. Böyle bir beklenti içinde olmak gerçekliği reddetmektir. Kürtler bugün sosyalizm bayrağı adı altında ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi veriyor. NATO Kosova'ya müdahale ederken, Kosova'lılar Amerikan bayrakları taşıyorlardı. Her şeyden önce bu farkı çok iyi görmemiz gerekiyor. TC'ye bırakalım herhangi bir NATO müdahalesini, Balkanlar'da, Ortadoğu'da ve Kafkasya'da işgalçi bir güç olarak değerlendiriyor, kullanıyor.

Kuzey Kore gerginliği

ABD'nin müdahalesiyle karşı karşıya bulunan ülkelerden biri de Kuzey Kore'dir. Küreselleşmeyi çözüm modeli olarak dayatan Batı emperyalizmi, bir kategoriye koyduğu, Irak, İran, Yugoslavya ve Küba gibi devletler arasında Kuzey Kore'yi de saymaktadır. Kuzey Kore'nin büyük bir silah üretim potonsiyeline sahip olması, nükleer bomba üretimini heveslemesi ve ABD'nin stratejik müttefiki Güney Kore ile sürekli ihtilaf halinde olması, Batı başkentlerinde ciddi kaygılar yaratmaktadır. Yugoslavya'dan sonra ikinci bir askeri müdahalenin bu ülkeye yönelik olacağı ihtimali de bu nedenle yüksek. Ancak uzun menzilli füzeleri ABD ve NATO'yu ciddi şekilde korkutuyor. G-8 ülkeleri, bu nedenle Kuzey Kore'ye son dönemin en önemli uyarısını son zirvelerinde yaptılar. Karar metninin konuyla ilgili bölümünde, "*Kuzey Kore'nin son füze denemelerinden derin kaygı*" duyulduğu belirtilmektedir. Kuzey Kore'nin kendine koşullarına has bir sosyalizm modeliyle yönetilmesi ve emperyalizme boyun eğmemesi ise "*bölge için bir istikrarsızlık*" unsuru olarak görülmektedir. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün Kuzey Kore hakkındaki Kasım 1998 tarihli bir analizinde, ABD ve bölge ülkelerine açıkça Kuzey Kore'ye karşı askeri olarak hazırlıklı olmaları çağrısı yapılıyor. Bu konuda özellikle Çin ve Rusya ile işbirliği yapılması da isteniyor. Çin ve Rusya'nin emperyalizm taraftarı olmadığı olası bir savaş, kısa sürede yayılma riskini taşıdığı için bunun önüne geçilmek isteniyor. ABD, Kore'nin iki parçası arasındaki uçurumu derinleştirmek amacıyla ikiye bölünmüş halkı da birbirine karşı kışkırtıyor. Güney Kore'nin tırnağa kadar silahlandırılması, önümüzdeki süreçte silahlı çatışmaları neredeyse imkansız kılıyor.

Sonuç olarak emperyalist ve kapitalist sistem, 21. yüzyıl politika ve stratejileri halkların imhasını hedeflemektedir. Emperyalizm artık sadece tek tek devletleri, halkları değil, direnen bireyleri bile kendisi için ciddi bir tehlike görmektedir. Bunun için dünyanın her tarafını dev radar sistemleriyle gözetim altında tutuyor. İşte, G-8 zirvesinde alınan kararlar bakıldığında, halklar ve diren ulusal kurtuluş hareketleri uluslararası terörizm dalgasıyla karşı karşıya bulunmakta. Bu aynı zamanda kendi içinde emperyalist sistemin büyük korku ve çürümüşlüğünü de ifade etmektedir. Gelecek bizler için belirsizliklerle ve tehlikelerle dolu olduğu gibi, aynı zamanda büyük umut ve zaferleri de gösteriyor.

Türk'e has ırkçılık

“Türkiye'de Kürtler'in ulusal ve demokratik haklarının kabul edilmesini, tanınmasını engelleyen en önemli resmi ideoloji ‘*devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü*’ anlayışıdır. Devlet ideolojik bir kabul yapmıştır, fiili durum, somut toplumsal durum ve ilişkiler bu ideolojik kabule göre biçimlendirilmek istenmektedir.”

İsmail Beşikçi

Bir ödül töreni

Irkçılık kavramı sözkonusu olduğu zaman ABD'deki bir ödül töreni sırasında yapılan konuşmalara dikkat çekmek gerekiyor. '97 yılı Robert F. Kennedy İnsan Hakları Ödülü, Ankara Barosu avukatlarından ve Çağdaş Hukukçular Derneği eski başkanı **Av. Şenal Sarıhan** ile Diyarbakır Barosu avukatlarından ve baro yöneticilerinden **Av. Sezgin Tanrıkulu**'ya verildi. 22 Kasım '97 tarihli Hürriyet gazetesinin haberine göre Edward Kennedy ödül töreni sırasında yaptığı konuşmada, Türkiye'de insan haklarının ihlal edildiğini belirtti, Kürtler'e baskı yapıldığını, binlerce kişinin işkence gördüğünü ya da kaybolduğunu vurguladı. Gözaltında ölümlerden, yargısız infazlardan, köy boşaltmalardan, ifade özgürlüğünün kısıtlanmasından söz etti.

Avukat Şenal Sarıhan'ın ödül töreni sırasında yaptığı konuşma konumuz açısından çok dikkate değerdir. Hürriyet gazetesinin “*Bravo Şenal Hanım*” başlığıyla duyurduğu habere göre, Avukat Şenal Sarıhan, “*Asıl ırk ayrımı sizde*”, “*Amerika'da hâlâ ırk eşitsizliği var, Türkiye'de ise ayrımcılık yok*” diyor. Robert F. Kennedy Vakfı yöneticilerinden Edward Kennedy'nin Kürtler'e yapılan baskıdan söz etmesi üzerine bir Türk hukukçusunun “*asıl ırk ayrımı sizde, Türkiye'de ayrımcılık yok*” diye tepki göstermesi, irdelenmesi gereken bir tutumdur. Türk hukukçularının ABD'deki ırk ayrımı uygulamalarını eleştirmeleri yerindedir, Türkiye'nin Kürtler'e karşı ve öteki milliyetlere karşı sistematik bir şekilde uyguladığı ırkçı ve sömürgeci politikaları aklama gailesine girmesi ise çok yanlış bir tutumdur. Halbuki Kürtler'e karşı sistematik bir şekilde uygulanan politika çok daha gericidir, çok daha barbardır. Kürt toplumu olmaktan doğan özelliklerin yasaklandığı bir yerde, Kürt çocuklarının okullarda her gün “*Türküm, doğruyum, çalışkanım, yasam büyüklerimi saymak, küçüklerimi korumak; ülküm, yükselmek, ileri gitmektir, varlığım Türk varlığına armağan olsun*” diye bağırtılması Türk'e has ırkçılığın çok önemli bir görünümüdür. Kürdistan'da şehirlerin girişlerine, kamu binalarına, “*Ne Mutlu Türküm Diyene*”, “*Bir Türk Dünyaya Bedeldir*” gibi sloganların yazılması, Türk'e has ırkçılığın ne boyutlara ulaştığını göstermektedir. “*Sen bana benzemiyorsun, benden ayrı yerlerde, ayrı mekanlarda yaşa*” ırkçılığına ve ayrımcılığına göre “*sen benimle birlikte yaşamak zorundasın ve bana benzeyerek öz kimliğini unutarak, reddederek yaşamak zorundasın*” ırkçılığının ve dayatmacılığının çok daha gerici ve barbar olduğunun bilincine varmak gerekir. Böylesine bir ırkçılığın dünyada bir eşi, benzeri daha yoktur. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ırkçı uygulamaları eleştirirken, Kürtler'e karşı sistematik bir şekilde uygulanan bu ırkçılığı, Türk'e has bu ırkçılığı aklamamak gerekir. Halbuki ABD'nde en azından kağıt üzerinde ırk ayrımı politikasına son verilmiştir. Türk aydınlarının devletin Kürtler'e karşı ısrarlı ve kararlı bir şekilde uyguladığı, dünyada bir eşi daha bulunmayan bu ırkçı politikanın bilincine varamıyor olmaları, resmi ideolojinin yoğun bir şekilde içerilmesiyle ilgili bir olgudur.

Avukat Şenal Sarıhan “*Türkiye'de ayrımcılık yok*” diyor. Bu sözle, herkese, Türkler'e, Kürtler'e... eşit muamele yapıldığı, kanunlar karşısında herkesin eşit olduğu anlatılmak isteniyor. Bu eşitlik anlayışının ise Kürtler'in kendi öz kimliklerini, Kürt kimliklerini inkar koşuluna, Türkleşme koşuluna bağlandığı hiç belirtilmiyor. Halbuki bu koşul, bu dayatma; ilişkileri belirleyen, süreci belirleyen temel bir koşuldur. Sürecin bu yönden irdelenmesinde yarar vardır. 1985-88 yıllarında Bulgaristan devleti, Bulgaristan'daki Türkler'in isimlerini Bulgar isimleriyle değiştirmek, Türkler'i Bulgarlaştırmak gibi bir uygulama yürütmeye başladı. O zaman Bulgaristan Komünist Partisi'nin egemen olduğu bir hükümet vardı. Türkler'e “*Bulgar isimleri alırsanız Bulgarlaşırsanız Bulgaristan Komünist Partisi içinde, Bulgaristan devlet kademeleri içinde yükselme olanaklarınız olur, maddi ve manevi olarak çok şeyler kazanırsınız. Fakat Türk isimlerinizde ısrar ederseniz çok büyük kaybınız olur, çok büyük, çok ağır güçlüklerle karşılaşırsınız...*” deniyordu. Uluslararası kurumlara ise, Bulgaristan'da Türkler'in olmadığı, Osmanlı yönetimi sırasında Türkleştirilmiş Bulgarlar olduğu, Bulgaristan'da hiç kimseye ayrım yapılmadığı, herkesin eşit olduğu anlatılıyordu. Görüldüğü gibi burada da Türk kimliği kabul edilmiyor, herkesin Bulgar olduğu kabul ediliyor, Bulgaristan'da yaşayan herkesin eşit olduğu vurgulanıyor. Burada da hiçbir şekilde ırk ayrımının yapılmadığı söylenebilir. Bu pozitif bir değer midir? Temelinde birtakım dayatmalar olan, koşullara bağlanmış “*ayrımcılık yapmama*” pozitif bir değer midir?

Bulgaristan'ın bu politikası ve 1985-'88 yılları arasında yapılan uygulamalar toplumun bütün kesimleri tarafından tepkiyle karşılandı. Üniversiteler, basın-yayın organları, işçi sendikaları, işveren sendikaları, esnaf ve sanatkar odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, çiftçi kuruluşları, kadın kuruluşları; Türkiye Barolar Birliği gibi yargı kurumları, kamu yönetimi, siyasal partiler, spor kulüpleri, Diyanet İşleri Başkanlığı bu politikaları, bu uygulamaları şiddetle eleştirdiler, suçladılar. Eleştiri ve suçlamaları yaparken; Bulgaristan hükümetini çağdışı olmakla, ırkçı olmakla, faşist olmakla, emperyalist olmakla suçladılar. Bu süreçte zulme karşı olmak gibi, milli bir kimliğin yokedilmesine karşı olmak gibi, eşitlik gibi evrensel bazı değerler savunuluyordu. Fakat Bulgaristan Türkleri'nin, Batı Trakya Türkleri'nin uğradığı baskılar karşısında bazı evrensel değerleri savunabilenler, Kürtler'e karşı geliştirilen baskılar sözkonusu olduğu zaman baskının ve zulmün bir halkası olabiliyorlar.

Bulgaristan, ülkesindeki Türkler'e karşı geliştirdiği asimilasyon politikasını çoktan bırakmıştır, artık Türkler'e karşı daha eşitlikçi, ulusal onura dayalı, ulusal kimliğe dayalı politikalar uygulamaktadır.

Güney Afrika'da 27 Nisan '94 seçimlerinden sonra çok büyük bir siyasal ve toplumsal değişiklik meydana gelmiştir. Güney Afrika o zamana kadar dünyanın en ırkçı devleti, *Apartheit* politikası da en ırkçı politika olarak biliniyordu. Bu politikalar ve uygulamalar da değişti. Fakat Türkiye'de Kürtler'e karşı geliştirilen asimilasyoncu, ırkçı ve imhacı politikalar bir türlü değiştirilemiyor. Bu uygulamalar sistematik olarak sürüp gidiyor.

Yukarıda avukat Şenal Sarıhan'la birlikte ödüle layık görülen avukatın Sezgin Tanrıkulu olduğunu belirtmiştik. Sezgin Tanrıkulu, Hürriyet gazetesinin sözü edilen haberinde Türk avukat olarak değerlendiriliyor. Kürtler'in ulusal kimlikleri konusunda çok yoğun bir mücadeleye girdikleri, Kürt kimliğinin devamlı olarak vurgulandığı bir dönemde bir Kürde “*sen Kürt değilsin, Türksün*” demek pozitif bir değer midir? İlgili kişiye pozitif bir değer mi vermektedir? “*Türkiye Türkler'indir*” sloganının yazılı olduğu bir gazetede, ulusal kimliği için, ulusal değerleri için mücadele eden bir Kürt'e Türk demenin, “*Türk avukat*” demenin pozitif bir içeriği, pozitif bir değeri olabilir mi? Bulgaristan'da yaşayan bir Türk'e, örneğin bir Türk avukata “*Bulgar avukat*” denebiliyor mu? Kıbrıs'ta yaşayan bir Türk öğretmene “*bir Rum öğretmen*” denebiliyor mu? Veya bugün Kosovalı Arnavut bir avukata “*bir Sırp avukat*” denebiliyor mu? “*Sırbistan'da ayrımcılık yoktur, herkes eşittir, herkes Sırp'tır*” denebiliyor mu? Bugün bunların hiçbiri denemiyor, fakat bir Kürde, örneğin bir Kürt avukata, Kürt kişiliği yok sayılıp “*Türk*”, “*Türk avukat*” denebiliyor. Buna “*bizde ayrımcılık yoktur*” denerek pozitif bir değer de yüklenebiliyor. Bizse bunun Türk'e has bir ırkçılık olduğunu, dünyada bir eşi benzeri daha bulunmayan bir ırkçılık olduğunu vurgulamaya çalışıyoruz. Bu ırkçı ve imhacı düşüncenin ve uygulamanın aydınlar tarafından da yoğun bir şekilde içselleştirildiğini de yakından biliyoruz.

Türk aydınları, Türkiye'nin bir mozaik olduğunu, halkların eşit ve özgür olarak kardeşçe yaşadığı bir ülke olduğunu söylemekten çok hoşnut oluyorlar. Fakat bazı temel olguları, belirleyici olguları görmemekte de çok büyük “*başarı*” gösteriyorlar. 1942-44 arasındaki Varlık Vergisi uygulamalarını, 6-7 Eylül 1955 olaylarını ve sonuçlarını, 1964 Rum sürgünlerini, “*vatandaş Türkçe konuş*” kampanyalarını dikkate almadan bu olguları, bu süreçleri analiz etmeden Türkiye'nin bir mozaik olduğu nasıl söylenebilir? Süryaniler'e, Yezidiler'e sistematik bir şekilde uygulanan dinsel ve ulusal baskılar dikkate alınmadan mozaikten bahsedilebilir mi? Avrupa Birliği'ni, hristiyanlığa dayalı bir birlik oluşturmaya çalışmakla, çok kültürlü olmaktan kaçmakla, sakınmakla suçlayanlar bu olgusal süreçleri hep görmezden, bilmezden geliyorlar.

Türk'e has ırkçılık yeni değildir

Türk adalet bakanlarından Mahmut Esat Bozkurt, Ağrı Ayaklanması sırasında 1930'da yaptığı bir konuşmada Türk ırkçılığının içeriğini bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. Adalet Bakanı, Ege-Ödemiş'te, seçmenler huzurunda yaptığı bir konuşmasında şöyle söylüyor: “*Biz Türkiye denen dünyanın en hür ülkesinde yaşıyoruz. Mebusumuz inançlarından samimiyetle bahsetmek için buradan daha müsait bir ortam bulamazdı. Onun için hislerimi saklamayacağım. Türk, bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk soyundan olmayanların bu memlekette tek hakları, vardır; hizmetçi olma hakkı, köle olma hakkı. Dost ve düşman, hatta dağlar bu hakikati böyle bilsinler.*” (Cumhuriyet, 19 Eylül 1930, Söz eden, Yucien Rambout, Çağdaş Kürdistan Tarihi, Komal yayınları, Ankara -1978, s. 132)

Burada söylenenler sadece söz olarak kalmamış, yaşama geçirilmesi, gerçeklik kazanması için her önlem alınmış, politikalar saptanmış, uygulamaya konulmuştur. Mecburi İskan Yasaları'nda ve uygulamalarında, Tunceli Yasaları'nda ve uygulamalarında bu durumu bütün açıklığıyla görüyoruz. Sürgün politikalarıyla, eğitim politikalarıyla bu ırkçı düşünce, sistematik bir şekilde yaşama geçirilmiştir.

“*Türk, bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk olmayanların bu memlekette tek hakları vardır; hizmetçi olma hakkı, köle olma hakkı*” deniyor. Böylesine bir düşünce ve uygulamaya rağmen “*Türkiye'de ayrımcılık yapılmadığı*” nasıl söylenebilir.

Türk aydınları Mahmut Esat Bozkurt deyince bu ırkçı düşünceleri ve politikaları görmezlikten gelirler. Onun başka bir yönüne vurgulama yaparlar. Maarif Vekaleti 1941 yılında **Max Beer**'in Sosyalizmin ve Sosyal Mücadelelerin Genel Tarihi isimli kitabını yayımlatmıştır. Kitap aynı yıl, Mahmut Esat Bozkurt'un 10 Nisan 1941 tarihinde yazdığı bir önsözle birlikte yayımlanmıştır. Bunun Mahmut Esat Bozkurt'un yaşamının en önemli faaliyetlerinden, en önemli yönlerinden biri olarak anlatıldığı görülmektedir. Sözü edilen kitap 1960'lı, 1980'li, 1990'lı yıllarda da yayımlanmıştır. Bütün yayınlarda yukarıda belirtilen iki-üç sayfalık bu önsöze de yer verilmektedir. Hukuk fakültesine Mahmut Esat Bozkurt'un büstleri konulmaktadır. Tek parti döneminde Prof. Mahmut Esat Bozkurt'un Recep Peker, Prof. Yusuf Hikmet Bayur, Prof. Yusuf Kemal Tengirşek ile birlikte İstanbul Üniversitesi'nde İnkılap Tarihi okutan dört profesörden biri olduğu da bilinmektedir. “*Atatürk İhtilali*” isimli bir kitabı da vardır.

Burada önemli olan Mahmut Esat Bozkurt'un “*Türk, bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk soyundan olmayanların bu memlekette tek hakları vardır; hizmetçi olma hakkı, köle olma hakkı*” yollu düşüncelerinin sosyalist anlayışla, sosyalist teoriyle nasıl bağdaştırılabildiğidir. Türk düşüncesinin gelişimi bakımından bu üzerinde durulması gereken bir noktadır. Böylesine ırkçı görüşler, Türk aydınlarından en azından bir kısmı tarafından nasıl “*sol*” kabul edilebiliyor?

Mahmut Esat Bozkurt'un bu demecinin 1930 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlandığını belirtmiştik. Bu gazetede bir de karikatür var; karikatür Büyük Ağrı dağı ile Küçük Ağrı dağı arasında yapılmış bir mezarı gösteriyor. Mezartaşı üzerinde “*Muhayyel Kürdistan Burada Meftundur (Hayali Kürdistan Burada Gömülüdür)*” yazıyor. Kürdistan'ın, hayali bile mezara konulmuş, mezar taşlarla kapatılmış, betonlanmış... Kürdistan'ın hayal edilmesini bile engelleyecek bir baskı ve zulüm mekanizmaları geliştirilmiş. “*Hayali Kürdistan Burada Meftundur*” sözü de o zaman devletin Kürtler'e ilişkin bütün niyetlerini ve düşüncelerini açıkça ortaya koyuyor. Kürtler'e, Kürtler'in Kürt toplumu olmaktan doğan haklarına duyduğu kini, öfkeyi net bir şekilde ortaya çıkarıyor.

“Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü” anlayışı nasıl gelişti?

Türkiye'de Kürtler'in ulusal ve demokratik haklarının kabul edilmesini, tanınmasını engelleyen en önemli resmi ideoloji “*devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü*” anlayışıdır. Bu, tamamen devletin zor'unu, kaba gücünü esas alan bir slogandır. Bu, somut fiili durumu ifade eden bir anlayış değildir. Devlet ideolojik bir kabul yapmıştır, fiili durum, somut toplumsal durum ve toplumsal ilişkiler bu ideolojik kabule göre biçimlendirilmek istenmektedir. Bu, örneğin, Kürt diye bilinen bir milletin olmadığı, Kürtçe diye bilinen bir dilin olmadığı esasına dayandığı bir anlayıştır. Kürtler'in aslında Türk olduğu, Kürtçe'nin Türk dilinin ilkel bir ağzı olduğu kabul edilmektedir. Bu ideolojik anlayış daha sonra şu şekilde bir değişikliğe uğramıştır: Türk ulusu, Kürt ulusu, öbür ulusal azınlıklar birleşmişler, Türk ulusunu oluşturmuşlardır. Türk ulusu bir bileşimin adıdır. Böyle bir ideolojik kabul karşısında Kürtler'den söz edenler ve Kürtler'in ulusal, demokratik haklarından söz edenler, bu hakların hayata geçmesi, gerçeklik kazanması için mücadele

edenler terörist kabul edilmekte, yoğun bir baskıyla karşılaşmaktadırlar. "*Zor*"un, kaba gücün egemen olduğu bir düzende, hukuk anlayışının, hukuk devleti anlayışının, insan hakları anlayışının gelişmeyeceği açıktır. Bu ayrımcılığı Türk siyasal yaşamının her alanında görmek mümkündür. 12 Nisan '91 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasası'nı hatırlayalım: Bu yasanın hükümlerinin Türk ve Kürt devrimcileri için farklı farklı uygulandıkları apaçık bilinen bir gerçektir. (Geçici madde 1, geçici madde 8).

Kürtler'in Türk olduğunu, Türk ulusu kavramının Kürt ulusunu da içerdiği, ideolojik, bürokratik bir kabuldür. Bu kabulün sosyolojik kategorileri dikkate almadığı, yasalarla, yönetmeliklerle, bürokratik kararlarla sosyolojik gerçekleri yoketti̇ği varsayılmaktadır. Bu sosyolojik kategorileri, sosyal yapıları, toplumsal ilişkileri fiilen yoketmek için de devlet terörünü tırmandırmak da dahil, her yol-yöntem uygulanmaktadır. Bu, ancak "*zor*"la, kaba güçle yaşama geçirilebilen bir ideolojidir. Bu ilişkiler sürecinde hukukun evrensel ilkelerinin yaşama geçemeyeceği, hukuk devleti anlayışının, insan haklarının gelişemeyeceği, çağdaş uygarlık yolunda ilerleme sağlanamayacağı besbellidir.

Şöyle düşünelim: Türkiye'nin komşu devletlerden biriyle savaştığını, savaş sürecinde bu devletin ülkesini işgal etti̇ğini düşünelim. Giderek bu ülkenin ilhak edildiğini, yani Türkiye Cumhuriyeti devletinin topraklarına katıldığını düşünelim. Bu süreçte, "*Türkiye Cumhuriyeti devleti ülkesi ve milliyetiyle bölünmez bir bütündür*" şeklinde bir anayasal hüküm bu işgali ve ilhakı artık meşru göstermeye yetecektir. Artık işgal ve ilhak edilen ülkenin siyasal kimliğinden ve orada yaşayan halkın ulusal kimliğinden söz etmek mümkün değildir. Bu artık tamamen güce dayalı, "*zor*"a dayalı bir anlayıştır, bir ideolojidir. Devlet bu anlayışı, devlet ideolojisini, "*zor*"unu, kaba gücünü koruduğu, arttırdığı sürece yaygınlaştırabilir, kökleştirebilir. Zaman içerisinde toplumun bazı kesimleri bu ideolojiyi içselleştirebilir. Bu, Türk egemenlik sisteminin çok belirgin bir kavrayışıdır. Artık yeni sınırlar gösterilerek, burada yaşayan herkesin Türk olduğu, bütün Türkler'in eşit olduğu, ırk, dil, din, cinsiyet farkı gözetilmeksizin herkesin eşit olduğu vurgulanır, fiili olarak da herkes Türkleştirilmeye çalışılır. Bürokratik kararlarla anayasal kararlarla, yasalarla,

> "Süryaniler'e, Yezidiler'e sistematik bir şekilde uygulanan dinsel ve ulusal baskılar dikkate alınmadan mozaikten bahsedilebilir mi? AB'nin hristiyanlığa dayalı bir birlik oluşturmaya çalışmakla, çok kültürlü olmaktan kaçmakla, sakınmakla, suçlayanlar bu olgusal süreçleri hep görmezden, bilmezden geliyorlar."

yönetmeliklerle herkesin Türk olduğunu, bunun da anayasa gereği olduğu, anayasa teminatı altında olduğu ilan edilir. Devlet, ideolojik ve zorlayıcı baskı araçlarını kullanarak bu anlayışı çeşitli toplumsal kesimler arasında yaygınlaştırmaya, kökleştirmeye çalışır.

İşgalden ve ilhaktan sonra "*Türkiye Cumhuriyeti devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür*" şeklindeki anayasal hüküm, sözü edilen devletin, ülkenin siyasal kimliğini, orada yaşayan halkın veya halkların ulusal kimliğini yokedebilir mi? Bu anayasal veya yasal hüküm sosyolojik kategorilerin yok olmasını getirebilir mi? Böyle bir sürecin meşruiyeti var mıdır?

Düşünceyi şu şekilde geliştirebiliriz: İşgal edilen, sonra da ilhak edilen ülkenin halkları, bu halklara mensup insanlar, gaspedilen, baskı altına alınan kendi öz kimlikleri için mücadeleye girişebilirler. İşte bu mücadele, bu hak girişimleri "*devletin ülkesi ve miletiyle bölünmez bütünlüğü*" ilkesi gereğince reddedilir. Bu tür istekleri ileri sürenler "*terörist*" sayılır, devlet her türlü maddi ve manevi olanaklarını, baskı araçlarını kullanarak bu istemleri bastırmaya gayret eder.

Kısaca, anlatılan bu ilişkilerin senaryo olduğu mu düşünülüyor? Kürdistan'da aynen böyle olmuştur. Kürtler'e yapılan muamele aynen böyle olmuştur. Kürtler'in ulusal ve toplumsal varlığı, anayasal hükümlerle, yasalarla, yönetmeliklerle, bürokratik kararlarla yok sayılmıştır. İdeolojik olarak yok sayılan bu toplumsal kategorilerin fiilen yokedilmesi için her türlü gayret gösterilmiştir. Devletin baskı araçları, zorlayıcı baskı araçları hep bu doğrultuda kullanılmıştır. Toplumun bazı kesimlerinde, Türk aydınının bazı kesiminde bu ideolojik anlayış içselleştirilmiştir.

Asimilasyon, Türkleştirme çok önemli, sistematik bir politikadır. Bu çerçevede örneğin Kürtler'in ulusal bayramı Newroz, "*Nevruz*" olarak Türkleştirilmeye çalışılmaktadır. Kürt sarı, kırmızı, yeşil renkleri, yine Türkleştirilmek istenmektedir. Devletin bu konularda çok yoğun bir çabası vardır. İki-üç sene öncesine kadar Newroz'u kutlayanlara, sarı, kırmızı, yeşil renkleri taşıyanlara karşı çok yoğun baskı geliştiren, zamana yayılmış bir soykırımı sistematik bir şekilde uygulayan devlet; bu sefer de Newroz'u "*Nevruz*" yaparak kendi tekeline almaya gayret etmektedir. "*Nevruz*"un Türk bayramı olduğunu söylemekte, buna vurgulama yapmakta, fakat devlet ve hükümet yöneticileri "*Nevruz*"u kutlamak için hep Batman, Siirt, Kurtalan, Cizre, Diyarbakır, Van gibi Kürt illerine gitmektedir. "*Nevruz*"u kutlamak için Türkler'in yoğun yaşadıkları Çorum, Yozgat, Çankırı, Kastamonu gibi yörelere gitmeyi hiç düşünmemektedir. Bu, gelişimi, kökleşmesi ve yaygınlaşması engellenemeyen bir olguya; Newroz'un ulusal Kürt bayramı olarak kutlanması bilincine sahip çıkmak, bu yolla onu yozlaştırmak, içini boşaltmak girişimidir. Bu da Türk egemenlik sistemi anlayışına uygun bir girişimdir. Buradaki temel amaç, Kürt ulusal bilincinin gelişmesini, yükselmesini önlemektir. Devlet burada sistematik bir politika uygulamaktadır.

Bütün bunlara rağmen, farklı bir süreç daha gelişmektedir. Bunu, ideolojinin veya resmi ideolojinin ters tepki yaratması şeklinde ortaya koymak mümkündür. '98 Newroz'u çok yoğun bir kitlesellik içinde kutlanmıştır. Diyarbakır, Van, Batman, Doğubeyazıt, Kızıltepe, Hakkari gibi Kürt şehirlerinde, İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin gibi metropollerde Newroz onbinlerce kişinin katılımıyla kutlanmıştır. Dünyada çeşitli şehirlerde de, İtalya'dan Japonya'ya, Almanya'dan Avustralya'ya, Rusya'dan, Amerika'ya kadar pek çok yerde Newroz ulusal bilinçle donanmış büyük kitleler tarafından kutlanmıştır. Devletin kutlamalarıysa son derece cılız geçmiştir. Halkın bu kutlamalara hiç ilgi göstermediği, katılmadığı gözlenmiştir. Halbuki halkı kutlamalara çekmek için çok büyük bir propaganda vardı, çaba vardı. Halkın Demokrasi Partisi'nin Özgürlük ve Dayanışma Partisi'yle, Sosyalist İktidar Partisi'yle, Emek Partisi'yle birlikte düzenlediği kutlamalara katılımı engellemek için her şey yapıldı. Bir hafta öncesinden itibaren gözaltılar, tutuklamalar, başladı. Devlet süreci daha önce tahmin etmiş olmalı ki, yani halkın devletin kutlamalarına hiç ilgi göstermediği istihbar edilmiş olmalı ki; Başbakan'ın, Başbakan yardımcılarının Diyarbakır, Siirt, Van, Cizre gibi Kürt şehirlerinde "*Nevruz*" kutlamalarına katılmalarıyla ilgili programlar iptal edildi. Hükümet yöneticilerinin kutlamalara katılmaları gerçekleşmedi.

Olguları nasıl incelemek gerekir?

Radyolar ve televizyonlar 9 Ağustos '98 günü akşam haber bültenlerinde bir trafik kazası haberini verdiler. Trafik kazası Niğde-Aksaray yolu üzerinde meydana gelmiş. Minibüs, karşı yönden gelen kamyona çarpmış. Minibüsteki yolcular çarpma sonucu etrafa savrulmuşlar. Bu sırada başka taşıtlar hızını alamayarak yola savrulan yaralıların üzerinden geçip gitmiş. Bazı sürücüler yaralıları çiğnememek için sağa-sola direksiyon kırmışlar, dokuz araç birbirleriyle çarpışmış, birbirlerine girmiş. Çoğu kadın ve çocuk onsekiz kişi ölmüş, çoğu ağır yaralı olmak üzere yirmiüç kişi yaralanmış. Yaralılar Niğde ve Aksaray hastanelerine taşınmış.

Radyolardan ve televizyon kanallarından bir kısmı minibüsün içindekilerinin tarım işçileri olduğunu, Bolu'ya fındık toplamaya gittiklerini, Şırnaklı olduklarını söyledi. Şırnak'tan kalkan minibüsün iki gündür yollarda olduğunu, Adana istikametinden geldiğini de belirtiyorlardı.

Onsekiz kişinin ölümü, yirmiüç kişinin yaralanmasıyla ilgili haberler kamuoyuna böyle duyuruldu. İnsanların bir kısmı, büyük bir çoğunluğu bu kadar haberle yetinebilir. Bazıları ise bu olguyu daha etraflı bir şekilde inceleme gereğini duyabilir. Örneğin insanların neden ta Şırnak'tan Bolu'ya fındık toplamak, tarım işlerinde çalışmak için gittikleri üzerinde düşünebilir, olguların temelinde yatan nedenleri irdeleyebilir.

Şırnaklılar'ın Bolu'da tarım işçiliği yapmaları üzerinde ayrıntılı bir şekilde durmak mümkündür. Tarım işçiliği olgusunu kavramak için bu gerekli de olmaktadır. 9 Ağustos'ta Niğde-Aksaray yolu üzerinde trafik kazasına uğrayan köylülerin Şırnak'a bağlı İdil'in Hespist ve Baki köylerinin sakinleri oldukları görülmektedir. Bunlar coğrafya olarak da birbirine çok yakın iki köydür. Güvenlik kuvvetleri bu köylerin sakinlerine yıllardan beri koruculuk dayatmaktadır. Köylüler koruculuğu kabul etmedikleri, silah almadıkları için sık sık gıda ambargosuyla da karşılaşmaktadırlar. Güvenlik kuvvetleri köye sık sık baskın yapmakta, evlerde "*güvenlik aramaları*" denen aramalar yapmakta, ev eşyalarını kırmakta, dağıtmakta, gıda maddelerini kullanılmaz bir hale getirmektedir. Örneğin una deterjan karıştırmaktadır. Şekeri, tuzu, deterjanı birbirine karıştırmaktadır. Köylüler bu baskınlara rağmen yine koruculuğu kabul etmemektedirler. Bunun üzerine güvenlik güçleri köy sakinlerinin tarım yapmasına, hayvancılık yapmasına fiili yasaklar getirmiştir. Örneğin evden dışarı çıkış yasağı getirerek araziye, tarlaya, bağ-bahçeye gidilmesini, sulama yapılmasını veya ürünlerin zamanında hasadının yapılmasını engellemektedir. Bu kuşatma, aileleri günden güne biraz daha yoksullaştırmaktadır.

Temmuz ayının ortalarında Hespist ve Baki köylerine koruculuk bir kere daha dayatıldı, korucu olmayanların oralarda yaşayamayacakları bir kere daha vurgulandı. Sistematik baskı, işkence arttırıldı. 20 Temmuz sularında ise güvenlik kuvvetleri köylerin etrafındaki tarım alanlarını yakmaya başladı. Hayvanlar kurşunlanarak bombardımanlarla telef edildi, daha sonra evler içindeki eşyalarla birlikte ateşe verildi. İnsanlar, aileler çok ağır bir mağduriyete uğratıldı. İşte yaşamı sürdürmek için çoluk-çocuk, kadın-erkek, yaşlı-genç Şırnak'tan Bolu'ya doğru kırık-dökük araçlarla trafik kazalarına uğrayarak tarım işçiliğine çıkanlar bu köylerin sakinleridir. Kamyon kasalarına doluşarak, yük trenleriyle bir yük vagonuna yirmibeş-otuz kişi doluşarak gelenler de vardır. Tarım işçiliği için büyük bir nüfus akımının gerçekleştiği görülmektedir. O halde onsekiz kişinin ölümüyle, yirmiüç kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan trafik kazasının üzerinde dururken, arkadaki bu nedenleri dikkatlerden uzak tutmamak gerekir.

Bu tarım işçileri çalışmaya geldikleri alanlarda nelerle karşılaşmaktadır? Giresun ve Ordu illeri valileri fındık toplamak için gelen Kürtler'in şehirlerine girmelerini engelleyen yasaklar getirmişlerdir. Kürtler çoluk-çocuk şehirlerin girişlerinde kırık-dökük çadırlarda günlerce, haftalarca bekletilmiştir. İnsanların, çocukların, "*şehire sızmalarını engellemek*" için yoğun bir polis denetimi getirilmiştir. Tarım işçisi Kürtler'in durumlarıyla ilgili haberleri yapmaya çalışan Ülkede Gündem gazetesinin muhabiri gözaltına alınmış, tehdit edilmiş, bölgeden çıkarılmış ve bölgeye girişi yasaklanmıştır. Sakarya valisi tarım işçilerinin çalışmak için Sakarya'ya gelebileceğini belirtmiş, fakat tarım işçilerine "*görüş yasağı*" getirmiştir. İnsanların, gazetecilerin vs. ancak valilikten izin alarak tarım işçisi Kürtler'le görüşebileceklerini bildirmişlerdir.

Yine İstanbul valisi, İstanbul'a girişin vize ile olması gerektiğini belirten konuşmalar yapmaktadır. İstanbul Belediye Başkanı zaten İstanbul'a girişin vize ile yapılması gerektiğini yıllardır söylemektedir. İzmir Belediye Başkanı bu tür dileklerini, isteklerini yıllardır dile getirmektedir. Bursa Belediye Başkanı vizenin başta Bursa için düşünülmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bütün bunların Kürtler'in şehirlere girişlerini önlemeye yönelik olduğu şüphesizdir.

Şehirlerin bu yöneticileri, vizeyi hararetli bir şekilde savunmaktadır. Gazetelerde vizeyi savunan köşe yazarları vardır, fakat sorunun şu yönünü saptamak da önemlidir: Yöneticiler sadece vizeyi savunmamaktadır; Kürtler'in, Kürt tarım işçilerinin kendi şehirlerine girişlerine engel olmanın yolunu da aramaktadırlar. Fakat "*Kürtler'in köyleri, evleri, yurtları yakılmasın, Kürtler de yerlerini terketmek zorunda kalmasın...*" yollu bir öneriyi dile

> "*Türk, bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk olmayanların bu memlekette tek hakları vardır; hizmetçi olma hakkı, köle hakkı*" deniyor. Böylesine bir düşünce ve uygulamaya rağmen '*Türkiye'de ayrımcılık yapılmadığı*' nasıl söylenebiliyor."

getirmemektedirler. Hatta benzer bir öneriyi dile getirmekten özenle kaçındıkları da görülmektedir. Bunun gibi yöneticiler, "*Kürtler'in tarım alanları, ekin tarlaları yakılmasın, bağlar, bahçeler yakılmasın, hayvanlar öldürülmesin, Kürtler köylerini terketmek zorunda bırakılmasın...*" yollu önerileri dile getirmedikleri de görülmektedir. Bilakis, "*terörle mücadele ediliyor*" görüntüsü altında geniş Kürt halk kitlelerinin mağdur edilmeleri teşvik edilmektedir.

'98 yılı Temmuz ayı içinde Kurtalan, Şırnak, Bismil, Nusaybin, Silvan, Başkale, Muş gibi yerlerde pek çok ekin tarlasının, bağ-bahçenin yakıldığını yukarıda belirtmiştik. Üreticiler bazı yerlerde, örneğin Kurtalan'da ziraat odalarına başvurarak tarlalarda yakılan ekinler konusunda zarar-ziyan tespiti yapılmasını istemişlerdir. Askerlerin çok yoğun baskılarından, tehditlerinden dolayı ziraat odaları böyle bir saptamaya girişememişlerdir.

Köylülere koruculuk dayatılmasıyla, köylerin yakılmasıyla, ekin tarlalarının, ormanların yakılmasıyla, evlerin içindeki eşyalarla birlikte yakılmasıyla, hayvanların öldürülmesiyle, telef edilmesiyle ilgili haberler Türk televizyonlarına, Türk gazetelerine hiç yansımıyor. Bu haberler aynı zamanda yabancı televizyonlara, örneğin BBC, Almanya'nın Sesi, Amerika'nın Sesi gibi yayınlara da yansımıyor. Bu olayları kamuoyuna Ülkede Gündem gazetesi duyurmaya çalışıyordu. Basımında, dağıtımında çok büyük zorluklarla karşı karşıya kalmıştı. Ülkede Gündem gazetesi hakkında, yazarları, muhabirleri, çalışanları ve dağıtıcıları hakkında Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde yüzlerce dava yürütülmektedir. Gazetenin Olağanüstü Hal kapsamına giren illere girişi yasaklanmıştır. Öteki Kürt illerinde ve Türkiye'de de fiili olarak bir yasak uygulanmaktadır. Gazetenin sık sık sansür edildiği de görülmekte; gerek haberlerinde, gerek köşe yazarlarının yazılarında sansür sık sık uygulanmaktadır. Ve nihayetinde devlet Ülkede Gündem gazetesini hepimizin bildiği gibi geçen sene kapattı. Med televizyonunun bu tür olayları ayrıntılı olarak kamuoyuna duyurduğu da biliniyor. Fakat Med televizyonunun izlenmesinin engellenmesi için çeşitli yöntemler geliştirildiği de görülüyor.

Bütün bu örnekler de gösteriyor ki, olgular kendi başlarına değil, kendilerini etkileyen ve kendilerinden etkilenen olgularla birlikte ele alınmalıdır. Yine bunun gibi olgular kendilerinden önceki olgularla birlikte, o olguların nedeni, sonucu olarak ele alınmalıdır.

İlk direnişçilere layık olalım

PKK Genel Başkan Abdullah Öcalan yoldaşın VI. Kongre'ye Sunduğu Örgütsel ve Politik Rapor– IV

Bir kez daha 6. Kongre sürecine, onun yüksek iradesine ve temel tarihi içeriğine saygılı, en başta ilk direniş kahramanlarımızın anısına ve gerçek emek sahiplerinin, başarıya göz dikenlerin tavrına layık yaklaşalım! Bununla çelişen ve bize oldukça kaybettiren her türlü yaklaşımı mahkum edelim!

Parti hareketini gerçekten mucizenin de ötesinde bir çabayla başlatıp bugüne getirmemiz, şüphesiz bu halkın kara yazgısına en büyük cevap olurken, kişi olarak da size sunabileceğimiz en değerli bir varlık ve bu anlamda bir zaferdir.

Ama gerçekten bu süreci değerlendirirken, tüm halkımız en büyük zorbalıklar karşısında bile Önderlik etrafında kenetlenirken ve en sıradan sempatizan bile ateş çemberinde yürümeye karar vermişken, kendi gündeminizi basitleştirmenizi kesinlikle art niyetinize bağlamıyorum.

Hem parti içinde, hem de halkın gündeminde, iktidar olma kendini bir sorun olarak dayattığında, politika ve politik sorumluluk nedir sorularına yanıt verirken, benim bir talihsizliğim ortaya çıktı. Düşmana koz vermemek için, iktidar sorunlarına yanıt olamayan cüceleri yıllarca sırtımızda taşıdık. Karşıtların büyük gayreti sonucu küfe birden yere atılınca, bundan duyulan korku ve telaşla en olmadık, en ucuz bir akılla bile izah edilemeyecek bu basitliklere girilmiş olmasını üzüntüyle karşılıyorum.

Bu arkadaşların, özellikle Hazırlık Komitemizin erkek yapısının bu basitliğe düşecek kadar apolitik olmasını bir küçüklük olarak görüyorum. Nasıl buna tenezzül ettiler şaşıyorum. Birkaç kişiyi uygulamaya alma adı altında gündemin oldukça saptırılmasını, üstü örtülü ve en temel soruna yönelmenin önüne çekilmiş bir perde olarak görüyorum. Objektif olarak, bunun küçük hesapları içinde olunmasını, dev gibi görevlerden kaçınılmasını üzüntüyle karşılıyor ve yakıştıramıyorum.

Açık ki bu konuda ben kendim bir parti ve ordu gibiyim, yürüyüşümü sürdürüyorum. Yalnızca yıllarca bize dayanırken, biraz zor koşullarda kaldık diye, böyle yoldaşlığa sığmayan istila ve saldırganlığın içine girilmesini, bu arkadaşlar adına üzüntüyle karşılıyorum. Halbuki kendilerini çok aydınlatmış ve güç vermiştim. Politikanın abc'sinin gereklerini yıllardır kendilerine söylüyordum. Bu durumlarını acıyla karşılıyorum. Kırk-kırkbeş yaşında bebeklik var dedim. Bu arkadaşlar hiç anlamadılar.

Ama bir kez daha söylüyorum; çok acı bir şey, çok ayıptır, ama söylemek durumundayım. Düşman karşısında yenile yenile çok komik, çok trajik bir duruma düşen Kürt gerçeğini karşıma çıkarmışsınız. Size hiç yakıştıramadım. Yani karşınızda baştan çıkaran süper kadınlar olsaydı da, bu durumlara düşmemeliydiniz. Sizi dövselerdi de, bu basitliğe girmemeliydiniz. Bunun altında gündemi saptırmayı gördüm.

Bir tek yiğit kişi bile bir kadını karşısına alamaz. Tarihimizde, geleneğimizde bu yoktur. Önderlik gerçeğinde de bunlar yoktur. Bir de övdüğüm falan yoktur. Kaldı ki kadınlar ve kızların hepsi ezici bir biçimde bir değerdir. Bunlar fedakarlığa ve cesarete hazır kişiliklerdir. Bu çok açıktır. Şimdi bu noktada sorun çıkarmak, öküz altında buzağı aramaktır. Yapıyı da buna şartlandırmak çok kötü. Çünkü bu noktada bir şey olamaz.

Başta hepinize söylüyorum: Öyle bana acıda size yönelme gereği duymuyor.

Tekrar söylüyorum: İçinizde değerli, yiğit arkadaşlar var, namuslu ve onurlu kişilikler var. Bunlar düşmanlarına büyük yönelirler. Kaldı ki ben kendime güveniyorum. Şimdi bizim mirasımız, benim babamın mirası değil. laştırmanın önüne yasak koyma, tutuklama olamaz! Ajan da olabilirler, şerefsizin teki de olabilirler. Bu konuda bunlar kimdir, nedir, tartışmıyorum. Ama bir kongrenin açık tartışma yeri olduğu, herkesin kendi düşüncesini söyleme yeri olduğu, kimsenin kimseyi

"Özellikle eski arkadaşlarımız hesaplarını vermek için tüm güçlerini ortaya koymalılar. Ben hesabımı dünyaya karşı veriyorum, siz de birbirinize karşı verin. Hiç korkmayın, en ağır suçu olanlar da korkmamalı."

yın, bağlı olun diye bir derdim yok. Zaten buna gücünüz de yok. Ama halkımız şu anda nefes nefese. Duyan uyumuyor. Her gün "*ne olacak?*", "*bugün de acaba sağlam mı?*", "*acaba kalbimizi rahatlatacak bir şey var mı?*", diye soruyor. Şimdi bu halkın gönlüdür, bir gerçektir. Yani dostların durumu da böyle. Şimdi bu en eski arkadaşlarımızın insanı böyle yürekten zorlayacak bir duruma girmelerini ben kime izah edebilirim? Bilmem şöyle bağlılık filan deniliyor, ama bağlılık bu tarihi çalışmaların hakkını vermek ve önünü açmakla olur. Onun ortamına büyük bir coşku, büyük bir içtenlik, büyük aydınlık ve büyük moral vererek, düşmana büyük yönelmekle olur.

Değerli yoldaşlar, doğrusu da bu değil mi? Yiğitlerden bu beklenmez mi? Bir de iktidarı varmış gibi görünüp iktidardan korkulur mu? Bu, tasfiyecilerin de içine girdiği durum değil mi? Şöyle bir söz var: "*Eşeğini dövmeyen, semerini döver!*" Bu söz, durumu açıklamıyor mu? Şimdi ben düşmanla savaşın diye zor bir görev önünüze koymuyorum. Zaten düşman Biliyorsunuz bu halk hâlâ "*Ey Başkan*" diyor. Ben de "*Başkan değilim*" diyorum. "*Hayır*" diyor, "*sen Başkan'sın, bu mirası iyi koru, bu tarihimize sen ihanet etme, biraz daha fazla yaşa! Bir özgürlük imkanı elimize geçti, bunu çiğnetme*" diyor. Şimdi gerçekten ben de bunun derin etkisi altındayım.

Bu noktada biraz yüreğiniz olmalı. Şimdi sizi büyük kahraman yapmak istemekle zora soktum. Bu tabii ki zordur, ama buna karşı bu kadar tepkili olmamalıydınız. Sizi yiğitliğe zorlamak aslında şerefli bir yaklaşımdır, onurdur. Ama şimdi bunu ayağa düşürmenizi siz nasıl izah edeceksiniz? Kaldı ki, ben hâlâ yük taşıyorum. Ben yükümü sizin omuzunuza yıkmadım. Tek başımayım ve taşıyorum. Kaldı ki biz öldükten sonra, varsa iktidar hesaplarınız yapın, ama akıllıca yapın. Şimdi kadına söz-göz kestiler, ama o zavallı daha kongreyi tanımıyor. İşte propaganda yapalım, kazanalım deniliyor. Bu böyle olur mu? Yine bir kongrenin iradesi nedir? En keskin, en özgürce düşünmenin, tartışmanın, karartutuklama yetkisi olmadığı, bir grup kişinin öteki kişiler hakkında tutuklama kararı alamayacakları açıktır.

Şemdin gibi alçaklar buram buram ihanet kokuyordu, tutuklamadım. Çünkü parti terbiyesi bunu gerektirir. ... arkadaşımız illa birilerini tutuklayacaksa, tutuklanacak kişilikler vardır. Neden onlar hakkında tedbirler alamadı? Hepinizin pratiklerinde bu tip kişiler vardı. Yüzlerce kaçış sürecine girmiş kişilikler vardı. Neden onları tutuklamıyorsunuz? Kaçacağı gün gibi belli olan bir sürü sahte komutan vardı. Neden onların ellerinden silahlarını almadınız? Bunlar acıdır, ama bizim gerçeklerimizdir. Yapmayın! Bu süreçte durumu tehlike arzeden kimse de yoktur. Sorun neydi? Siz bunu çok iyi biliyorsunuz. Namus, onur günüydü: Yani bir yandan büyük şehadetler var; altmışbeş kişi kendini ateş çemberi yapıp cayır cayır yakmış ve kendini ölüm emrine göre yürümeye hazır duruma getirmiş. Yine bir yandan kahraman direnişlerimiz var. Ama şimdi kalkıp

PKK'nin büyüklüğüne, Önderliğe sığınarak bu tavrı koymak süper bir lümpenizmdir.

Yani siz ne kadar "*iyi niyetlerimiz vardır*" deseniz de, ustalığınız yoktur. Dediğim gibi bir provokatör de yanımda olabilir, ki yıllarca da oldu, koyun koyuna yattıklarım da oldu, ama ben sizin gibi hareket etmedim. İsim vermek istemiyorum, biliyorsunuz, Fatma ile koyun koyunaydım, ama tutuklamadım. Tutuklasaydım, bu hareket olamazdı, oluşamazdı. Bunu ... arkadaşımız iyi biliyor. Ve siz de iyi biliyorsunuz ki, ben düşkün değildim. Ben sizi kurtardım, adam etmeye çalıştım. Sizi yılanın ağzından ben çıkardım ve bunu bilmeyecek kadar çocuk değilsiniz.

Bunlar Önderliğin yol ve yöntemlerinden çıkaracağınız şeyler. Hani benim eski arkadaşlarım? Peki ben sizin gibi mi yaptım? Benimle böyle oynayanlar çok çıktı. Fakat ben yenilmedim ve yöntemlerimle sonuç aldım. Siz de bağlıyım diyeceksiniz, hem de tersini yapacaksınız: Bu bizi öfkelendiriyor. Bu yanlıştır. Bütün bunlar beni boşa uğraştırmışlar.

Sorun nedir?

Tekrar vurguluyorum: Bundan önce yaptığım bir değerlendirmede sunmuştum, yöntem böyledir. Kongre sürecinde artniyetli olanlar varsa bırakın onlar da katılsın, ama herkesi gözetleyelim. Herkesi sonuna kadar kendini katmaya teşvik edelim. Ve herkes sonuna kadar kendini sözlü, yazılı katabilmeli, bunda bir sınırlama olmamalı. Biz zamanı tekrarlamadan, doğru kullanacağız. Biçim sorunlarına kadar biraz dikkat edilir. Temel bir fikir, temel bir eleştiri, öneri ve tartışma herkesin hakkıdır. Yapay yöntemlerle bunu zorlamayalım. Ama katılanlar da ölümüne katılmalı.

Tekrar söylüyorum; özellikle eski arkadaşlarımız hesaplarını vermek için tüm güçlerini ortaya koymalılar. Ben hesabımı dünyaya karşı veriyorum. Siz de birbirinize karşı verin. Hiç korkmayın, en ağır suçu olanlar da korkmamalı. Bazı arkadaşların isimlerini tekrarlamak istemiyorum. Ama açıkça söyleyelim ki tarzlarını çok ciddi gözden geçirmeleri gerekiyor. Örnek kabilinden bir ikisinin ismini verdim. Bunun nedeni herkesin önünü açmak içindi ve herkes cesaretle köprüden yürür diye söyledim. ... arkadaşı bile eleştirmişsem bunun nedenleri var. Bu arkadaşımız hâlâ pratik politikaya doğru yaklaşmıyor, politik iradesini henüz ortaya koymamıştır. İdeolojik belirlemelerle particilik yapmak istiyor. Bu, Kürdistan'da bir hiçtir. Pratik politikada partinin başına büyük sorunlar getirmiştir. Ta '82'den beri bu böyledir. Objektif olarak işbirlikçiliğe büyük güç verilmiştir. Bunun binlerce örneği var. Kaçanlarıyla, doğru savaş taktiklerini zamanında uygulamamakla, bunun hesabını bu arkadaş doğru vermek zorundadır. Cesurca versin, ölmeyecektir, öldürmeyeceğiz. Ama bu hastalıktan kendini mutlaka kurtarmalıdır.

Herkes bunu anlayışla karşılamalı ve destek vermeli; bir daha kongreden kendini sıyırarak çıkaramayacağını bilmelidir. Bu hastalığa çare olur mu? Bunun içyüzünü bize açıklar mı? Bu tesbitlidir, ortadadır. Daha düne kadar yüzlerce kişi kaçmıştır. Komutan diye hiç müdahele etmiyor. Her gün bir kişi kaçıyor. Bunu göremeyen bir siyasi görevli, parti içinde ciddi politik uzaklık içindedir. Yüzlerce sayfalık eleştiri getirebilirim. Yıllarca getirdim. Onun gereklerini kendisi daha açık, daha net gündeme koyar, onu açar. İddiası varsa, bu parti ile yürümek isitiyorsa bunu açık ortaya koyar. Benimle de yürümek istiyorsa, benim dediklerim çok açıktır. Pratikte bunun tersini yapmak korkunç olur. Eğer öyle olursa, vereceğim en büyük ceza, bundan sonra üzerine asla tek bir kelime bile konuşmamak olur.

... arkadaş eleştirilerimi biliyor. Dürüstlük, iyiniyet bir şeyi ifade etmiyor, çaba da öyle. Ortada bu çabanın kendisine, kendisi tarafından ihanet etme var. Kendi kendini tanınmaz duruma getirmiştir. Buna son verilmelidir. '95 Anakarargah pratiğinden arkadaşlar oradadır. En tarihi bir rolün oynanacağı bir yer, en acılı bir kayıp zeminine dönüştürülmüştür. Oraya aktarılan dünya kadar imkanlar, acı bir ihtirastan zor bela kurtarılabilmiştir. Binlerce izah edilmesi gereken tutum ve davranış var. Feodalizmin uygulandığını kendisi de biliyor. Bir parti iradesi yerine, ölçülüp biçilmeden, bunun yerine sözleri koyuyor. Bu son tutum da bunun bir kanıtıdır.

Şimdi ... arkadaş biraz tutarlı olmalı. İkide bir kardeş kardeşi bilmem ne yapıyor diyeceğine, bu yarattığı sevgisizliği benim adıma yapmamalıydı. Akıllanmıştı, epey doğrulara da hakimdi. Gündemi böyle zora sokmamalıydı. Verdiği sözün gereklerini pratikleştirebilmeliydi. Binlerce şehidin anısını mutlaka gözönüne getirmek zorundaydı. Bu öteki arkadaşlar için de geçerlidir. Bu kadar şehidin, kanın hesabını verecekler, kaçamazlar. Mezarda bile kendilerini rahat bırakmayacağız. ... arkadaş ne olduğunu iyi biliyor. Gücünün yüzde beşini bile doğru dürüst vermemiştir. Verseydi, tarih kurtarılırdı. Durumu kurtarmaya çalışıyor. Buna gerek yok, zaten biz kurtarmışız. Yapılması gerekenler değişik şeylerdir. Doğru katılma gücünü gösterebilecek mi? Ben bunu sıkı sıkıya gözetleyeceğim. Kendisi de ne olduğunu biliyor, ben de biliyorum.

... arkadaş için ben fazla bir şey söylemeyeceğim. Gücünü ve yeteneğini doğru katmadığını biliyoruz; özellikle zindan çıkışından sonra Şener meselesinden yediği darbenin sersemliğini daha da aşamamıştır. Bunları bilip aşabilmeliydi. Bu gücünü doğru bir tarzla yapıya verebilmeliydi ve hâlâ önemlidir. Vermezse, zindan kahramanlarının anısının gereklerini ben takip edeceğim. Bunu kulağına küpe etmeli. Bunu bütün zindan çıkışlılar için de söylüyorum, takip edeceğim şeyler önemlidir.

Orta kademe militanlar için de bir şey söylüyorum: Bunlar eskidir diye ne uzlaşmacılık, ne ahbap-çavuşluk, ne de saygısızlık yaparsınız. Parti çizgisine, Önderlik tarzı ve temposuna sahip çıkacaksınız ve biraz da yıpranmış, yorulmuş arkadaşların yükünü paylaşacaksınız. Bu güçtesiniz, bu fedakarlıktasınız. Ama bunun tarzından-temposundan biraz uzaksınız. Kolay taraf oluyorsunuz, kolay yanlışlara alet oluyorsunuz, kolay uzlaşıyorsunuz. Bir merkez ideolojik-politik öncülük yapmadı diye, parti ideolojisine ve örgüt çizgisine son verdiniz. Pratik ARGK çizgisine, ARGK'nin komuta çizgisinde düşmanın hiç beklemediği, inanılmaz askeri sanatın, hiçbir gereğine bağlı olmayan en geri kişiliği, komutanlık adı altında ikame ettiniz. Bu korkunç bir şeydi, bunu demek istiyorum. Hiç isim vermiyorum, zaten hepiniz kendinizi tanıyorsunuz. Rica ediyorum; mutlaka askeri sanatın gereklerine ve PKK'nin ideolojik-politik öncülüğüne göre, bu eski arkadaşlarımızın görevlerine sahip çıkmasına da öfkelenmeden, benim verdiğim emeklere layık olmanın gereği olarak, bu kongreye müthiş katılın ve çıkaracağınız sonuçlarla PKK'nin tüm görevlerine, merkezden tutalım tüm askeri görevlerine sahip çıkmanın onurunu yaşayın. Bu çok değerlidir ve parayla-pulla alınmaz. Emeğinizle hak etmeseniz bile, tarih bu görevi önünüze koyarsa bundan çekinmeyin. Hazırlanın. Korkunç bir şekilde kendinizi Önderliğin son yürüyüşüne kilitlerseniz, ulaşamayacağınız bir hedefiniz olamaz.

Ben, kendinize güvenin, hem emek sahibisiniz, çabanız var, diyorum. Buna karşı saygılıyız, ama politikanız yok, askeri sanata açık değilsiniz, derinliğiniz yok, hiçbir taktik keskinlik yok. Şu açıdan eleştiriyi hepinize yapıyorum. Taktik denilen olayı merkez unutturdu. Bunun sorumluları başta saydığımız arkadaşlardır. Taktik üzerine ben sizi korkunç eğittim, çözümlemeler sundum. Lütfen bunları kafalarınıza koyun. Büyükleriniz de yardımcı olursa teşekkür edin, şükranla karşılayın. Eğer yardımları yoksa, kendiniz uygulayabilirsiniz.

Bugün düşman bunu tesbit etmiş; "*askeri olarak bunlar bir hiçtir*" diyor. Geçenlerde biri; "*ABD bile artık ARGK'yi kesinlikle sorun olarak koymuyor*" diyordu. Yani tarzınızın sonucu, düşmanın nezdinde Önderliğin uğraşıları olmazsa, bunlar bir hiçtir şeklindedir. Bu acıdır ama gerçektir. Kendinizi aldatmayın. Bu bölge iktidarıymış, komutanlıkmış, bunlar çok ucuz şeyler, hiçbir değeri yok. Sizi hem uyarıyorum, hem de gerçeğe davet ediyorum. Yani biraz bağlıysanız, biraz komutanlıktan anlıyorsanız, gerillanın örgüt planlamasında ve yürütülmesinde rol oynamak istiyorsanız, dediklerimizi lütfen anlayın. Şimdi bu tip komutanlardan yüze yakını kaçtı. En ünlü komutan da bir kontra, Türk askerinin pisliğini temizliyor. Yapmayın. Bu komutanlığa yakışmaz. Şehitleriniz de çoktur. Bunların anısına büyük bir yiğitlikle karşılık verin. Büyüklerinize aldanmayın. Bunları baş başa bırakın. Bizim çabalarımız size yeterlidir, size söylediklerimiz de yeterlidir.

YAJK ile fazla işiniz yok, bırakın. Zaten o kadar da kötü değildir. Biliyorsunuz bizim eğittiğimiz YAJK cesurdur, çoğu en büyük kahramanlık eylemlerini yapabilecek durumdadır. Ama gerillaya, askeri kurallara fazla gelmiyorlar. Buna da güçleri yetmiyor. Hiçbir halkın tarihinde bu kadar kadın ulusal kahramanlığı çıkmamıştır. Şimdi kadının Önderlik çizgisine bağlılığını orada küçük düşürmeye çalıştınız ve böylece büyük bir suç işlediniz. Bundan vazgeçip-geçmemeniz sizin bileceğiniz bir iştir. Gerçekten büyük bir özgürlük talebi, belki de bu hoşunuza gitmiyor. Ama benim de birçok şey hoşuma gitmiyor, bana göre bu tarihin en kutsal ve en anlamlı özgürlük yürüyüşüdür. Faydası olmuyorsa, zararı da pek yok. Kaldı ki birçok kadın militan orada vardır. Onlar da en olgun, en seviyeli, en çözümleyici, en yoldaşça, en yürekli bir biçimde, hem yaşamın-hem savaşın anlamını ortaya koyan bir yaklaşımın sahibi olabileceklerdir. Bu güç vardır. Bununla karşılıklı olarak güçlenmeye çalışın.

Özveri ve özgürlük gerekir, yoğunlaşmaları gerekir. Binlerce yılın gericiliği var, Kürt erkeğinin kadınla ölümü var, kadının yaşam dışılığı var. Bunlar çözümlenmeye çalışılıyor. Peki alışageldiğiniz yöntemlerle bu olur mu? Buna biraz saygılı olun. En önemli çözümlemeleri onların sayesinde bütün halka, bütün dünyaya ulaştırdım. Üzerinde durursanız, büyük güç kazanacaksınız. Savaşın da, aşkın da büyük gücünü kazanabilirsiniz.

Bunun dışında fare gibi yiyecek peşinde koşanları affetmeyeceğiz. Böyle objektif, subjektif basit ilişki içine girenleri yerle bir edin. Ama sanmıyorum buralarda böyle şeyler ortaya çıksın. Erkek olmuş kadını, karı olmuş erkeği de biz kabul etmiyoruz. Bunu da bileceksiniz. Hiç kimse şahsi kaprislerini erkek adına da, kadın adına da ortama dayatamaz. Ki erkeklerin kadın kompleksleri var. Bunları uyarıyorum, bunlar bu işin uzağında kalsınlar. Ben bile bu cesareti kendimde görmüyorum. Burası herkesin kendini yere sereceği bir yer değildir. Buna saygılı olalım. Çünkü orada bir tarih açılıyor, ulusal kimlik ve kişilik açılıyor. Geçmişi ne olursa olsun, herkesi buna davet ediyoruz, saygılı olalım, mesela rakip bile olsalar, güç verelim!

Tekrar söylüyorum, YAJK'ın olası rolü ile bazıları oynamasınlar. Erkeğin gölgesi veya kadının işbirlikçiliği gibi durumlara da kimse tenezzül etmesin. Çözümleme sürecidir. Herkes bundan güç alacaktır. Hassas bir konudur, hassas çözümleme ve yaratılış sürecidir. Aynı zamanda buna saygılı olalım. Bundan herkes kazanır; biz kazanırız, dost da, düşman da, savaş da çok şey kazanır. Bununla birlikte kongrenin sonucuna doğru katılmayı esas alacağım. Ama ortaya koyduğum çerçeve dahilinde tüm merkezi bir kez daha PKK'lileşme nasıl olur, ARGK'lileşme nasıl olur, ideolojik ve siyasi düzey PKK'de nedir, neden bunlar ARGK'ye aktarılmadı ve dönüştürülmedi sorularını cevaplamaya çağırıyorum. ARGK'nin gelişmeyişinin en temel nedenlerinden biri de budur. Bunu ortaya çıkarabilirsiniz. ARGK'de sahte komutanlık nasıl gelişti? Bunu ortaya koyabilirsiniz. Sahte derken sizi inkar etmiyorum, gerçek kahramanlığınıza yaklaşmanız için, düşmana karşı savaşın gerçek sahibi olmanız için belirtiyorum.

Taktik neden geliştirilmedi? Objektif yenilgi hâlâ nasıl yaşanıyor? Bunun nedenleri nedir? Tartışabileceğiniz en temel konu budur. Bölgeler talidir. Esas sorun incelenmeli. Parti öncülüğü, askeri çizgimizin doğru tarzda taktik ve onun komutasına kavuşması neden uygulanamadı? Ve en önemlisi, kongre nasıl onun iradesi olur? Geçmiş de biliniyor. Gerçek bir tarzda bunun hakimiyetini, komutanlığını nasıl oluşturacağız? Gerçekten nasıl yöneten bir merkez olacağız? Bunların üzerinde sıkıca durmalı, tedbirlerini sonuna kadar almalısınız. Geçmişiniz ne kadar ağır olursa olsun, biraz eleştiriler kabul edilirse herkes görev alabilir, etkin bir komutanlık görevini üstlenebilir. Bu hususlar çok önemlidir. Bunun dışında basit ve tali şeylerle kesinlikle uğraşmayın.

Bizim varlığımızın ifadesi şudur: Düşmanı çözeceksiniz. Kaybettiğiniz noktalar var, bu yüzden binlerce şehit var, onları çözeceksiniz. Vicdanınıza kesin hesap vereceksiniz. Önderliğe hesap verip vermemenizi ben mesele yapmıyorum. Veririm de alırım da, bunu yapabilirim. Şimdi karşımda el pençe divan duruyorsunuz; "*fazla söyleyecek bir şeyimiz yok Başkanım*" diyorsunuz. Bunlar ayıptır. Militan güçlü adamdır. Başka türlüsü size yakışmıyor. Ben de son sözümü daha söylemedim. Kaldı ki tarih yazılıyor, bir dünya yaratılıyor. Ben sizden fazla bir şey istemiyorum; böyle ucuz hesaplarla engel teşkil etmeyin. Sizden istediğim fazla bir şey değil. Bu dünyada bunun dışında sizi yaşatacak bir şey yok. Bu dünya bütün bu ustalığa rağmen beni kaldıramıyor, sizi nasıl kaldıracak? Nasıl emek sahibi olduğumu bilirsiniz. Buna rağmen biz bugün özgür bir nefes bile alıp veremiyoruz. Sizi köleliğinize rağmen nasıl kabul edecek?

Bu açıdan bu büyük özgürlük imkanını orada iyi değerlendirin. Böyle bir kongreye sahip olmak tarihin en büyük kazanımıdır, en kutsal, yine korkunç görkemli bir olaydır. Hiç kimseye kolay nasip olmayacak bir olaydır. Karşınızdaki bir ajan-provokatör bir kişilik bile olsa tedbiri elden bırakmayın, gerektiğinde anında suçüstü yakalayarak cezasını verin. Ama ezici bir kesim yol arkadaşlarınızdır. Zorluklarda birbirinizle büyük dayanışma içindesiniz. Birbirinizi eleştirmeniz ayrıdır. Bakın ben de eleştiriyorum, ama onları yüreğimden daha fazla koruduğum da ortadadır. Sadece onların kendi kişilik ve kimliklerini güçlendirmek için bunu yaptığım da ortadadır. Fakat hayırsız bir evlat gibi onlar bunu takdir edemiyor. Ama ben yine de korumaya çalışacağım. Sizleri de böyle değerlendiriyorum.

Eleştiri ayrıdır, birbirine karşı saygı ve sevgi ayrıdır. En amansız eleştiriler, kişiyi tehlikeli durumlardan kurtarmak içindir. Hepinizi bu temelde birbirinizi değerlendirmeye çağırıyorum. Ustalık derecesinde bunu yapın. Neden? Çünkü buna şiddetle ihtiyaç var. Bunu yapmazsanız, yüzyıllardan beri düşmanın bölyönet politikasıyla parçalanırsınız. Şimdiden bunun tehlikesi ortaya çıkmıştır. Bir daha asla bu duruma yol açmamak için bütün sorumluluklarınızın gereğini yerine getirin, gerçekleri görün. Bilimsel kuşkuculuk olsun, ama bunu bir suçlamaya götürmeyin. Bilimsel kuşkuculuk ayrı, birbirleri hakkında dedikodu yapmak ayrıdır. Lütfen bilimsel hareket edelim. Yapımızın resmiyetine uygun hareket edelim. Gerçekten herkesin güçlenebileceği bir biçimde hareket edelim. Bunun dışında gelişmenin yolu-yöntemi yoktur.

Bütün yoldaşları bu biçimde kongre gerçeğimizi büyük yaşamaya çağıracağım. Büyük güven duymak kadar, büyük başarısına inançla asıl hedefine kilitlenerek, büyük bir coşkuyla yerine getirmeye çağıracağım. Engel tanımaksızın, sonucu yaman bir biçimde yerine getirmeye çağıracağım.

Sonuca doğru katılmak umudundayım. Merkezin seçimi, benim bu merkezle nasıl yürümem gerektiğine dair mutlaka katılmam olacak. İleride bu konuya döneceğimi umut ediyorum.

Şimdi bu temelde büyük bir ciddiyet ve iradeyle yüksek bir değerlendirme gücüyle sonuna kadar rolünüzü başarıyla oynamanızı bir kez daha önemle vurgulayacağım.

Apo yaşadıkça ben ölümsüzüm

Kemal Pir yoldaşın 16 Temmuz 1980'de Başkan Apo'ya gönderdiği mektubu

5 Mayıs 1980 tarihinde sizin yanınızdan ayrıldım. Herhangi bir aksilik çıkmadan; ufak-tefek hariç, K..'ye geldim. Ethem arkadaş bizi zor geçirebileceğini, geçirse bile karşıda benim (Hivi) görmemin zor olacağını, çünkü ilişki kurulan adamın yakalandığını, yeni birisinin görevlendirilmediğinden dolayı da ilişkisinin bulunmadığını söyledi. Biz bu şartlarda;

1- Bölgede tanındığımız için,

2- MİT'in durumumuz hakkında tedbir almaması açısından,

3- Daha erken ilişki kurmamız açısından Kamışlı'dan geçmeyi uygun gördük.

Kamışlı'ya geldiğimizde;

A... arkadaş 4 adet mektup yazdığını hiçbir cevap alamadığını söylüyordu ki, bu bölgede de ilişkiler kopuktu. Çünkü B. T. yakalanmış arkadaşın haberi yoktu. Bizlerse ikimiz, Suriye'de arkadaşların ilişkileri ile Mayıs 27'de geçiş yaptık. Daha sonra şimdi B. T. olan arkadaş vasıtası ile merkeze bir haber gönderdim ve Siverek yöresine hareket ettim. Çünkü orada bulabileceğimi bana söylemiştiniz. Haziran'ın 17'sinde ancak birisi ile buluşabildim ve isteğim olan bir toplantıyı ancak Temmuz'un 10'undan sonra yapabildik. Bu kadar gecikmedeki tek etken işlerin çok ağır-aksak yürümesidir.

Bu toplantıya da merkezde görevli arkadaşlardan biri katılmamıştır.

Bu arkadaşın görevlendirilmesini buradaki iki arkadaş yapmış. Çünkü sizin oradan gönderdiğiniz adam zorlanarak bu göreve getirildiğini, bu görevi yürütemeyeceğini, Diyarbakır örgütü düşerken söyleyip çekip gidiyor.

Aslında bu şartlarda gözaltında tutulması gerekirken, arkadaş o şartlarda bu işi yapamayacağından adamı serbest bıraktığını söylüyor. Bu adam şimdi nerededir, bilmiyoruz.

Ayrıca bana gönderdiğiniz iki notu da aldım. Bir gurup arkadaş geldi. Benim kendilerine Temmuz'un 10'nuna kadar bir faydam olmadı, olamazdı da. Çünkü ben ne ilişki kurabiliyordum, ne arkadaşları bölgelerde hangi ilişkiye göndereceğimi, ne de adres biliyordum. Kendimi dahi korumam, iki sene önceki ilişkilerimle olmuştur. Zaten kendi yolumu kendim açtım sayılır. Çok sayıdaki arkadaş da burada yığılmış durumda. Fırat arkadaş yanımda, diğer arkadaşların gidişlerini daha yeni organize ediyoruz.

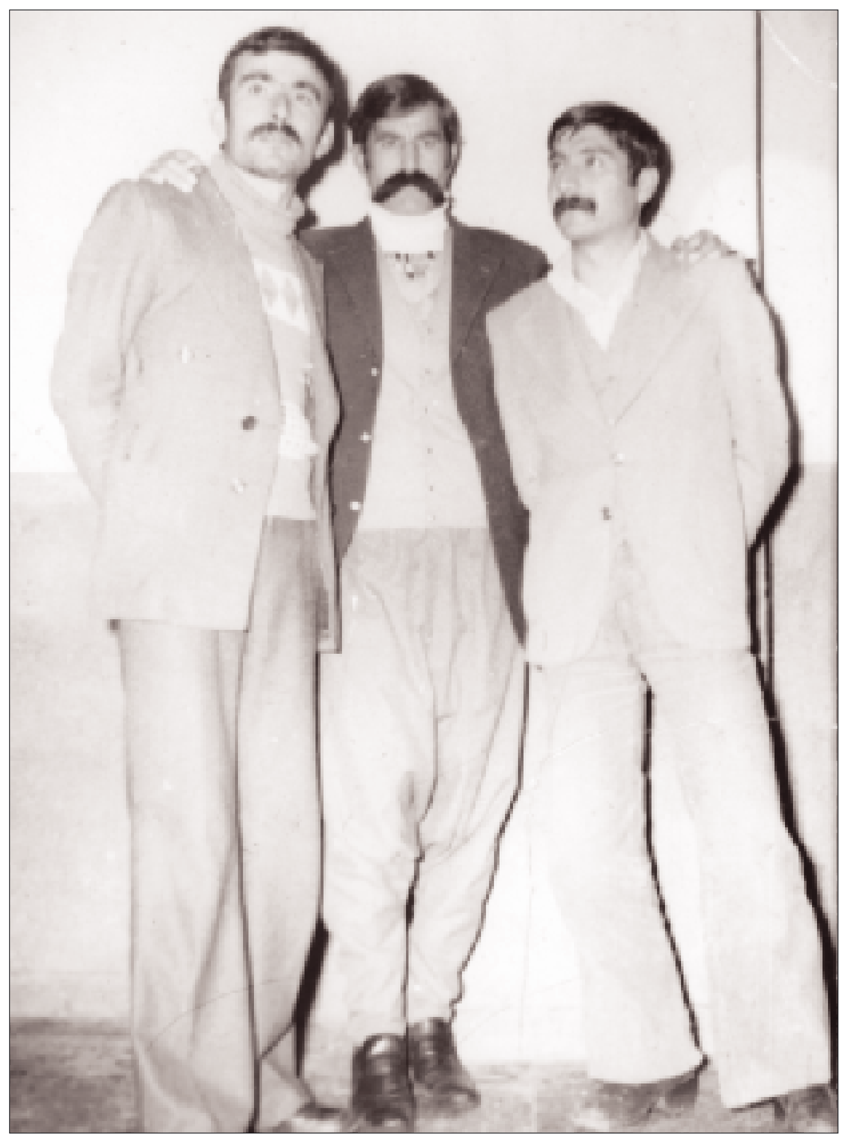
Gönderilecek olan nizamnamenin bir an evvel gönderilmesi bizim için çok faydalı olacaktır.

Bazı arkadaşlarla hiç görüşmeden değişik bölgelere gitmişler arayıp bulacağız.

Toplantıda şunları kararlaştırdık:

1- Merkezin örgütlendirilebilmesi için yeni bir toplantının yapılmasına, bu toplantıya katılmayan arkadaş dahil, arkadaşın da katılması gerektiği.

2- KUK'la ateşkesin sağlanmasını ben önerdim. Çünkü daha önce yukarıda durumunu yazdığım arkadaşa; bir arkadaş böyle bir şey için görev veriyor, o da Kurtuluş, KUK ve bizim imzamızla yayınlanan bir bildiri ve gizli bir protokol imzalıyor Kurtuluş hakemliğinde. Size gönderiyoruz.

Ancak biz burada bazı düzenlemelerimize (ki köylerimizi Mensuri ağalar boşaltmış) ilişkin tavrımız kabul edilmezse, KUK'u ezeceğiz. Ancak Mardin'de ilişkilerimiz açısından biraz durdurmak zorundayız. Zaten savaş da uygun taktiklerle yürütülmüyor. Siverek'tekinin neredeyse bir benzeri durumda. Ayrıca KUK'un siyasi olarak teşhirini yeterli düzeyde yapamamışlar. Neredeyse görünüşte bizim haksız olduğumuz gibi bir intiba var. Ayrıca Nusaybin'de KDP ile ilişkilerimizi bozan bir eylem var. Orada da zor durumdayız. Hazırlıklarımız da gözönüne gelirse böyle bir ateşkes zorunludur. Ancak dediğimiz bazı isteklerimiz gerçekleşmelidir.

Siverek-Hilvan cephesinde bazı düzenlemeleri kendi inisiyatifimle yaptım. Orada uygulanan taktiklerin yüzde doksandokuzuna sahip çıkılamaz. Mücadele, köy eşkiyası anlayışı ile başlatılmış ve sürdürülmüş. Bugün ise adeta kendi kitle temelimizi kendimiz yokediyoruz. Etkin tedbirlerle durum lehimize değişecektir. Size, bu konuda direkt bana gönderilen bir mektubu da gönderiyorum. Tüm taktikler adeta yüzde sekseni o mektupta ifade edilen gibidir. Düşmanı çoğaltmak için elden gelen ne varsa adeta onu yapmışlar. Aynı şey Hilvan için de geçerli, halkla ilişkiler bozulmuş. Çaylarbaşında suçsuz dört insan öldürülüyor. Çaylarbaşı toptan düşman olmuş.

3- Sizin söylediğiniz gibi bazı alanlara arkadaşları yerleştireceğiz. Ben, iki ayda yapılması lazım gelen işler hakkında 20 maddeye yakın bir yazıyı madde madde arkadaşlara vereceğim. İki ay sonra da askeri işlerle ilgili sorumlu arkadaşlarla bir toplantı yapacağım.

Kendim, sizin söylediğiniz bölgeye gideceğim.

Parti ve askeri örgütlenmeyle ilgili düşüncelerim

Parti: Parti örgütü yeniden organize edilmelidir. Şimdiye kadar rapor alınmış ve verilmiş örgütün alt kademeleri hakkında bilgi yok. Düşünceleri nedir bilinmiyor. Ayrıca çoğu rapor objektiflikten uzak (mesela Siverek'te hizip konusunda) esas sorumlu suçludur. Arkadaşlarla ilgilenilmemiş, sorumlu yeterli değil. Onun için arkadaşlar partiye danışmadan görev değişikliği yapıyorlar.

Ben müdahale ettim. Hizip filan yok, ilgilenilmezse savaşçılar bunalıma düşer. Zaten belirtileri var.

Ama aynı zamanda çok iyi savaşçılar. Fakat hedefler iyi belirlenmediğinden yanlış işler çok yapmışlar. Halkı adeta korkutmuşlar.

Ayrıca bugün merkez görevini yürüten arkadaşlara bir rumuz, bir de adresle örgüt teslim edilmiş.

Durumlar hakkında, kişiler hakkında, alt kademeler hakkında bilgileri yok. Zaten merkeze ilişkin görevleri, ilişkileri kopuk ve tek bir merkez yaratamamışlar. Örgütte egemen olan çalışma anlayışı dar pratikçiliktir. İşler oluruna bırakılmış, yeniden bir düzenleme ve etkin tedbirler alınması gerekir.

Askeri konuda

Bu konuda iyi bir örgütlenmeyi gerçekleştirmek için bir ekibin hemen görevlendirilmesi gerekiyor. Şoreş ve Bekir gelmelidirler.

Mesela, benimle gelen iki arkadaş Siverek'te görev almaktan kaçındılar. "*Biz insanları yönetemeyiz, bizim durumumuz bilinmiyor mu?*" vs. gibi. Ama dağda savaşabilirler.

Nizamname ve tüzüğün acele gönderilmesini istiyoruz.

Yani kısaca parti ve askeri örgütlenme konusunda acele etmeden belirlenen hedeflere varmak gerekiyor. Sadece örgüt boşluğu doldurmak için örgütlenme yapılamaz. Şimdiye kadar hep böyle yapılmış.

Mükemmel işleyen bir örgüt, ancak zaman içinde yaratılabilir.

Sana yakında yapacağımız toplantıdan sonra ancak mükemmel rapor gönderebiliriz. Çünkü hiçbirimiz hareketin diğer geneli ve siyasetlerle olan ilişkilerini bilmiyoruz. Şimdi göndereceğimiz rapor eksik bilgilerle dolu olacaktır.

Siverek mücadalesi hakkında sana bir mektup gönderiyorum, Emin Temkan yazmış. Bir de şunu ilave edelim:

Kırvar mücadeleye sokulmuş, zararımızadır.

1- Mücadeleye aşiretçi karakter verdiğinden,

2- 50.000 mermi atılmış, aynı zamanda 100 silah satılmış. Bugün köylüler bu silahları 160.000 liradan satıyorlar.

3- 7 ölü bizden

4- 4 ölü karşı taraftan

5- 4 silah kaybımız var

6- 2 silah düşmandan almışız.

Ben bu bölgede atıl duran 15'e yakın arkadaşı aldım.

Ayrıca Kırvar'ın mücadeleye sokuluş biçimi provokasyonla oluyor. O da şöyle; sorumlu arkadaş emir veriyor, "*gidin Bucak köylerinden birinin çobanlarını vurun.*" O zaman Bucaklılar Kırvar'a saldırır. Nitekim de böyle oluyor.

Ayrıca buradaki görüntü insanı bitiriyor. Tüm bu işlerin altından uzun vadede kalkılabilir. İşler örgütsüz ve düzensizdir. Her şey kendiliğinden oluyor. Ben bu işin sorumluları ile gerçekten karşılaşmak istiyorum. Ve gerçekten bunlar devrimcileri temsil edemezler.

Sizin her şeyden az bilginiz var, bunlarsa benim gezerken gördüklerim ve gözlemlediklerim. Bunların hepsi Kürdistan'da yeniden devrimcileşmelidirler.

(*Bu yazı sinirli bir havada yazılmıştır, ama gerçektir.*)

Şimdi bu dağlarda Kemal Pir'ler olmalıydı

Mustafa Karasu

Elbette, 14 Temmuz'un büyük komutanı **Kemal PİR**'dir. Kemal, her zaman bir komutan gibi davranmasını bilmiştir. Bir komutanda bulunması gereken saygının en yüksek gücünü temsil ediyordu. En önemli özelliği kararlı ve devrimci coşkusunu bir an olsun bile yitirmemesiydi. Hiçbir koşulda PKK ideolojisine, politikasına inancı sarsılmayan; her koşulda düşüncesini savunabilen, özgür düşünmeyi kendisi için önemli bir özellik haline getiren bir yoldaştı. Bu yönüyle bugün coşkunun, heyecanın, cesaretin, saldırı ruhunun Kemal Pir'de olduğunu, Kemal Pir'in bu özelliklerinin mücadelesine taşındığını çok iyi biliyoruz. Yalnız cezaevinde değil, bütün arkadaşların bildiği ya da duyduğu gibi, Kemal Pir daha ilk başta böyle bir coşkunun-heyecanın en belirgin ifadesidir. Kemal Pir'i anlamak; yoldaşlık ilişkilerinin ne kadar sağlam olduğunu anlamak demektir.

Ancak Kemal Pir'in bir diğer özelliği de, Parti Önderliği'nin devrimci dinamizmini görmesi, bu özelliğe sahip çıkması ve Önderliğin ısrarlı takipçisi olmasıdır. Bu nedenle Kemal Pir'in Önderliğin iyi izleyicisidir. Önderliğin sonuna kadar yanında kalan yaşam ve pratiğini anmak gerekiyor.

Gerçekten bir Kemal Pir şimdi bu dağlarda, şu anda sıcak savaşın içinde olmalıydı. Onların anısı derken, hâlâ Kemal'in gümbür gümbür yükselen sesinden çıkan o heyecanı, o coşkuyu, o savaşma azmini, militanlığını, o canlılığını, o yerinde duramazlığını hissediyoruz. İşte o yerinde duramamazlığı, temposunun yüksekliği ve sürekli her yeni şeyi arama isteği, tabii ki bugün dağlarda kendisini buluşturmalıydı. Yani anılar derken, Kemal Pir'in bu dağlarda bu mücadeleye çok şeyler verebileceğini, sürekleyici olabileceğini, hem de bu dönemin tarzına, temposuna, üslubuna tam da uygun bir yoldaş olduğunu söylemek gerekiyor. Bu dönemler Kemal Pir'lerin dönemidir. Kemal Pir'lerin devrimciliğinin en büyük sonuçlar alabileceği dönemlerdir.

Hayri arkadaş; olgunluğun, tutarlılığın, soğukkanlılığın ifadesidir. Bu Önderlik tarzı olarak, hem de öncülük yapma anlamında herkese güven veren bir kişiliktir. Böyle bir özelliği vardır; çok sağukkanlı ve dikkatlidir. Karar verirken çevresine güven veren, kararlarına inanılan ve fikirlerine değer verilen, her zaman ne dediği merak edilen; çeşitli konularda değerlendirmeleri, söyledikleri öğrenilmek istenen bir arkadaştır. Hayri'nin de bu özelliğini burada hatırlatabiliriz. Tepkisini hiçbir zaman dışa vurmazdı, içinde kalırdı. Diyelim ki, Kemal Pir arkadaş coşkusuyla, heyecanıyla duygularını hissettirirken, Hayri yoldaş ise tepkilerini, acılarını içe atar, bu yönüyle biraz derinden giden bir özelliğe sahipti. Ancak gerektiğinde kinini ve öfkesini de dışarıya vuran bir arkadaştı.

Yine Hayri Durmuş yoldaşın o soğukkanlılığıyla, o dengeli tutumuyla, toparlayıcılığıyla, düşüncesiyle, gönül vericiliğiyle yapımızı-yoldaşlarımızı savaşa sürmesinde, bütün imkanların değerlendirilmesinde, parti ideolojisinin, politikasının savaşa etkin biçimde sürülmesinde kendisi büyük bir önderlik gücü, büyük bir güven kaynağı, büyük bir çekim merkezi olacaktı. İşte anılar derken, arkadaşların anılarından bir şeyler söylemek isterken, bunlar akla geliyor. Bunları akla getirmeden onların anılarını yaşatmak, onların anılarına bağlı kalmak mümkün değil. Onların anılarına bağlı kalmak onların yaşamıyla, eylemiyle ortaya çıkardıkları talimatları, kişilik özelliklerini hemen hatırlamak mümkündür.

Akif Yılmaz PKK'de militanlığın, PKK'ye hizmet etmekten başka bir şey düşünmemenin, sadakatliğin, bağlılığın bir ifadesi oluyor. Akif Yılmaz, cezaevi ortamında mütevazi özellikleri kendisinden eksiltmeyen, mücadelesini kararlı bir biçimde sürdüren, mücadeleye böyle destek veren bir yapıya sahipti. Karar verirken de, şehadete giderken de, bu mütevaziliğin elden düşürmedi. Hiçbir zaman en ufak bir ikircikliğe kapılmadan büyük fedakarlık, bağlılık özellikleri olan çok duyarlı bir arkadaştı.

Akif Yılmaz'ı bütün savaşçılarımız, kadrolarımız örnek almalıdır. O mütevaziliğini, fedakarlığını, halkına, ülkesine karşı sözünü, partiye bağlılığını yerine getirmek için bir şeyler beklemeden, sadece gözünü zafere diken, savaşa diken, partinin talimatlarını uygulamaya ve parti ideolojisi-politikası doğrultusunda hareket etmeye çalışan bir kişiliği görüyoruz. Böylesi bir kişilik, aslında zaferi kazanan kişiliğin ifadesidir.

Ali Çiçek şimdi yaşamış olsaydı, fırtına takımlarını fırtına komutanı olurdu. Bugün fırtına takımlarının fırtına savaşçısı, Ali Çiçek gibi olmalıydı; ya da Ali Çiçek bugün yaşasaydı, fırtına takımlarının fırtına savaşçısı olarak rolünü oynayacaktı. Ve sadece bireysel olarak değil, fırtına savaşçılığını bütün yoldaşlara taşıracaktı. Bütün yoldaşlara ve Kürt gençlerine örnek olarak fırtına takımların etkili olmasında bulunduğu takımın zaferden zafere koşmasına, başarıdan başarıya koşmasına hizmet edecek bir özelliği vardı.

Mücadele devam etmeli

M. Hayri Durmuş yoldaşın mektubu

Arkadaşlar!

Son tutuklamalar ve son gelişmelerden sonra bazı meseleleri değerlendirdik ve sizlere birtakım önerilerde bulunmaya karar verdik. Önerilerimiz ve düşüncelerimizle ilgili olarak görüşleriniz varsa eleştirilerinizi bekliyoruz.

A) Tutuklu arkadaşlarla ilgili olarak:

1- Hareketimize ve halka yönelik işkence, baskı vs. sık sık anlatılmalı. Ayrıca tutuklulara uygulanan işkence, keyfi yönetim, yemeklerin çok az ve kalitesiz oluşu, yatakların ve giyim eşyasının pislik içinde olması, görüşmelerin çok kısa bir süreye sıkıştırılması, ziyaretçilerin getirdiği eşyaların içeri alınmaması vs. uygulamaları sık sık teşhir edin.

2- Bazı arkadaşların siyasi savunma yapacakları açıklık kazanmıştır. Yalnız, yapılacak siyasi savunmanın işe yaraması, dışardaki arkadaşların propagandasına ve yardımına bağlıdır. Önemli derecede kamuoyu yaratılması için, içerde ve dışarda yaygın propaganda yapılmalı. Avukatlar bulunmalıdır -avukatın çeşitli yararları olacaktır. Bu yönde yapılacak propaganda ve avukat işleri bizim uyarımıza uygun olarak yapılmalıdır.

3- Esas olarak nasıl bir siyasi savunma yapılacağı bizce bilinmektedir. Ancak gerek öze ilişkin, gerekse biçim açısından dışardaki arkadaşların, özellikle A...'nın elimizde bir taslağı olursa iyi olur. (Bu konuda mümkün olduğu kadar A... arkadaşın görüşü alınmalıdır.)

4- Gözaltına alınan pekçok arkadaş gerek polisin üzerimize fazla gelmesi, gerekse hareket ve kişiler hakkında elde bilgi ve belgelerin olması, dolayısıyla bazı açıklamalarda bulunmaktadırlar. Yani poliste konuşmaktadırlar. Ancak çok az sayıda kişi ise; aşırı derecede ürkeklik göstererek, bildiği, hatta tahmin ettiği her şeyi konuşmakta ve gözaltında bulunduğu süre içinde hakaret etmektedir. Bizler, prensip olarak, özellikle bu kişilerin tecrit edilmesini veya denetim altına alınmasını uygun buluyoruz. Zorlamalar karşısında bazı açıklamalarda bulunan arkadaşların da durumu, verdikleri bilgilere ve takındıkları tavırlara göre değişik olmakla beraber, bu arkadaşların hareket içinde kalmasını uygun görüyor ve düzelmeleri için çaba harcıyoruz.

5- Siyasi savunma hazırlamak için bazı materyallere ihtiyaç vardır. Fakat idare bu tür şeylere izin vermemekte, hatta bu tür materyaller aranmalarda alınarak imha edilmektedir. Bu hususu da avukatlarla konuşursanız iyi olur.

1984, Lübnan

6- Bazı arkadaşların ifadelerini almaya devam ediyoruz. Aldıklarımızı ileteceğiz. Özellikle Batman yöresinden gelenlerin hemen hepsi ifadelerini gözleri kapalı imzaladıklarını söylüyorlar. Ve bunun dışarda propagandası yörede yapılıyor. Öyle zannediyoruz ki, bu propaganda çok kötü sonuçlar yaratıyor ve korkunç işkence yapıldığı intibarı bırakıyor. Bu nedenle her yakalanan işkence görsün görmesin, bu hava içinde konuşmaya başlıyor. Bunun böyle olmadığı özellikle arkadaşlara anlatılmalı ve gözü kapalı ifade imzalanmasının önüne geçilmelidir.

7- Buradaki kız arkadaşla ilgili olarak bazı şeyler bize sorulmuştu; durumunun iyi olmadığı, moralsiz olduğu vs. durum bunun tam aksidir. Dışarı sızan haberler veya söylenen şeyler asılsızdır. Daha önce buradan çıkan kız arkadaş üzerinde durulmalıdır. Bu arkadaşın durumu ilginçtir. Hakkında daha önce düşünülen şeyler ciddiye alınmalıdır. Buradan çıkışı da ilginçtir. Burada resmi bir görevli ile yaptığı bir görüşmeden sonra (kendisi idareye çağrılıyor ve konuşuluyor. Daha sonra geldiğinde idarede bir subayla konuştuğunu, subayın Mardin'den geldiğini ve kendisini çağırdığını söylüyor. Fakat subayla ne konuştuğunu söylemiyor) tahliye oluyor.

B) Dışarıya ilişkin görevler:

1- Ne pahasına olursa olsun, mücadele sürdürülmelidir. Çeşitli koşullarda farklı biçimler alabilir. Ancak mücadele başsız bırakılmamalı, yeni görevlendirmeler yaparken isabetli davranılmalı. Görev alan kişiler her alanda bilgilendirilmelidir.

2- Mümkün olana kadar kazanılan mevziler korunmalıdır. Halk kitleleri ile kurulan ilişkiler sürdürülmeli, en kötü şartlarda bile halktan unsurlar vasıtasıyla kitleler içinde hareketin otoritesi sağlanmalıdır.

3- En zor dönemlerde bile, halk savunmasız bırakılmamalıdır. Bu dönemde özellikle bazı ağalar, komprador ve faşistler halka saldırılarda bulunacaklardır. Bu çevrelerin zorbalığına karşı çeşitli güçlerden yararlanılarak karşı durulmalıdır. Hiç olmazsa halkın gücü iyi organize edilmeli ve dinamik tutulmalıdır.

4- Bu dönemde yeni hedefler açılamaz. Taktik olarak örgütlenmeye, ilişkileri gizlemeye, kadroları muhafaza etmeye çalışılmalıdır. Çeşitli "*sol*" fraksiyonlarla varolan çelişkiler önemli ölçüde geri plana itilmeli, -TİKP hariç. En baskıcı dönemde, Kürdistan'da direnen tek hareket olarak egemen tavrımızı sürekli işlemeli, geniş çevrelerin desteğini almalı ve dikkatlerini çekmeliyiz.

5- Bölgeler başsız bırakılmamalı. Özellikle bazı bölgeler de denetim mutlaka güçlü olmalı ve ilişkiler ayakta tutulmalıdır. Bölgelerin imkanları çarçur edilmemeli, hareketi yaşatmak için uygun bir şekilde harcanmalı veya kullanılmalıdır.

6- Bazı kadrolar mümkün olana kadar ele geçmemelidir. Özellikle aranan bazı arkadaşları zaman zaman size ileteceğiz. Bunları siz de tanıyorsunuz . Bu tür arkadaşlar arasında her düzeyde kişiler vardır. İstenirse bazı isimler verebiliriz. Bu tür arkadaşlar çok iyi korunmalı, hatta gerekirse ülke dışına çıkarılmalıdır.

7- Şimdiye kadar çalışmalarında başarılı olmuş, fakat deşifre olmamış arkadaşlardan bu dönemde yararlanmak gerekiyor. Ancak öyle ilişki geliştirmek gerekir ki, bu tür arkadaşlar uzun süre kendilerini koruyabilsinler.

8- İçinde bulunduğumuz dönemde, Türkiye'deki, Ortadoğu'daki ve dünyadaki durum doğru değerlendirilmelidir. Dış kaynaklardan somut ve doğru haberler alarak kesin tespitler yapmalı ve tavır ona göre konulmalıdır. Gözleri kapalı veya çeşitli yanıltıcı haber kaynaklarının haberlerinden giderek belirlemeler yapılmamalı. Saflaşma olacaksa, hareketimizde önceden bazı tespitlere sahip olmalı ve nerede saf tutacağını bilmelidir. (Bu konularda bazı değerlendirmeler yapıp bize iletirseniz iyi olur).

9- 1 Ocak muhtırası, Kürdistan'daki gelişmelerin önemli derecede sebep olduğu bir çıkıştır. Bu nedenle PKK'nin hedef alınacağı ve başta önder kadrolar olmak üzere, hareketi topyekün yok etmek amacında olduğunu söylüyoruz. Paniğe yer vermeden, kamuoyunda direnişçi yapı ve özelliğimize gölge düşürmeden, örgütlenmeye kadrosal ve kitlesel çalışmaya ağırlık vermek koşuluyla, belli ölçülerde geri çekilebilir veya mücadele değişik biçimlerde sürdürülür. Özellikle yayın faaliyetine ara vermemek gerekir. Dergi ve düzenli gazete çıkarılmayabilir. Ancak sömürgeci işkenceleri, vahşeti, halk üzerindeki baskıları ve gerici oyunları sık sık teşhir etmek için sürekli bildiri ve broşürler çıkarılmalıdır. Yayınlar daha çok propaganda ve ajitasyonu işlemeli ve kitlelerin direnişçi eğilimini canlı tutmalıdır. Kürdistan'da, hatta gerekirse tüm Türkiye'de devrimci demokrat çevrelerle iyi ilişkiler geliştirilmeli, en geniş cephenin yaratılması için asgari müştereklerde birleşilmelidir.

Öneriler

1- Tutuklu bulunan belediye başkanı için dışarda bazı girişimlerde bulunulmalıdır:

Belediye meclis üyelerinin imzası ile bir yazı oluşturulup Türkiye'deki belediye derneklerine gönderilmeli. (Devrimci Belediyeler Birliği, Fırat Belediyeler Birliği, Ege Belediyeler Birliği vs.) Bu derneklerin nitelikleri öğrenilip yazı gönderilmelidir. Yazıda, belediye başkanının seçilme durumu, halkın güveni, uygulamanın haksızlığı uygun bir dille anlatılarak belediye meclis üyelerine imzalattırılmalı ve gönderilmeli. Aynı yazının bir nüshası da bazı milletvekillerine verilerek, bizzat götürüp vererek, meclise götürmelerini sağlamak gerekiyor. Yazıda özellikle uygulamanın haksızlığı vurgulanarak, kendilerinden ilgi ve reisin görevine dönmesi için girişimde bulunmaları istenmelidir.

2- Cezaevinde bazı taleplerimiz doğrultusunda girişimlerde bulunmak istiyoruz. Fakat buradaki diğer gruplar -ki her biri 35 kişidir- aksilik ediyor. Cezaevinde toplu hareket etmek için kendilerine epey dil döktük, ancak sonuç vermedi. Buna rağmen biz bazı girişimlerde bulunacağız. Onların tavrı da; özellikle KUK, Rızgari, DDKD şimdilik olumsuz. İdarenin istediği tarzda hareket etmeyi kabullenmiş durumdalar.

3- Bayan arkadaşla ilgili sorduğunuz hususlara henüz bir açıklık getiremedik. Vaziyet olumlu değil. Şimdilik pek olanak yok.

4- Evli olup tutuklu bulunan bazı arkadaşların eşlerinin sorunu cezaevine geliyor. Örneğin, Siverekli Sabri adlı bir arkadaşın hanımı ilgisizlikten ve ihtiyaçlarının karşılanmadığından bir hayli yakınıyor. Bu durum S... arkadaşı etkiliyor. Emin Yavuz'un karısı buraya gelip ağlıyor. F. Hoca'nın hanımı ilgisizlikten yakınıyor vs. Bu ailelerin durumunu, nasıl hareket ettiklerini ve ne kadar ilgilenildiğini bilmiyoruz. Fakat ihmal olur diye uyarıda bulunuyoruz. Yalnız kalan ailelere -anlayışları ne olursa olsun- mutlaka yardımcı olunmalıdır. Bazı ihtiyaçları karşılanmalı ve korunmalıdırlar. (Başka koruyanı yoksa).

5- Geçen defa önerdiğimiz avukat meselesi üzerinde durulmalıdır. Bir grup avukat mutlaka oluşturulmalı ve şimdiden çalışmalara başlamalıdırlar.

6- Bize sağlıklı bir şekilde son gelişmeler hakkında bilgi yollayınız. Özellikle son önemli tutuklamalar, ölüm olayları, önemli çatışmalar vb. ile ilgili.

***

Bizimle ilişki, anladığımız kadarı ile sağlıksız gidiyor. Bizim yolladığımız şeyler iki haftada size ulaşırsa, sizin yolladıklarınız yine o kadar zamanda varırsa pek yararlı olmaz. Haberleşme mümkün olduğu kadar hızlı ve sağlıklı olmalıdır. Yolladığımız şeyler yerine ulaşmış mıdır? Bu konuda da bilgi verilmesi.

Şu anda cezaevinde toplu bulunuyoruz. Bir hayli meseleyi tartışıp, çeşitli sonuçlar çıkarabiliriz. Ancak, bunun için bazı bilgilerin zamanında ulaştırılması gerekiyor. İlişki sürekli olursa işlerin yürütme ve yönlendirmede yardımcı olabiliriz. Bunun üzerinde durulması.

Daha önce yine bazı çalışmalarda yardımcı olabileceğimizi belirtmiştik. Yine belirtelim, özellikle bazı konularda yazılı materyal oluşturabiliriz. Bu hususta acil konuları için öneride bulunun.

Hareketimizin yargılanacağı ve çok sayıda kişinin yargılanmak üzere hapislerde tutulduğu, önemli sayıda arkadaşın da arandığı veya gıyabında tutuklama kararı olduğu kesindir. Hareketimizin geleceği ile ilgili geçenlerde bazı önerilerde bulunmuştuk. Aynı şeyleri tekrar belirtmeye gerek yok. Şu hususu açıklamak da fayda var. Uzun süredir bizde tutuklamalar devam ediyor. Hem de akla hayale gelmeyecek şekilde tutuklamalar. Ders çıkarılması gereken yüzlerce örnek yaşandığı halde, hareket olarak maalesef tedbir adına hiçbir şey yapamadık. Böyle olunca tutuklamalar devam etti. Aldığımız haberlere göre yoğun olarak devam ediyor. Bu tedbirsizlik ortamında hiçbir düzeyde ve hiçbir arkadaşın kesin güvencesi yoktur. Bizler bu gidişe kısmi de olsa, "*dur*" denilmesini istiyoruz. İsmini belirttiğimiz arkadaşlar mutlaka birtakım güvencelere sahip olmalı ve mümkün olana kadar ele geçmemeli. Arkadaşların önemli hata yapabileceklerini tahmin etmiyoruz. Ancak yine de belirtelim, "*nerede ince ise orada kopulsun*" anlayışına kesin kapılınmamalı. Kararlılık ve soğukkanlılık korunarak, mücadelenin devamlılığı sağlanmalı. Şunu belirtelim ki, şu anda cezaevlerinde bulunan çok sayıda arkadaşın güvencesi de dışarda devam eden mücadeledir.

Bir kısım arkadaşın çekilmesi veya ilişkisini sınırlandırması önemli boşluklar yaratmamalıdır. Güvenilir arkadaşlara cesaretle görev verilmelidir. Kitleler ile ilişkiler mutlaka ayakta tutulmalıdır. Bu dönemde, her zamankinden daha fazla propagandaya yazılı ve sözlü ihtiyaç vardır. Onun için sık sık bildiri ve broşürler yayınlanmalıdır. Bu tür çalışma için olanaklar mutlaka muhafaza edilmeli ve kullanılır halde tutulmalıdır. Bu alandaki çalışmalarda, bizimle sağlıklı ilişki olursa, epey yardımcı olabiliriz.

Son günlerde Kızıltepe yöresinde birtakım gelişmeler olduğunu seziyoruz. Buranın konumu bazı arkadaşlarca bilindiği gibi, oldukça titizdir. Hiç aceleye gelir yanı yoktur. Güç durumlarını, kimlerin kimlerle tavır alacağı net kavranmalıdır. Muhtemelen çatışma alanı bir hayli yaygınlaşacaktır. Girişimlerde bulunurken kendi durumumuz, dönemin özellikleri ve Siverek örneği beraber değerlendirilmelidir. Mümkün olana kadar kendi kitlemize sahip çıkarak ve kontrol ederek yeniden bir kan davasına dönüşmesini kesin engellemek gerekir. Yapılacaklar, yörede bizi güçlendirmelidir. Bunun için birtakım şeyler yapılmalıdır. Fakat nelerin yapılabileceği, neye mal olacağı sizce tespit edilecektir. Kesinlikle işler bölgeye bırakılmamalıdır.

Selamlar
M. Hayri Durmuş

Büyüklüğü yaşayacağız

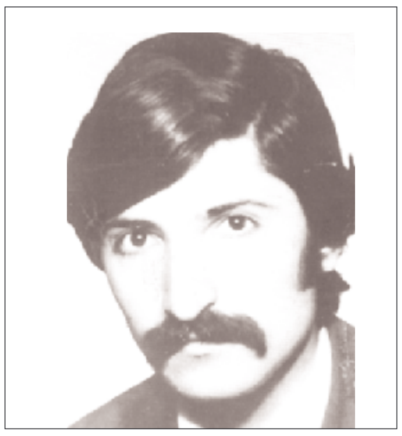
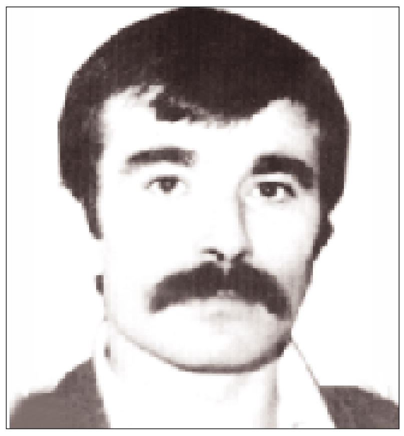
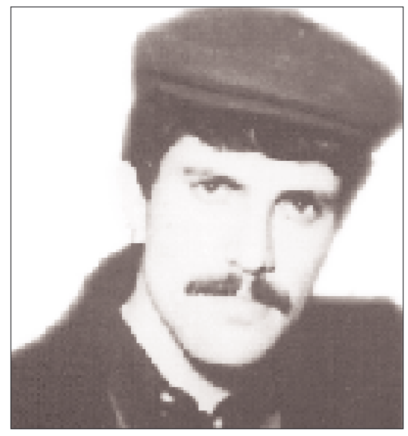
Düşünün, kimlerdir bunlar? Bu direnişe nasıl başladılar? Bunlar doruk noktalarıdır. Her doruktan diğer doruğa kadar, binlerce küçük doruk vardır. Bu zincir halkası nasıl örülmüştür? Bunu bilmeyen PKK tarihi bilir mi, bunu bilmiyen direnişi tarihini anlar mı? Bunu bilmeyen asker olabilir mi? Bunu bilmeyen savaşmayı bilir mi?

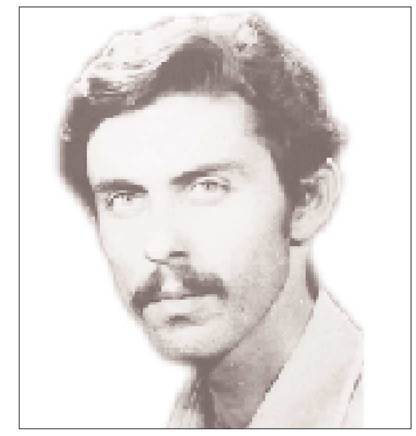
Hiç kendini düşünmeyeceksin, dava emrettiği zaman canını en amansız bir şekilde adayacaksın. Bakın, **14 Temmuz direnişçilerinin** bedenlerine, bir deri bir kemik kalmadılar mı? Gerçekler ortada, direndiler, kendilerini erittiler ve "***yaşam budur***" dediler. Savaş ve yaşam arasındaki bağı böyle ortaya koydular. Peki size düşen ne? Bu gerçeğe saygılı olup hayata geçirmek.

Bir iradenin, bir kararın mevcut olduğuna, bir kutsal değerler sistemimizin olduğuna kendinizi inandırmalısınız. Her şeye karşı çıkılabilir, her şeye karşı gafil olunabilir, ama bu değerler karşısında böyle olamayacağınızı bilmelisiniz.

Ben de dahil bir kez daha, büyüklüklerimize yaraşır bir büyüklüğü yaşayacağız, mücadeleye bu temelde yaklaşacağız ve başarı tarzını kesin yakalayacağız. Büyük zindan direnişçilerini başta olmak üzere, tüm PKK direnişçilerini anısına başka söyleyecek hiçbir sözüm olmaz.

Başkan APO

Mücadele tarihimizde bir kilometretaşı

14 TEMMUZ

M. Can Yüce

"Mahkeme, PKK ile TC arasındaki savaşın en önemli muharebesi olacaktır. Belki sonucun tayin edilmesinde çok önemli bir rol oynayacaktır"

Hayri Durmuş

Bugün 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Eyleminin on yedinci yıldönümü. Değerlendirmeme başlarken öncelikle bu büyük eylemin kahramanları; **Hayri, Akif, Kemal** ve **Ali** yoldaşları saygıyla anmak istiyorum.

14 Temmuz çizgisi, bugün bizim açımızdan çok daha yaşamsal bir önemdedir. 14 Temmuz'u kavramak, uygulamak ve bunu yaşamın her alanında, her anında; büyük bir direnişle, sorumlulukla, iradeyle uygulamak, gerçekten de yaşamsaldır ve en çok ihtiyaç duyduğumuz gerçekliktir. Tabii bu, içinden geçmekte olduğumuz sürecin özellikleriyle doğrudan ilişkilidir. Partimizin, Önderliğimizin, halkımızın, devrimimizin, hatta Türkiye ve Ortadoğu halklarının, dünya sosyalist hareketinin karşı karşıya bulunduğu ciddi tehlike iyi kavranmadan; bu tehlikenin boyutları, olası sonuçları bugünden görülmeden, 14 Temmuz'un güncel anlamı da iyi kavranamaz. İyi kavranamadığı zaman da gerekli politik duyarlılık, sorumluluk ve tavır geliştirilemez.

Bu anlamda bizim tekrar tekrar 14 Temmuz derslerine dönmemiz, 14 Temmuz çizgisini, 14 Temmuz'u 14 Temmuz yapan esas ilkeleri ve temel ruhu çok iyi görmemiz ve kavramamız gerekmektedir. Bunu kişiliğimizde, düşüncemizde, ruhumuzda yaşayarak, mücadelede ve yaşamımızda güncel olarak somutlaştırmamız kaçınılmaz bir zorunluluk olmaktadır.

***

Bazı olayları, gelişmeleri anlamlı ve değerli kılan, onları diğer olaylardan ayıran özellikleri; gerçekleştikleri tarihsel koşullar ve oynadıkları tarihsel roldür. Bu anlamda 14 Temmuz'u anlamak için, hangi tarihsel koşullarda gerçekleştiği; oynadığı tarihsel rol ve bunun sonuçları üzerinde durulmalıdır. Yine eylemin sonuçları nasıl değerlendirildi ve 14 Temmuz günümüze kadar nasıl yaşatıldı, nasıl bir devrim sürecine, dönüştürüldü, sorularını da cevaplamak gerekir.

12 Eylül, TC açısından kendini karşı-devrim temelinde yeniden örgütlemek anlamına geliyor. Esas özü, karşı-devrimdir. Kemalizmin güncel sorunlara, güncel çelişkilere yanıt verecek şekilde yeniden kurumlaştırılmasıdır. Kemalizmin 1980'nin Türkiye, bölge ve dünya koşullarına yeniden uygulaması ve yeniden restorasyonudur. Hem de en gerici tarzda, en karşı-devrimci tarzda. Bu karşı-devrimciliğin özünde, Kürdistan devrimini tasfiye etmek ve bununla birlikte Kürt sorununu yeniden betonlama, tarihe gömme politikası vardı. Bunu kendileri de itiraf ediyorlar.

Kenan Evren, darbeden sonra gazetelerde çıkan yazılarda, çeşitli vesilelerle yaptığı röportajlarda; 12 Eylül hareketine daha 1978 yılında karar verildiğini, Hilvan'da gelişen mücadelenin böyle bir planı uygulamalarına neden olduğunu çok açık belirtiyor. Tabii, Kürdistan'da gelişen devrim, yaşanan büyük uyanış ve kitleselleşme -özellikle Hilvan direnişinin de gerçekleşmesi sömürgeciliğin karşı harekete geçmesinde belirleyici olmuştur. Daha sonra yaşanan gelişmeler ise, alınan kararın somut bir planlama çerçevesinde gerçekleştirilmesinde etken olmuştur.

Burada şunu görmemiz gerekir: 12 Eylül'ün birçok hedefi vardı. Bunu bir program temelinde hayata geçirmek istiyordu. Aslında 12 Eylül, emperyalizmin de planladığı bir karşı-devrim hareketiydi. Sosyalizme karşı; Ortadoğu'daki rolünü oynama, NATO içindeki rolünü oynama, ama en önemlisi de çözülmeye başlayan devleti yeniden toparlama, örgütleme, bunun için toplumsal muhalefeti -en başta da Kürdistan'daki ulusal kurtuluş hareketini ezme hedefini önlerine koymuşlardı. Aynı zamanda toplumsal, ulusal kurtuluş hareketlerinin dinamiklerini yok etmek için; toplumda ve tek tek kişilikler düzeyinde koyu bir pasifikasyonu, çürümeyi, depolitizasyonu kurumlaştırmayı da amaçlamışlardır. 12 Eylül darbesiyle, giderek kitleselleşen, büyüyen Kürdistan devriminin, örgütlülüğünü ve yükselen kurtuluş umutlarını tümden yok etmek istiyorlardı. Yani hedefleri sadece PKK'yi bitirmek değildi. PKK şahsında Kürtlerin tüm umutlarını, ulusal özellikleri ve bilinçleri yok edilmek isteniyordu. Çok kısa bir zaman kesitinde yoğunlaştırarak sonuçlandırmayı hedefliyorlardı.

Bunu nasıl yapacaklardı? PKK hakkındaki değerlendirmeleri şuydu; "*biz esas olarak PKK'yi bitirdik. Öncü kadrolarına, örgütün ana gövdesine ve kitle temeline büyük bir darbe vurduk. Büyük bir kısmını da içeriye alarak yoğun bir sindirme ve pasifikasyon hareketini geliştiriyoruz. Bu anlamda kitleyi sindirmek bizim için zor değil. Fakat tüm direniş umutlarının, tüm direniş odaklarının söndürülmesi gerekiyor.*" Yani, "*biz dışarıda kitleleri, halkı, köylüleri sindiririz. Ama bunun kalıcılaşabilmesi, giderek ulusal imhaya dönüşebilmesi için, hiçbir direnme odağının, kurtuluş umudunun ve bu umudu canlandıracak, alevlendirecek hiçbir güvenin bile kalmaması, sindirilmesi gerekir*" diyorlardı. Onlara göre, PKK'yi bütünüyle içeri aldıklarında geriye "*kılıç artıkları*" kalacaktı. Ve bunlar da sağasola dağılarak yurtdışının kendi tuzakları içinde eriyip gideceklerdi. Dolayısıyla geriye zindana alınan PKK kalıyor. Zindan politikasındaki hesapları da şuydu: "*Eğer biz zindandakileri teslimiyete çekersek ve bu temelde kurumlaştırdığımız teslimiyet ve ihaneti dalga dalga tüm topluma yayarsak; ideolojik-politik teslimiyeti giderek ruhsal teslimiyetle tamamlamış olacağız.*" Böylece 1940'lardan sonra olduğu gibi, bir kez daha Kürt sorunu betonlanarak tarihe gömülecekti.

Dikkat edilirse burada bir ulus hedefleniyor. Bir halkın umudu, geleceği, varlığı her şeyi hedefleniyor. PKK ve Önderliğinin yeşertmiş olduğu ulusal kurtuluş umudunu, yurtseverleşmeyi, insanlaşmayı, devrimcileşmeyi tümüyle tersine çevirmek ve PKK'lilere direniş eğilimlerinin yanlış, hayalden ibaret ve anlamsız olduğunu yaşatmak istiyorlardı. Yani, PKK'lilere sosyalizm düşüncesinin yanlış olduğunu itiraf ettirmek, böylelikle PKK'lilerin yarattıkları değerleri, yine onların eliyle yok etmeyi önlerine hedef olarak koymuşlardı. Zaten teslimiyet ve ihanetin ya da itirafçılaştırmanın özü de buydu.

12 Eylül'den hemen sonra uygulanan yoğun bir pasifikasyonla dışarıda muhalefet kısa sürede susturuluyor, kitleler korkutularak; kendi gerçekliğinden kaçış ve bireyciliğin her türü geliştirilmeye çalışılıyor. Bu şekilde dışarının işi hallediliyor. Zindana yönelirken, programlarını hemen birdenbire uygulamadılar. Yani, şunu demediler; "*gelin düşüncenizden vazgeçin, Türk olduğunuzu söyleyin, geçmişinize, devrimciliğinize küfredin, tüm bildiklerinizi kusun, geleceğinizin olmadığını söyleyin*" kısacası, "*kendinizi yiyin, bitirin, kendi kendiniz olmaktan çıkın, bizim basit, birbirinizin yüzüne bakamayacak kadar düşürülmüş, bir eklentimiz haline gelin*" biçiminde bir program dayatmadılar. Yani, hedeflediklerini programın tümünü birden önümüze koymadılar.

İlk gelişleri şöyleydi: 12 Eylül'ün ilk gecesi yoklama çektiler. "*Sayıma gelirken, sıraya gireceksiniz, ayağa kalkacaksınız*" dediler. Tabii biz onların belirttiği gibi sırayla değil, daha önce olduğu gibi davrandık ve sayımlarını öyle aldılar. Bu henüz başlangıçtı. Gözdağı vererek psikolojik baskı yaparak; korkuyu adım adım şırınga etmeye devam ettiler. İlk gün kalabalık bir grupla gelerek "*her şey değişti, artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak*" havasını verdiler. İlk emirleri de; "*ayağa kalkacaksınız*" şeklindeydi. Buna karşılık biz de, "*hayır, kalkmıyoruz*" dedik. Bunu bir süre dayattıktan sonra "*görürsünüz*" deyip gittiler. Şimdi bu ilk karşılaşmaydı. Giderek bunun dozunu yükselttiler. Saç kesme, bıyık kesme ve daha başka şeyleri de dayattılar. Suları kesiyorlardı. Su almak için hücre bölümüne giden arkadaşları yakalayıp dövüyorlardı, saçlarını, bıyıklarını kesiyorlardı veya başka yere götürüp tecrit ediyorlardı. Aynı şekilde temsilcileri de götürüp dövüyorlardı. Daha çok psikolojik baskı yönü önde olan, korkutmayı esas alan, ama adım adım tırmandırılan bir yöntem izlediler.

***

2 Ocak 1981'de bir açlık grevi eylemi gerçekleştirdik. Taleplerimiz büyük, ama eylem gücümüz sınırlıydı. Bu büyük bir çelişkiydi. Dolayısıyla, eylem kimi yerde kırıldı, kimi yerde başarıldı. Ancak bununla birlikte şiddettin düzeyi de arttı. Çok daha sistemli bir biçimde yönelmeye başladılar. İstedikleri şuydu, "*her sayımda ayağa kalkacaksınız, sıraya gireceksiniz, ayrıca yemeklerde dua okuyacaksınız. Birisi afiyet olsun diyecek, siz de sağ ol diyeceksiniz ve ondan sonra yemeğinizi yiyeceksiniz. Yoksa yemek yerine dayak ve işkence yersiniz*" dediler. Tutsaklar üzerinde estirilen işkence terörden sonra saflaşmalar başladı. Kimileri direndi. Kimileri de "*direnemem*" dedi. Geçmeden bir noktanın altını özellikle çizmek istiyoruz. Biz, açlık grevi eylem planımızı diğer siyasetlere de bildirdik. Eylemimizin amacını açıklarken, onlara, 12 Eylül'ün ne yapmak istediğini, üzerimizde uyguladıkları politikaların hedeflerini, amaçlarını ve bunu hangi yöntemlerle gerçekleştirecekleri konusunda bir değerlendirme de yaptık. Direnmenin bizim için yaşamanın tek yolu olduğu, bunun dışında ideallere bağlı, onurlu bir yaşamın mümkün olmadığını anlattık.

O zaman bazı Kürt hareketlerinden bazı örgütlerin önemli kadroları vardı. Onların dediği şuydu; "*12 Eylül Kürtler açısından katliamları gündeme getirecek bir rejimdir. Eğer biz şu anda onlara karşı bir direniş geliştirirsek, hepimizi duvar diplerinde kurşuna dizerler. Bizi yaşatmazlar. Kesinlikle bir daha dışarıyı göremeyiz. Onun için direnmek yerine, kurallara uyalım. Böylelikle belki koşullar değişir, biz de dışarı çıkar ve mücadeleye tekrar kaldığımız yerden devam ederiz.*" Onların anlayışı buydu ve bunun için direnişlere katılmadılar. Dayatılan ulusal imha ve adım adım geliştirilen kurallar karşısında hiçbir itirazları olmadı. Adeta bilerek, isteyerek ve sonuçlarını görerek uydular bu kararlara. Belirttiğimiz gibi, bunu kendileri için bir kurtuluş yolu, kurtuluş umudu olarak değerlendirdiler. Tabii bu ruh hali, ideolojik yaklaşımlarının bir sonucuydu. Bu tavrın götüreceği nokta da teslimiyet ve ihanetti.

Oysa biz ancak, ideallerimiz, ilkelerimiz ve amaçlarımız temelinde onurumuzla yarattığımız direniş değerlerimizle yaşayabilirdik. Bizim yaşam gerekçemiz bunlardı. Bu gerekçelerimizi yitirdikten, bunlara ters düştükten sonra, yaşamanın anlamı kalmaz. Direnişin dışındaki her yol, kendi insanlığından çıkmaktır, amaçlarına ters düşmektir ve kendine karşı suçlu konuma düşmektir.

2 Ocak 1981 açlık grevinden sonra, baskılar, teslimiyet programı çok daha sistematik bir biçimde günlük olarak dayatıldı. Şubat ayına gelindiğinde, -24 Şubat Esat Oktay Yıldıran'ın görevi devraldığı tarihtir- örgüt büyük ölçüde dağıtılmıştı. Koğuşlar arasında irtibat kesilmişti. Direnenler iki tecrit bölümünde (35. ve 36. koğuşlar) toplatılmıştı. Diğer koğuşlarda kurallar bütünüyle hakim kılınmış, psikolojik üstünlük düşmanın eline geçmişti. Yapılan baskı ve işkenceler sonucunda şu dayatılıyordu: "*Direnerek bir şey elde edemezsiniz. Direnmenin sonu boştur. Direnmek demek, daha fazla işkence demektir*" yarattıkları psikolojik baskıyla bu düşünceyi şırınga ederek; umudu, inancı kırmak istiyorlardı. Bu psikoloji koğuşlarda büyük oranda hakim kılınmıştı. Direnenler de vardı. Sayıları belki azdı. Yine de tüm merkezi kadrolar, yani örgütün esas gövdesi direniyordu. Ama, kitle ise büyük ölçüde teslim olmuştu.

Düşmanın uyguladığı yöntemler çok ilginç: Çok açık bir şekilde "*ben seni ulusal olarak imha ediyorum*" demiyor. Bunu alıştıra, alıştıra, sindire sindire yapıyor. Ve böylece, direnişe, devrime, partiye ve geleceğe olan inanç ve umut giderek yitiriliyor. İnancın ve umudun yitirildiği noktada da teslimiyet başlıyor. Yaşam gerekçemiz olan bu temel değerlerimiz ortadan kaldırıldıkça, zayıflatıldıkça, içteki düzen yönleri hortlatılmakta ve tüm bir kişilik parçalanması yaşanmaktadır. O zaman birey, kendi düşünceleriyle çelişir hale geliyor, duyguları farklılaşıyor. Tabii, bu ayrı bir çözümlemeyi gerektiriyor. Burada anlatmaya çalıştığımız; düşmanın kendi politikalarını adım adım, alıştıra alıştıra ve büyük bir planlamayla uygulamaya çalışmasıdır. Şimdi bunun görülmesi teslimiyet politikasında uygulanan bu ilk adımın doğru kavranması açısından önemlidir. '81 Ocak direnişi daha sonraki direnişlerin temeli olması bakımından önemlidir. Direniş, zaaflarından dolayı yenilgiye uğradı. Ama bunun dersleri ve deneyimi daha sonraki direnişlerin başarısında çok önemli bir etken oldu.

Esat Oktay göreve geldiğinde net olarak şu planı dayattı: Bir; "*geldiğimde ayağa kalacaksınız, iki; yemek duası okuyacaksınız, üç; Türk olduğumuzu söyleyeceksiniz.*" Tabii, tutsak kitlesi arasında bulunan halktan insanlar, köylü insanlar veya biraz daha işin bilincinde olmayan insanlarımız şöyle yaklaşıyordu: "*Dua okusak ne olacak? Türk olduğumuzu söylesek, sanki Kürtlüğümüzü mü yitireceğiz?*" veya işte "*subay geldiğinde ayağa kalkarsak ne olacak, bizim evimize de geldikleri zaman kalkmıyor muyuz?*" diyorlardı. Yani bizim geleneklerimizi de şu şekilde tersine çevirmeye, bize karşı bir silaha dönüştürmeye çalışıyorlar. İşte "*sizin evinize dışardan bir yabancı geldiği zaman ayağa kalkmaz mısınız?*" diyorlardı. Hem işkence uygulanıyor, hem de geleneksel değer yargıları bu şekilde ters yüz ediliyordu.

Bu noktada işin bilincinde olmayan arkadaşların "*kalksak ne olacak*" tarzındaki soruları da aslında, direnişin beyinde ve yürekte yitirilmesidir. Ya da yitirilme sürecinin başlamasıdır. Çünkü burada sorun, ayağa kalkıp kalkmamak, Türk olup-olmadığını söylemek değil, sorun bir teslimiyet programıdır ve ondan sonra gelecek adımlardır. Sorun bu üç kuralla sınırlı kalsa ve ondan sonra sen yine kendi amaçlarına, ilkelerine, değerlerine göre bir

yaşamı sürdürebilirsen, o zaman onurlu yaşamını korumak uğruna taviz vermiş olursun. Daha sonra yine kendi ilkelerine göre siyasal ve ulusal kimliğinle çelişmeyen, onurlu bir yaşamı sürdürürsün ve düşman da sana saygı duyar. Bu temelde verilen bir taviz anlaşılırdır. Ama burada yaşanan böyle değil.

Sorun burada ideolojik-politik ve ruhsal olarak teslim olmaktır. Teslim olduktan sonra da teslim olanları her türlü politikaya açık hale getirmektir. Henüz ihanet, itirafçılaştırma ya da buna dönük bir zorlama yok. Sadece belirttiğimiz üç kural var. Ayağa kalkacaksın, yemek duası okuyacaksın, Türk olduğunu söyleyeceksin. Direniş ve teslimiyet üç noktada düğümleniyor. Belki, denildiği gibi bu üç kural sözcük düzeyinde fazla anlamlı değildir. Ama bu kavramlara politik açıdan yüklenilen anlam çok önemlidir. Aslında bu üç nokta devrim ile karşı-devrimin ulusal kurtuluş ile ulusal imhanın çatıştığı, düğümlendiği odaktır. Bu yüzden de "*kesinlikle hayır*" diyerek kabul etmiyoruz. Çünkü bu üç kurala bindirilen temel politik anlamın ne olduğunu çok iyi biliyoruz. Belki, henüz tüm dehşetiyle görmüyoruz veya bu derinlikte hissetmiyoruz. Ama düşünce düzeyinde tespit etmede zorlanmıyoruz. Dolayısıyla da tek seçeneğimiz olan direnişi tercih ediyoruz.

Direniş, ölüm orucu ile takviye edildi. Mart'ın hemen başında Ölüm Orucu başladı ve 45 gün sürdü. Eylem sürecinde yapılan görüşmelerde, sorun bu kez tek noktada düğümlendi. Esat Oktay bizzat kendisi şunu söylüyordu. "*Geldiğimde ayağa kalkın, gerisi kolaydır. Buna karşılık ben de size işkence yapmayacağım ve savunma hakkınızı tanıyacağım, bunun için gelin Ölüm Orucunu bırakın.*" Tabii bunun arkasındaki planı ve söylenenlerin bir aldatmacadan ibaret olduğunu görüyorduk. Ancak sonradan direniş kırıldı ve yenilgiye uğradı. O süreçte mahkemeler açıldı. Mahkemelerin açılmasıyla birlikte bu kez tutsakların tümüne birden yönelmiyorlar. Bunun yerine parça parça düşürmeye çalışıyorlar. Artık direnişin de sonlarına gelmişiz. İlk olarak Diyarbakır grubunu götürdüler mahkemeye. Dönüşte tutsaklar yoğun işkence, psikolojik baskı uygulamalarıyla teslim alınmaya çalışılıyordu. Teslimiyet dayatmaları sonucunda, ilk veya ikinci günde, sayı (yanılabilirim, ama büyük ihtimalle birinci gündü) 3 kişiye düştü. İkinci veya üçüncü günde ise bir kişiye düştü.

***

O dönem mahkemeler bizim açımızdan çok önemliydi. **Hayri** arkadaş bunu özellikle vurguluyordu. Mahkemelerde PKK'yi savunmak, PKK'nin haklılığını, meşruiyetini ortaya koymak, ulusal kurtuluş mücadelesine olan inancımızı ortaya koymak, bunu tarihe halka mal etmek çok önemlidir. Eğer kazanmak ve geleceğimizi kurtarmak istiyorsak, bu çizginin haklılığını, meşruiyetini, başarma umudunu, inancını mahkeme kürsülerinde dile getirmek zorundayız. Bununla birlikte, ortaya çıkış koşullarımızı, ideolojimizi, programımızı, bütün boyutlarıyla çok kararlı bir biçimde ortaya koymak ve savunmak zorundayız.

Çünkü bu bizim için en büyük sınavdır. Bu anlamda savunmalar, partimizin kadrolarımızın ve savaşçılarımızın samimiyetinin, tutarlılığının, ciddiyetinin denek taşıdır. Biz bunu başarmazsak inandırıcı olamayız. Düşüncelerimizin doğruluğunu, haklılığını kitlelere anlatamayız; dolayısıyla devrimi geliştiremeyiz. Bu anlamda savunmalar bizim açımızdan çok önemli ve yaşamsaldır. Bir de bizim davamız Ortadoğu'nun en büyük davasıdır, uluslararası boyutları olan bir davadır. Kürdistan konumundan dolayı emperyalizmin genel saldırısının odağı durumundadır. Aynı zamanda sosyalist cephenin de önemli bir noktasıdır. Bu bakımdan biz bu cepheden sosyalizmi, devrimi, Önderliği, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini militanca savunmak zorundayız. Ancak yargılanmak, mahkum edilmek istendiğimiz mahkeme kürsülerini, TC'yi, emperyalizmi ve tüm gericiliği, mahkum edeceğimiz bir kürsüye dönüştüreceğimizi bildikleri için, yani yargılamanın esas yargı gücü haline geleceğini bildikleri için bu olanağı kapatmak istiyorlardı. Uygulanan tüm baskıların ve işkencelerin önemli bir nedeni de budur.

"Mahkemeler bizim açımızdan çok önemliydi. Hayri arkadaş bunu özellikle vurguluyordu. Mahkemelerde PKK'yi savunmak, PKK'nin haklılığını, meşruiyetini ortaya koymak, ulusal kurtuluş mücadelesine olan inancımızı ortaya koymak, bunu tarihe halka mal etmek çok önemlidir."

Mahkemeleri bizim için bir mahkumiyet ve bu mahkumiyeti de ideolojik-politik bir bitişle tamamlamak istedikleri bir kürsü olarak değerlendirmek istiyorlardı. Zindanlardaki baskıların en büyük amacı budur. "*Mahkeme, PKK ile TC arasındaki savaşın en önemli muharebesi olacaktır. Belki sonucun tayin edilmesinde çok önemli bir rol oynayacaktır*" diyordu Hayri yoldaş. Bu anlamda mahkeme savunmalarına çok büyük önem veriyordu. Bütün direnişlerde en önemli taleplerimizden biri, savunma hakkı önündeki tüm engellerin kaldırılması bu konuda olanakların sağlanması, yazılı savunma için tüm belgelerin içeriye alınması yönündedir.

Diyarbakır mahkeme sürecinde şunu da belirtiyordu Hayri yoldaş: "*Mevcut direnen güçlerimizle şu aşamada bir statü kazanma olanağımız yoktur. Ama bu durumumuzla mahkemelerde gerekli savunmayı yapamıyoruz. Bu kadar önemli olan bir konuda da yetersiz kalıyoruz. Olanak vermiyorlar. Bu anlamda savunma hakkının verilmesi koşuluyla belli kuralları kabul edebiliriz.*" Kuralara uymayı bu gerekçeyle kabul etmişti. "*Savunma haklarımızı versinler, asgari düzeyde de olsa biz orada PKK'yi savunmalım, bize yöneltilen suçlamaları reddedelim. Ayrıca TC'nin zindan politikasını, Kürdistan politikasını ve 12 Eylül'ü teşhir edebileceğimiz, buna karşı tavır geliştirebileceğimiz bir savunma tutumu içinde olalım. Eğer bu olanakları yakalayabilirsek, geçici olarak, kurallara uymaya bile razıyız*" diyordu.

Tabii kurallara uyulmasında esas neden bu değildi. Ama Hayri arkadaşın düşüncesi buydu. Gerçekte yenilgide daha farklı etkenler de vardı. Aslında direniş bitti demek de doğru olmaz. Direniş yenildi, ama bitmedi. Başka biçimlerde devam etti.

Orada şunu gördük: Biz direnirken, koğuşlar çok rahattı, koğuşlara çok fazla yönelmiyorlardı. Genelde direniş yenilgiye uğradı, bu sefer bizi biraz dinlendirmeye aldılar. Başta çok şiddetli yönelmediler. Ama bu kez koğuşlara yöneldiler. Sadece işkence de değil, onur kırıcı ne kadar uygulama varsa, adım adım uygulamaya başladılar. Klasik tarzda olduğu gibi sadece işkence ve ezme politikasıyla saldırmadılar. Daha başka yöntemler geliştirdiler. Adım adım geliştirilen teslim alma planının bu aşamasında tutsakların insani kişiliğini, insani değerlerini, onurunu çiğnemeye yönelik bir uygulama sözkonusuydu. Uygulamaların özünde, bireyi insanlığından çıkarma hedefi vardı. Kısa bir süre sonra, bize de peş peşe kurallar dayatılmaya başlandı. Öyle ki, yaşamın tüm alanı, her ayrıntısına kadar kurallardan ibaret kılındı, kurallarla ilişkilendirildi. Bu noktadan sonra şunu daha net gördük: Direniş yenildikten sonra uygulanan kurallar, irademizi, inisiyatifimizi dar bir alanla sınırlayan ve bizi amacımızla ters düşüren bir duruma yol açtı. Savunma yapmak amacıyla kurallara uyuluyor, ama kurallara uymak bu olanakları yaratmıyor. Tam tersine varolan olanaklar da elden gidiyor veya çok sınırlandırılıyor. Mahkemelerde savunma yapmayı ve devrimci tutumu engellemek için akla, hayale gelmeyecek işkenceler yapıyorlardı. Mahkemeye gidiş-geliş sırasında yapılan işkenceler, zindanda yapılan işkenceyi kat be kat aşıyordu.

Hayri ve **Mazlum** arkadaşlar, merkez komite üyeliğinden yargılanıyorlardı. Bundan dolayı "*biz bütün davalardan sorumluyuz, dolayısıyla bütün davalara çıkmak zorundayız*" diyorlardı. Mahkeme heyeti de bunu kabul etmek istiyordu. Arkadaşlar bütün işkenceleri göze alarak, her gün bu davalara katılıyorlardı. O zaman her mahkeme aşaması, kesintisiz bir ay sürebiliyordu. Tutuklanan gruplar kalabalıktı ve davaları her aşaması oldukça uzun sürüyordu. Örneğin, sorgu aşaması bir ay sürüyordu. Ama daha sonra bu grupları parçaladılar. Artık mahkemeye toplu olarak çıkarmıyorlardı. Diyarbakır-Ergani grubunu bir süre birlikte çıkardılar, bunları da daha sonra ayırdılar. Bunların dışında Hilvan, Siverek, Mardin ve Batman grubu ile dört grup vardı. Bu dört grubu da ayrı ayrı çıkarıyorlardı mahkemeye. Her birisi de günlerce sürüyordu. Bu günlerin her biri, zindandaki uygulananın çok ötesinde yoğun işkencelerle doluydu. Savunma yapmak için, başta bu işkenceleri göze almak gerekiyordu. İşte, **Hayri, Kemal** ve **Mazlum** arkadaşlar, bu işkenceyi göze alarak her gün mahkemeye çıktılar.

Arkadaşlar, o vahşet koşullarında mahkemede bir şey söyleyebilmek, hem genel gelişmeleri izlemek, hem de parti aleyhine ortaya çıkabilecek gelişmeleri eleştirmek, partiyi savunmak, ideolojik-politik çizgimizi ortaya koyabilmek için bütün bu işkenceleri göze aldılar. Bu, tarihte eşi az görülen büyük bir direniştir. Bir sözcüğü söylemek için, insanlık dışı işkenceleri hakaretleri göze almak ve bunu günlük olarak yaşamak, gerçekten de başlı başına büyük bir direniştir. Ama görüldü ki, bütün bu özverilere, olağanüstü fedakarlığa, cesarete ve büyük direnişe rağmen arkadaşlara söz hakkı verilmiyor. Dolayısıyla bu koşullarda asgari ölçülerde bile savunmanın yapılamayacağı anlaşıldı. Elbette sorun sadece savunma yapıp-yapmamak da değildi. Sorunun özü çok açıktı: Topyekün bir teslimiyet dayatılıyordu. İdeolojik-politik teslimiyet, itirafçılaştırma, tüm değerlerine, varlığına, umutlarına, inançlarına, geleceğine, ters düşürülme politikalarının giderek fiili olarak uygulanması da sözkonusuydu. Bu noktada önemli bir paradokstan söz etmek gerekiyor. Belli bir çerçevede kurallara uyuluyor. Bu henüz ideolojik bir teslimiyet ve inançlarından kopmak değildir. Ama, ortaya paradoks bir durum çıkıyor. Örneğin, cezaevinde bir kural olarak, Türk olduğunu ve Türklük marşları söyleniyor. Mahkemede ise, tamıtamına bir ilke savunuluculuğu yapılıyor. PKK ideolojisi, politikası ortaya konuluyor. Partiye yönelik tüm saldırılara karşı tavır konuluyor. Ama karşılığında da mahkeme salonundan, koğuşun kapısına kadar göz açtırmayan fiziki ve psikolojik işkencelere maruz kalınıyor. İşte, direniş açısından paradoksal dediğimiz durum budur.

Şu çıkıyor ortaya: Kurallara uymakla -ki, bu bir ölçüde teslimiyettir- sorun bitmiyor. Düşman bu noktadan sonra daha fazlasını istiyor. Koğuşlarda uygulanan işkence ile tutsaklar adeta insan olmaktan çıkarılıyor. Bu konuda bir örnek vermek istiyorum. Havalandırmaya çıkarıyorlar, havalandırmada lağım çukurları var. Herkesin o koyulardaki insan pisliklerini birbirine sürmesi gerekiyor. Bazıları "*kurnaz*" davranarak bunu yapmıyorlar. Ama koğuşa giderken bakıyorlar ki, gardiyan tek tek tutsakların üzerini kontrol ediyor, kontrol sırasında üzerinde pislik olmayanlar daha büyük bir pislik seansına alınıyor. İlk seansta "*kurnaz*" davrananlar, bu kez başka arkadaşın üzerindeki pisliği alıp, kendine sürüyor.

Burada insanların düşürüldüğü durum, yaşadıkları utanç durumu çok dehşet vericidir. Bu bir insanlıktan çıkarma operasyonudur, insanlıktan çıkarma politikasıdır. Birey sadece Kürtlüğünden, devrimciliğinden çıkarılmıyor, en temel insanlık değerlerinden uzaklaştırılıyor. Onuru ayaklar altına alınıyor. Gerçekten büyük bir utanç içinde bırakılarak kimsenin yüzüne bakmayacak kadar bitirilmeye çalışılıyor. Dikkat edilirse tüm bu düşürülme, onursuzlaştırma, insanlığından çıkartma çabaları, finale oynamaya dönüktür. Nedir o final? İhanettir. İşte, bu noktadan sonra planları ise şöyleydi: "*Tamam biz kuralları oturttuk, direniş savunmalar boyutunda sürse de, bunu da kırmanın yolu; mahkemeleri ulusal imhanın yayıldığı, geliştirildiği bir karşı-devrim kürsüsü haline getirmektir. Bunun için de itirafçılaştırma politikasını geliştirmeliyiz*" dediler. Ve planlarını uygulamaya başladılar.

***

1981 sonu ile '82'nin başları itirafçılaştırmanın çok yaygın ve şiddetli bir biçimde uygulandığı süreçtir. Bu uygulamayı da hemen topyekün olarak dayatmadılar, yine tek tek bireyler üzerinde hesap yapıyorlardı. Kendilerince bireyleri tahlil ediyor; sorgu sürecinde o günkü duruşuna kadar ki çizgisini inceleyerek, zaaflarını tespit etmeye çalışıyorlardı. Kendilerince zaaflı gördükleri ve sonuç alabileceklerini düşündükleri kişilerin isimlerini bir listeye de toplayarak, onları itirafçılaştırmaya çalışıyorlardı. Tabii, bu öyle bir itirafçılaştırma ki, kesin sonuç almak istiyorlardı. Bu anlamda gözlerine kestirdiklerini düşürmeye çalışıyorlardı. Kısacası bu süreçte zindanlarda, teslimiyet, korku, çaresizlik ve umutsuzluk egemendi.

Elbette kimse bu durumu kabul etmiyordu, ama çıkış da bulamıyordu. Bir yandan direnişe, Ölüm Orucunun doğruluğuna inanılıyor, ancak diğer yandan, kendine güvensizlik, inançsızlık yaşanıyordu. Başarabilme konusunda inançsızlık vardı. "*Başarabilir miyiz, başaramazsam ve çok daha kötü durumlara düşersem ne olur?*" "*Şu anda içinde bulunduğumuz durum kötüdür, ama kötünün kötüsü, beterin beteri de var. Ya başaramazsam, o zaman ne olur*" kaygısı taşınıyordu. Şu da çok açık görülüyordu. Düşman hiçbir şeyle yetinmiyor, bu konuda sınır tanımıyordu. Dayattıkça dayatıyordu. Atılan her geri adım, yeni dayatmaları beraberinde getiriyordu. Dolayısıyla, inancın zayıflaması, "*daha kötü olurum*" endişesi olsa da, başarma zorunluluğu da çok net görülüyor. Düşmanın azgın dayatmaları başka bir seçenek orta bir yol bırakmıyor. Birey, başaramadığı noktada ihanetin de ötesine düşeceğini çok iyi görüyor. Bu durumda ölmesini bilmek de gerçekten bir başarıdır. Başarıdır çünkü, kazanamadan yaşamak, ikinci bir teslimiyet ve her şeyin bitişi demektir. Bu düşünce kişiliklerde büyük bir iç çatışmaya yol açıyordu. Bütün bu düşman dayatmaları, teslim alma, ulusal imha ve yoğun işkencelerin yarattığı ruhsal durum, beyinlerde ve yüreklerde büyük bir savaşa yol açıyordu. Çelişkiler yoğun olsa da, tereddütlerin yarattığı çözümsüzlük vardı.

Arkadaşlar yeni bir Ölüm Orucunun örgütlendirilmesi üzerinde düşünüyor. Bunun hazırlığını yapıyorlardı, ama henüz somut bir tasarıya dönüşmemişti. Bunun nedeni belirttiğimiz tereddütlerdi.

İşte, tek tek bireylerde yaşanan bu çatışmaları çözüm yoluna sokacak çıkış gücüne dönüştürecek bir kıvılcıma, bir ışığa ihtiyaç vardı. **Mazlum** yoldaşın eylemi böylesi bir kıvılcım rolünü oynadı. Çıkış yolunu gösterdi. Mesaj çok açıktı. İçinde bulunduğumuz durum, yaşadığımız açmazlar aşılmadan, düşman politikası geri püskürtülemezdi. Bu anlamda eylem, yapılması gerekenler konusunda kesin bir tavırdı da. Düşman bizim yaşamımızı bizi teslim almada, kendi gerçeğimize ihanet etmede bir silah olarak kullanıyordu. O zaman bu silahı düşmanın elinden alıp düşmana doğraltmamız ve düşman politikalarını vuracağımız bir silaha dönüştürmemiz gerekiyordu. Bu eylemi aslında Kürdistan tarihinin o binlerce yıllık direniş ile teslimiyet, ihanet etme ve Kürdistan'ı egemenlik altında tutma politikasının zindandaki çatışmasıdır. Böylesi tarihsel bir çatışmada çözüm yolunun ortaya konulması çok önemliydi.

O güne kadar mahkemelerde takınılan tavırların yetmediği görüldü. Düşman politikalarının geri püskürtmek, ulusal imhanın önüne geçmek için ideolojik-politik bir duruşun ve bunun pratik eylem gücünün ortaya konulması gerekiyordu. Mazlum yoldaş eylemiyle bunun başarılabileceğinin umudunu, inancını geliştirdi. Kısacası içinde bulunduğumuz çıkmaza son noktayı koydu ve aştı. **Bu eylem artık teslimiyete, ihanete dur demekti.** Bütün yurtseverleri, devrimcileri, PKK'lileri direnişe çağırma kıvılcımıydı.

Dikkat edilirse, burada mücadele dar bir boğazda boğdurulmak isteniyordu ve bu bir halkın varlığını, yokluğunu ilgilendiren bir dar boğazdı. Bu anlamda oldukça tehlikeli bir dönemeçti. Kurtuluş ya da tükeniş, bu darboğazın açılıp-açılmaması noktasında düğümleniyordu. İşte, kahramanlık dediğimiz olay da budur aslında. Toplumlar tarihinde ve diğer dünya devrimlerinde de böyle gerçekleşmiştir. Bir halk, bir topluluk, bir parti ölüm-kalım anında bir ışığa bir çıkışa, mücadeleye ihtiyaç duyar ve o mücadeleyi bir kişi yaparsa, işte bu bir kişi yaptığı mücadeleyle bir tarih yazar. Bir topluluğa veya bir halka çıkış yolunun gösterir. Bu anlamda bireysel bir kahramanlık değildir. Sosyalist ideolojiyi savunmak ve korumak için bütün insanlık adına gerçekleşen bir kahramanlık eylemidir.

"14 Temmuz, Kürdistan'a dayatılan sömürgeci politikaların, en son olarak TC'nin geliştirdiği ulusal imha politikasının cepheden karşılanmasıdır. Özellikle zindanlarda yoğunlaşan 12 Eylül vahşetine karşı bir zafer abidesidir."

Dikkat edilirse burada "***Berxwedan Jiyane***" şiarı tek yaşam seçeneğidir. Direnişin dışında bir yaşam şansı yok. Bu yüzden "***Direnmek Yaşamaktır***" sözünü bireysel veya dar sosyal anlamda düşünmemek gerekir. Sözcüğün gerçek anlamıyla, ulusal, toplumsal yaşam koşullarının yaratılması ve yolunun açılması olarak düşünülmelidir. Burada direniş ve yaşamın diyalektik ilişkisi çok önemlidir. Deneyimlerde görüldüğü gibi, düşmanı geriletecek, politikalarını boşa çıkaracak tek seçenektir. Direniş çizgisi buydu. Hareket noktası bu esas çizgiye dayanmak koşuluyla bazı durumlarda kimi taktik adımlar atılabilir ki, direniş pratiğimizde bu da vardı. Bu tür adımlar direniş sürecinde soluk alma olanaklarını geliştiriyor, ama tabii ki, inisiyatif elde olmak koşuluyla. Geri adım atılsa bile, amaca, siyasi kimliğe uygun bir yaşam ve mücadele çizgisi hiçbir zaman yitirilmiyor. Dolayısıyla, o geri adımlar bile temel ve yaşamsal olanı korumak için atılıyor. Direnişi de dar anlamda kavramamak gerekiyor. İdeolojik-politik, ruhsal olarak ideallere bağlı bir yaşam seçeneği olarak algılamak gerekiyor. Direniş, yaşamı kazandıracak, düşmanı geriletecek tek seçenektir.

Bunun dışında teslimiyete yel açabilecek bütün geri adımların götüreceği nokta ihanet ve tükeniştir. İşte sözünü ettiğimiz reformist grupların durumu böyleydi. Örneğin, bir örgütün lideri, Esat Oktay Yıldıran'ın köpek bakıcısı olmuştu. Yine onların kaldığı koğuş, Esat Oktay'ın en gözde koğuşuydu. Hatta ödül olarak onlara TV de vermişlerdi. Burada düşmanın amacı, şuydu; aslında onlara çok büyük değer vermedikleri açıktı. Onların gerçekten de, ne Esat Oktay'ın ne de genel olarak düşmanın tüm güçleri nezdinde zerre kadar saygınlıkları, itibarları yoktu.

Ama biz yine kendi pratiğimizden, Diyarbakır deneyimlerinden de biliyoruz ki, direnişin yenilgiye uğramasından sonra en onur kırıcı, aşağılayıcı, insanlıktan çıkarıcı işkenceleri; direnmeyenlere karşı yapıyorlardı. Örneğin, 35. koğuşta kimi onur kırıcı yaklaşımları dayatmak istediler. Ama tepkiyle karşılaştılar. Bu durumda geri çekilmek zorunda kaldılar. Direnişin yeniden alevlenmesini önlemek için bundan vazgeçtiler. Aynı zamanda daha saygılı ve ölçülü davranıyorlardı. Fakat kendisinde zerre kadar direnme umudu kalmamış kişilerin düşman nezdinde hiçbir saygınlığı hiçbir yaptırım güçleri yoktu. Bir eşyanın bile değeri vardı, ama onların değeri yoktu düşman karşısında. Çünkü bitmişti, tükenmişlerdi. Düşman, kendisine karşı koyacakları en küçük bir olanaklarının dahi olmadığını görmüştü. Hele daha sonraki mücadele pratiği değerlendirildiğinde, direnişin, devrimci ulusal kurtuluşçuluğun, devrimci mücadelenin Kürdistan toplumunda neler yarattığı, yine devlet yapısı, kemalizm üzerinde nasıl darbeleyici, çözücü bir rol oynadığını hepimiz çok iyi biliyoruz.

Mazlum arkadaşın eyleminin ardından **Dörtlerin eylemi** gerçekleşti. Dörtlerin eylemi, artık kurtuluş yolunu çok kesin net ve geri dönülmez bir biçimde ortaya koydu. Tehlike çok büyüktü. Şahsımızda bir ulusun kurtuluş umutları yok edilmek isteniyordu. Halk olarak, çatlatılan beton mezara yeniden ve daha kalın betonlanarak gömülmek isteniyordu. Tehlike bu denli büyüktü. O zaman en büyük görev, bu tehlikeye karşı direnmekti. Bunun için ne gerekiyorsa yapılmalıydı. Dörtlerin eylemlerine rağmen, itirafçılaştırma politikası daha da yoğunlaştırılarak sürüyordu. Yıldırım Merkit ve diğerlerinin itirafları başlamıştı. Diyarbakır ve Mardin gruplarında da itirafçılar vardı. O süreçte Ölüm Orucu kararı kesinleşmişti artık. Ama henüz başlamamıştı. İtiraf

edenlerle savunma yapanlar arasında bir saflaşma yaşanıyordu. Parti zaten savunuluyordu, ama bu konuda tereddüt içinde olanlar vardı. Onlar da savunma çizgisinde netleşmeye başladılar. Bu ayrışmayla birlikte bir direnme eğilimi de giderek gelişme olanağını buldu.

***

14 Temmuz'a geldiğimizde artık mevcut direnme düzeyiyle düşmanın politikasının boşa çıkarılmayacağı daha net anlaşıldı. Artık tarihi bir kararla tüm bu direnişlerin zaferle sonuçlandırılması, doruklaştırılması gerekiyordu. Çünkü bu dönem itiraf ve ihanet politikasının dorukta yaşandığı bir dönemdi, ulusal imha politikası sonuca götürülmeye çalışılıyordu. Buna kesinlikle müdahale edilmesi gerekiyordu. Bu tarihsel müdahale **14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Eylemi'yle** yapıldı. 14 Temmuz, Kürdistan'a dayatılan sömürgeci politikaların, en son olarak TC'nin geliştirdiği ulusal imha politikasının cepheden karşılanmasıdır. Özellikle zindanlarda yoğunlaşan 12 Eylül vahşetine karşı bir zafer abidesidir.

Zaferi kazanmak zorundaydık. Kazanmanın dışında bir seçeneğimiz yoktu. Bu zafer sadece tarihi bir zafer değil, aynı zamanda geleceği de o günde kazanmaktı. Geleceğin en azında sembolik bir düzeyde, embriyon düzeyde kazanacak, zaferi bu düzeyde kesinleştirecek bir eylem olmak zorundaydı. Bu anlamda "*başardık, başardık*" sözünü sadece direnişi başlatmanın işareti, bunun başarısı olarak düşünmemek gerekir. "*Başardık, başardık*" sözcüğünü ulusal imhaya karşı atılması gereken bir adım, verilmesi gereken tarihi bir karar ve bu tarihi kararın zafere götürülmesi anlamında söylenen bir söz olarak algılamak gerekiyor. Arkadaşlar kazanmanın dışında en ufak bir duyguları, düşünceleri yoktu. Bunun için kendilerini tamamen amaçlarına, ilkelerine kilitlemişlerdi. Oynadıkları rolün tarihsel bilinci içindeydiler. Kürdistan halkının, partinin geleceğinin o adımda düğümlendiğini çok iyi biliyorlardı. Bunun için tek bir nokta haline gelmişlerdi. Duyguda, düşüncede tek bir nokta, tek bir irade ve tek bir odak haline gelmişlerdi. Amaçlarına kilitlenerek, sınırsız bir feda ruhu ile kendilerini adama ve ideallerine bağlanmayı yaşadılar.

14 Temmuz eyleminin özü, 12 Eylül'ün Kürdistan ve PKK politikasının boşa çıkarılması, tersyüz edilmesidir. Bunun karşısında PKK ideolojisinin, PKK Önderliğinin öncülük ettiği ulusal kurtuluş mücadelesinin zafer kazanmasıdır. Bu büyük muharebede düşman yenilgiye uğratılmıştır. **Bu tarih, bir zaferdir.** Semboliktir, ama büyük bir zaferdir, sadece manevi anlamda değil, maddi olarak da büyük bir zaferdir. İhanet politikası püskürtüldü, savunma hakkı kazanıldı ki, savunma **Hayri** arkadaşı da üzerinde en çok durduğu bir konuydu. ***"Ne yaparsanız yapın çok iyi bir savunma yapın"*** diyordu. Ölüm Orucunda iken görüşme olanağımız olmuştu. -O zaman bizi henüz 36. koğuştan çıkarmamışlardı- "*neler yapabiliriz*" diye sormuştuk. "***Yapacağınız şey, mahkemelerde çok iyi savunma yapmaktır***" demişti. Biz de "*kuşkun olmasın, gereklerini yerine getireceğiz*" demiştik.

Peki savunma neden bu kadar önemliydi? Çünkü savunma, mahkeme ve zindanlar bir bütündür. Burada PKK ve PKK şahsında devrim bitirilmek isteniyordu. Davayı savunmak, hem de en zor, en olanaksız, en umutsuz koşullarda; umudu aydınlatmak, umudun dili, özgürlüğün dili olmak çok önemliydi. Dayatılan imha politikasına karşı devrimci ideolojiyi savunmak aynı zamanda özgür geleceği savunmaktı ve bununla düşmanı mahkum etmekti. Partili militanlar açısından kendi davalarında samimi olup-olmadıkları ve amaçlarında tutarlı olup-olmadıklarının en önemli ölçütlerinden biri de mahkeme salonlarında takındıkları devrimci tavırdı.

Bu anlamda Diyarbakır zindanlarında sergilenen direniş ve mahkemede yapılan savunmaları, **Kürdistan direnişi** ve savunmaları olarak ele almak gerekiyor. Diyarbakır zindanlarında sergilenen direniş ve mahkemede yapılan savunmalar, aslında PKK çizgisine olan inancın tarihsel olarak belgelenmesidir.

Kimse bize "*siz kolay zamanların devrimcisisiniz, gazetelerde, dergilerde yazarsınız ancak, bunu savunamazsınız*" diyemez. PKK en zor koşullarda inançlarını düşüncelerini ve amaçlarını düşmanın yüzüne yüzüne haykırmış ve bu haykırışıyla düşmanı mahkum etmiştir. Yoksa bir dergide yazmak, çizmek ve bildirilerle düşmanı kınamak sorun değildir. PKK ideolojisi, manifestosu o kürsülerde haykırılmak ve o sınavdan geçmek zorundaydı. Yani sorun, manifestoda söylenenlerin tekrarlanması değildir. Sorun o tarihsel koşullarda doğruların düşmana karşı haykırılmasıydı. Bu bir savaştı ve savaşın bu muharebesini mutlaka kazanmak zorundaydık. En büyük örgütlenme düşüncelerini kitlelere taşırma ve bunun kitleler tarafından kavranmasının yolu savunmalardır. Bu anlamda bu yapılmak zorundaydı. Yapılmasaydı, daha sonraki adımları atılmazdı.

İşte 14 Temmuz, bu temelde ulusal kurtuluş mücadelesi tarihinde bir kilometre taşıdır. Diyarbakır zindanı tarihinde ise bir dönüm noktasıdır. 14 Temmuz öncesi, 14 Temmuz sonrası diye bir ayrım yapılmıştır, tarihler çok farklıdır. Sadece düşman açısından değil, bizim kendi kişiliklerimiz, ruhsal-politik duruşumuz açısından da bir dönüm noktası olmuştur. Örgütlenme, direnişin kitlesel boyutlar kazanması, direnişi eğilimin egemen olması, yani PKK ve Başkan Apo'nun çizgisinin kişiliklerimizde kazanması açısından da bir dönüm noktasıdır.

14 Temmuz bu anlamda sadece sömürgeci imha politikasının boşa çıkarılması eylemi değildir. Aynı zamanda zaferin de adıdır. Devrime inancın, ilkelerde tutarlılığın, samimiyetin, inanç uğruna her şeyini ortaya koymanın ve buna kilitlenmeni adıdır. 14 Temmuz PKK öncülüğünde gerçekleşen devrimin bütün özelliklerinin yoğunlaştığı eylemin adıdır. O bir ruhtur, bir çizgidir. 14 Temmuz'la cumhuriyetin ulusal imha politikası ilk kez bu düzeyde tarihi yenilgiye uğratılmıştır. Daha sonra geliştirilen eylemler ve gelişen mücadele, bu tarihi zaferi sembolik düzeyden çıkarıp, toplumsal düzeye yaymıştır.

15 Ağustos ve daha sonra gelişecek büyük devrim, yaşanan büyük altüst oluşlar; 14 Temmuz'un mücadelemizin ve halkımızın gelişiminde, atılan her adımda somutlaştırılmasıdır. Bu anlamda 14 Temmuz'a ve onun kahramanlarına gerçekten çok şey borçluyuz. Özellikle zindandakiler açısından partiyle, Önderlikle yeniden buluşma, insanlaşma ve özgürleşmede, 14 Temmuz bir dönüm noktasıdır. Yine partimiz için de yeniden toparlanmada, ülkeye dönüşte, 15 Ağustos Atılımı'nın ve daha sonraki süreçlerin gerçekleşmesinde bir dönüm noktasıdır. Daha sonra zindanlarda gelişen rehabilitasyon, sağa yatmalar, reformist teslimiyetçi ve hatta işbirlikçiliğe varan eğilimler; aslında 14 Temmuz'un tersyüz edilmesidir.

***

Hayri arkadaş, 14 Temmuz eyleminin, kararını açıklarken; şöyle demişti: "***Eğer bağımsız ve özgür bir Kürdistan yaratmak istiyorsak, bu temelde amaçlarımızı hayata geçirmek istiyorsak; silahlı mücadeleyi temel bir mücadele biçimi olarak uygulamak zorundayız. Bir parti, grup veya kişi açısından öncelikle esas alınması gereken budur.***" Hayri arkadaşın silahlı mücadelenin altını özellikle çizmesi boşuna değildi. Bu sadece teorik bir belirleme de değildi. Hayri arkadaş, o güne kadar zindan tarihinden, TC gerçekliğinden, TC'nin UK ve özgürlük taleplerimiz karşısındaki tavrından genel gelişmelerden çıkardığı somut derslerden yola çıkarak bu belirlemeyi yapmıştı. Nitekim, o günden bu yana tüm gelişmelerin önünün silahlı mücadele, gerilla mücadelesi tarafından açıldığını çok net görüyoruz ve bu tartışılmaz bir olgudur.

Hayri arkadaşın, "*zaferin yolu silahlı mücadeleden geçer. Devrimin dili, yöntemi, devrimci savaştır, silahlı mücadeledir*" sözü ve vasiyeti bugün için çok daha önemlidir. Hele uluslararası komplonun mücadelenin yarattığı yirmi beş yıllık değerlere karşı planları, gözönüne getirildiğinde; silahlı direnişin, başka bir ifadeyle, 14 Temmuz çizgisinin, ruhunun her zamankinden çok daha fazla geçerli olduğunu, buna her zamankinden daha fazla ihtiyacımızın olduğunu çok net vurgulamamız gerekiyor. 14 Temmuz PKK ve Önderlik ideolojisinin doğrulanmasıdır. Amaçta, ilkede ısrar, ideolojiye ölümüne bağlılıktır. **14 Temmuz ölümde yaşamı yaratmaktır. Ölümde özgür geleceği kurmaktır.** Ölümü, imhayı düşmanın elinde bir silah olmaktan çıkartıp, düşmana karşı güçlü bir yaşam ve zafer silahına dönüştürmektir. Tüm bunları, daha derinliğine kavrama ve uygulama zorunluluğumuz var. 14 Temmuz'a, Hayrilere, Kemallere, Mazlumlara ve diğer ölümsüz kahramanlarımıza bağlılığın özü budur.

***

14 Temmuz neyin temsiliydi, neyin adıydı ve onun üzerinde neler yaratıldı? 14 Temmuz olmasaydı neler olurdu? O teslimiyet koşullarının ruh hali nasıldı bilir misiniz? Kimse yaşamadı. Diğer arkadaşların bazıları daha sonra yaşadı. Orada inançlarımıza bağlıydık ve savunmalarımızı da yapıyorduk, ama bir çıkışsızlık vardı. İdeolojik olarak teslim olmamıştık. Akıl almaz işkenceler içinde savunmamızı yapıyorduk. Fiziki işkenceler bizi zorlamıyordu, ama teslimiyet koşulları bizim için dayanılmaz bir işkenceydi. Kendi amaçlarına, ilkelerine ters düşen yaşam standartları içinde olmanın vicdani baskısı, ruhsal işkencesi dayanılmaz boyutlardaydı. Şimdi amaçlarından, ilkelerinden, hayallerinden ve bütün bu değerlerinden koparılmış bir birey, örgüt veya topluluk. Nasıl yaşayacak? Bu durumda yaşamın bir anlamı kalır mı? İşte, 14 Temmuz bu anlamlı yaşamın adıdır.

Bu bakımdan Hayri arkadaşın silahlı mücadele vurgusu, aslında devrime yaptığı bir vurguydu. Yoksa burada silaha tapma, silahı çok önemli görme gibi bir durum sözkonusu değil. Yine savunmalara vurgusu da her koşul altında davanın savunulmasıdır. Şunu biliyordu; ideoloji doğrulanmış, düşman karşısında kanıtlanmış, haklılığı, meşruiyeti hiçbir ikircikliğe girmeden savunulmuş bir dava üzerinde gelecekte büyük bir devrim inşa edilecektir. Tarihe mal olan, tarihi bir belge haline gelen bu dava, ideolojisi ve çizgisiyle geleceğin temsilcilerini yaratacaktır. Bu dava, devrimin genç kuşakları için **tarihi bir miras** olacaktı. Hiç kimse bu konuda **Hayri** arkadaş kadar ısrarlı değildi. Tabii ki, bu ısrarcı yaklaşımı sadece çok basit bir görevin ya da tarihi bir görevin yerine getirilmesi olarak anlamamak lazım. Hayri arkadaş bu ısrarıyla geleceği kurtarmak istiyordu. Çünkü geleceğin bunun üzerinde şekilleneceğini, yeşereceğini çok iyi biliyor ve buna inanıyordu. Nitekim şehit düşmeden önce de, arkadaşlara şunu söylüyor. "***Savunma hakkını alalım, bundan vazgeçmeyelim. Diğer bazı noktaları bırakabilirsiniz belki, ama bu nokta çok önemlidir. Bu konuda tarihe mutlaka belge bırakmak lazım. Bu görevi mutlaka başarmalıyız. Çünkü Kürdistan devrimi açısından şu anda en önemli görev budur. Bunu yapalım. Bunun koşulları sağlanırsa Ölüm Orucunu daha fazla sürdürmeye gerek yok.***"

Burada geleceği o anda kurtarmanın tarihi görevi yapılmıştır. Ondan sonra gelişen kahramanca direnişler, 14 Temmuz çizgisinin mükemmel uygulamalarıdır. Bunların hepsi birer tarihi belgedir. **Sema, Fikri** ve **Mehmet** yoldaşlar da 14 Temmuz'un ve Başkan Apo'nun öğrencileridir. 14 Temmuz'un çizgisinin uygulayıcılarıdır. Yine, zafer tanrıçamız **Zilan** yoldaş ve onbinlerce şehidimiz de 14 Temmuz'un uygulayıcılarıdır. 14 Temmuz çizgisini, kendi kişiliğine yedirmeyen bir kişinin bu eylemleri gerçekleştirmesi mümkün değildir. İşte güncelde 14 Temmuz'u yaşamak budur. Yani 14 Temmuz kişiliğine ulaşmaktır. **Hayri**'nin, **Kemal**'in, **Dörtlerin, Mazlum**ların gerçekten iyi bir öğrencisi olmaktır. En başta da bütün bunları yaratıcısı **Başkan Apo'nun iyi bir öğrencisi olmaktır.** İşte, şehitlere bağlılık ve geleceği kazanmak bu noktada düğümleniyor. Sadece fiziki ölüm değil. Fiziki ölüm kurtuluş olur aslında. Yani bu yüce değerlerle donanmış kişiler bu değerlerden koptukları zaman, yaşam onlar için anlamsızlaşır. Kişilikleri parçalanır. On parça bölünür. Yaşasa da bir deli gibi yaşar. Bu anlamda değerlerimize, çizgimize ve bunların en yetkin, en güzel gerçekleşme ifadeleri olan şehitlerimize bağlılığın bir gereği olarak; çizgi devrimciliğinde, 14 Temmuz çizgisinde ısrar etmek; bunu yaşamsallaştırmak, bunda gerçekleşen sembolik zaferi büyük bir ulusal ve toplumsal zafere dönüştürmek bizim açımızdan yaşamanın tek gerekçesidir. Yaşam gerekçemiz elimizden alındıktan sonra kendimize "*yaşıyoruz*" diyebilir miyiz? Bizim yaşam gerekçemiz yaşam amacımız, ideolojik çizgimiz ve bunun gerçekleşmiş ifadeleri olan şehitlerimizdir. Bu anlamda Başkan Apo şahsında devrimimize yapılan komplonun boşa çıkarılması, etkilerinin sınırlandırılması açısından 14 Temmuz çizgisini kişiliğimizde gerçekleştirmek, bizim için zorunludur. Bu konuda günceli çok iyi kavramamız lazım. Hem tarihsel, hem de geleceği içeren bir perspektifle bu güncel gelişmeleri çok iyi incelememiz gerekiyor. Buna karşılık kişiliğimizde gerçekleştirdiğimiz çözüm nedir? Bunun tüm boyutlarıyla çok iyi görülmesi gerekir. Her şeyden önce kendinde çözümü yaratmış mısın? Çizgi devrimciliğini, çizgiye, değerlere yaşam gerekçelerine bağlılığın ne düzeydedir? Senin için yaşamın anlamı nedir? Bu soruların cevabı kafanda net midir? Eğer netse ve bütün bunları bir irade gücüne, bir eylem gücüne dönüştürmüşsen sorun kişiliğinde çözüme ulaşmış demektir. Ama bu konuda hiçbir ilgi göstermez, gelişmeler üzerine kafa yormaz, sorumluluk duygusuyla hareket etmezsen sürüklenip gidersin.

***

Bunu aşmada tek yolu da bütün partililerin, bütün halkın ve hatta bütün dostlarımızın tam bir irade ve eylem birliği içinde 14 Temmuz silahını kuşanması ve bu silahla mücadele etmesi gerekiyor. Tabii, yine burada belirttiğimiz gibi, 14 Temmuz'u dar bir eylem olarak düşünmemek lazım. 14 Temmuz bir çizgidir, bir duruştur, direnişin zirvesidir. Burada en ufak bir bireysel kaygı içinde olunamaz. Esas olan; büyük sorumluluk, büyük duyarlılık, büyük direniş, büyük birlik ve kendini bu temelde büyük katıştır.

14 Temmuz, devrime ve Önderliğe inançtır. Amaca, ilkeye tutkuyla bağlılıktır. Öyle ise devrimin amaçlarımızın gerçekleşebileceğine inancın yitirildiği noktada tersine dönüş, çözülüş ve bitiş başlar. Bizi biz yapan, değerlerimizi yaratan, amaçlarımız, ütopyamız, özlemlerimizdir. Bunlar için yaşayacağız. PKK her şeyden önce insanın özüne güvendir. Devrimi insanda gerçekleştirme hareketidir. En büyük güç insandır. Ama insanı da güç yanan en başta amaca bağlılığıdır. Doğru amaç, meşru amaç, insanlığın genel gidişine uygun, ona hizmet eden amaç... İşte PKK'yi PKK yanan buydu.

Bu temelde kendi değerlerimiz ve Önderliğimiz etrafında kenetlenmek, düşünce ve duygu gücümüzü, yeteneklerimizi ayaklandırmak ve tüm saldırılara karşı kendimizi güçlü ve donanımlı kılmak zorundayız. 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Eylemi bunu emrediyor. PKK'nin ruhu, çizgisi bunu emrediyor.

14 Temmuz eylemi ve bu eylemin kahramanları bile her şeyi başarabileceğimizin en büyük güvencesidir. En büyük umut, inanç ve güç kaynağımızdır. Bunun hangi ruhla, hangi inançla başarıldığını ve neye karşı savaşıldığını doğru kavrayabilirsek, zorluklarımız, karşımıza olduğumuz açmaz ve çıkmazlar ne kadar çok olursa olsun, aşabileceğimize dair inancımızı hiçbir zaman yitirmeyiz. Sadece 14 Temmuz da değil, güç alacağımız sayısız direniş değerlerimiz var. Yani Kürdistan devrimi doğrulanan bir devrim çizgisidir.

Direniş çizgisi yaşam damarlarını açan temel çizgimizdir. Teslimiyet ise insansızlaşmadır, yok oluştur. Diyarbakır'da ikisini de yaşadık. Bunun dehşeti, ruhsal işkencesi, vicdani azabı anlatılamaz. Direniş nedir? Teslimiyet nedir? Bunu aslında Kürdistan halkı da çok iyi biliyor. Gerçekten de TC devleti nezdinde direnmeyenlerin bir eşya kadar bile değeri yoktur. Akla hayale gelmeyecek uygulamalar yapıyorlardı onlara. Yani şu anda o olayları anmak bile güç geliyor. Direnmeyen, direnmeyi düşünmeyen insanların düştüğü durumu biraz onuru ve vicdanı olan hiç kimse kaldıramaz. Gerçekten onur ve vicdan sahibi olanlar, "*ben yüz defa öleyim ama bir daha böyle bir duruma düşmeyeyim*" demişlerdir.

Tabii direniş kaba ve dar bir olgu değildir. Oldukça kapsamlıdır. Yaşamın özüdür. Bunun dışında ne Kürdistan'da ne de dünyada başka bir yaşam olamaz. Bu çok kesin, hatta tartışılmazdır.

Diyarbakır'da yaşanan iki-üç yıllık pratik; TC'nin insanlık ve tarih karşısındaki çizgisini, özelliklerinin ve iğrençliklerinin somutlaştığı, cisimleştiği, tüm çıplaklığıyla kendini gösterdiği bir kesittir. TC'yi en iyi anlatan bu tarihi kesittir. Daha sonra Kürdistan'da uygulanan özel savaş uygulamaları da Diyarbakır'da uygulanan bu politikanın daha derinleştirilmiş, yaygınlaştırılmış ve toplumsallaştırılmış biçimleridir.

***

Bu temelde şunu bir kez daha vurgulamak istiyorum, gerçekten direniş olduğu zaman ancak soluklanabiliyorduk. Örneğin 35. koğuş direniyordu ve o zaman, koğuşlar rahattı. Ama direniş yenilgiye uğradıktan sonra genel bir yenilgi başladı. Artık akla-hayale gelmeyecek onur kırıcı her türlü uygulamayla tutsaklar insanlığından çıkarıldılar, ölümden yüz kez daha beter edildiler. Bu anlamda direniş bizim için herhangi bir tercih değil, yaşamın kendisidir, varoluş gerekçesidir. 14 Temmuz kişilikleri ve öğrencileri olmak için, direnişçi bir kişiliği, zafer kişiliğini yakalamak zorundayız. İçinden geçtiğimiz dönem çok kritik. Bu dönemin sorunlarına, görevlerine herkes kendini birincil derecede sorumlu görerek yaklaşmalıdır. Bunun başka bir yolu yok.

Sözlerimi tamamlarken, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Şehitleri olan **Hayri**, **Kemal**, **Akif** ve **Ali** yoldaşların şahsında tüm devrim şehitlerinin anıları önünde saygıyla eğildiğimizi, onların militan öğrencileri ve izleyicileri olacağımıza dair verdiğimiz sözü; bugün çok daha ikircіksiz, vurgulu ve yüreğimizin derinliklerinde hissederek tekrarladığımızı belirtmek istiyorum.

ARGK Andrea Wolf Şehadetini Araştırma Komisyonu Belgeleri

Andrea Wolf yoldaşın Türk ordusu tarafından sağ yakalanıp katledilmesi olayını araştıran komisyona aydınlatıcı belgelerdir

15 Ekim 1998 tarihinde, Hakkari'nin Berwar-Sevdin alanında Türk ordusu bir operasyon başlatmış ve bu operasyon parça parça zincirleme bir biçimde, eyaletimizin kuzeydoğusu, güneyi ve batısına yayılarak sürdürülmüştür. Türk ordusunun bu kapsamlı yöneliminde, eyaletimizin Beytüşşebap bölgesinde, Çatak ilçesinin güney kısımlarını da içine alacak şekilde 21 Ekim 1998 gününden itibaren bir operasyon başlamıştır. 22 Ekim'de Masîro vadisi, Tahtareş alanında gerilla birliğimizin inisiyatifinde, 23 Ekim sabah saatlerinden itibaren ise; operasyondaki düşman birliklerinin inisayitifinde iki kez düşmanla temas yaşanmıştır.

Araştırma konusu gelişmelerin yaşandığı 23 Ekim 1998 tarihindeki çatışmalara, Beytüşşebap gerilla birliğimizin yanısıra eyalet karargahı bünyesinde çalışmalar yürüten cephane, lojistik takımı ve Eyalet YAJK Karargah gücünden bir manga arkadaşın içinde yer aldığı, 41 yoldaşımızdan oluşan karma bir birliğimiz girmiş; bu çatışmada, dar bir araziye mevzilenmek zorunda kalan bu karma birliğimizden, aralarında çeşitli düzeylerde sorumluluğu olan 21 yoldaşımız şehit düşmüş, Ronahî (Andrea Wolf) ve Bahoz (Habib İbo) isimli yoldaşlarımız Türk ordu birliklerince sağ ele geçirildikten sonra, kurşuna dizilerek katledilmişlerdir. Ayrıca Botan (Erdal Özel) adındaki yoldaşımız da yaralı olarak ele geçirilip katledilmiştir. Bununla birlikte, çoğunluğu yaralı olan ve cephanesiz kalan 10 kişi de sağ olarak Türk ordusunun eline geçmiştir.

Bu çatışmada Xurşit (Selahattin Elçiçek), Welat (Abuzer Arslanoğlu), Zeynep (Nubahar Xanu Cuma), Silav (Necmiye İbrahim), Diyar (Haşim Kaçan), Karker (Şehmus Filiz) ve Şahin (Mehmet Benek) isimli yoldaşlarımız ise çatışmadan sağ olarak kurtulup birliklerimize ulaşmışlardır. Bu arkadaşlarla İ. İ...'da görüşülebilir.

Sözkonusu çatışmanın yaşandığı Beytüşşebap alanındaki bu operasyona, alandaki yerel (Şırnak, Van ve Siirt) Türk ordu güçleri ve köy korucularının tümünün yanısıra, 17 taburluk Türk askeri gücü de diğer il ve merkezlerden getirilip operasyona dahil edilmişlerdir.

Operasyonda sağ olarak kurtulan Xurşit, Welat, Diyar ve Zeynep arkadaşların çatışmaya ilişkin olarak eyalet komutanlığına yazdıkları raporları belgelerde mevcuttur.

Ordumuz ARGK'nin iç işleyişi gereği, savaşımımızda yaşanan bütün gelişmeler ayrıntılı olarak tekmil raporları biçiminde günlük olarak ARGK Merkez Karargah Konutanlığı'na telsiz cihazı yoluyla aktarılır. Bu operasyona ve yaşanan çatışmalara ilişkin bilgiler, 26 ve 27 Ekim 1998 tarihindeki günlük tekmil raporlarıyla Merkez Karargah Konutanlığımıza sunulmuştur.

Sağ ele geçenlerin sözkonusu operasyondan sonra, alanda gelişen diğer operasyonlarda Türk ordusu tarafından kontrgerilla faaliyetlerinde (yer gösterme, teslim çağrısı yapma, psikolojik propaganda yapma vs.) kullanıldıkları tespit edilmiştir. Bu kişiler eğer halen yaşıyorlarsa, büyük ihtimalle Türk devleti tarafından yine mücadelemize karşı kontrgerilla faaliyetlerinde kullanılıyorlardır. Çünkü Türk devleti sağ ele geçirdiği -özellikle de eyaletimizde- gerillaları kesin olarak kontrgerilla elemanı yaparak kullanır. Buna karşı direniş gösterenler yani uluslararası savaş kurallarında da belirtilmiş olan 'savaş esiri' statüsünde kalmak isteyenlere ise ölüm dışında seçenek sunulmamaktadır.

Olaya ilişkin elimizdeki materyaller bunlardan ibarettir. Ancak Ronahî arkadaş Kürdistan'da savaş ortamına gelmeden önce Parti Merkez Okulu'nda Parti Önderliği'mizden eğitim almıştır. Eğitim sürecinde ilişkin belge, fotoğraf, film vb. materyaller, ilgili parti organlarımızdan temin edilebilir.

Ronahî yoldaşın, Kürdistan'daki gerilla yaşamına ilişkin gözlemlerini yazdığı defterlerini olduğu bizim tarafımızca bilinmektedir. Ancak, kendi yanında taşıdığı bu defter ve belgeler, sözkonusu çatışmada Türk ordusunun eline geçmiştir. Türk ordusu, çatışmada şehit düşen arkadaşlarımıza ait eşya, yazılı belge, vb. birçok şeyi olay yerinde yakmış, bazı belge ve eşyaları da kendileriyle götürmüşlerdir. Olay yerinde Ronahî arkadaşa ait, hiçbir materyal, belge ve eşya bulunamamıştır. Düşman, onun eşyalarını dahi yakarak, çıplak bir vaziyette cesedini olay yerinde bırakmıştır.

Ronahî arkadaşın anısına yazılmış yazı vb. olarak şu an Botan Eyalet Karargahımız bünyesindeki savaş çalışmalarına katılan Ali Sapan arkadaşımızın yazmış olduğu anı yazısı elimizde mevcuttur. Ronahî arkadaş hakkında başka arkadaşların da yazmış oldukları yazı vb. olabilir, ancak mevcut durumda ulaşabildiğimiz yazı bundan ibarettir.

Devrimci selam ve saygılarımızla

22 Mayıs 1999

ARGK Botan Eyalet Karargahı

Ek Not (a): Ronahî arkadaşın şehadetinin nasıl gerçekleştiğine tanık olan bazı Beytüşşebap'lı köy korucuları, olayın gelişmini, bu belgelerde mevcut olan ve olayda sağ kurtulmuş olan arkadaşlarımızın anlatımlarıyla uyuşan tarzda alandaki gerilla güçlerimize bilgi verdiler. Ancak bu korucular, düşmanın yöneliminden korktuları için, isim ve herhangi somut bir belge vermekten çekindiler.

Ek Not (b): Ronahî yoldaş, PKK 6. Kongre'sinde Enternasyonalist Mücadele Sembolü ilan edilmiştir. (Şubat '99)

Eyalet Yönetimi'ne Bireysel Bilgilendirme Raporumdur

Düşman teslim olun çağrıları yapıyordu. Bulunduğumuz yere gaz bombalarını atınca Agit, Sozdar ve Xelat dışarı çıkıp teslim oldular. Tünelden çıkıp teslim olan 10 kişinin yanısıra, dışarıda cephaneleri tükenen, yaralı olan Cahîde ve Candan da teslim oldular. Diğer teslim olanların da bir çoğu yaralıydı.

Bunların arasında hafif yaralı olan Ronahî arkadaş da dışarı çıkmıştı. Bu sıralarda ihanetçi olan ve uzun süredir düşman adına kontralık yapan Dîrok, Ferhan ve Fikret de teslim olun çağrılarına devam ediyorlardı. İhanetçiler, çağrı yaparken çeşitli vaatlerde bulunuyorlardı.

Ronahî arkadaş dışarı çıktığı ilk anda, dışarıdaki askeri komutanın ağzından çıkan ilk sözler, alaycı ve düşürücü bir temelde, "*Sarışın bir fahişe burada*" sözleri oldu. Daha sonra "*Söyleyin bu fahişeye hangi devletin vatandaşı*" dedi. Ronahî arkadaş bu sırada konuşmaya başladı ve, "*Ben bir enternasyonalistim, sosyalistim. PKK'de bunları gördüğüm için buradayım. PKK'yi benimseyen bir Alman vatandaşıyım*" dedi. Buna karşılık, Türk askeri birliğinin komutanı yine oldukça çirkin ve alaycı konuşmalarına devam etti, "*Almanya'da fahişeler çoktur, sen de onlardan birisin. Sen bir fahişesin*" biçiminde çığlıklar atarak ve daha da çirkince sözlerle konuşmasına devam ediyordu.

Komutan, sevincinden ağzına ne geliyorsa onu söylüyordu. Buna karşılık Ronahî arkadaş da sesini yükseltip bağırarak, "*Sizler birer hayvansınız*" diyordu. Kısa bir süre sonra bir silahla tarama sesi geldi ve silah sesinden sonra artık Ronahî arkadaşın sesini bir daha işitmedim.

Tünelin ağız kısmına çok yakın olduğumdan dışarıdaki konuşmaları çok rahat duyabiliyordum. Artık akşam olmuştu. O gece biz delikte kaldık. Akşam olmadan önce, ihanetçi-kontra olan Dirok, teslim olun çağrılarını tekrarlamaya devam ediyordu. Bize, "*Hiçbir şansınız yok*" diyordu. Tünele ayrıca 10 tane de el bombası attılar, fakat yerimiz müsait olduğundan bizi etkilemedi. Sabaha kadar askerler bizim üzerimizde nöbet tuttular.

Ertesi gün sabah saat 10 sıralarında helikopter sesleri geldi. Yüsek rütbeli bir askeri komutanının ve gazetecilerin sesi geliyordu dışarıdan. Gazeteciler fotoğraf çekip, askeri komutanla röportaj yapıyorlardı. Askeri komutan, gazetecilerle konuşurken, "*İşte gördüğünüz leşler, hepsi hayvan gibi öldüler*" diyordu. Röportajdan sonra helikopterin kalkış sesini duydum. Ondan sonra tünele yeniden 3-4 tane el bombası attılar. Bu sırada düşman üzerimizden yavaş yavaş geri çekiliyordu. Dışarıya çıktığımda akşam olmaya bir saat kalmıştı. Arkadaşların cesetleri, sanki hayvanlar saldırmış gibi parçalanmıştı. Kamuran arkadaşın cenazesini düşman yakmıştı. Agirî arkadaşın kafası koparılmıştı.

Yaklaşık 10 metre uzaklıktaki Ronahî arkadaşın cesedi çırılçıplaktı ve göğüslerini kesmişlerdi. Kafasına ve cinsel organına mermi sıkmışlardı. O esnada yaralı bir arkadaşın sesi geliyordu.

Yanına gittiğimde Diyar arkadaşın sağ olduğunu gördüm. Arkadaş, şehit arkadaşların cesetlerini altına kalmıştı, çekip çıkardım. Sağlam kalan diğer arkadaşlara durumu belirttim. Onlar, o anda halen tünelin içindeydiler. Arkadaşlar oradan acilen ayrılmamız gerektiğini söylediler. Çünkü operasyon halen devam ediyordu.

Diyar arkadaşı orada bir yere gizledikten sonra, sağlam kalan 4 arkadaş oradan uzaklaştık. Operasyon iki gün daha devam etti, üçüncü gün arkadaşlara ulaştık. Düşmanın arkadaşların cesetlerine vahşice uygulamalarının etkisinde belli bir süre kaldım.

Devrimci selam ve saygılarımla

10 Kasım 1998

Welat Yılmaz (Abuzer Arsanoğlu)

Not: Welat arkadaşın, Ronahî arkadaşın da şehit düştüğü Keleş köyündeki çatışmaya ilişkin olarak, Eyalet Komutanlığı yazdığı bilgilendirme raporudur.

Serxwebûn Notu: Welat yoldaşın raporu kısaltılarak verilmiştir.

Botan Eyalet Komutanlığı'na

Beytüşşebap operasyonu ve Ronahî arkadaşın şehit düştüğü Keleş köyündeki çatışmaya ilişkin bilgilendirme raporumdur.

Eyaletin kış üslenmesi için lojistik çalışmalarına katılmak üzere; esas birliğimiz olan hareketli birlikten bir mangalık güç olarak lojistik birliğine takviye gelmiştik. 20 Ekim 1998 tarihinde bu amaçla Faraşîn alanında bulunurken, akşama doğru düşmanın Faraşîn alanına yönelik operasyon yapacağı bilgisini aldık. Bunun üzerine iki gruba ayrıldık ve benim de içimde bulunduğum toplam yedi arkadaş, o gece Beytalşebap, Sixûrpaşa alanına geçtik. Burada yine aynı çalışmalarda yer alan cephane birimindeki arkadaşlar da (toplam yedi arkadaş) vardı. 21 Ekim'de Sixûrpaşa'da kaldıktan sonra akşam Masîro vadisi Tahtareş alanına geçtik.

Tahtareş'teki Konferans noktasına ulaştığımızda orada Beytüşşebap gücünden Agirî arkadaşın sorumlu olduğu birlik ve YAJK Karargah gücünden bir mangaarkadaş bulunuyordu. Aynı zamanda 21 Ekim gecesi düşman, Beytüşşebap alanında operasyon başlattı. Ayın 22'sinde, bulunduğumuz Masîro-Tahtareş alanında da kobra helikopterlerinin vuruşları ardından, helikopterlerle çevremizdeki stratejik tepelere düşman indirmeler yaptı. Ayrıca Perwarî-Hosyan (Doğan köy) ve Çatak, Çelê Bûka taraflarında da karadan gelen düşman birlikleri araziyi tuttu. O gün, bulunduğumuz Konferans noktasının çevresi de kobra helikopterlerince vuruldu. 15 yük hayvanımızı kobralar telef etti. Noktanın üst taraflarına da düşman, helikopterlerle indirme yaparak bizi kuşatmaya aldı.

Öğleden sonra düşman arama tarama faaliyetine başladı. Bizim bulunduğumuz noktaya yönelince, noktayı bırakıp tepeye doğru ilerledik. Tepeye yakın bir yerde iki gruba ayrılarak (tepeciler de bizim üzerimizde bulunuyordu, böylece üç grup halinde bir üçgen biçiminde mevzilenmiş olduk) bekledik. Arama yapan askerlerden yaklaşık 30 kişi -bir birlik- gelip bizim aramıza girdi. O an, günün kararmasına yaklaşık bir buçuk saatlik zaman kalmıştı. (yaklaşık 17.30 sıralarıydı) İçimize giren düşman birliğini her üç grubumuzda etkili vurdu. Benim gördüğüm bu düşman birliğinden kurtulan olmadı. Olaya hemen kobralar müdahale etti ve yaklaşık yarım saat bulunduğumuz yeri kobralar vurdu. Bu vuruşlarda bizim hiç kaybımız olmadı. Yalnız üç arkadaş gruptan koptu. Daha sonra ordaki tüm güç bir araya geldik. Saat 20.00 sıralarında biz Tahtareş Konferans noktasından ayrıldığımızda asker cenazeleri halen yerdeydi. Biraraya geldiğimizde yönetim olarak, Çatak-Mamêmûs dağı tarafına geçme kararı aldık. Biz oraya doğru harekete geçtik.

23 Ekim'de gün ağarmasına yaklaşık iki saat kala Mamêmûs'un yamacındaki Kelhokê köyü (boşaltılmış bir köy) civarına ulaştık. Burada düşmanın pususunu farkedip geri dönerek Keleş köyü tarafına yöneldik. Keleş köyüne (Boşaltılmış bir köy) ulaştığımızda artık gün ağarmıştı. Bunun üzerine kendimizi dar, çatışmaya müsait olmayan birkaç kayanın bir arada bulunduğu bir yere gizlemek zorunda kaldık. Üç arkadaşı gözcü olarak üzerimizdeki küçük bir sırta gönderdik.

Düşman sabah saat sekiz sıralarında arama-tarama faaliyetlerine başladı. Çok kısa bir süre sonra gözcü arkadaşları farketti. Aynı zamanda düşman arama faaliyetine başlar-başlamaz tüm araziyi ateşe vermişti. Düşman gözcü arkadaşları görünce onlara yöneldi. (Saat yaklaşık 9.30 sıralarıydı) Gözcü arkadaşların yeri çatışmaya müsait olmadığından çatışma başlar başlamaz, Mamêmûs tarafına doğru kendilerini bıraktılar. Düşman o ana kadar gizlendiğimiz kayaların içinde bizi görememişti. Düşmanın gözcülerle ilk çatışma anında Botan arkadaş yaralanmıştı.

Biz çatışmayı izliyoruk.Tepenin diğer tarafından Botan arkadaşın yaralı düşman eline geçtiğini el telsizinden, düşmanın konuşmalarından öğrendik. Yine biz, el telsizini dinlerken, düşman kendi kanalında yaralı yakaladığı arkadaşın, birliğin yaklaşık iki kilometre batıda konumlandığını kendilerine söylediğini belirtiyordu. Düşman bunun üzerine arama-tarama faaliyetini daha sıklaştırdı ve yoğunluğunu da bizim bulunduğumuz alana kaydırdı. Ben saat 10-11 nöbetçisiydim (nöbeti tek tutuyordum.) Saat 10.30 sıralarında ben yaklaşık 200 metre öteden düşman askerlerinin bizim üzerimize doğru geldiklerini gördüm. Askerleri görünce arkadaşlara haber verdim. Arkadaşlar mevzilendiler. Askerler gelip noktaya girince (askerlerin sayısı 10 kişiydi), üç metreden, bulunduğumuz kayalığın içinden onların arasına bombaları atıp, silahlarımızla askerleri taradık. Aramıza giren bu askerlerin hepsi tasfiye edildi. O anda aniden çevremize helikopterlerle indirmeler yapılarak tamamen çembere alındık. Çemberi yarıp çıkmaya çalıştıysak da yaramadık. Yarım saatlik çatışmadan sonra kobralar geldi (2 kobra helikopteri) ve bulunduğumuz dar alanı vurdular. İlk kobra vuruşlarında birliğin sorumlusu bölük Komutanı Agirî arkadaş ve Takım Komutanı Xoşnav arkadaşlar şehit düştüler. İlk çatışma ve ardından üç kez kobraların gelip bizi vurması yaklaşık iki saati aşkın bir süreyi kapsadı. Öğleden sonra saat 13.30-14.00 arasında kobra vuruşları desteğinde askerler karadan ilerleyerek noktaya girdiler. Kobraların vuruşları anında yaklaşık 12-13 arkadaş bir büyük kayanın altındaki mağaraya sığınmışlardı. Düşman askerleri noktaya girdiklerinde artık arkadaşların çoğu şehit düşmüş olduklarından bazı yaralı arkadaşlar (Kendal, Hozan, Hogır ve Kamuran -benim görebildiklerim-) ve ben dışarda kalmıştım. Daha sonra ben de kayalığın altındaki mağaraya girdim. Askerler noktaya girip benim gördüğüm her üç yaralı arkadaşı da şehit ettiler. Gözle görmüyordum ama hem askerlerin gelişini, hem de arkadaşları şehit edişlerini rahatlıkla duyabiliyordum.

Düşman noktayı tamamen denetime alıp yaralı arkadaşları şehit ettikten sonra, sağ kurtulan bizlerin o kayanın altına gizlendiğimizi anladı ve 'teslim olun' çağrısı yaptı. Bir süre bu çağrılar devam ettikten sonra Agit ismindeki yeni savaşçı aniden kendisini delikten dışarı attı ve teslim oldu. Düşman, o anda onu konuşturdu ve kayalığın altında bizim de bulunduğumuzu onun ağzından öğrendi. Biz o anda onların seslerini duyabiliyorduk. Düşman çağrılar yapmaya devam etti. Düşmanın yanısıra daha önce saflarımızdan firar edip düşmana giden ve düşman tarafından kontralaştırılmış olup kullanılan Dîrok (Silopili, 97'de Cûdî'de teslim oldu), Ferhan (Şırnak, Dêrşew köyünde, 97'de Haftanin'de düşmana gitti) ve Fikret (Şırnak Dêrgulê köyünden, '97'de Haftanin'de firar etti) de dışarıda düşman subaylarının yanısıra korucularla birlikte Kürtçe teslim olmamız için çağrı yapıyorlardı.

Uzun bir süre bu çağrılar devam etti. Bir süre sonra bayanların çoğu ve erkekler de tek tek dışarı çıkarak teslim oldular. İçinde bulunduğumuz yeraltı mağarası çok karanlık olduğundan kimin önce, kimin sonra dışarıya çıktığını göremedim. Düşman, dışarı çıkanlara da içerde kalanlara yönelik teslimiyet çağrıları yaptırıyordu. O anda Alman Ronahî arkadaş da bayanların arasında içerde bulunuyordu. Teslim olanların çağrıları üzerine o da dışarı çıktı. Dışarı çıkanlar, içerde kalanların isimlerini düşmana söylemiş olduklarından içerdekiler isim isim teslim olmaya çağrılıyordu. Sonunda ben, Zeynep ve Silav arkadaş yalnız içerde kaldık (karanlık çöktükten sonra Welat arkadaşın da orda kaldığını gördük. Teslim olanlar Agit, Canda, Berfîn, Newroz, Xelat, Şiyar, Diyar, Adife, Sozdar'dır. Bunların çağrıları üzerine Bahoz ve Ruken düşmanın eline geçti. Kayanın altından dışarı çıkanlardan Diyar, Şiyar ve Xelat da çatışmada yararlanmışlardı.

Ronahî arkadaş dışarıya çıktığı anda, düşman daha önce dışarı çıkanları verdiği bilgilerden onun Alman asıllı olduğunu öğrenmişti. Ronahi arkadaş dışarıya çıkar çıkmaz Türkçe, "*Ben bir sosyalistim. Bütün insanların özgürlüğü için PKK'ye katıldım. O yüzden burda bulunuyorum*" dedi. Ben, onun sesini rahat duyabiliyordum. O sıradan korucular Ronahî arkadaşın çantasındaki eşyalarından bahsediyorlardı. "*Bu güzel şeyler Alman kızın eşyalari*" vb. sesleri bana geliyordu. Sanıyorum bu korucular Çatak Xelîlan veya Alan koruyucularıydı. Ronahî arkadaşın dışarıya çıkışından yaklaşık yarım saat sonra (saat 14:30-15:00 civarlarıydı) dışarıdan bir tarama sesi geldi.

Daha çok kontra ve korucular isimlerimizi tek tek çağırıp teslim olmamızı istiyorlardı. Onların bu uğraşları kendileri açısından sonuç vermeyince bu kez bulunduğumuz yere bombalar atmaya başladılar. Yaklaşık 8 el bombası içeri atıldı. Bombaların düştüğü yerin bizden 6 metre mesafede olması ve kendimizi koruyacak pozisyonda olduğumuzdan bu el bombalarını patlamasından etkilenmedik.

Düşman o gece arazide, noktanın etrafına pusular atıp bekledi. Biz yerimizden çıkmadık. Ertesi gün (24 Ekim) saat 12'ye kadar beklemeye devam etti. Öğleden sonra düşman, birliklerini çatışma alanında çekti. Ama Masîro-Tahtareş alanındaki düşman gücü ayın 27'sine kadar arazinin stratejik yerlerinde kaldıktan sonra çekildi. Biz, o gece (24 Ekim) bulunduğumuz yerden dışarı çıktık. Düşman arkadaşların cenazelerinin çoğunu bir araya toplamıştı. Bazıları da ayrı duruyordu. Kamuran arkadaşın cenazesini düşman yakmıştı.

Ronahî arkadaşın cenazesi ise diğer arkadaşların cenazelerinin biraz ilerisine atılmıştı. Ronahî arkadaşın cenazesi çıplak bir vaziyetteydi. Düşman, bu arkadaşın cenazesiyle oynamıştı. Düşman aynı zamanda bizim yanımızda sağ olarak dışarıya çıkan Bahoz arkadaşı da şehit etmişti. Dışarı çıkıp cenazeleri gördüğümüzde karanlık tam çökmemişti. Arazide düşmana görüntü vermemek için dışarıda fazla kalmadan yeniden kayalığın altına girdik. Karanlık tamamen çöktüğünde yerimizden çıktık. Ve direkt Tahtareş'e gelerek bir yamaçta kendimizi gizledik.

Düşman Tahtareş alanından da çekildikten sonra biz (her 4 arkadaş) Konferans noktasına gittik. Ertesi sabah bu noktaya gelen arkadaşlarla karşılaştık. (28 Ekim) Noktaya gelen bu arkadaşlar bizi Beytüşşebap gücüne ulaştırdılar. Beytüşşebap operasyonu ve Ronahî arkadaşın şehit düştüğü çatışmaya ilişkin benim tanık olduğum gelişmeler bunlardan ibarettir.

Devrimci selam ve saygılarımla
5 Kasım 1998
Xurşît (Selahattin Elçiçek)

Olayda şehit düşenler, sağ kurtulanlar ve düşmanın eline sağ geçen yoldaşlar

Ronahî (Andrea Wolf) yoldaş ile birlikte TC ordusunun Beytüşşebap Operasoyunu (21-27 Ekim 1998) sürecinde Çatak Keleş köyü çatışmasında (23 Ekim 1998) şehit düşen yoldaşların künyeleri

◆Adı, soyadı: **Evrim AÇAN**
Kod adı: **Rohat**
Doğum yeri ve tarihi: **Kıbrıs-1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
◆Adı, soyadı: **Şêxmûs HASAN**
Kod adı: **Cembelî**
Doğum yeri ve tarihi: **Qamişlo-1960**
Mücadeleye katılım tarihi: **1991**
◆Adı, soyadı: **Cevdet TATAR**
Kod adı: **Hozan Hogır**
Doğum yeri ve tarihi: **Tatvan-1973**
Mücadeleye katılım tarihi: **1998**
◆Adı, soyadı: **Teyar MISTO**
Kod adı: **Kamuran**
Doğum yeri ve tarihi: **Kubane-Gewrikê, 1975**
Mücadeleye katılım tarihi: **1997**
◆Adı, soyadı: **Ayten ENE**
Kod adı: **Azime Savaş**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt-1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Agirî**
Doğum yeri ve tarihi: **Kubane, 1973**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
◆Adı, soyadı: **Erdal ÖZEL**
Kod adı: **Botan**
Doğum yeri ve tarihi: **Malazgirt-1975**
Mücadeleye katılım tarihi: **1991**
◆Adı, soyadı: **Kamuran İNALKOÇ**
Kod adı: **Kawa**
Doğum yeri ve tarihi: **Malazgirt-1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
◆Adı, soyadı: **Enver SÜLEYMAN**
Kod adı: **Şiyar**
Doğum yeri ve tarihi: **Qamişlo-1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Leşker**
Doğum yeri ve tarihi: **Silopî-1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Kemal**
Doğum yeri ve tarihi: **Erbil**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Têkoşer**
Doğum yeri ve tarihi: **Erzurum-…**
Mücadeleye katılım tarihi: **1998**
◆Adı, soyadı: **Neriman AHMET**
Kod adı: **Amed**
Doğum yeri ve tarihi: **Süleymaniye-1970**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994**
◆Adı, soyadı: **İbrahim ERCAN**
Kod adı: **Deniz**
Doğum yeri ve tarihi: **Urfa, Suruç-1981**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994**
◆Adı, soyadı: **Gurgîn KAPLAN**
Kod adı: **Xoşnav**
Doğum yeri ve tarihi: **Uludere, Diryan-1972**
Mücadeleye katılım tarihi: **1989**
◆Adı, soyadı: **Fehmi Barış ÇİNKAY**
Kod adı: **Harun Aziz**
Doğum yeri ve tarihi: **İstanbul-1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **1997**
◆Adı, soyadı: **Tevfiq Bekir ŞEXO**
Kod adı: **Kendal Berxwedan**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, Hemşîlek-1976**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
◆Adı, soyadı: **Fevzî MUHAMMED**
Kod adı: **Gabar Afrîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn-1968**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Sîpan**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn-…**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Salman**
Doğum yeri ve tarihi: **Silopî-1972**
Mücadeleye katılım tarihi: **1990**
◆Adı, soyadı: **Habîb İBO**
Kod adı: **Bahoz**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn-Bilbilê jarê-1968**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Dilbirîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik …**
Mücadeleye katılım tarihi: **1991**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Xezal**
Doğum yeri ve tarihi: **Perwari, Hot-1981**
Mücadeleye katılım tarihi: **Antep-1995**

Beytüşşebap Operasyonu, Çatak Keleş köyü çatışmasında (23 Ekim 1998) sağ kurtulan arkadaşların künyeleridir

◆Adı, soyadı: **Abuzer ARSLANOĞLU**
Kod adı: **Welat Yılmaz**
Doğum yeri ve tarihi: **Urfa-Birecik 1971**
Mücadeleye katılım tarihi: **1996**
◆Adı, soyadı: **Selahattin ELÇİÇEK**
Kod adı: **Xurşît**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt-Eruh-Şukalê 1976**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
◆Adı, soyadı: **Nûbihar Xans CUMA**
Kod adı: **Zeynep Fırat**
Doğum yeri ve tarihi: **Koban**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**
◆Adı, soyadı: **Necmiye İBRAHİM**
Kod adı: **Silav**
Doğum yeri ve tarihi: **Şam 1979**
Mücadeleye katılım tarihi: **1990**
◆Adı, soyadı: **Haşim KAÇAN**
Kod adı: **Diyar İntikam**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak-Uludere-İnciler 1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
◆Adı, soyadı: **Şêxmûs FİLİZ**
Kod adı: **Karker Amed**
Doğum yeri ve tarihi: **Diyarbakır 1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
◆Adı, soyadı: **Mehmet BENEK**
Kod adı: **Şahin Nehir**
Doğum yeri ve tarihi: **Uludere-Hîlal-1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **1993**

Beytüşşebap Operasyonu, Çatak Keleş köyü çatışmasında (23 Ekim 1998) düşmanın (TC ordusu) eline sağ geçenlerin künyeleri

◆Adı, soyadı: **Şerife ERDOĞAN**
Kod adı: **Sozdar Urfa**
Doğum yeri ve tarihi: **Urfa-Halfeti 1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994**
◆Adı, soyadı: **Fatih YALÇINKAYA**
Kod adı: **Agît**
Doğum yeri ve tarihi: **Halfeti 1979**
Mücadeleye katılım tarihi: **1998**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Şiyar**
Doğum yeri ve tarihi: **Cizre-Hewlêr köyünde**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
◆Adı, soyadı: **Minteha ALİ**
Kod adı: **Canda**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
◆Adı, soyadı: **Berivan YILDIZ**
Kod adı: **Adîfe**
Doğum yeri ve tarihi: **Eruh, 1975**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
◆Adı, soyadı: **Adife ASLAN**
Kod adı: **Berfîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin-Nusaybîn 1977**
Mücadeleye katılım tarihi: **1992**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Xelat**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Cahîde**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Diyar**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**
◆Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Newroz**
Doğum yeri ve tarihi: **…**
Mücadeleye katılım tarihi: **…**

"Vahşi Kürdistan'da bir Alman"

Ali Sapan

Gurdıla vadisinin güney yamacında yer alan *Birkê* köyünün yemyeşil bahçelikleri arasında oturuyoruz. Etrafımız ceviz ve değişik meyve ağaçlarıyla örtülü. Her taraf ormanlık ve yemyeşil. Belki de asırları bulan yaşlı ceviz ağacının altında oturuyoruz. Bizimle birlikte bir takımlık güç var. Hep birlikte Gabar genelinde devam etmekte olan operasyonu tartışıyoruz. 17 Haziran 1998 günü başlayan operasyon, Gurdıla vadisinden Gabar'ın yüksek sırtlarına kaydı. Düşman bugün vadinin sırtlarını bıraktı. Biz de takım olarak gizlendiğimiz yerden kendimizi Birkê'ye bıraktık.

Operasyon üzerine tartışmamız, vadinin diğer yamacından gelen bir silah atışıyla kesildi. Bunun düşman askerlerince yapılmış bir atış olma ihtimali yoktu. Başka birliklerden gelen arkadaşlar olabileceğini tahmin ettik. Elimdeki telsiz cihazını hemen açıp bölge kanalının üzerinde dinlemeye geçtim. Bizim kodumuzla çağrı yapan, Besta kuryesi Kendal arkadaştı. Bizi arıyorlardı, yerimizi tarif ederek gelmelerini söyledim.

Uzun yaz günlerinde hava bir türlü kararmıyordu. Gerilla için gündüz bir dezavantajdır. Geceleri düşman askerleri kendi mekanlarına çekiliyor. Bunun için gecelerin uzun olması gerilla açısından bir avantajdır. Hava henüz kararmadan Kendal arkadaş bir grup bayan arkadaşla bize ulaştı. Üç bayan ve iki erkek arkadaştan oluşan grup içinde sarı tenli ve Kürtlere benzemeyen bir bayan arkadaş dikkat çekiyordu. Ama o kuşkusuz bizden biriydi. Takımdaki arkadaşlar, gelen arkadaşları sıcak karşıladı. Hele hele gelen arkadaşlar başka bir bölgeden gelmişlerse; o anki duyguyu, yüzlerdeki canlanma ve coşkunun resmini yapmak çok güç.

Gelen arkadaşlarla birlikte, bir şemsiye gibi hepimizi örten ceviz ağacının altında bir çember kurduk. Sarı saçlı misafirimizin davranışlarını izliyorum. Kürt tarzı bağdaş kurmayı öğrenmiş. Davranışlarında pek bir yabancılık gözüme çarpmıyor. Misafirimizin kimliği konusunda tereddütlerim artıyor. Bir ara, "*acaba Guyî bir arkadaş olmasın*" diye kendime soruyorum. Kürtlerin Kuzey Avrupa kökenli olmasından dolayısıyla sarı-kırmızı tenli Kürtlere çok rastlamışımdır. Özellikle Uludere çevresine yerleşmiş olan Guyî aşiretinden birçok arkadaş esmer değildir. Biz bu arkadaşlara "*Siz gerçek Arî kökenli Kürtlersiniz*" biçiminde espri yapıyoruz. Fakat yine de ikna olamıyorum. "*Hayır, hayır*" diyorum. Ellerini uzattığında yabancı bir aksanla "*rojbaş*" demişti.

Misafirimizin yüzünde mutluluk, sevgi ve güleryüz okunuyordu. Aradığına, sevdiğine ulaşmış olmanın coşkusunu yansıtıyordu. Bu düşünceler içinde, hiç beklemediğimiz bu misafiri tanımak için gurup sorumlusu olan Rengîn arkadaşı soru yağmuruna tutuyorum. Botan Eyaleti'nin YAJK sorumlularından olan Rengîn arkadaş, Gabar Geliyê Gurdilaya gelişlerini, operasyona takılmalarını, kayıp vermelerini bir bir anlattı. Böylelikle operasyon sürecinde günlüğüme yansıttığım ve adeta karanlıkta kalan bazı gelişmeler aydınlığa kavuşmuş oldu.

Günlerden 19 Haziran.

Gabar ile Çırav alanlarını kapsayan operasyon üçüncü gününde bütün hızıyla devam ediyor. Arazinin yüksek sırtlarını tutan düşman askerleri, sabahın erken saatlerinde kalabalık güçlerle kendilerini arazinin derinliklerine bırakıyorlar. Bizler, operasyon başladığı gün kendimizi bu vadiye bıraktık. 26 kişiydik. Operasyonun başladığını cihazla ve kobra helikopterlerinin *Girê Sor*'u vurmasıyla anladık. Akşama doğru Tepê Xaste denilen sırtın alt tarafındaki yamacında kendimizi mevzilendirdik. Düşmanın yoğun olduğu bir esnada görüntü vermek hiç doğru değil.

19 Haziran sabahı erkenden uyanarak sabahın ilk keşfi için kendimi bir *soradar* ağacının içine gizledim. Bu vadinin sıcağına dayanmak çok güç. Boğucu sıcaklık nefes alışımızı dahi etkiliyor. Savaş ortamının her türlü zorluğuna olduğu gibi, ülkemizin sıcağınada dayanmak zorundaydık.

Dürbünümü Deriyê Seqat, Girê Sor ve Deriyê Gabar'a atıyorum. Düşmanın hareketliliği devam ediyor. Helikopterler durmadan gidip geliyorlar. Erzak ve su taşıyor. Çok kalabalık bir gücü araziye yığdığı için belli ki bunları doyurmanın zorluğunu çekiyor. Düşmanın bir taburu öğleden önce alt tarafımızdaki eski noktamıza gelip arama yapıyor. Öğleye doğru ise; bir taburluk güç vadinin karşı tarafında Girê Cotan istikametine kaydı. Düşmanın bu kayışı, kısmi geri çekilişi yansıtıyordu. Fakat düşman büyük güçlerle arazide kalmaya devam ediyordu.

Öğleden sonra yine dürbünle araziyi gözlerken, kulağım telsizdeydi. Operasyon kanalı üzerinde hain çeteler üstlerine bilgi veriyorlardı. "*Patikadan bize doğru iki kadın geliyor, muhtemelen teslim olmaya geliyorlar*" dediler. Çetelerin sesleri yakınımızdan geliyordu. Cihazda bu mesafeyi tahmin edebiliyorduk. Fakat bu civarlarda bizden başka kimse yoktu. Acaba bu iki bayan kimlerdi? Hem de operasyon sahasının içinde nasıl böyle gündüz hareket edebiliyorlardı? Kafamda senaryolar oluşturuyor, ihtimalleri peşpeşe diziyorum. Yanımdaki Xêyrî arkadaşa, "*Bizim yanımızdaki güçten eksik olan bayan var mı*" diye soruyorum. Xêyrî arkadaş, güçlerimizin toplu olduğunu söylüyor. O zaman "*Çeteler psikolojik savaş uyguluyorlar*" diyorum yanımdaki arkadaşlara. Fakat askeri ortamda her türlü olasılığı hesaba katmak gerekiyor. Bu bilgi doğru olabileceği gibi, çetelere doğru fedai bir eylem için gidiş de olabilir, diye düşünüyorum. Bu düşünce karmaşası silah sesleriyle bozuldu. Telsizdeki ses durmuştu. Artık silahlar konuşuyordu. Silahların dili acıydı, kanlıydı. Sesler yakınımızdan geliyordu. Silah atışları tek taraflı değildi. Bir çatışma durumu yaşanıyordu.

Ülkemizi bir kan gölüne çeviren, kendi topraklarımızda insanca ve özgürce bir yaşam hakkını kabul etmeyen faşist turancılarla sıcak bir temas yaşanmıştı. Ferdi silahların sesi kulakları sağır edercesine çevreye yayılıyordu. Bu da yetmiyormuş gibi, Şırnak istikametinden gelen kobra tipi iki helikopter devreye girip, çatışmanın yaşandığı dereyi roketliyorlardı.

Bütün bu silahlar sanki karşılıklı iki büyük ordunun meydan muharebesini andırıyordu. Bu kadar öldürücü silah, büyük bir güce karşı kullanılabilirdi. Silahlar sustuktan sonra düşman cihazı, "*iki bayanın işlerini nasıl bitirdikilerinin*" tekmilini verdi. İki saat boyunca karadan ve havadan kullanılan bu kadar cephane, sadece iki özgürlük savaçısını öldürmek içindi. Böyle eşitsizlik olur mu? Türk demokratik ve hukuk devleti, Amerikalı ve Avrupalı müttefiklerinin onayladığı yasalarını icra etmişlerdi.

Silahlar sustuktan sonra, katledilen iki bayan arkadaş hakkında bir sonuca ulaşamadık. 20 Haziran günü düşman, Çırav ve bulunduğumuz vadideki güçlerini Gabar sırtlarına doğru kaydırdı. Bunun üzerine biz de akşama doğru bulunduğumuz yamaçtan kendimizi *Birkê* köyüne bıraktık. Yakınımızda cereyan eden çatışmanın durumu hakkında bilgi edinmek üzere iki arkadaşı Mala Deriyê Ayşo istikametine gönderdik. Geç saatlerde buluştuğumuz arkadaşlar düşmanın çekildiğini, fakat hiçbir ize rastlamadıklarını belirtiyorlardı.

Bestler'den gelen bu grubumuz sözkonusu teması yaşamıştı. Grup operasyonu farketmeyip içine giriyor. Toplam sayıları 7 arkadaş olan bu gruptan bölük komutanı Dilşa ve Berîvan adında iki bayan arkadaş, keşif amacıyla önden gidiyorlar. Düşman diğer arkadaşları görmüyor. Her iki arkadaşa ateş ediyor, bunlar karşılık verip kendilerini dereye bırakıyorlar. Burada şehit edilen arkadaşların cenazeleri mayınlanıyor. Cenazeleri gömmek için giden arkadaşlar bu durumu farkedip mayını etkisizleştiriyorlar. Bu da düşmanın adaleti! Şehit etmekle yetinmeyen düşman cenazelerle oynuyor, bununla da yetinmeyip cenazelerin altına tuzaklı mayın yerleştiriyor.

Bu grubun komutanı Rengîn arkadaş, oturduğu yerden olayı anlatırken hüznü ve sevinci birlikte yaşıyordu. Bir yandan iki yoldaşın şehadetinin yarattığı ezikliği, öte yandan kısa sürede yoldaş birliğine ulaşmanın sevincini. Rengîn arkadaş sohbetimizin yönünü başka zemine çekercesine sarışın misafirimize dönerek, "*Ronahî arkadaş! Bu arkadaş senin dilinden anlıyor. Artık doyasıya tartışırsınız*" dedi. Ronahî bir Kürt ismi. Hem de Kürtçe anlıyor. Peki bu ayrı dil de ne oluyor, diye soruyorum kendi kendime. Tabii, herkes benim yabancı dil bildiğimi, özellikle Almanca bildiğimi biliyor. "*O zaman bu bir Alman arkadaş olmalı*" diyorum. Misafirimiz gülümsüyor ve açılıyor.

Merakımı gidermek için sormaya başlıyorum. Direkt Almanca soruyorum. Aynı dilden konuşmanın sevincini yaşayan Ronahî arkadaş Almanya'dan geldiğini, Frankfurt'lu olduğunu söylüyor. Frankfurt şehrinin mahallelerinden, hatta orada politik faaliyet yürüten bazı Alman dostlardan ve yurtsever çevrelerden bahsetmem karşısında tümden hayretlere düşüyor. İsmimi söyleyince, "*Ben sizi duydum ve basında okudum, -gördüm ayrıca. Frankfurt'da Newroz'a gözlemci olarak gidip dönen yabancı heyetlerin toplantısından sizi hatırlıyorum*" dedi.

Bütün arkadaşlar suskun bir şekilde, anlamadıkları bu garip ve yabancı dildeki konuşmaları dinliyordu. Hepsi adeta devredışı kalmıştı. Bu durumda konuşmayı sürdürmede sıkılıyordum. Misafir yoldaşımız sohbeti sürdürmek, birçok şeyi konuşmak istiyordu. Belli ki buna ihtiyaç hissediyordu. İlk olarak rahatça içindekileri dışa vurma imkanına kavuşuyordu. Kürtçe ve Türkçe dil bilgisi ancak günlük ihtiyaçları karşılayabiliyordu. Bununla kendini tatmin edemiyordu. Duygularını, acılarını ve eleştirilerini doyasıya yapamıyordu.

"*Sohbetimize daha sonra devam ederiz*" diyorum.

Misafir grubumuz yaklaşık bir hafta yanımızda kaldı. Bölgedeki bulunan diğer güçlerimizde operasyonun içinde bulunduklarından ulaşamıyorduk. Bu süreçte Ronahî yoldaşla tartışmalarımız düzenli olarak sürdü. Öğrenmek istediği birçok şey vardı, -bir çırpıda her şeyi öğrenmek istemesiydi. Bu konuda büyük bir açlığı yaşıyordu. Ben ise; eski tecrübelerime dayanarak bir plan dahilinde, parça parça tartışmak istiyordum.

Yaşamımızdan birçok şey almıştı. Kişilik olarak da bir değişimi yaşıyordu. Benim tanıdığım, kurumsallaşmış Alman kişiliği çok bencil ve kibirlidir. Ronahî arkadaş ise oldukça mütevaziydi. Gerilla yaşamına istekli bir katılımı sergiliyordu. Kendisini geriye çekip sınırlamıyordu. PKK kişiliğinin öngördüğü fedakarlık ve emekçi ölçülerine ulaşmıştı. Günlük ihtiyaçlar için meyve toplamaya gidiyordu.

Bir akşam karanlığında göreve giden arkadaşlar noktaya döndüklerinde tekmil verdiler. *Bîrava* köyünde yabani bir domuz avlamışlardı. Gabar bölgesinde dağ keçisi ve domuz avcılığıyla düzenli et ihtiyacımızı karşılardık. '98 yılında 150 dolayında yabani domuz ve dağ keçisi avlamıştık. O akşam dört arkadaşın yeni avladığımız domuzu getirmeleri gerekiyordu. Gece karanlık ve arazi ormanlık olduğu için herkes kendisini bu göreve vermiyordu. Bir arkadaş bu göreve gitmeye itiraz edince grubun gidişini durdurdum. "*Madem getirmek istemiyorsunuz, o zaman vurulan domuzu hayvanlar yesin*" dedim. Tabi bunu bir tepki olarak söyledim. Ronahî arkadaş, "*Ben giderim heval*" dedi. Dikkat çekici aksanıyla çok da ısrar ediyordu. Bunun üzerine sözümü geri aldım ve grubu gönderdik. Ronahî arkadaş yabani dağ domuzuna adeta bayılmıştı.

Ronahî arkadaşla sohbetlerimiz birçok konuda sürüp gidiyordu. Bazen, Ronahî ile yaptığımız ikili tartışmaları çevredeki arkadaşların farklı yorumlayacağından çekindiğimi itiraf etmek zorundayım. PKK ortamı, özellikle yapısı itibariyle tümüyle sosyalistleşmemiştir. Ama yine de Ronahî arkadaşla tartışma ve ilgilenmeyi hem görev, hem de ihtiyaç biliyorum.

Alman arkadaşlar arasında da uzun süre çalıştım. Ülkeye ilk gelişler '93 baharında olmuştu. İlk gönderdiğimiz grupla tartışmalarımızı hatırlıyorum. Bütün gelişleri, gelenlerin zorlandığı hususları ve PKK gerillasanın katılım esprisini Ronahî arkadaşa aktarıyorum. İlk gelen grubumuzda Kani (Eva Junke) arkadaşın yaşadığı zorlukları anlattım. Katılım amacı belli olmazsa gelenler zorlanır. Kani arkadaşımız PKK ortamında ne PKK'lileşti, ne de bir PKK dostu gibi kalmaya tahammül etti. Ne tam kendini Kürdistan'da kalmaya göre dönüştürdü, ne de yeniden Almanya'ya dönmek için hazırladı. Saflarımıza katılma ve devrimci direngenliğine saygı duyuyorum. Fakat eleştirilmesi gereken yanlarını tartıştık. Onun şahsında diğer katılımları tartıştık. 1996 yılında ülkeye geldiğimde Metîna bölgesinden sorumluydum. Kani arkadaşla ilgilenmeye çalıştım, o süreçte hem çözümsüzlüğü yaşıyor, hem de kendini dayatıyordu.

PKK Kürt milliyetçisi bir parti değildir. İdeolojik olarak insanın evrensel değerlerini esas alır. Bu anlamda PKK deneyimi herkese açıktır. Diğer uluslardan olduğu gibi, Alman yoldaşlarımızın da çıkardığı önemli sonuçlar vardır. Bu sonuçları Alman kamuoyuna taşırmak için PKK'ye katılımlarına değer veriyoruz. PKK'nin savaşçı veya üye sorunu yoktur. Almanya'dan Kürdistan'a gelişin esprisi iyi kullanıldığında daha iyi sonuçlar elde etmek mümkündür. Ronahî arkadaş, tartışmalarda dile getirilenleri dikkatle dinliyordu. Bir yılı aşkın süredir içimizde bulunmasından dolayı çok şey öğrenmişti. Daha çok da Başkan Apo ile diyalogları olmuş ve Başkan Apo'nun çözümlemelerini dinlemişti. Fakat Başkan'ın temsil ettiği ve çevresinde oturttuğu gerçek PKK ölçüleriyle, gerilla ortamında fiili anlamda yaşanan yetersizliklerimize anlam vermede zorlanıyordu.

Ronahî arkadaş, günlük olarak yaşadıklarını deftere geçiriyordu. Görüşlerimi almak için "*bunları oku*" dedi. Biraz okuduktan sonra günlük notlarını daha geniş tutmasını, bu biçimiyle tekniki kaldığını söyledim. Bunların yanında günlük ilişkileri, bireylerin ruh hallerini, doğanın tasvirlerini yazmasını ve coğrafyadan bahsetmesini, hazırlayacağı kitap için faydalı olacağını belirttim. "*Başkan bana bir kitap geliştir dedi*" diyordu. Bu kitabın klasik bir anı kitabı olmaması gerektiğini belirtiyorum. Alman kamuoyuna değişik mesajlar vermeli. Hem Kürt halkının mücadelesini tanıtmalı, hem de Alman kanuoyunda dayanışma kültürünü geliştirmelidir. Aynı zamanda Almanya'daki yeni yaşam ve ideolojik-politik arayışlara güç veren içerikte olmalıdır. Taslak çerçevenin misafir yoldaşa ağır gelmekte olduğunu, bunun için bir ekip çalışması gerektiğini hissediyorum. Fakat Ronahî arkadaştaki öğrenme hırsını gördüğümde iyimserliğim artıyor.

Bizler zaman zaman toplu olarak türkü söyleme, espri ya da skeç gibi etkinliklerin yer aldığı ve adına moral etkinliği dediğimiz çalışmalar yaparız. Bu etkinliklerden birinde Ronahî arkadaş da bulunuyordu. Birkaç arkadaş türkü söyledikten sonra, Ronahî arkadaşın da bir şarkı söylemesi yönünde arkadaşlardan istek geldi. Ronahî arkadaş bu isteği reddetmeden yarım Türkçesiyle "*Arkadaşlar, ben Alman faşizminin Temerküz kamplarındaki devrimcilerin bir şarkısını söyleyeceğim*" dedi. Arkadaşlar, sözlerini anlamasalar da Ronahî arkadaşın söylediği devrimci şarkıyı büyük bir ilgiyle dinlediler.

Ronahî arkadaş yaklaşık 45 gün kaldığı Gabar alanında genellikle yanımızda bulunuyordu. Gabar bölgesini dolaşırken, insanların çok üretken, çalışkan ve emektar olduğunu, köyleri, mevye bahçelerini ve mağaralarını gezip gördü. 28 Mart 1986'da burada şehit düşen, ARGK'nin ilk komutanı Agit yoldaşın devrimci kişiliği ve şehadeti hakkında bilgi aldı.

5 Ağustos günü Çırav'dan Besta'ya dönmek için bizlerle vedalaştığında, oldukça moralli ve coşkuluydu. Yüzünde gülüş ve neşe okunuyordu.

Ayrılırken "*Wir werden uns sicher wieder sehen*" *(Mutlaka yine görüşeceğiz)* diyorum. Kahrolası düşman bu imkanı bize tanımadı. Ronahî yoldaşın şehadet haberini 26 Ekim 1998 günü, Besta'da bulunduğum sırada cihazdan aldım. Bu günü günlüğüme yazarak altını çizdim. Ronahî sağ yakalanarak kurşuna dizilmişti. Onun şehit edildiği olaydan sağ kurtulan Xurşit, Welat ve Zeynep arkadaşlar, Ronahî arkadaşın son sözlerini işittiklerini bana aktardılar. "*Ben bir Alman sosyalistiyim*" diyordu. Sözlerinde pişmanlık yoktu. Sosyalizm davasına inanmış bir devrimcinin soğuk namlular karşısında söylemesi gereken son sözleri söylüyordu.

Ronahî'nin dolaştığı topraklardan başka Almanların da geçtiğini, karıştırdığımız tarih sayfalarından öğreniyoruz. Aklıma Mareşal Helmut Von Moltke'nin mektupları geldi. Moltke henüz genç bir subayken, 1836 yılında danışman olarak Osmanlı ordusuna katılmıştı. Moltke, Perwarî ilçesine yakın Kör Kandil dağında Bedirxan Bey isyanının bastırılmasında Osmanlılara yardımcı olmuştu. Ronahî arkadaş bu isyan kalesine yaya olarak 4 saatlik mesafedeki bir mevkide, ellerinde Alman patentli G3 silahlarıyla kurşuna dizildi.

Evet, Karl May'ın hiç göremediği ve yazı masasında yazdığı Vahşi Kürdistan'da, Alman Helmut Von Moltke gibi bir kişilik ve Andrea Wolf gibi bir devrimci de geçti. Helmut Von Moltke çizmeleriyle bastı geçti. Andrea Wolf ise Kürtlerin toprağıyla, halkıyla ve onun gerillasıyla bütünleşti. Onu kalbimize gömdük. O artık bizden birisi ve her gün bizimle yaşıyor.

20 Kasım 1998, Besta/ Botan

Kürt aydınının siyasal tavrı

Hatip Dicle

> **"Hiç korkmayın, size atılacak kurşunlara biz göğsümüzü siper ederiz."**
>
> *Yurtsever Kürt Anası*

Aydın kimliği, aydının sınıflar mücadelesindeki rolü üzerine uzun yıllardır bir tartışma yürütüldüğü biliniyor. Özellikle marksist literatürün bu konuda zengin bir birikime sahip olduğu tartışmasızdır. İsteyenlerin bu eserleri referans alarak derinliğine bir araştırma yapmaları da mümkündür. Ama yazımızın amacı bu değil... Biz bilimin ışığında, Kürt aydınının siyasal duruşuna, değişik aydın tiplerimize ve bunların özgürlük mücadelesi karşısındaki tavırlarına, çok iddialı olmadan, alçakgönüllü bir bakış atmak niyetindeyiz. Bunu yapmaya çalışırken tarihselden-güncele, güncelden-tarihsele uzanarak konuları açacağız. Ama daha çok günümüzdeki somut, yaşanan gerçeğe parmak basacak ve geçmişe çok girmeden günceli değerlendirmeye çalışacağız.

* * *

Yıllarca önceydi... Hafızam beni yanıltmıyorsa '89 yaz aylarıydı. Amed Zindanı'nda bulunan PKK'li tutsakların açlık grevine destek amacıyla ailelerinin başlattığı açlık grevini, biri SHP'li Kürt milletvekili olmak üzere bir grup aydınla ziyarete gitmiştik. Açlık grevinde bulunan yaşlı bir Kürt ana, bizlere o gün güzel Kürtçe'si ile çok etkili bir şekilde hitap etmişti. Aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen, ne zaman Kürt aydını ve onun ulusal mücadeledeki rolü gündeme gelse, o yaşlı anamızın sözleri hemen beynimde şimşek gibi çakar. Kuşkusuz ki o ananın ne okuma yazması vardı, ne de marksist literatürü biliyordu. Söyledikleri tamamen yaşamın gerçeklerinden ve mücadele sürecindeki deneyiminden süzülüp geliyordu. Ve biz aydınlara ders niteliğini taşıyordu. Yaşlı ana, o gün bize şunları söylemişti; "*Siz kravatlılara bu mücadelede çok ihtiyacımız var. Bizim önümüzde yürümenizi istiyoruz. Hiç korkmayın, size atılacak kurşunlara biz göğsümüzü siper ederiz. Ama size çok ihtiyacımızın olduğunu bilmeniz gerek...*"

Yineliyorum, o yaşlı ananın okuma-yazması da yoktu. Ama o bir aydındı, hem de gerçek bir halk aydınıydı. "*Kravatlılar*" olarak tanımladığı biz Kürt aydınlarına, özgürlük mücadelesindeki işlevimizi gösteriyor ve sorumluluğumuzu hatırlatıyordu. Avukat, mühendis, doktorlardan oluşan grubumuza, Kürt halkının düşüncelerine, duygularına tercüman olarak çağrı yapıyordu. Ve aradan on yıl geçti... Acaba kaçımız o ananın yürekten çağrısına yanıt olabildik? Kaçımız aydın sıfatını gerçek anlamda hakedebildik? Kuşkusuz ki bu konularla ilgili sorular çoğaltılabilir, ancak yanıtların hiç de içaçıcı olmadığı besbellidir.

O yaşlı ana, Kürt aydınının özellikle iki belirgin niteliğine dikkat çekiyordu; halkından, özgürlük mücadelesinden uzak durmasına ve korkak, çekingen, risk almaya yanaşmayan, bedel ödemeye hazır olmayan yapısına parmak basıyordu. Kuşkusuz ki ana çok haklıydı... Genel olarak Kürt aydınının bu yapısı, önemli bir olgudan kaynaklanıyordu: **Yabancılaşma!** Halkına, ulusal değerlerine ve tarihine yabancılaşma... Öz değerlerinden kopma ve başkalaşma...

Bu yabancılaşmanın hiç şüphesiz ki tarihi kökleri vardır. Değerli hocamız **İsmail Beşikçi**'nin, Kürdistan'ı sömürge bile olmayan sömürge, bir alt-sömürge olarak tanımladığı biliniyor. Yüzyıllardır Kürt halkının kendi iç dinamikleriyle gelişme olanağına sahip olmaması; dili, kültürü, tarihi, tüm ulusal değerlerinin imha sürecine tabi ve en önemlisi bir siyasi statüden uzun zamandır yoksun olması, Kürt halkında ve aydınlarında ağır bir tahribat yaratmıştır. Yabancılaşma olgusu da köklerini böyle bir tarih ve sosyal yapılanmadan almaktadır.

Özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nin yetmişbeş yıldır uyguladığı zor asimilasyonu ve Türkleştirme politikası, Kürdistan'ın yaşadığımız parçasının yapısını diğer parçalara göre çok daha fazla tahrip etmiştir. Bu tahribatın ağır sonuçlar yarattığı bilinmektedir. Rahatlıkla denilebilir ki, bu yıkımın en ağır izlerini de yine Kürt aydınları bizzat kendi üzerlerinde taşımaktadır.

Bir kere, eğitim-öğretim süreçleri kendi özüne tamamen yabancıdır. Sömürgecinin okullarında kendi ana dilinden çok farklı yabancı bir dille öğrenim görmekte, bu süreçte kafasına resmi ideolojinin kalıpları enjekte edilmekte ve beyninde karakollar kurulmaktadır. Böyle bir eğitim-öğretim sürecinden geçen Kürt aydını, ana-babasından başlayarak halkını küçümsemektedir. Eğitim sürecinde kazandığı düşünce kalıpları, hayatına yön vermekte ve sonuçta ucube bir insan doğmaktadır. Bu yabancılaşma, bir de kapitalizmin bireyselliği özendiren ideolojisi ile birleşince, bu süreç o kişiyi insanlıktan uzaklaşma derecesine düşürmektedir. Böyle bir kişilikte halk sevgisi, yurt sevgisi ve insanlık değerlerinin izine dahi rastlamak giderek zorlaşmaktadır.

Kuşkusuz ki sömürgeciler, bir halkın cehaletten kurtulup, daha iyi eğitim görüp bilgilendikçe, daha kesin biçimde boyun eğmez düşmanlarına dönüşeceğini bilirler. Bu nedenle eğitim sürecini, o insanı kendi özüne yabancılaştıran, benliğini yokeden ve ucube bir yaratığa dönüştüren niteliğe sokarlar. Bu tezgahtan geçen aydın, bırakınız sömürgecinin karşısına dikilmeyi, onun emrinde robot olmaya hazırdır. Bu olguyu **beyaz katliam** olarak da tanımlamak mümkündür.

Osmanlılar döneminden beri baş eğdirilemeyen Dersim'in, '38 sonrası pilot eğitim bölgesi olarak ilan edilerek, işletilen asimilasyon çarklarıyla birçok evladının bugün ne hale sokulduğu ortadadır. Çünkü sömürgeciler bilirler ki, bir halkın ve özellikle aydınlarının beyni ne kadar işgal edilirse, o halkın ayaklanma, başkaldırı ve sonuçta da devrim güdüleri o kadar zayıflayacaktır. Bu bir sömürge halk için en tehlikeli durumdur. Çünkü kanlı katliamların yarasını sarıp bir süre sonra tekrar ayaklanmak mümkündür. Ancak beyaz katliamın izlerini ve yarattığı ağır hastalıkları tedavi etmek hiç de kolay değildir. Bu sürecin doğurduğu yenik, teslimiyetçi ve en temel insani, ulusal ve toplumsal varoluş değerlerine yabancılaşmış bir kişilik yapısı, tek cümleyle halkın ve özgürlük mücadelesinin başına bela olan bir şekillenmedir.

Bunu, düşürülmüş Kürt aydın tipi olarak da tanımlayabiliriz. Bu tipler kölenin sahibine tapması veya maktulün celladına aşık olması misali, tamamen sömürgecilerin hizmetindedir. Hele sınıfsal kökenleri işbirlikçi karakterdeki Kürdistan egemen sınıflarına dayanıyor ve bir de sömürgeci partilerde politika yapmaya hevesleniyorlarsa, onlardan her türlü ihaneti ve aşağılanmayı beklemek gerekir. Avukat, doktor, mühendis, iktisatçı öğretmen, edebiyatçı vb. gibi meslekleri olan bu tiplerin (ki yazımızda Kürt aydınları derken, Latince entelegensiya olarak tanımlanan bu sosyal tabakayı kastediyoruz) geçmişte ve günümüzde sömürgeci partilerde ve parlamentoda çokça örneklerine rastlamak mümkündür.

* * *

Konuya bu genel girişi yaptıktan sonra, somut bazı örneklerle Kürt aydının yapısını açmaya başlayalım.

Hatırlanacaktır, Başkan'ın uluslararası bir komplo sonucu Türkiye Cumhuriyeti devletine teslim edilmesinden sonra, kendisini Şêx Said'in torunu olarak tanıtan zatın, Radikal gazetesinde bir röportajı çıktı. Bir köylü çocuğu olmasına rağmen Abdullah Öcalan'ın bu kadar büyümesinin ve Kürtler nezdinde önder olarak kabul edilmesinin, tamamen devletin eseri olduğunu söylüyordu. Oysa kendisinin çok nüfuslu bir aristokrat aileden geldiğini, uzun yıllar TBMM'nde milletvekilliği yaptığını ve bugün de çevresindeki yüzelli Kürt aydını ile örgütlendiklerini belirtiyor, buna rağmen devlet tarafından dikkate alınmadıklarından yakınıyordu.

Aslında bu görüşleri, Kürdistan işbirlikçi egemen sınıflarının doğal siyasal tavrı diye belirleyerek geçmek de mümkün... Ama bu çevrenin bir de Kürt aydını sıfatını taşımaları, Kürt dili, kültürü ve tarihi ile yakından ilgili olduklarını ifade etmeleri, üzerlerinde hassasiyetle durmayı gerektiriyor. Çünkü bu tiplerin örneklerine, özellikle 1908-20 yıllarından beri çokça rastlamak mümkün... Ancak hem bu yıllardaki aydınların, hem de günümüzdeki bu tip Kürt egemen sınıf aydınlarının ortak bir özelliği var: Halkı, rençber köylüyü ve emekçiyi küçümsemek... Bunların gözünde yoksul köylü yığınları, emirlerini yerine getirecek "*sürü*"lerdir. Onlar nerede, özgürlük mücadelesine öncülük, önderlik etmek nerede? Köylüler ellerini öpecek, karşılarında el pençe divan duracak ve onlar ne isterlerse sadece onu yapacaklardır.

Bunlar halka yabancıdırlar. Halkın özgücüne de güvenmezler. Bu tipler açısından, Kürt halkının özgücüne güvenmek ve onun özgücüne dayanarak mücadele etmek, bu mücadeleyi başarıya götürmek asla sözkonusu bile edilemez. Onlar en başta yabancı güçlere güvenir. 1910'lu yıllarda, bu yabancı güç İngilizler'di. İstanbul'daki Kürt aydınları Kürdistan'a gidip halkını örgütleyeceğine, İngiliz elçiliğinin kapısını aşındırıyorlardı. Bugün daha çok "*Süpergüç Amerika*" revaçtadır. Ve onlar Amerika'dan medet ummaktadırlar. CIA güdümlü ABD thinktank kuruluşları kendilerine PKK'den uzak durmalarını ve Kürt aydınlarından bir alternatif muhatap yaratmalarını istemişse, tabii ki onların birincil görevi de bu istekleri yerine getirmek ve sonra da "*çözüm*" için çağrıda bulunmaktır.

Oysa bu demeci veren zat, iki yıl önce, bugün küçümsediği Önderliği ziyaret ederek (kendi ifadesine göre devletin bilgisi dahilinde) günlerce misafiri olmuş ve bazı beklentileri uğruna Önderliğe ne çok iltifatlarda bulunmuştu. Ne acıdır ki, bu tipler deryayı bilmeyen balık misali, Kürt halkının özgücüne ve onbinlerce şehitle yaratılan değerlere güvenmediklerinden dolayı, kendilerine de güvenilemeyeceğini asla bilmezler. Nitekim ne Kürt halkı, ne de devlet tarafından ciddiye bile alınmazlar. Çünkü devlet onların halktan kopuk olduklarını, bir politik güç olmadıklarını pekala bilir. Ama "*böl-parçala-etkisiz bırak...*" taktiği gereğince, bunlarla oynamaktan da vazgeçmez.

Yine hatırlanacaktır, Başkan Apo'nun esaretinden sonra, özellikle kemalist Türk aydın ve gazetecileri, Kürt aydınlarını ihanete davet amacıyla günlerce yaygara kopardılar. "*İşte Öcalan yakalandı, artık ortaya çıkmanın tam da zamanıdır...*" diyorlardı. Çünkü bizim Kürt aydın yapımızı ve zaaflarımızı çok iyi biliyorlardı. Ne de olsa tezgahta neler imal edildiğini en iyi bilen, onu projelendiren ve üreten ustalardır. Yıllardır Türk eğitim kurumlarında beynimizi nasıl fethettiklerini iyi biliyorlar, bizi bizden iyi tanıyorlardı. Bizleri birazcık yem uğruna tuzağa düşen hayvanlara benzetmek istiyorlardı. Ama doğrusunu isterseniz, haklı olan yine onlardı. Çünkü onlara o cesareti veren biz Kürt aydınlarıydık. Uzun yıllardır süren özgürlük mücadelesine ve yaratılan bunca değere rağmen, beynimizdeki karakolları yıkıp, iliklerimize kadar işleyen içimizdeki düşmanı vuramamışsak sorumlusu yine biz değil miydik?

* * *

Halkına ve özgürlük mücadelesine yabancılaşan bu şekillenme, 12 Eylül faşist darbesi sonucunda Avrupa'da mültecileşen Kürt aydınlarının önemli bir kısmında daha da trajik boyutlara ulaşmıştır. Son onbeş yılda tam bir toplumsal devrim geçiren, bilinçlenen ve politik anlamda olgunlaşan Kürdistan halkından uzun yıllar ayrı kalmak, Kürdistan'daki diriliş atmosferini soluyamamak, onları kendi ülke ve halk gerçeklerine daha da yabancılaştırmıştır. Üstelik bu yabancılaşma emperyalizm ideolojisi ile beslenince, neredeyse bütün düşsel dünyaları emperyalizmden medet ummakla ve buna paralel olarak özgürlük hareketine düşmanca bir tavır almakla donanmıştır. Bu aydınlarımızın birçoğu, '80 öncesi reformist Kürt siyasi hareketlerinde yer aldıklarından dolayı, o dönemde kendilerinde oluşan anti-PKK şartlanma, mültecilik koşullarında emperyalist ideolojinin de etkilemesiyle daha da derinleşti.

'90 yılında reel-sosyalist sistemin çöküşü; kendilerini sosyalist olarak tanımlayan bu aydınlarımızda, tam bir ideolojik bunalım yarattı. Çoğu sağa savruldu, hatta bazıları lümpenleşti. Özgürlük hareketinin sosyalist ideolojisinin bu kriz döneminde dahi sosyalist ilkelere ve mirasa sıkı sıkıya bağlı kalması, bu kesimle olan ideolojik-politik mesafenin daha da açılmasına neden oldu. Yıllarca diğer Kürdistan parçalarındaki silahlı mücadeleyi destekleyen ve peşmergelere mehtiyeler dizen bu aydınlarımız, giderek PKK öncülüğünde gelişen silahlı mücadeleye tavır almaya ve şehit gerillalara dahi sahip çıkmayan bir politik duruşa ulaştılar.

Yine '80 öncesi Vietnam, Angola, Mozambik gibi ulusal kurtuluş savaşlarının sürdüğü ülkelerde, bizzat CIA eliyle örgütlenen karşı-devrimci partilere haklı olarak bayrak açan bu baylarımız, tarihin ne garip cilvesidir ki, günümüzde kendi ülkelerinde TC ordusu ile omuz omuza PKK gerillalarına karşı savaşan PDK peşmergelerine alkış çalmaya başladı. Nereden, nereye... Yabancılaşma bu kadar vahim boyutlarda derinleşince, artık gözler kör, kulaklar sağır olur. Beyinler objektif bir değerlendirme yapamaz.

Kürtler tarihte ilk defa Ulusal Kongre gibi bir yüce kurumlaşma yaratırken, bu "*aydınlarımız*"ın kılı bile kıpırdamaz.

Ülkesi onbeş yıldır yakılıp yıkılırken, kendi aralarında tek bir ortak protesto bildirisi kaleme almayan bu baylarımız, Başkan Öcalan kendilerini bir Med-tv programında haklı olarak eleştirdi diye, o kritik Roma sürecinde, ortak imzalı kınama mesajları yayınlayarak sömürgecilerin alkışlarını kazandılar. Daha geçenlerde otuz yıldır halkından ve ülkesinden kopmuş olan **Paris Kürt Enstitüsü Başkanı**, Önderliğin mahkeme savunmasını dahi tam okumadan, tez elden emperyalist medya ile kolkola karalama kampanyasına başladı. Hatta önemli bir Fransız gazetesi, yazısı için kendisine bir tam sayafasını ayırdı. Uzun sözün kısası, tüm bunlar Kürt aydınları açısından düşürülmüşlüğün en dip sınırı ve en hazin tablosudur. Bunlarla aydınlar olarak aynı sosyal tabakayı paylaşmak bile, her onurlu Kürt aydını için bir utanç vesilesi olmalıdır...

* * *

Kürt halkının dramı, ne yazık ki sadece bir kısım aydının mültecileşmenin ve yabancılaşmanın ağır boyun-

duruğu altında Avrupa'da kaybetmekle bitmiyor. Bunlardan daha önemli nicelikteki bir kesimini de Türkiye metropollerinde kaybediyor. Yüksek öğrenim görmek amacıyla metropollere savrulan ve burada bir meslek sahibi olduktan sonra Kürdistan'a dönmeyen binlerce aydınımız var. Bunların ezici çoğunluğu, sömürge aydınının tipik düşürülmüşlüğünü üzerinde taşımaktadır. Ülkesine, halkına, ulusal değerlerine ve özgürlük mücadelesine yabancılaşma, bu kesimde oldukça derin köklere sahiptir. Hele bir de sömürgeci-ezen ulusa benzeme, onlardan biri olma kompleksi ile bir inkarcı Türk eşle evlenmişse, giderek Kürt kimliğinden dahi utanç duymaya ve kökenini reddetmeye kadar gitmektedir.

Zamanla bu mücadelesine karşı bayrak açtıkları, çokça görülen düşürülmüşlük örnekleridir. Hatta devlet, bunları önemli mevkilere getirerek, Türkiye'de sözümona bir Türk-Kürt ayrımının yapılmadığına delil olarak göstermektedir. Özcesi bu tabakanın önemli bir çoğunluğu, artık iflah olmaz bir vakadır.

Yine siyasal duruşları açısından bu kategoriye oldukça yakın olan bir kesim var ki, bunlar dillerini ve kültürlerini belirli ölçülerde hâlâ muhafaza edebilmektedir. Ancak gerek sınıfsal konumları, gerekse de günümüzün Kürt halk gerçekliğinden ve Kürdistan'da devrimin estirdiği özgürlük havasından uzun yıllar ayrı düştüklerinden dolayı, bunlardaki yabancılaşma olgusu daha ilginç özellikler taşımaktadır. Bu kesimler, Kürk halkındaki büyük toplumsal dönüşümü görememekte, halkına yirmi-otuz yıl öncesinin ölçüleriyle yaklaşmaktadır. Bu durum zaman zaman oldukça traji-komik pozisyonlara da sokmaktadır. Örneğin devlet partilerinden merkez yoklaması ile Kürdistan'daki bir ilden milletvekili adayı olmakta, halkındaki dönüşümün ve siyasal duruşun bilincinde olmadan büyük bir umutla Kürdistan'a koşmakta, sonuçta karşılaştığı tablodan ise bırakınız ders çıkarmayı, "*bu halk adam olmaz*" mantığıyla daha da yabancılaşarak dönmektedir.

Metropollerdeki aydınlarımızın bir kesimi ise, son yıllarda Kürdistan'daki devrim dalgasının etkisiyle özüne dönüş yönünde bir çaba içine girmiş bulunmaktadır. Hastalıkları ve yetmezlikleri büyük olmasına rağmen, ustaca bir yaklaşımla bu tipleri kazanmak mümkündür, gereklidir. Bir kısmı da bu iki temel kategori arasında gidip gelmekte, tam bir orta sınıf karakteriyle sarçak hareketi yapmaktadır. Davranışları, söz ve eylemleri tam bir çelişkiler yumağıdır. Genellikle siyasal gelişmelere paralel olarak özgürlük hareketine yakınlaşmakta veya uzaklaşmaktadır. Devletin Kürdistan hakının özgürlük mücadelesine karşı saldırılarının yoğunlaştığı dönemlerde, bu aydınları çevrenizde göremezsiniz. Tıpkı bukalemun gibi renk değiştirmekte ustadırlar. Tam tersine nisbi yumuşama süreçlerinde bu baylarımız her yerdedir. Hatta özgürlük mücadelesi istikrarlı, namuslu katılım gösteren aydınlarımızdan bile, daha önde görünme çabasındadırlar. Kişilik ve siyasi duruşları, işte bu derece çelişkilidir. Devrimin kazanımlarından yararlanma konusunda ise bu tipleri obur olarak tanımlamak bile azdır.

Konumuzu bağlamak açısından, hâlâ Kürdistan'da yaşayan aydınlarımıza da bir genel bakış atmakta yarar vardır. Kuşkusuz ki bu kesim, aydınlarımız arasında devrimci dalganın en çok etkilediği katmandır. Özellikle devrimin temiz sularında yetişen genç aydınlarımız umut vericidir. Öğretim süreçlerini tüm olumsuzluklara rağmen, özgürlüğü için ayağa kalkmış bir halkın bağrında yaşamak, onun her türlü acısı içinde yoğrulmak, bu genç aydınlarımıza imrenilecek bir kişilik kazandırmıştır. Bu kişilik temelinde daha da gelişip güçlenmeleri mümkündür.

Kürdistan'daki aydınlarımızdan önemli nicelikteki bir kesim ise, devrim rüzgarının ideolojik ve politik nüfuzundan etkilenmekle birlikte, hâlâ beyinlerdeki korku karakollarını tam yıkamamışlardır. Kendini beğenmişlik ve halkla aralarına mesafe koymak gibi yabancılaşma hastalıklarını tam kırmamışlardır. "*Güvenli*" bir "*uzaklıktan*" katılımsız tanık olmak ya da diğer anlatımla kendi insanları özgürlük uğruna kendilerini feda ettiklerinde ve çeşitli risklere atıldıklarında, sadece katılımsız seyretmekle yetinmek, bu kesimin temel özelliğidir. Siyasal duruşları ise yine bu temelde şekillenmekte, hiç olmazsa özgürlük mücadelesinin legal alanlarında kaçınılmaz olarak göze alınması gereken risklere bile yanaşmamakta ve bu onurlu mücadelede kendilerinin de bedel ödemesi gerektiği kararlılığına bir türlü ulaşamamaktadırlar.

Örneğin Önderliğin uluslararası bir komployla Türkiye'ye getirilişinden bugüne kadar, başta Kürdistan'daki barolar olmak üzere aydınlarımızın örgütlü bulunduğu diğer demokratik kurumların sessiz kalmaları, yaratılan dehşet ortamında korku duvarını aşamamaları ve sürecin gerektirdiği kararlı tavrı sergileyememeleri, tüm Kürt aydınları açısından bir utanç vesilesi olmalıdır.

"Devrimin temiz sularında yetişen genç aydınlarımız umut vericidir. Öğretim süreçlerini tüm olumsuzluklara rağmen, özgürlüğü için ayağa kalkmış bir halkın bağrında yaşamak, onun her türlü acısı içinde yoğrulmak, bu genç aydınlarımıza imrenilecek bir kişilik kazandırmıştır."

Doğal olarak bu iki temel uç arasında gidip gelen aydınlarımız da, siyasi konjonktüre göre özgürlük hareketine yakınlaşmakta veya uzaklaşmaktadır. Özcesi, bu kesimin siyasal duruşu da yine çelişik bir nitelik arzetmektedir.

***

Aydınlarımızı çeşitli örneklemelerle irdelerken, bir Kürt aydını olarak kendi gerçekliğim konusunda da kısa bir değerlendirme yapmayı gerekli görüyorum. Çünkü kendi gelişim sürecimin, aydınlarımıza ulusal ve toplumsal görevlerini hatırlatmakta yardımcı olacağını düşünüyorum.

Emekçi bir Kürt ailenin çocuğuyum. Amed şehir merkezinde büyümem, ailemin memur olması, o dönemde asimilasyon çemberinin güçlülüğü, öğrenimimizin tümüye Türkçe olması, ana ve babamın kendi aralarında Kürtçe konuşmalarına rağmen, ulusal bilinç eksikliğinden dolayı benimle Türkçe konuşmaları gibi etkenlerle, halkımın dili Kürtçe'yi bile, ancak onsekiz yaşından sonra öğrenmeye başladım. Tamamen iradem dışındaki nedenlerle oluşan bu objektif durum, benimle halkımın arasında nasıl bir yabancılaşma yaratabildiğini, bilimsel olarak değerlendirmek herhalde zor değildir. Üstelik ailem çok dindardı. Yedi yaşından itibaren, beş vakit namaz ve oruç dahil olmak üzere tüm dini ibadet ve vecibeleri yerine getiriyordum. Üniversiteye işte bu yapıyla başladım. Ulusal ve sosyalist bilinçle donanmam ise İstanbul'da bir üniversite öğrencisi iken gelişti. Tahmin edilebileceği gibi oldukça zorlu oldu. Bu dönemde reformist bir Kürt siyasi hareketiyle başlayan örgütsel ilişkim, mühendis olduktan sonra siyasi kadro düzeyinde sürdü.

Hiç unutmam, '79 yazıydı... Örgütümüzün o dönem çok tanınan bir lider kadrosuna, Başkan Öcalan ve PKK hakkında sorular yönelttim. Verdiği yanıtlar çok olumsuzdu. Başkan Apo'yu çok yakından tanıdığını küçümseyen ifadelerle anlattıktan sonra, PKK'yi de Rusya Çarlık dönemindeki karşı-devrimci bir örgütlenme olan "*Kara Yüzler*"e benzetti. Bende işte o günlerde başlayan anti-PKK şartlanma, ne yazık ki '86 yılına kadar devam etti. Özcesi; bir Kürt aydının çocukluk, gençlik, öğrenim, siyasallaşma dönemi ve meslek hayatına atıldıktan sonra, biçimleneceği en kötü yabancılaşma koşullarını yaşadım. Şimdiye kadar yapılan değerlendirmeler ışığında tanımlamak gerekirse, tam bir kronik vaka idim. Eğer bugün bulunduğum nokta, siyasal duruş açısından gerçek aydın vasfının kıyısına, köşesine bile bir nebze yanaşabilmişse, katedilen mesafenin önemi kendiliğinden anlaşılacaktır. Zaten kendi gerçekliğim üzerinde söz açmamın nedeni de buydu...

O halde yetişme şartları ne kadar kötü olursa olsun, bir Kürt aydınının halkıyla olan tüm yabancılaşma prangalarını söküp atarak bütünleşmesi ve o devrimci Kürt anasının vasiyet niteliğindeki haklı öğütlerini yerine getirmesi mümkündür. Bunun da tek tılsımlı bir anahtarı vardır: Ülkesini, halkını, dünyayı ve kendini çok iyi tanımak, kendini her yönüyle sorgulamak, her konuya eleştirel yanaşmak ve en önemlisi içindeki, beynindeki düşmanı vurabilmektir. Ve bu eylemi sürekli kılabilmek, gelinen aşamadan asla tatmin olmadan daha da mükemmeli aramaktır. Anahtar budur... Beyninde ve benliğinde sürekli devrim gerçekleştirmek... Kuşkusuz ki bu süreçte dıştan yardımlar da önemlidir. Ancak belirleyici olan yine kendi çabalarımızdır. Bir ülkenin devriminde nasıl ki o ülkenin iç dinamikleri belirleyici ve dış dinamikler ancak etkileyici bir rol üstleniyorsa, insanın kendi beyinsel devriminde de yine kendi öz gayretleri belirleyicidir. Aydın, direnişi öncelikle kendi kişiliğine karşı yapmak durumundadır. Yeni insan, özgür insan, sürekli devrimin en önemli gücü olan insan ancak böyle yaratılabilir. Tıpkı ülke devrimindeki parolamız gibi, kendi özgümüze güvenmek esastır: "*Kimseden bir şey bekleyemeyiz, kendi kendimizden başka...*" Kişilikteki devrimimizi gerçekleştirmekte de, parolamız yine bu olmalıdır.

Özgürlüğü için ayağa kalkmış bir halk gerçekliğimiz vardır. Aydın işte böyle bir halkın arasına karıştığında ve kendisini onun bir parçası olarak hissettiğinde, tercihi doğal olarak özgürlük mücadelesinden yana olacaktır. Diyalog ve etkin bir alış-veriş içinde halktan bir şeyler öğrenmek ve buna karşılık da ona bir şeyler öğretmek... Zaten aydının işlevi bu değil midir? Tersine bir tutum, aydını zorunlu olarak bireyciliğe ve yabancılaşmaya iter ki, bunun ihanete kadar giden bir süreci başlatması kaçınılmazdır.

Marks, "*Filozoflar yalnızca dünyayı farklı biçimde yorumlamışlardır, oysa önemli olan onu değiştirmektir*" diyordu. Bu görev aydınlar için de geçerlidir. Aydın değişim sürecine bizzat katılmalıdır. Bu aynı zamanda kendisini de değiştirmenin en gerçekçi ve onurlu yoludur. Halkla bütünleşen her aydın, toplumsal dönüşümü ve onun çevresinde gelişen her şeyi kendi gözleriyle görme ve bilince çıkarma olanağına kavuşur ki, bu durum yabancılaşmanın panzehiridir. Bunun politik anlamı olduğu kadar, ahlaki önemi de gözardı edilmemelidir.

Kuşkusuz ki aydınların her döneminde halkına karşı görev ve sorumlulukları vardır. Ancak tarihin kritik süreçlerinde, bu görevler artık ahlaki bir niteliğe kavuşmaktadır. Kürt halkının ateş ve açlığın zorlu sınavından geçtiği bir süreçte, mesleki veya çeşitli kaygılarla özgürlük mücadelesine aktif katılım göstermemek, her şeyden önce ahlakdışıdır. Artık her Kürt aydını tercihini eylemsel ve düşünsel bazda halkından ve onun politik öncüsünden yana koymak zorundadır. Üstelik yakın tarihte kaybettiğimiz **Apê Musalar**, **Vedat Aydınlar**, **Muhsin Melikler** gibi birçok şehit aydınımızın aziz hatıralarına layık olmak sorumluluğu hepimizin omuzlarında iken, tarihi görevlerden uzak durmak tek kelimeyle suçtur.

Yüzyılımızın efsanevi devrimcilerinden **Che**'nin, kritik bir anda yaptığı şu tercih, artık tüm aydınlarımızın bilincinde şimşekler çakmalıdır: *"Orada belki de ilk kez doktor olarak görevimle, devrimci asker olarak görevim arasında tercih yapma ikilemiyle karşı karşıya kaldım. Ayaklarımın ucunda bir ilaç sandığı ve bir cephane çıkını duruyordu; ikisini birden taşıyamazdım, çok ağırdılar. İlaçları bıraktım, cephaneyi aldım."*

O durumda doktor ve devrimci Che, hızla karar vermiştir. Ancak bu nedenle doktor olmayı bırakmamıştı. Gerektiğinde o görevini de yerine getirmişti. Bu örnek, belki aşırı bir örnek kabul edilebilir. Ancak kritik süreçlerde, her aydının sonmut bir durum nedeniyle karar vermesini gerektiren, ortada kaldığı ve tercihlerini yapmak zorunda kaldığı bir an mutlaka olur. İşte Kürt aydınları açısından, içerisinden geçtiğimiz süreç, tam da o an'dır.

Özgürlük hareketi yıllardır binbir emekle, herkesin bu onurlu yürüşe istediği düzeyde katkı sağlayabilmesinin tüm kurumlarını yaratmıştır. Siyasi, askeri, kültürel ve demokratik alanda geniş ve sağlam bir kurumlaşmaya ulaşmış durumdayız. Bu durumda Kürt aydını, her türlü düzeyde katılım gösterme olanağına sahiptir. Önderlik daha yıllarca, *"Kürdistan bir bataklıktır. İnsanlarımızın bu bataklıkta bir tek saç telleri bile dışarda kalmışsa, o saç telinden özenle tutup onu oradan çıkarmak görevi, mücadelemizin özüdür"* diyordu. PKK bu politikaya hep bağlı kaldı. Aydınlarımıza da aynı kazanımcı politika ile yaklaştı. Ne var ki, onbeş yıllık çok zorlu bir savaş dönemine rağmen, aydınlarımızın önemli bir kesimi özgürlük mücadelesinden uzak durdu. Kimi çok uzaktan seyretmekle yetindi. Bazı kesimler, üstelik köstek olmaya yeltendi. Ama özgürlük kervanı onlara rağmen yine de yürümeye devam etti.

Hiç şüphesiz birey olarak insanların yaşamlarında, yirmibeş-otuz yıl çok önemli bir süredir. Hatta neredeyse ömrün yarısıdır. Ancak halkların binlerce yıllık tarihi açısından bu süreler, bir an kadar kısadır. Bu an'lar halkların yaşamında dönem noktası niteliğinde ise, daha sonra aradan yüzlerce yıl geçse de, tüm detayları en ince ayrıntısına kadar yargılanacak an'lardır. Kürdistan halkının son yirmibeş yıllık tarihi işte böyle bir dönemdir. Aydınlarımız bir bütün olarak değerlendirildiğinde, gelecekte tarih önündeki bu dönem yargılanmasından aklanarak çıkacağını öngörmek ise, ne yazık ki çok zordur.

ŞEHİTLERİMİZ ONURUMUZDUR

AMED EYALETİ

♦Adı, soyadı: **... YEŞİLHAN**
Kod adı: **Ekrem Hazan**
Doğum yeri ve tarihi: **İdil, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav**
♦Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Milîtan**
Doğum yeri ve tarihi: **K. Güney, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav**
♦Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Firat**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav**
♦Adı, soyadı: **Ahmet VOLKAN**
Kod adı: **İzzet**
Doğum yeri ve tarihi: **Adana, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav**
♦Adı, soyadı: **…**
Kod adı: **Cengiz**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Laşer**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Serdar**
Doğum yeri ve tarihi: **B. Güney, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Mart 1999, Golav**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Musa**
Doğum yeri ve tarihi: **Urfa, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **…**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Nisan 1999, Habek-Genç**
♦Adı, soyadı: **Hüsametin GÜMÜŞ**
Kod adı: **Canan**
Doğum yeri ve tarihi: **Ömerli/ Mardin, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Ekim 1998, Heylan köyü-Genç**
♦Adı, soyadı: **Burhan İLHANLI**
Kod adı: **Mazlum Firat**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Ekim 1998, Heylan köyü-Genç**
♦Adı, soyadı: **M. Sıddık ENÇ**
Kod adı: **Rizgar**
Doğum yeri ve tarihi: **Mazıdağı, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **23 Ekim 1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Ekim 1999, Hacbere köyü-Genç**
♦Adı, soyadı: **İrfan BARAN**
Kod adı: **Azad**
Doğum yeri ve tarihi: **Silvan, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Ekim 1998, Hacbere köyü-Genç**
♦Adı, soyadı: **Salih ERİKÇİ**
Kod adı: **Sefkan**
Doğum yeri ve tarihi: **Halfeti, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **7 Kasım 1998, Kapak köyü-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Kahraman ÖZER**
Kod adı: **Kahraman**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Kasım 1998, Hasandin dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Rizgar**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Kasım 1998, Hasandin dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Hasan Ali BİNDAL**
Kod adı: **Hasan**
Doğum yeri ve tarihi: **Halfeti, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Kasım 1998, Hasandin dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Muhyettin ETENA**
Kod adı: **Cûdî**
Doğum yeri ve tarihi: **Batman, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Kasım 1998, Kırıkhan-Sason**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Laşer**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Kasım 1998, Kırıkhan-Sason**
♦Adı, soyadı: **Suat APÇİK**
Kod adı: **Şiyar**
Doğum yeri ve tarihi: **..., 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **10 Aralık 1998, Karik-Genç**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Hasan**
Doğum yeri ve tarihi: **K. Güney, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Aralık 1998, Lice**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Besê**
Doğum yeri ve tarihi: **İdil, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **12 Aralık 1998, Seferan tepesi-Genç**
♦Adı, soyadı: **Hasan TOGAK**
Kod adı: **Serhat Adar**
Doğum yeri ve tarihi: **Baykan, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Aralık 1998, Lice**
♦Adı, soyadı: **Sinan KOÇAK**
Kod adı: **Botan**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **Ocak 1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Aralık 1998, Karen**
♦Adı, soyadı: **Muhyettin DEMİR**
Kod adı: **Hamza Cihan**
Doğum yeri ve tarihi: **Bulanık/ Muş, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Aralık 1998, Kelan mezrası-Kızılağaç/ Muş**
♦Adı, soyadı: **Ali Kadir KAYA**
Kod adı: **Gabar**
Doğum yeri ve tarihi: **Bismil, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **26 Aralık 1998, Kulp**
♦Adı, soyadı: **Hazme KESKİN**
Kod adı: **Newal**
Doğum yeri ve tarihi: **Uludere, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Goma Dayika-Kulp**
Görevi: **Takım Komutanı**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Zelal**
Doğum yeri ve tarihi: **Tatvan, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Goma Dayika-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Kenan GERNAS**
Kod adı: **Agît Doğan**
Doğum yeri ve tarihi: **Adana, 1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Erginik dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Zübeyir AXİN**
Kod adı: **Ozan Erdem**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Erginik dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Arav**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **... (yeni)**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Erginik dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Mervan**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Mücadeleye katılış tarihi: **... (yeni)**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Erginik dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Zinar**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Mücadeleye katılış tarihi: **... (yeni)**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Erginik dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Çekdar**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Mücadeleye katılış tarihi: **... (yeni)**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Aralık 1998, Erginik dağı-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Fetih DOĞAN**
Kod adı: **Halife Munzur**
Doğum yeri ve tarihi: **Dersim, 1967**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Ocak 1999, Batmış köyü-Hazro**
♦Adı, soyadı: **Sabri TURAN**
Kod adı: **Hamza**
Doğum yeri ve tarihi: **Lice, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Ocak 1999, Batmış köyü-Hazro**
♦Adı, soyadı: **Ramazan TOPTU**
Kod adı: **Dijwar Çiya**
Doğum yeri ve tarihi: **Viranşehir, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Ocak 1999, Batmış köyü-Hazro**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Bedran**
Doğum yeri ve tarihi: **K. Güney, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1989**
Şehadet tarihi ve yeri: **1999, Kulp**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Xwandevan**
Doğum yeri ve tarihi: **Hazro, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **2 Haziran 1999, Andok çatışması**
♦Adı, soyadı: **M. Hüseyin POYRAZ**
Kod adı: **Menal Welat**
Doğum yeri ve tarihi: **..., 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **16 Eylül 1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Temmuz 1999, Matara köyü-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Abdulhalil KURS**
Kod adı: **Navdar Karayılan**
Doğum yeri ve tarihi: **..., 1968**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Temmuz 1999, Matara köyü-Kulp**
♦Adı, soyadı: **Hüseyin AYDIN**
Kod adı: **Delîl Koçer**
Doğum yeri ve tarihi: **Cizre, 1970**
Mücadeleye katılış tarihi: **1990, Botan**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Temmuz 1999, Matara köyü-Kulp**
Görevi: **Takım Komutanı**

ZAGROS EYALETİ

♦Adı, soyadı: **Nerman KARAKURT**
Kod ad: **Deniz Yücel**
Doğum yeri ve tarihi: **Araban/ Antep, 1977**
Mücadelye katılış tarihi: **1995, İsviçre**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Haziran 1999, Çarçela çatışması**
Görevi: **YAJK Bölge Yönetimi Üyesi**
♦Adı, soyadı: **Nergiz ADIR**
Kod adı: **Bêrîtan Derya**
Doğum yeri ve tarihi: **Erbil, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Haziran 1999, Çarçela çatışması**
♦Adı, soyadı: **Leyla Menan YAFO**
Kod adı: **Rûken Afrîn**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Haziran 1999, Çarçela çatışması**
♦Adı, soyadı: **Ömer HALİL**
Kod adı: **Hêvî Hasekî**
Doğum yeri ve tarihi: **Hasekî, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Haziran 1999, Çarçela çatışması**
♦Adı, soyadı: **Emme ALİ**
Kod adı: **Şilan Zinar**
Doğum yeri ve tarihi: **Dêrik, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Haziran 1999, Çarçela çatışması**
♦Adı, soyadı: **Hilal ÖNEN**
Kod adı: **Reyhan Garzan**
Doğum yeri ve tarihi: **Batman, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Haziran 1999, Çarçale çatışması**
♦Adı, soyadı: **Rojin HASAN**
Kod adı: **Bêrîtan Cûdî**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Haziran 1999, Geliyê Zap**
♦Adı, soyadı: **Leman Şeyh HÜSEYİN**
Kod adı: **Bêrîtan Savaş**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993 ('96 ülke)**
Şehadet tarihi ve yeri: **3 Haziran 1999, Şehit Zinar tepe baskını/ Cîlo**
♦Adı, soyadı: **Velit DOĞAN**
Kod adı: **Doğan Sivas**
Doğum yeri ve tarihi: **Gürün/ Sivas, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994, Londra**
Şehaet tarihi ve yeri: **30 Mayıs 1999, Kortrek çatışması/ Cîlo**
♦Adı, soyadı: **Şahin ENGİN**
Kod adı: **Hayri Tatvan**
Doğum yeri ve tarihi: **Tatvan, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994, İstanbul**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Mayıs 1999, Kortre çatışması/ Cîlo**
♦Adı, soyadı: **Halil İMRAZ**
Kod adı: **Rênas**
Doğum yeri ve tarihi: **Pazarcık, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Haziran 1999, Cîlo**
♦Adı, soyadı: **Ramazan GÜNEY**
Kod adı: **Mahsum**
Doğum yeri ve tarihi: **Karakoçan, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995 Almanya**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Haziran 1999, Cîlo**
♦Adı, soyadı: **Salih Muhammed ALİ**
Kod adı: **Sekvan**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997 Afrîn**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Haziran 1999, Cîlo**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Zozan Berxwedan**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Haziran 1999, Cîlo**
♦Adı, soyadı: **İ. Halil ABDULAZİZ**
Kod adı: **Mahir Pîran**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrîn, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Haziran 1999, Cîlo**

MARDİN EYALETİ

♦Adı, soyadı: **Cemile AKYAR**
Kod adı: **Ronahî Fırat**
Doğum yeri ve tarihi: **Hollanda, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993, Avrupa**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Haziran 1999, Bagok**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Abdullah Aldı**
Doğum yeri ve tarihi: **Eruh/ Şırnak, 1966**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993, Gabar**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Haziran 1999, Karne çatışması/ Gabar**
Görevi: **Cephe Sorumlusu**

BEHDİNAN EYALETİ

♦Adı, soyadı: **Aziz TARA**
Kod adı: **Mîrxwaz**
Doğum yeri ve tarihi: **Hilal, 1983**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994 Haftanin**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Temmuz 1999, Garê**
♦Adı, soyadı: **Nider HAŞİM**
Kod adı: **Xebat**
Doğum yeri ve tarihi: **Küçük Güney, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998, PMO**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Haziran 1999, Site köyü**

Hacı Ümran Alanı

♦Adı, soyadı: **... AHMET**
Kod adı: **Şahin**
Doğum yeri ve tarihi: **Süleymaniye, 1967**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Haziran 1999, Hacı Ümran**
♦Adı, soyadı: **Mustafa MUHAMMED**
Kod adı: **Hogir**
Doğum yeri ve tarihi: **Kaletîze, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Haziran 1999, Hacı Ümran**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Rojhan**
Doğum yeri ve tarihi: **Süleymaniye, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Haziran 1999, Hacı Ümran**
♦Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Dilaver**
Doğum yeri ve tarihi: **Kaxe/ Kirmanşah, 1968**
Mücadeleye katılış tarihi: **1998**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Haziran 1999, Qendîl (kaza sonucu)**

SERHATEYALETİ

♦Adı, soyadı: **Erkan TAYHAN**
Kod adı: **Yaşar**
Doğum yeri ve tarihi: **Özalp, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Nisan 1999, Geliyê Zîlan**
♦Adı, soyadı: **Mehmet BADEM**
Kod adı: **Mahir**
Doğum yeri ve tarihi: **Digor, 1964**
Mücadeleye katılış tarihi: **1977**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Mayıs 1999, Tendürek**
Görevi: **Eyalet Yürütmeliği yapmış**
♦Adı, soyadı: **Kemal GÜL**
Kod adı: **Rêber**
Doğum yeri ve tarihi: **Aralık, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Mayıs 1999, Tendürek**

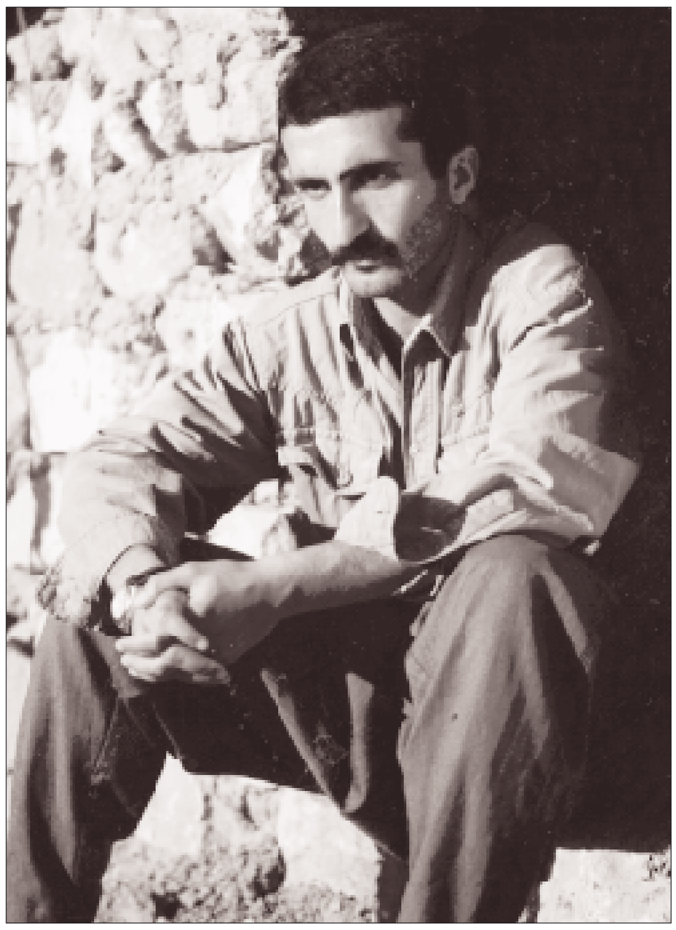
mutlaka amed'e...

Yunan televizyonu Başkan'la röportaj yapmak için sahaya geldiğinde, o gün kurul sözcüsü olan **Sinan** heval Parti Merkez Okulu'nu onlara gezdiriyordu. Kürtçe okulunun kamelyasında masaya serdiği büyük bir haritadan, Amed Eyaleti'nin coğrafyasını anlatıyordu Sinan. Gazeteciler Yunanlı oldukları için Sinan, haritada stratejik bir noktayı arıyordu ve sonunda "*işte burası, İskender tepesi.*" Aradan yıllar geçmesine rağmen, unutmadığı İngilizce'siyle "*Great Alexander Hill*" dedi. Tarihi seferi sırasında Büyük İskender'in bu tepeyi çetin savaşlar sonucu ele geçirerek karargah kurduğu için, günümüze kadar onun adıyla anıldığını anlattı. Aradan 2400 yıl geçmesine rağmen; İskender Tepesi'nin Amed Eyaleti'nde hem ARGK gerillaları ve hem de Türk ordusu açısından hâlâ stratejik önemini yitirmediğini anlatıyordu.

Sinan övünerek ,Yunanlılara "*biz bu tepeyi kaptırmazdık*" dedi. İki hafta sonra Yunan televziyonunun yayınladığı "*haritabaşı*" görüntüler Türk televizyon kanallarında da sık sık çıkmaya başlayınca, -"*ya heval Sinan tam bir general gibi çıkmışsın*" diyorduk. O da sıcak gülümsemesiyle "*fazla abartmayın*" diyordu.

Her nedense o günden bugüne heval Sinan'ı hatırladığımda Büyük İskender aklıma gelir. Kitaplarda büyük İskender'in ismiyle karşılaştığımda da Sinan'ı hep hatırlarım. Hiç şüphesiz güçlü zekası, askeri kişiliği, doğal komutan özellikleri ve insanları etkileme gücüyle bu benzetmeyi çağrıştıran ve İskender tepesi'ne olan bağlılığı.

Sinan Amed veya sivildeki ismiyle Murat Demirhan '72 yılında Amed'in Kulp ilçesinde dünyaya geldi. '90 yılında yapılan üniversite sınavlarında Türkiye sıralamasında üçüncü olmuştu. Zamanın Türk gazetelerinde kendisinden "*harika çocuk*" diye bahsediliyordu. Ama böylesi bir zekadan kendisine hizmet etmesini bekleyen devleti yanılttı. Öyle yanılttı ki; Türk basını onu bir kez daha yazmak zorunda kaldı. '-91'in sonlarında okuduğu akademiden Mahsum Korkmaz Akademisi'ne geçen Sinan arkadaşla ilgili Hürriyet gazetesi; "*Harika çocuk PKK'ye katıldı*" başlığıyla bir haber-yorum geçmişti. TC yetkilileri ve basını Sinan'ın PKK katılmasıyla şaşkına uğramışlardı.

Sinan, Mahsum Korkmaz Akademisi'nde eğitim gördükten sonra kendi deyimiyle "*eyalete*" gitti, yani Amed'e. Anılarını anlatırken hep "*biz eyaletteyken...*" sözüyle başlardı. '96 Amed operasyonu esnasında üçyüz gerillayla birlikte "*ölüm zemininde*" ünlü çember yarma eylemini gerçekleştiren komutanlardan biriydi.

Türk ordusu '96 yılında Amed Eyaleti'nde onbinlerce askeri gücüyle başlattığı operasyon sırasında, birçok taraftan ARGK güçlerine saldırıyordu. Sonunda üçyüzü aşkın gerilla bir vadide çembere alındı. Dört bir yandan etrafı sarılı olan gerillalar artık, "*ölüm zemini*" olarak adlandırılan bir durumda savaşmak zorundaydı. Komutanları gerillalara, çarenin tek bir yönden saldırıya geçerek çemberi yarmak olduğunu anlattılar. Üçyüz gerilla tek bir güç halinde bir tepeye saldırarak çemberi yarmayı başarmışlardı. Tepe de 57 Türk askeri öldürülmüş, 8 gerilla da şehit olmuştu. Yanlarına kaldırdıkları TC silahları ve mühimmatları alan gerillalar, güvenli bir alana ulaşmışlardı. Eyleme katılan gerillalar çember yarma eylemini "*meydan muharebesi gibiydi*" diye değerlendirdiler. Başkan Apo, bu eylemden dolayı Amed Eyaleti'ne özel bir kutlama mesajı yolladı. Operasyon sonrası 24 yaşındaki Sinan da, Amed Eyaleti Koordinatör Yardımcısı olmuştu.

Bilinen uluslararası komplo nedeniyle Başkan Apo, Ortadoğu'dan ayrıldıktan sonra, eyaletlerden ve diğer sahalardan gelen arkadaşların hemen hemen tümü dağılarak Güney'e geçtik. Sinan'la Önderlik Sahası'ndan ayrıldığımızda kongrede görüşmek üzere kendisiyle vedalaşmıştık. Güney'deki geçiş kampına geldiğimizde Sinan'ın Garê'ye geçmek üzere yola çıktığını öğrendik. Ancak aynı gün bir haber geldi; "*Sinan dönüyor.*" Ertesi gün kampa geldiğinde üzerinde gabardin gerilla elbisesi vardı. Merhabalaştıktan sonra moralini bozmadan ve sıcak gülümsemesiyle "*hainleri yolu tutmuşlar*" dedi.

Başkan Roma'dan gönderdiği bir talimatla Sinan'ı Metina bölge komutanı olarak görevlendirmişti. Çünkü Metina gibi zor ve ateş hattındaki bir bölgeyi sadece Sinan'ın tecrübe ve cesaretine sahip olan birisi yönetebilirdi. Sinan, talimatı "*kongre görevlendirmesidir*" şeklinde yorumlayarak "*kongreden sonra mutlaka Amed'e döneceğiz*" diyordu. Amed'den gelen Hogirê Sor ile Nûman'a bakarak onların da bu konuda onayını aldı. Sinan arkadaş Amed'den birlikte geldiği arkadaşları hiç yanından ayırmazdı. Çünkü Amed şervanları tercübe ve savaşkanlıklarıyla her Güney komutanının kapmaya çalıştığı gerillalardandı. Bundan dolayı Başkan'ın Roma'dan gelen talimatını alır almaz hiç tereddüt etmeden Hogir ve Nûman arkadaşları da yanına almıştı.

Amed'i müthiş özlüyordu. Bazen bölgedeki yurtseverliği bütün güzelliğiyle anlatırdı: "*Halkı göreceksin halkı... Liceli analar ambargoyu delerek bize erzak ulaştırmak için birer içatcı olmuşlar...*"

Okuldaki son günlerimizde Ciwan Haco'nun "*min navê xwe kola li burcên Diyarbekir*" şarkısını sık sık mırıldanırdı. Bu şarkıyı bilenlere ısrarla söyletir ve yanındaki arkadaşların teybine kaydettirirdi. Başkan'ın Parti Merkez Okulu'nda popülerleştirdiği Gılgameş Destanı'nda Enkidu Gılgameş'e "*korkunç canavarı yendiğimizde Uruk halkı adımızı surlara yazacak*" diyor. Bu sözleri bir gün Sinan'a hatırlattım, O da "*tabii biz de birgün mutlaka şehitlerimizin isimlerini Diyarbakır surlarına yazacağız öyle değil mi?*" dedi.

Aradan birkaç gün geçtikten sonra bir sabah Sinan yanımıza gelerek, "*yollar açıldı, öğleden sonra Garê'ye geçiyoruz*" dedi. Israrlarımız sonucu röportaj teklifimizi kabul etti. Amed Eyaleti tarihi üzerine kendisiyle elli dakikalık bir röportaj yapabildik. Henüz bitirmeden araba geldi ve yarıda kesmek zorunda kaldık. Ayrılmadan önce bu sayfadaki fotoğrafı çektik. Yanında Hogir ile Nûman arkadaşlar vardı. Asfalt yolları geçeceği için sağda solda bulduğumuz bazı sivil elbiseler giymişti. Gabardin gerilla elbisesini dağa ulaşır ulaşmaz giymek üzere sırt çantasına yerleştirmişti. Sinan arkadaş Amed'e dönme umuduyla Metina'ya gidiyordu. O kadar umutluydu ki, bir gün bizi Amed'den aramak için telefon numaralarımızı bile almıştı yanına.

Altı ay sonra, kongreden döndükten sonra tekrar Sinan'la karşılaştığımız geçiş kampına geldim. 13 Mayıs günü ayrılırken, kampın muhaberecisi Garê'de çatışmaların olduğunu söyledi. Detaylı bilgi yoktu. Kamptan ayrıldım ve yaklaşık iki ay sonra o gün Garê'nin Metina bölgesinden çıkan çatışmalarda Sinan arkadaşın da şehit düştüğünü haber aldım.

Önderlik sahasında bir sohbetimiz esnasında; Amed'den gelen Farqîn arkadaş; "*Amed'de hiç şehit düşmem, oranın dağını-taşını avucumun içi gibi biliyorum*" demişti ve Sinan arkadaş da onu bir göz kırpmayla onaylamıştı.

Bilmiyorum, Sinan arkadaş hiç öğrendi mi; 6. Kongre'de Merkez Komite seçimleri esnasında "*eyaletten*" gelen Serxwebûn arkadaş O'nu Parti Merkez Komitesi'ne önermişti. Amed grubu kongre tartışmalarında Sinan'ın boşluğunu derinden hissediyordu. Bazen cevap olmadıkları sert tartışmalardan sonra aralarında, "*keşke Sinan burada olsaydı*" diyorlardı. Evet, Sinan orada olsaydı Amed Eyaleti'nin sorunlarını ve çözümlerini mutlaka çok gerçekçi ve somut bir şekilde dile getirecekti. Ama O yoktu, olmadığı için de kongre delegeleri Merkez Komite'ye önerilen Sinan'ı tanımıyordu. O'nun kapasitesi ve yiğitliğine tanık olsalardı mutlaka O'nu merkeze layık görürlerdi. Ama yine de o bizim merkezimiz, o sıcak gülümsemesiyle merkezimizi gösteriyor.

Birgün yine Önderlik Sahası'nın kurul odasında bir Türk arkadaş bize, uzun uzun sosyalizmi ve nasıl bu ideolojiyi öğrenerek partiye katıldığını anlatıyordu. Sonra Sinan hevale PKK'ye katılmadan önce sosyalist olup olmadığını sordu. Sinan da "*valla sadece Kürt olduğumu biliyordum, sosyalizmi PKK'de öğrendim*" demişti. Bu sözler üzerine Türk arkadaşla "*önce ideoloji mi, yoksa milliyetçilik mi?*" tarzında bir tartışma başladı. Sinan "*PKK'ye katılan her şeyi öğrenir. Ön şartlar aramamak lazım*" diyerek gereksiz gördüğü tartışmayı kesmeye çalışıyordu.

Gerçekten de Sinan heval kendisini PKK içerisinde mükemmel bir şekilde geliştiren kadrolardan biriydi. Bu PKK'nin sürekliliğini sağlamak açısından önemli bir faktördü.

Sinan gibi kendisini yetiştiren arkadaşları gördükçe insanın devrime olan inancı ve umudu daha da artıyor. Ve ARGK saflarında Sinan gibi birçok arkadaşla karşılaştık, tanıştık.

Mücadele arkadaşı Zana

Ayn› kentte

Dedin, "Bir baflka ülkeye,
bir baflka denize gidece¤im.
Bundan daha iyi bir baflka kent bulunur elbet.
Yazg›d›r yakama yap›fl›r neye kalk›flsam;
ve yüre¤im gömülü bir ceset sanki.
akl›m daha nice kalacak bu çorak ülkede.
Nereye çevirsem gözlerimi, nereye baksam
hayat›m›n kara y›k›nt›lar› ç›k›yor karfl›ma,
y›llar›ma k›yd›¤›m, bofla harcad›¤›m."
Yeni ülkeler bulamayacaks›n, baflka denizler
bulamayacaks›n
Bu kent peflini b›rakmayacak. Ayn› sokaklarda
dolaflacaks›n. Ayn› mahallede yafllanacaks›n;
ayn› evlerde k›r düflecek saçlar›na.
Bu kenttir gidip gidece¤in yer.
Bir baflkas›n› umma.
Bir gemi yok, bir yol yok sana.
De¤il mi ki, hayat›na k›yd›n burada
bu küçücük köflede, ona k›yd›n demektir bütün
dünyada.

Konstantinos Kavafis

Kadın ve Önderlik

"Önderlik gerçeğinin kadın anlayışı, özgürlük anlayışıdır."

Önderlik yaklaşımlarını derinliğine anlamamız açısından kadın konusunu diğer konularla bütünlük içinde ve kendi yaklaşımlarımızdan çok, Önderlik gerçeği temelinde ele alıp değerlendirmek önemlidir. Özgür düşüncenin ortaya çıkmasında tartışmadan çekinmemek gerekir. Tartışmalarımız da, diğer bütün değerlendirme ve tartışmaları kapatan bir eğilim gösteriyor. Bunun için tartışmalarımızı yerinde, yöntemli ve sonuç alıcı bir tarzda yapmak önemlidir. Tartışmalarda çözümsüzlüğü geliştirici, dağıtıcı, parçalayıcı, kırıcı ve her şeyi kapatıcı bir yaklaşım olmamalı. Herkesin sorumlu olduğu bu husus; her konudan daha fazla hem kendi içinde, hem de dışında yetersizliklerle, sorunlarla yüklüdür. Bundan dolayı tek yanlı yaklaşımlar doğru olmadığı gibi, parti gerçeğimize de uygun olmamaktadır.

Bu tartışma anlayışı; gelişme ortaya çıkarmadığı ve yaratıcı düzeyi sağlayamadığı gibi gelişmemizi sınırlandırıyor, karıştırıyor. Eğer anlayışsızlıklar, dayatma düzeyine dönüşüyor ve örgütü zorluyorsa, bunun altında sözü edilen yaklaşımların da payı vardır. Kadın özgürlüğü sorununda herkesin görüş sahibi olduğu bir duruma getirildi. Başka konularda hiçbir görüş ve düşüncesi yokken, kimileri bütün yoğunlaşmasını bu konuya verebiliyor. Neredeyse herkes bir parti başkanı olabilecek kadar düşünce sahibi olduğuna inanıyor, düşüncesinin doğruluğunu iddia ediyor. Aslında doğruluğu konusunda en fazla kuşku duyacağımız düşüncenin bu olması gerekirken, en çok doğruluğuna inanılan şeyler olması veya doğruluk adına yapılması bir çarpıtma, kendini ciddi biçimde yanıltmaktır. Ölçülü, yapıcı yaklaşım oldukça önemlidir. Nitekim gelişmeyi sağlayacak olan da budur.

PKK Önderlik gerçeği her alanda olduğu kadar, kadın özgürlüğü savaşımında da önemli bir düzey yaratmıştır. Her ne kadar Parti Önderliği kadın özgürlük hareketini yarım kalan bir çalışma olarak tanımladıysa da, bunu herkes kendine göre yorumlamamalıdır. Önderlik yaklaşımını özümsemek, neyin yarım kaldığı gerçeğini iyi anlamak, eğer varsa gücümüz bunu devam ettirmeye çalışmak dışında bir yaklaşımımız olamaz. Yoksa "*biz-siz*" tartışmaları, partiyi daha fazla zorlayan ve örgütsüzleştiren bir yaklaşım olur.

Önderlik-aile ilişkisi

Önderlik kendi gerçekliğini diğer alanlardan daha çok bu alanda açımlamıştır, çözümlemiştir. Bu konudaki çözümlemeleri kapsamlı olmakla birlikte, farklı bir muhtevayı da içeriyor. Örneğin annesiyle ilişkileri, anne karşısındaki duruşu, dolayısıyla çocukluk dönemine özgü aile içi yaklaşım ve ilişkileri üzerinde binlerce sayfalık değerlendirmeleri vardır. Kendi ailesini örnek kabilinde ele alması, herkesin yetiştiği ortamı sorgulaması, anlaması ve çözümlemesi için yöntemler sunmaktadır. Aileden alınacak olumlu özelliklerle birlikte, özellikle Kürdistan'daki ailenin konumu, çocuğun gelişimi üzerindeki etkileri, zayıflıkları ve geriliklerini çözümleme çabası sözkonusu. Aile içinde anne ve kadınla ilişki, annenin olumlu etkileriyle birlikte çocuğun gelişimi önündeki engelleyici durumu ve annenin konumunu değerlendirdi. Ailenin incelemesi toplumsal gerçeği çözmek açısından bilimsel temelde oldu.

Bunlar kişinin özellikleri, içinden geldiği toplumsal yapının kişiliğe ne kazandırdığı, özellikleri doğru ve yeterli kavrayabilmemiz açısından oldukça zengin ve açımlayıcı çözümlemelerdir.

"Kadın hem erkeği, hem de toplumu dönüştürmekle yükümlüdür."

Bizde önemli bir gelişme, değişim ve süreç içerisinde de bütünleşme ortaya çıktıysa, büyük ölçüde anlayış ve duygu boyutunun çözümlenmesi, düşünce ve davranış çözümlemelerinin verdiği güç ile oldu. Pratik ve düşünce itibarıyla parti ortamımızı, daha da ileriye giderek ulusal ortamı yönlediren bir gerçekliktir. Biz onun için belli bir gelişim düzeyi yaşadık. Bu değişiklik çalışmaların yönlendiriciliğinde gelişti. Bilimsel olarak da, bu en iyi yöntemdir. Yoksa Kürt halk gerçeğini, Kürdistan toplum yapısını farklı yöntemlerle değiştirmek fazla bir yöntem ifade etmiyor. Parti Önderliği ilgi ve istek uyandıracak usta bir yöntem ile bunu gerçekleştirdi. Henüz sonuç düzeyinde değil, başlangıç düzeyinde de olsa bireylerin şahsında yeni toplumsal çıkışın temelini yarattı.

Önderlik çocukluk döneminde yaşam tercihini oluşturan kişiliğinin belirginleşmesi ve oluşumunda temel bir yön olarak kızlarla ilişkilerini, ortak yaşam, arkadaşlık ve bunun kişilik şekillenmesi üzerindeki etkilerini ve karşı cins ile olan arkadaşlık ilişkilerini ortaya koymuştur. Karşı cinsten uzak olmamayı toplumsal şekillenmenin temel yönü ve yaşam ilişkisi olarak görüp yaklaşma gerçeği var.

Aile, okul ve arkadaşlık ilişkileri mevcut ortamda bir genişliği ifade etse de, Önderliğin çocukluk dönemi her bakımdan dar bir dönemdir. Daha sonraki siyasi mücadele ilişkilerinde yoğun bir gelişme dönemi sözkonusu. Parti Önderliği bu ara dönemdeki arkadaşlık ve dostluk ilişkilerini devrimci mücadele içerisinde değerlendirmiştir. Siyallaşma döneminde kadın ilişkileri konusunda içinde bulunduğu düşünce ve tartışma ortamının da bir gereği olarak belli bir muhafazakarlık var. Fakat kadını daha iyi anlama, tanımada en çok mücadele ettiği, derinlik kazandırdığı süreç, Fatma ile ilişkilenme süreci oluyor.

Sosyal-siyasal konularda anlayışımızı geliştirmemiz ve Önderliği bu bakımdan da özümsememiz gerekiyor. Önderliğin karşı cinsi, kadını daha iyi tanıma dönemini, giderek toplumu, insanı ve kendini daha iyi tanıma ve derinleşme süreci olarak değerlendirebiliriz. Bu on yılı bulan kapsamlı bir süreçtir. Önderlik olumluluklarla-olumsuzlukları, geriliklerle-ilerici yönleri, tehlike ile büyük gelişme potansiyelini bu süreçteki ilişkilerinde gördü ve tüm açıklığıyla ortaya koydu. Önderliğin bu mücadelesi nasıl tanımlanabilir? Hâlâ güncel boyutlarıyla devam eden bu mücadele, içte ve dışta, ulusalararası zeminlerde tüm yakıcılığıyla etkilerini gösteriyor.

Önderliğin Fatma ile mücadelesini salt cinslerarası bir mücadele olarak görmek doğru değildir. Buradan hareketle kadın-erkek çelişkisini salt bir cins çelişkisi olarak değerlendirmek, bu düzeyde ortaya koymak yetersiz bir yaklaşımdır. Çelişkiyi bu düzeyde ele almak hiçbir zaman çözüme götürmez. Zira toplumsal şekillenmenin temelini oluşturan çelişkilerin belki de en belirleyicisi olup bütün çelişkilerin üzerinde etkide bulunuyor. Toplumsal yaşamın duygu dünyasından askerlik alanına kadar yansıyor, hepsini etkiliyor. Bu nedenle daraltmak hatalı bir yaklaşım olur. Biz bunu Önderlik gerçeğinde çok net olarak görüyoruz. Aslında Önderlik ile Fatma arasındaki mücadele bir sınıf mücadelesiydi. Bir cins mücadelesi olduğu kadar, aynı zamanda bir Önderlik, etkinlik kurma ve egemen olma mücadelesiydi.

Sömürgeci Kürt toplum yapısının dayandığı toplumsal şekillenme içinde ortaya çıkan, siyasi alanda işbirlikçi, sosyal planda gerici, ideolojik planda burjuva çizgisiyle, Önderliğin şahsında sosyalizmin, devrimciliğin ve proletarya mücadelesi yaşandı. Önderliksel gelişimi bütün yönleri belirgin olarak bu mücadele içinde şekillendi. Daha farklı mücadeleler ve ilişkiler böyle bir gelişmeye katkı sunsa da Fatma ile mücadelesinde böyle farklı bir yön sözkonusu.

Elbette toplumsal yaşamın düşünce boyutunda anlaşılması, eleştirilmesi sadece feodal düzen ve ilişki tarzıyla sınırlı olmamaktır. Burjuva yaşam ve ilişki düzeylerinin anlaşılması, sadece teorik ifadesi, eleştirisi ve aşılmasıyla yetinmeyerek, bizzat pratik yaşamda aşan, yeni bir yaşam ve kişilik düzeyine ulaşması, bu süreçte yürütülen mücadele ile gerçekleşti. Partinin düşünsel, anlayış ve iç şekillenmenin gelişmesinde bu ilişkinin ve buna karşı mücadelenin belirgin bir yanı vardır.

Üçüncü tartışma sürecindeyiz

Bugün bu, gerilla gerçeğiyle birleşiyor. Düşmana karşı yürütülen büyük savaş hamlesi, yeni açılımlar ve bunu sağlayacak partileşme, öncülük gerçeğinin anlayış, ruh, duygu ve askeri düzeyde açığa çıkarılması, aynı zamanda bu gerçeklikle çelişen yönlerle mücadele çerçevesinde oluyor. Bu, küçük-burjuva yaklaşımlarından arınma düzeyinde de önemli bir süreci ifade etmektedir. Sosyalizme ve proletaryaya doğru partinin ilerlemesi, hamle yapması, bir derinlik kazandırması ve aşama kaydetmesidir. Bu çerçevede değerlendirilip anlaşılması gerekiyor. Farklı bir biçimde, fakat aynı düzeyde böyle bir gelişmeyi yaşamak mümkün değildir. Nitekim PKK daha sonra her bakımdan böyle bir çözümleme ve parti şekillenmesi üzerinde gelişti. Bütün çalışma alanlarına partinin örgütsel ve yönetimsel olarak yansıması bu temelde oldu. Dolayısıyla bugünkü partisel gelişme ve genişleme, etkisini ağırlıklı olarak '90'lardan sonra göstermiş ve pratikleştirmiştir. '90'a kadar ise belli bir düşünsel açılım var, mücadelenin eleştirisi ve çözümlenmesi bu yıllarda gerçekleşiyor. Bütün bunların hem genel, hem de kadın üzerindeki etkisiyle partinin yeni bir döneme girişi ve yeni bir açılımı yaşanması, daha üst düzeyde bir partileşmenin gelişmini ortaya çıkarmıştır.

Bu dönemdeki değerlendirmeleri kısaca şöyle ele alabiliriz:

Büyük bir düşünsel derinleşme var. Parti gündemine yoğun bir tartışma giriyor. Buna partimizin üçüncü tartışma dönemi dedik ve bu hâlâ devam ediyor, hatalı da değil.

Birincisi; **partileşme tartışmasıydı;** ulusal kurtuluşun ve ulusal çerçevenin açığa çıkarılmasıydı. *İkincisi;* **gerillanın tartışılmasıydı.** Birincisi '70'lerde, ikincisi '90'lı yıllarda gerçekleşti. *Üçüncüsü;* **özgürlüğün tartışılmasıydı.** Aslında bu süreç de '90'larda başladı ve diğer tartışma süreçlerinden kopuk değildir. Ulusal kurtuluşta en ileri düzeye ulaşma, çözümü dayatma ve gerillada ordulaşmayı yakalama, kesintisiz ve şiddetli bir savaş içinde gerçekleşmiştir. Bir yandan özgürleşme, demokratizmi tartışma ve geliştirme, diğer yandan da örgüt içinde gerçekleştikçe adım adım topluma yayma durumu sözkonusudur.

Bu, hâlâ yaşanan ve sancılı geçen bir süreçtir. Öyle düz, çok denetimli ve kontrollü olmuyor. Elbette büyük bir mücadele olarak yönlendirmeyi gerektiriyor ve yönlendiriliyor da. Bu, Önderlik tarafından çerçevesi çizilmiş bir gerçekliktir. Herkes istediği gibi yaklaşamaz, yaklaşmayacak da. Doğal olan bu durumdan endişe duymamak gerekir. Eğer bizim istediğimiz gibi olursa, düzendeki gibi olur. Kuşkusuz bu durumda bir değişme ve bir yenilik olmaz, bir gelişmeyi ifade etmez. İsteğimiz dışında, isteğimize rağmen, isteğimizle mücadele halinde olan bir gelişme, herkes için anlam değiştiren, yenileyen bir gelişme...

Aslında bu tartışmaların yoğunluğu, zenginliği sakıncalı değil, bir gerçekliktir. Ulusal kurtuluşun, savaşın ve gerillanın varolması açısından da bir zorunluluktur. Eğer doğru yürütülerse; bütün bunlara hizmet eden, birleşen, bütünleşen ve ilerleten bir gelişme ortaya çıkar. Bundan dolayı ne sakıncalı, ne de yanlış görmek gerekir. Yanlışlığa düşmek, reddetmek ve endişeyle yaklaşmak parti gerçeğini kavramamak olur. Partinin temel gelişme gerçeğini, özünü görmemek olur. Bu da beraberinde parti karşıtlığını yaratır. Nitekim bunun da dikkate alınacak, benimsenecek hiçbir yanı yoktur.

Basit olmadığı, ciddiye almak ve çok bilmişlikten kaçınmak kesinlikle gerekli. Böyle yaklaşılmaz ve böyle ele alınmazsa, tartışma adı altında tabii ki bozulma, yozlaşma ve olumsuzlukları geliştirme açığa çıkar. Bu da mücadelenin gelişimine hizmet etmek yerine, onu engelleyen, zarar veren, çelişen bir konuma varır. Özellikle yaşadığımız koşullar açısından bu kesinlikle doğru değildir.

Önderlik gerçeğinin kadın anlayışı, özgürlük anlayışıdır. Bunu salt bir siyaset ve askerlik olarak algılamanın ötesinde sosyalitesini kesinlikle anlamak ve değer biçmek gerekiyor. Parti bu alanda büyük bir düşünsel gelişmeyi yaşadı. Artık sonuçlarını görmek, izlemek gerekecek. Mevcut durumu da ister emperyalist-kapitalist düzenin ortaya çıkardığı, ister reel-sosyalizmin varolan sosyal, siyasal ve askeri düzeylerini aşan, onların etkilerini ve hatalarını ortaya koyan bir gelişimdir. Henüz küçük bir nüve, topluma bütünüyle yansımamış ve genel toplumsal şekillenme düzeyini yaratmamış olsa da, onlardan öte bir gelişmeyi ve tarzı or-

taya çıkaran bir durumu ifade ediyor.

Partide gerçekleşen ve Önderlik gerçeğinde temsilini bulan böyle bir gerçekleşmedir. Küçük-burjuva yaklaşımlarının düşünce ve duygu dünyasında aşılması, eleştirilmesi temelinde yeni bir partileşmenin, pratikte şekillenmenin ortaya çıkarılması, örgütsel alanlara yansıması, bütün bunları gerçekleştiren ve temsil eden bir militanlık düzeyinin ortaya çıkarılması sözkonusudur. Bu henüz başlangıç düzeyindeki partisel bir gelişme olup, topluma yeni yansımaya başlıyor. Topluma yansıması, etkilemesi yeni olmasına rağmen, büyük güç kaynağı ve önemli bir başlangıç, güçlü bir şekillenmeyi ifade ediyor. Parti Önderliği devrimci çalışmanın bu alanına çok değer biçti, büyük çaba harcadı. İdeolojik, siyasi ve askeri gelişimi bir de bu alandaki gelişmeyle bütünleştirme, birleştirme çabası içine girdi ve bunu sağladı. Devrimsel gelişmenin bütün alanlarındaki geliştirici-etkileyici yönünü gördükçe, tabii ki daha çok değer biçti, çaba harcadı. Anlamaya ve çözmeye çalıştıkça, bu anlamda önemli bir önderlik şekillenmesi ortaya çıktı. Mücadeleden çıkarılan tecrübelerle, derslerle birleşerek hem büyük bir düşünce derinliği, hem de örgütsel, ulusal gelişme ve kitlesel mücadele patlaması ortaya çıktı.

Bu gelişim etkileyici olup, parti açısından önemli bir düzeyi ifade ediyor. Yenilmezliği, gelişmenin temel gücünü ve bütünleşmeyi ortaya çıkarıyor. Devrim mücadelesini geliştirmekte, karşı devrimi ilerletmekte, bu temelde güç kaynakları büyük bir örgütsel gelişim ve bilincin ortaya çıktığını gösteriyor.

Kadın özgürlüğü Önderlik gerçeğinden ayırılamaz

Kadın ve ilişkiler sorunu, cins savaşımı ve özgürleşme alanında hâlâ muhafazakarlık, tutuculuk sözkonusu. Çekingenlik var, ayıp karşılanıyor. Bakış açısı bu olunca kendini, bildiğini dayatma oluyor. Bir yanıyla böyle görünürken, diğer yönden rastgele, kulaktan dolma bilgilerle kendini en iyi bilen kişiymiş gibi sergileme tutumuna düşülüyor. Gelişmeyi bütünsellikten koparmadan, Önderlik yaklaşım ve çizgisini her alanda kendi gerçekliği içinde inceleyip, araştırma, öğrenme ve özümsemek durumundayız. Kendi bildiklerini dayatma, esas alma tehlikesi en çok bu konuda görülmektedir. Ve nihayetinde bütün bunlar doğru ilişki düzeyi ve özgürlük bilincinin gelişimine ket vurmaktadır.

Kürdistan gibi hiç ordusu olmayan bir ülkede PKK ilk defa bir askerileşme ve ordulaşma ortaya çakırırken, kendisini ortaya çıkaran güce karşı büyük bir dayatmayı yaşadı. Kadın ve erkeğin özgürlük ve toplumsal yaşam alanındaki ortak örgütlenmesi, birlikteliği alanında da Önderlik gerçeği ile çelişme durumu var. Bunu yeterli anlamama, hatta anlamak istememe, pratik alanda kendini, yaşamını düzenleyememe, hatta düzenlemek istememe durumları çok daha ileri düzeylerde ortaya çıkar. Partinin askeri aşama öncesinde de kadının özgürleşme, cins savaşımı ve ilişkiler sorunu vardı. Hem de düzenin ağır etkisi altında en geri, en katı, en kemikleşmiş anlayışlar, ilişki ve yaklaşımlar... Bütün bunların değiştirilmesi gerekiyor, ama bu o kadar kolay değil. Hiç de basite alamayacağımız bir sorun varsa, o da budur. Devrimin esası da bu alandaki gelişmelere dayanıyor. Diğer alanları belirliyor, etkiliyor ve yönlendiriyor, tek başına bir olay değil. Bu anlamda düşünce düzeyimizde, Önderliğin toplumsal yaşam anlayışını, düşüncenin gelişimi içinde çok iyi anlamak, kavramak gerekiyor.

Bu çerçevede kadın özgürlük hareketinin geliştirilmesini, kadın-erkeğin doğru ilişkilenmesini, hem de erkeğin karşı cins olarak anlayış ve davranış düzeyinde kesinlikle doğru anlama ve pratikleştirmesi gereği var. Bir de erkeğin kendi gerçeği içinde anlama gereği var. Yani Önderlik çözümlemelerini kendi gerçekliği içerisinde derinliğine anlarken, olguları iyi görmek çözümler açısından gereklidir. Yüzeysel yaklaşımlarla, sadece kendini değerlendirerek çözüm bulmak mümkün değildir. Kendine göre değerlendirme en fazla bu konuda olmaktadır, hatalı bir durumdur.

Partileşmeyi yaşama; yoldaşı, yoldaşlığı anlamaktan geçiyor, yoksa kendini partinin ortasına atmakla değil. Zaten mücadelenin özünde doğru çözümlemenin temel rol oynaması en çok burada ortaya çıkıyor. Önderlik büyük bir ulusal irade, ulusal önderlik, partisel ve ulusal olarak örgütleniyor. Militanlık ve büyük devrim gücü ortaya çıkarılırken, şimdiye kadar bastırılmış, dıştalanmış bir kesim olarak kadın örgütlüğü ve özgürlüğünün, örgütlü kılınması üzerine hassasiyetle durdu; hem ideolojik çerçevesini, hem pratik örgütsel düzeyini geliştirdi. Bu anlamda fazla bir belirsizlik sözkonusu değildir. Yarım kalma durumu bu biçimde anlaşılmamalı. Daha sonuçları ortaya çıkmamış bir çalışmanın, yarattığı yeni bir gelişme, bir başlangıç düzeyidir. Yürütülmesi kolay olmayan bu çalışmada, Önderlik tarzında bir yaklaşımın gösterilmesi ve geliştirilmesi gerekiyor. Önderlik bu gelişme alanında bütün çabalarını sonuna kadar gösterdi.

Hatalarımızın, yetersizliklerimizin temelinde hassasiyet göstermeme var. Tartışmaları kendi içeriğinden koparma, daraltma ve her şeyi kendine göre değerlendirme yaşanmaktadır. Pratikleştirmede, yeni açılımlar kazandırmada zayıflıklar var. Dolayısıyla gelişmenin gücünü, ivmesini zayıflatıyor. Böylesine kapsamlı bir sorunu çözüme ulaştırma veya bu kapsamda yürütebileceğini sanma var.

Bu alandaki gelişmeler ilerlediği ölçüde, ciddi bir sorun olarak bir süreden beri parti gündemine girmiş durumdadır. Bir yandan yoğun tartışmalar yaşanırken, pratik zorlanmalar da ortaya çıkıyor. Hatta çok ileri düzeyde kendini dayatma durumu da görüldü. Büyük bir mücadele gücü olarak katılımını gerçekleştirmesi gerekirken, neredeyse olumsuz bir pratik ortaya çıktı. Yani parti olarak zararlarını gördük, görüyoruz. Bütün diğer alanlarda gelişme yaşanırken, burada büyük sorunlarla karşılaştık ve tabii ki bu da yıpratıcı oldu. Fakat yanlışı yerinde ve zamanında görmek, en azından yanlış olabileceğini düşünmek, düzeltmeyi aramak ve zamanında yapabilmek önemlidir. Bu yönüyle yoğunlaşma ve ciddi bir değerlendirme gereği var.

Örgüt, parti ve ordu olarak gelişimimiz, bir bütün olarak devrimi geliştirmemiz kesinlikle bu bakımdan sağlayacağımız gelişmelere bağlıdır. Elbette burada anlayışlar önemlidir. Parti ve Önderlik gerçeği büyük bir okuldur. Bir şeyler öğrendik, ancak kendimizi en ileri düzeyde bilgili, her şeyi öğrendiğini sanan, hatta partiyle oynama noktasına vardıran anlayış sahipleri olamayız.

Cinslerarası çelişkiyi partimizin özgürlük, adalet, eşitlik anlayışından örgütsel gerçeklik ve ideolojik boyuttan koparmak çok dar ve yanlış ele almak olur. Burada düzeltme gerekiyor. Sorunları bu çerçevede değerlendirir ve doğru yaklaşırsak, anlayış birliğimizi bu temelde geliştirebiliriz. Bu, aynı zamanda bizim için özgürlüksel, demokratik gelişmenin de özü olmaktadır. Özgürlük ütopyasıyla oluşan partimizin ideolojik çerçevesi kesinlikle böyledir. PKK pratikte bunu kendi içinde sürekli yaşayan ve yaşatmayı esas alan bir harekettir. Özgürlük anlayışı nedir, ideolojik çerçeveyle bu nasıl gerçekleşir? İşte bütün bunlar arasındaki ilişki ve farklılıkları iyi görmemiz gerekir.

Mücadelemizin esası ve bütün çalışmaların temel ekseni, özgürleşen birey ve cinslerden tüm ulusun özgürleşme düzeyine ulaşması, özgürlüğün bütün toplumsal yaşam alanlarına egemen kılınmasıdır. Özgürleşmek, bilinç kazanmak, irade ve güç kazanmaktır. Önderlik gerçeğimiz birey, cins, toplum ve ulus düzeyinde bütün bunları kazanmayı ve yaratmayı esas alıyor. Bunları doğru tanımlayacağız, tartışma gündemimize bunları alacağız. Bu özgürlük kavramı, başka sınıfların, katmanların özgürlük kavramıyla elbette ki çelişiyor, örneğin küçük-burjuva özgürlük kavramıyla çelişiyor. Yine bireyin toplumdan, yaşamdan kopuk, çok dar biçimde kendini yaşatmak istediği özgürlük anlayışıyla çelişiyor. Hatta reel-sosyalizmde gelişen özgürlükle de büyük çelişki arzediyor.

Önderliğimizin özgürlük anlayışında birey, örgüt, ulus, toplum düzeyinde irade ve örgütlülük özgürleşmenin temel ölçüsü oluyor. Ama bununla çelişen farklı ve değişik etkileri içine alan yaklaşımlar var. Tabii ki biz adına "*özgürlük*" denilen bu anlayışları geliştirmeliyiz. Böylesi tutumlara açık olup, onları bertaraf etmeden özgürlük gerçeği ile birleşip-bütünleşemeyiz. Bu durum bizim açımızdan çok önemli. Çünkü etkilenmeye açık bir zemin var. Özgürlük alanında fazla gelişmemiş, geriliklerle yüklü bir zeminde atılan bu yönlü adımlar, bu tür yanılgılar ve yanlışlıklara düşme tehlikesi de fazlasıyla açık.

Böyle büyük bir ideale bağlanmak, onu anlayıp gerçekleştirmek için bir de kazanmak gerekiyor. İstemek ayrı, ama onu kazanmak için çaba gerekiyor. Bir bütün olarak toplumsal mücadelenin tümünü içine alan bir mücadele ile ve uzun süreli halk savaşı hedefi içinde kadın özgürlük mücadelesinin, genelde özgürlük mücadelemizi böylesine çok ileri stratejik bir yaklaşımla ele alıp yürütme gereği de vardır. Kazanmak ancak böyle olur. Çok değişik alanlarda özgürlüğü yaratma mücadelesi, yine kendine özgü politika ve taktiklerinin oluşturulmasını gerekli kılıyor. Bunlardan kopuk ele almak da mümkün değil.

Erkeğin de özgürleşme sorunu var

Önderliğin özgürlük anlayışı üzerinde derinliğine yoğunlaşmalıyız. Şu anki konumda Önderlik neyi ifade ediyor? Değerlendirmelerini nasıl algılayacağız? Önderlik tutsak edildi, fiziki olarak özgürlüğü elinden alındı. Madem özgürlük elinden böyle alındıysa, o zaman bir Önderlik gerçeği olarak ne yapıyor? Demek ki, özgürlük de öyle çok mutlak değil. Eğer özgürlüğü tümden elinden alınmış olsa, Önderlik gerçeği yaşam olarak bir saniye varolmaz. Özgürlüksüz bir yaşamı kabul ettiği zaman kendi özünden kopmuş olur. Demek ki, özgürlük bizim anladığımız gibi öyle ortada dolaşıyor olmak değildir. Rastgelecilik, boyun eğmecilik, iradesizlik, yaşamı anlamlandıramama, yaşama yön verememe, kendini toplumla doğru tanımlayamama, bütünleştirememe, özgürlükten kopuk, bağımlı ve kölece yaklaşımlar gündemimizi bu süreçte yoğunca işgal etti. Ama artık bir düzey yakalandı ve bundan sonra özgürlük bilinci ve yarım kalan bu çalışmayı tamamlamak bizim için temel bir çalışma olmaktadır.

Her şeyden önce özgürlük mücadelesi genel bir mücadeledir. Şimdi kazanmayı daha çok istiyoruz, buna çok ihtiyacımız var. Özgürleşmeyi insani yaşamın bir ihtiyacı olarak ele alıp değerlendirmemiz gerekiyor. Özgürlük mücadelesi bütün bir insanlık mücadelesi, en başta da ezilenlerin yürütmesi gereken bir mücadeledir. Herkesin kendisini sorumlu hissetmesi gereken bir mücadeledir. Marks, "*bir başka ulusu ezen ulus, özgür olamaz*" dedi ve bu büyük bir söz olarak tarihe geçti. Genel bir kavram olarak yüzyıllık devrimsel mücadelelere yön verdi. Tek yanlı özgürlük olmuyor. Ortada köle varsa, köle sahibinin kendini özgür sayması mümkün değil. O zaman köleyi özgürleştirmek için köle sahibini de özgürleştirmek gerekiyor.

Bu nedenle cins özgürlüğü konusunda kadını erkekleştirmek özgürlük değildir. Kadın böyleyken, erkeğin kendini özgür sanması büyük bir yanılgıdır. Gerici toplum ve düzenlerin klasik tip şartlanmalarını aşan yaklaşımlar, kadının biraz erkeğe, erkeğin biraz kadına yaklaşması; dar, önyargılı cins saplantılarını kırma yönünde önemli adımlar olacaktır. Tabii buna yüzeysel yaklaşımlar değil, toplumsal yaşamın tüm alanlarına katılım, işin özüne yakınlaşma ve böylece bu çelişkiyi çözüme götürmek, çözüm ve özgürlükte gelişmeyi topluma maletme, ilerici bir özgürlükçü şekillenmeyi de yaşam düzenini yaratmaktır.

Önderliğin bu kadar özenle üzerinde durduğu kadın-erkek özgürleşmesinde pratikte adeta tersini yaşama durumu var. Bu konuda kimse kendini aldatmasın. Önderlik gerçeği karşısında direnç en çok burada ortaya çıkıyor. Askerleşme ve partileşmede Önderlik gerçeği doğrultusunda yeterli değişim ve dönüşümü yaşama da en iyi burada kendini ele veriyor.

Herkes karşısındakinin yanlışlıklarını görmekten kurtularak, kendi hatalarını görmeyi esas almalıdır. Sorunu kendi sorunu olarak görürken, içinde bulunduğu durumu yeterli ve en iyisi görme hatasına düşmemelidir. Kendisinin böyle bir mücadelede yeri olmadığını sanan veya bu mücadeleyi aşmış gibi görünen yaklaşımlar aşılmalı ve aşılmak durumundadır. Sorunun önemli bir kaynağı da budur.

Özgürlük olayına sadece bir kesim sorumluymuş gibi bir yaklaşım oldukça dar ve sorun yaratan diğer bir yaklaşım oluyor. Çalışmalarımızın özü tabii ki, özgürlüksel gelişmeyle ilgilidir, partileşme, ordulaşma ve askerleşmeyle ilgilidir, salt kadın-erkek cins çelişkisine dönen bir çelişki değildir. Parti Önderliği'nin Fatma ile mücadelesi kesinlikle tek yanlı olmayıp, bütünlüklü bir mücadeleye ve gelişmeye yol açtı. Bu anlamda diğer alanlardaki çelişkilerden daha fazla çözüm mücadelesinde bütünlük arzediyor. Bütünleşmeyi, genelleşmeyi ve bütün alanlara yönelmeyi gerektiriyor. Sorunu daraltma, yaşamdan kopma ve yaşamı anlamama durumunu getirir ki, zaten bizde yenilgiye ve ölüme yatma var. İçinden geçtiğimiz sürecin hassasiyeti bizi intihara da yatırabilir. Dolayısıyla sonuçları siyasi açıdan oldukça tehlikeli olan bu tür anlayışları iyi görmemiz ve düzeltmemiz gerekir.

Düşmanın dayattığı imha sürecini boşa çıkarmak açısından bu alanda doğru anlaşıyı geliştirmek hayati önemdedir. Bu, basit görülmemelidir. Yoğun bir çözümsüzlüğü yaşadığımız süreçlerden çıkardığımız derslerle, mevcut yaklaşımlarımızı Önderlik esasları temelinde düzelterek kendimizi yenileyeceğiz. Tartışmalarımız önemli bir gelişmeye yolaçacaktır. Kesinlikle inandığımız bu gerçeklik yersiz bir durum olmadığı gibi, bizi tek bir yöne de götürmeyecektir. Önderlik çizgisinde her alanda düzeltme ve kendimizi, kendi yöntemimiz olarak yeniden yapılandırma, bu dönemde bizi başarıya götürecek önemli bir gelişme olacaktır. Buna değer biçmek, çözüme katkı sunmak, kendimizi geliştirmek, kendimizi Önderlik gerçeğinin gelişimine katmak hepimizin görevidir.

"Özgürlük bilinci ve Özgür Kadın çalışması en değerli çalışmadır."

Keşke bir goyî kızı olsaydım...

Zeynep Erdem (Jiyan)

5 Ekim 1994

Yazmak için uzun bir süre ateşle uğraştım, alev için. Dün gün boyu, gece sabaha kadar yağan yağmurdan odunlar ıslanmış alev çıkarmıyor. Çırav'da ince odun yok, -bu kalın odunlara da şükür. Çünkü bazı yerlerinde odun yok, *güni* denilen dikenli otlarla ateş yakıp, ısınmak çok daha zor.

21 Kasım 1994/ Besta

1990'da akademiden ayrılıp Önderliğin yanına gittiğimde, bana Kürt olup-olmadığımı sordu, ben de kendinden gayet emin bir şekilde, "*Kürdüm*" dedim. Ağız dolusu, kocaman bir kahkaha attı. "*Şimdi sen Kürt müsün*" dedi, güldü. Anlam verememiştim. Evet, ben bir Kürt'tüm.

Yasin arkadaş cezaevinden çıktığında, bana bastırıldığım için Kürtlüğü kabul ettiğimi yarı şaka söylemişti.

Oysa gerçekten uzun yıllar saflarda olmama rağmen ve Kürtçe'yi de bilmeme rağmen, hiçbir zaman ayrı olduğumu hissetmedim. İlişkilerim sıcak olması, çabuk kaynaşmamın da etkileri olmasına rağmen, Kürtlerden pek farklı olmadığımı hiç hissetmedim.

Kürdistan'dayım, dağlarda... Kürtlüğün gerçekten temsil edildiği dağlarda. Yabancıyım, bazen ayrıksı kalıyorum.

Bazen diyorum, bir *Goyî* kızı olsaydım... Ya Avyanlı, ya Gundîke Remolu, ya da Xirbikê Bestalı bir köylü kızı. Fiziği güçlü, iyi yürüyen bu dağların bir parçası.

Hayal kurmak güzel. Ama gerçeğimi kabul etmek zorundayım, bu acımasız savaş ortamında.

21 Aralık 1994/Haftanin

Soba yanıyor ve naylon çadırda yalnız dört kişiyiz. İlk kez bu kadar az bir sayı. Sessizlik ve yazabilecek yer var. Saat onu geçiyor; dışardaki ay ışığı naylon çadırdan içerisini aydınlatıyor. Dışarıda eğitimden çıkan arkadaşların öksürük ve konuşma sesleri geliyor.

Ve intikamcı arkadaşlar "*dikkat edin birazdan patlama olacak*" sesi. Kongre yeri yapılıyor, dağı deliyorlar; kazmayla, dinamitle, kompresör ve inançla. Dağları işliyorlar, soğukta, gündüz-gece demeden. En güçlü arkadaşlar dağın göğsünden bir parça koparıp, içine o güzel insanların korunması için yer açıyorlar.

Kongre hazırlığı...

Haftanin'de, Güney savaşından önceki karargah noktası, şimdi kongre yeri. Bütün eyaletlerden delegeler hemen hemen toplanmış. Eyalet koğuşları oluşturulmuş ve kongre için yoğunlaşma sürecine girmişler.

Ve yine bir yandan yer hazırlığı yapılıyor. Hazırlık geç başlamış, hatta bu yüzden eyaletimiz eleştiri de almış.

Kar yoğun yağıyor. Yer yer bir metreyi aşıyor, ama buna rağmen arkadaşlar çalışıyorlar, durup dinlenmeden.

2 Ocak 1995

İnsanları anlamaya çalışıyorum. İlişkilerine anlam vermeye.

Bazen düşünüyorum nerede hata yapıyorum? Bakış açımda mı bir hata var, yoksa çok geriledim mi, kendimi yenileyemeyedim mi? Belki bunların hepsinin biraz payı olabilir. Ama benim için de bazı ilkeler var, ne olursa olsun, onların devrimin özünü oluşturduğuna inandığım için asla taviz vermem.

15 Nisan 1995/Gare

Ay, dolunay, yeni yeni açmış ağaçların yapraklarını parlatacak kadar aydınlık. Yaktığımız kocaman alevli ateş ayla birlikte etrafı gündüz gibi aydınlatıyor. Son günlerin en güzel bahar havası.

İnanılmayacak, ama şu an yeni kurulan Yekitiya Demokratên Kurdistan'ın karargahındayım.

Büyük Güney faaliyetlerine gitmek için bekliyorum. Yanımda Rûken, Berivan ve Önderlik sahasından yeni gelen Hebûn ve Rodi arkadaşlar var.

Kadın Kongresi sonucu yapılan düzenlemeyle ve Cuma arkadaşın istemiyle Rûken arkadaşın bölüğüne siyasi komiser olarak atandım. Kongre kararlarını taşırmak ve Rûken arkadaşın köylü yönetim tarzını önlemek için düşünülen gidişim; operasyonların başlaması sonucu, düşmanın Metina'ya yönelmesiyle yoğun bir hareketlilik, beni daha göreve başlamadan ve Rûken arkadaşın kabullenmemesiyle tasfiye etti. Tasfiye oldum, objektif durumuyla.

Basın dışında partinin vereceği her göreve hazırdım. Böyle bir sonuçta kendimle birlikte, partiyi de zorladım. Sanırım en son arkadaşlar beni nereye koyacakları konusunda zorlandılar. En son böylesi bir karar alındı. Bir devrimci için fazla içaçıcı bir durum değil.

Kendime öylesine öfkeleniyorum ki; bir militan, devrimci her yerde, her koşulda başarmalı, -ama ne olursa olsun. Benim için geçerli ilke bu. Tabii verimli olunulan alan önemli, bu düşünüldüğünde de ilk akla gelen basın oluyor. Aslında içten kabul etmememe karşın, bunu da kabullenmeye hazırlamıştım kendimi. Arkadaşları zorlamak istemiyorum.

Sonunda Güney faaliyetlerinde karar kılındı. Dil sorunu dışında hiçbir çekincem yok. Çünkü Soranca, ki ben daha tam anlamıyla Kurmanci'ye hakim değilim, ama dili geliştireceğime inanıyorum. Hem benim için bir fırsat, hem Kürt dili ve kültürü ile kaynaşmam açısından. En önemlisi de böylesi bir süreçte Güney halkını iyi örgütleyebilmek...

22 Nisan 1995/Gare

Bir cumartesi sabahı. Saat henüz 07:30 olmamış. Kuş sesleri ve güneşin sık ağaçların yeşil yaprakları arasında sızılan parlak ışınları. Yerdeki kurumuş meşe yapraklarına vuran her ışın onu altın sarısında bir parlaklığa kavuşturuyor. Ve sırtını şu an soğuk bir kaya parçasına dayayıp kuş seslerine, yeni doğan güneşe, yemyeşil yapraklı ağaçlara ve yeni uyanan doğaya baktığınızda içinizden, dünyanın en mutlu insanın yaşayamayacağı ve göremeyeceği bir güzellikteyim, bu cennet bahçesindeyim ve içim öylesine rahatki diyebilirsiniz. Yalnızca doğa mı? Hayır!

Düşmanın son operasyondaki içine girdiği rezaleti, Hollanda'da ilan edilen parlemento, MED TV'nin yayına girmesi vb. her şey uzun süreden beri beni bu kadar sevindirmemişti.

Baharın en güzel günlerini yaşayan doğanın, devrimin de buna karşılık veren baharı. Bahar gibi birçok uzun ve zorlu şeylerin sonucu canlanması, dirilmesi, filizlenip büyümeye başlaması.

Bir devrimci için emek ve çaba harcadığı şeylerin sonucunu ve başarısını görmek kadar güzel bir şey yoktur. Onu ileriye götüren ve güçlendiren de odur.

29 Nisan 1995

Cephe karargahında ve noktanın en yukarısındaki mangadayım. Yeni katılan Kani ve Siwan uyumak üzereler. Güney'den çok az katılan bayan arkadaşlar, bu iki yeni katılan arkadaşımızla sayıları onikiye ulaştı. Her ikisi de Sorani ve Hewler'den gelmişler. Kani, onüç-ondört yaşlarında. Çok şirin, zeki ve yurtsever bir aileden geldiği belli oluyor. Abisi ile birlikte verilen savaşçı eğitimindeler. Gelişmeye çok açık. Ama yine de bu süreçte yaptığı katılım anlamlı. Siwan'da biraz kapalı, köylü bir aile ortamında gelmiş, ama gelişmeye açık.

Rodi ve Rûken arkadaşlardan sonra Berivan ve Hebun arkadaş da gitti. Yalnız kaldım.

Yalnızlığı severdim önce, evdeyken. Bir roman sayfalarına gömülüp, onun dünyasında yaşamayı hayal etmek ya da bir şiirin uçuran duygularına kapılıp gitmek, uzaklara.

Ama şimdi, her şey yoldaşlıkla ve yoldaşlarla güzel.

2 Mayıs 1995

Bugün partiye katılımım yedinci yılını doldurdu. Sabah erkenden evden ayrıldım. Her günkü gibi fabrikaya gittim, izin aldım ve arkadaşlarla buluştum. Saat ondu. Ayrılacağımı bilmiyordum, "*bir iş var*" düşüncesiyle gelmiştim. Söyleyince bir kuşun masmavi gökte kanat çırpınışına benzer duygular kaplamıştı içimi. Nasip arkadaş sonra götürdü bizi.

Ve bugün tam yedi yıl. Yıllar öylesine çabuk geçmişti ki. Sanki dün gibi, yeni katılmışım gibi, yaşanan onca şeye rağmen...

Devrimde zaman öyle hızlı geçiyor ki, bir de bakmışsın yıllar olmuş. Tabii önemli olan yılların kazandırdığı kişilik. Yedi yıllık bir devrimcinin olgun, başaran kişiliğine ulaştığımı söyleyemem. Kendimi beğenmiyorum.

10 Mayıs 1995

Sırtımı orta yaşta bir ağaca dayadım. Yüzüm tam yeni doğan güneşe bakıyor, sıcaklığını hissetmek. Nedense dağda her şey daha farklı, sanki gerçeklerini tanıyorsun. Mesela şehirlerde yıldızlar bu kadar dikkatimi çekmemişti, zaten fazla görünmüyorlar ya.

Güneş, ay, gökyüzü, bir kayaparçası, bir ağaç, böcekler, çiçekler, dağlar...

Her şey o kadar farklı ki, şehirlerde yalnızca canlılık ya da hareket insanlarda var, ya da onlara mahsus onun dışında bir şey yok, göremiyorsun, ama dağlarda öyle değil. İnsanlar dışında da öylesine ilginç, değişken bir yaşam var ki, bazen zaman olsa da, ya da devrimden sonra bunları inceleyebilsem diyorum.

Ve kimi zaman kendime korkunç öfkeleniyorum, "*anlat, yaz*" diyorum. Denemeye çalışıyorum, sonra beğenmiyorum.

Şiirle anlatmak isterdim. Şiir, duyguların en zirvesidir, şiir duyguların en incesidir. Birçok şeye şiirle başladım diyebilirim. Mesela siyasete ilgim Ahmed Arif'in,

İçerde
"*Haberin var mı taş duvar*
Demir kapı kör pencere"

şiiriyle arttı. Ya da yaşanan toplumsal sorunların şiirle dillendirilmesi beni klasik bir kitaptan daha çok etkileyebiliyordu.

Mesela öğrendiğim ilk şiirlerden biri;

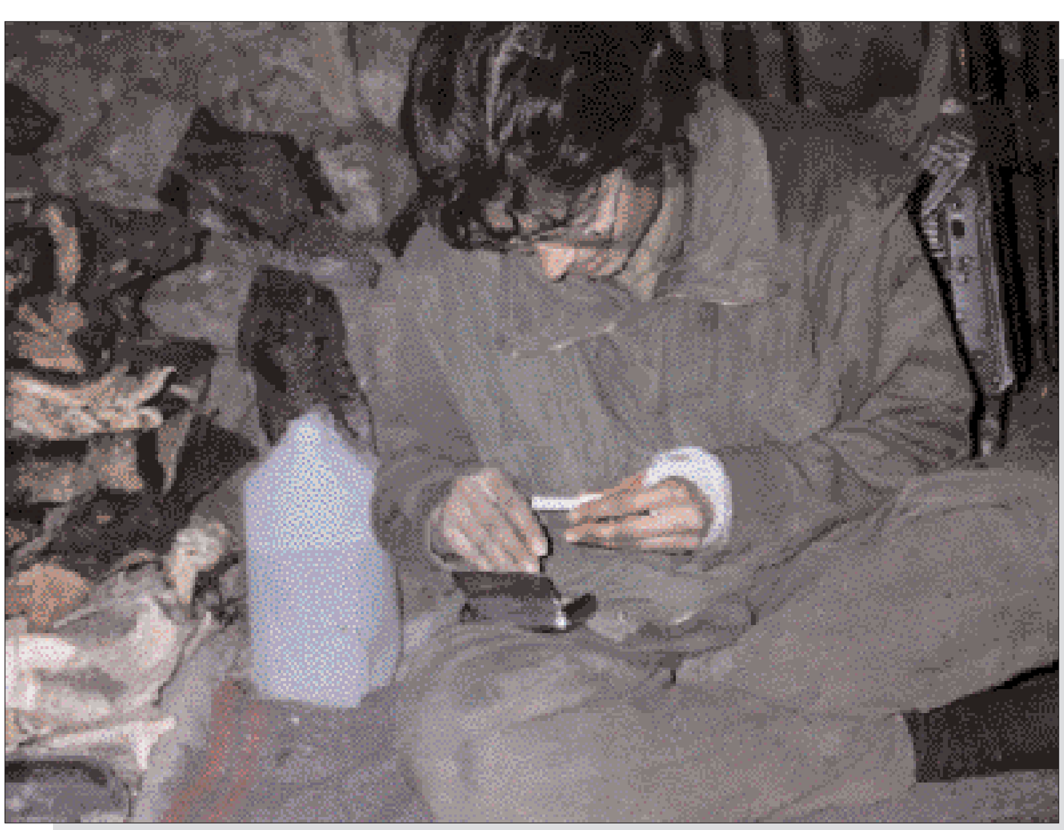
"Çok seviyorum seni
Çok seviyorum ama sevgisiz
insanların çoğu
Sevgi neye yarar öyleyse
Dinle
Çok seviyorum seni
anla seviyorum
ama mutsuz insanların çoğu
mutluluk neye yarar öyleyse"

İlkokulu yeni bitirdiğim bir yıldı, TKBP'den bir abla bu şiir kitabını getirdiğinde çok etkilenmiştim. Ve o zaman bireysel sevgilerin çözüm olmayacağını ya da sevgi olamayacağını kafamdan sürekli geçiriyordum.

Hatta parti ile ilk tanışmam da şiirle oldu diyebilirim. Arkadaşlar bu zayıflığımı bildiğinden Serxwebûn'dan "*Sevgiyi Kanaviçeledik*" adlı bir şiiri getirdiler, çok hoşuma gitmişti. "*Nereden aldınız, şairi kim*" sorularına yanıt vermemiştiler, daha sonra Serxwebûn'u getirdiklerinde anladım.

Yazmayı isterim, önceleri yazıyordum. Ben onlara "*zorunlu*" şiir diyorum. O dönem ortaokul birinci sınıfta iken Türk solundan gelenler yazdığım şiirleri beğeniyorlardı. Özellikle Karadenizli bir abi vardı, (Karadeniz'de şehit düştü) alıp o gür sesiyle saz eşliğinde okuduğunda benim çok hoşuma gidiyordu. Beni yazmaya özendiriyordu. Sonra hiç yazmadım. En son ülkede de dergi çalışmalarında boş kalan yerleri doldurmak için birkaç tane yazdım, ama yine hoşuma gitmedi, bıraktım.

Çünkü yazmak için birikim, duygu güzelliği, yüceliği ve sözcük dağarcığının zenginliği vb. gerekiyor. Yazdıklarımda güzellikleri iyi anlatamadığım için "*buna hakkım yok*" diyorum. İnsan ülkede kendisini eğitmezse daha da geriliyor, köreliyor. Bu yüzden uygun bir zaman bulursam, yoğunlaşıp yazmayı deneyeceğim.

Zeynep Erdem (Jiyan) 29 Aralık 1994/ Güney Kürdistan